View metadata, citation and similar papers at core.ac.uk

brought to you by CORE

provided by E-LIS

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ BÖLÜMÜ
ANABİLİM DALI

TIP VE SAĞLIK BİLİMLERİ ALANINDA TÜRKİYE'DE YAYINLANAN AKADEMİK SÜRELİ YAYINLARDA NİTELİĞİ ETKİLEYEN NEDENLER VE KALİTEYİ YÜKSELTME

Yüksek Lisans Tezi

Kasım BİNİCİ

Ankara-2010

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ BÖLÜMÜ
ANABİLİM DALI

TIP VE SAĞLIK BİLİMLERİ ALANINDA TÜRKİYE'DE YAYINLANAN AKADEMİK SÜRELİ YAYINLARDA NİTELİĞİ ETKİLEYEN NEDENLER VE KALİTEYİ YÜKSELTME

Yüksek Lisans Tezi

Kasım BİNİCİ

Tez Danışmanı
Doç.Dr. Sacit Arslantekin

Ankara-2010

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ BÖLÜMÜ
ANABİLİM DALI

TIP VE SAĞLIK BİLİMLERİ ALANINDA TÜRKİYE'DE YAYINLANAN AKADEMİK SÜRELİ YAYINLARDA NİTELİĞİ ETKİLEYEN NEDENLER VE KALİTEYİ YÜKSELTME

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı : Doç.Dr. Sacit Arslantekin

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı	**İmzası**
Prof. Dr. Hasan S. KESEROĞLU	.....
Prof. Dr. Nazlı ALKAN	.....
Doç. Dr. Sacit ARSLANTEKİN	.....

Tez Sınavı Tarihi .../.../2010

Anneme ve Babama…….

TEŞEKKÜR

Değerli katkıları ve yönlendirmeleri ile tezin oluşumunda destek olan, yoğun iş temposunda mesaisini ayırıp ilgilenen danışmanım Doç. Dr. Sacit Arslantekin'ne çok teşekkür ederim.

Tezin hazırlama aşamasında gerekli yardımlarda bulunan Bilecik Üniversitesi Kütüphanesinde çalışan ofis arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Bu çalışmada gerekli bilginin sağlanması ve gerekli izinlerin alınması için yardımları dokunan Cahit Arf Bilgi Merkezinde, Milli Kütüphanede, Hacettepe Kütüphanelerinde çalışan çok değerli meslektaşlarıma ve özellikle süreli yayın bölümü sorumlusu Ayşe Aydın'a çok teşekkür ediyorum.

Gerekli ilgi, yardım ve destekte bulunan ve bana güvenerek bu çalışmayı yapmamı sağlayan Bekir ve Mahmut ağabeyime, Herdem ablama, kardeşim Mehmet Sait'e, sevgili Annem, Babam ve eşim Zeynep'e sonsuz teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

TEŞEKKÜR i
İÇİNDEKİLER ii
ŞEKİLLER vi
TABLOLAR viii
KISALTMALAR ix

1. BÖLÜM: GİRİŞ 1

1.1 KONUNUN ÖNEMİ 1

1.2 ARAŞTIRMANIN AMACI VE PROBLEMİ 3

1.3 ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ 4

1.4 ARAŞTIRMANIN KAPSAMI 6

1.5 ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ 7

1.6 ARAŞTIRMANIN DÜZENİ 10

1.7 KAYNAKLAR 11

2. BÖLÜM: SÜRELİ YAYIN: TANIM, TARİHSEL GELİŞİM 13

2.1 GİRİŞ 13

2.2 SÜRELİ YAYIN 13

2.2.1 Terim Karmaşası 13

2.2.2 Tanım: 18

2.3 SÜRELİ YAYIN TÜRLERİ 20

2.4 SÜRELİ YAYINLARDA YÖNETİM SORUNU 21

2.5 SÜRELİ YAYINLARIN TARİHSEL GELİŞİMİ 22

3. BÖLÜM: KÜTÜPHANELER, BİBLİYOGRAFİK VERİTABANLARI VE KULLANILAN DERGİ SEÇİM ÖLÇÜTLERİ 29

3.1 GİRİŞ 29

3.2 KÜTÜPHANELER 30

3.2.1 NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE (NLM) 30

3.2.2 MİLLİ KÜTÜPHANE 33
3.2.3 ULUSAL AKADEMİK AĞ VE BİLGİ MERKEZİ (ULAKBİM) 36
3.2.4 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP MERKEZİ KÜTÜPHANESİ 38
3.2.5 Değerlendirme 39
3.3 BİBLİYOGRAFİK VERİTABANLARI 40
3.3.1 Tıp ve Sağlık Bilimlerinde Bibliyografik Veritabanı Kullanımı 40
3.3.2 Uluslararası Bibliyografik Veritabanları 43
3.3.2.1 PUBMED 43
3.3.2.1.1 Dergi Seçim Ölçütü 45
3.3.2.2 Web of Science (WOS) 49
3.3.2.2.1 Dergi Seçim Ölçütü 51
3.3.3 Türkiye'deki Ulusal Bibliyografik Veritabanları 55
3.3.3.1 Türkiye Makaleler Bibliyografyası 55
3.3.3.1.1 Dergi Seçim Ölçütü 56
3.3.3.2 Türk Tıp Dizini 58
3.3.3.2.1 Dergi Seçim Ölçütü 59
3.3.3.3 Türk Medline- Ulusal Sağlık Bilimleri Süreli Yayınlar Veritabanı 64
3.3.4 Değerlendirme 64

4. BÖLÜM: SÜRELİ YAYINLARDA NİTELİK VE TÜRKİYE'DE YAYINLANAN SÜRELİ YAYINLARIN BİLİMSEL NİTELİĞİNİ OLUMSUZ ETKİLEYEN NEDENLER

4.1 Giriş 67
4.2 SÜRELİ YAYINLARDA NİTELİK 68
4.2.1 Süreli Yayınlarda Nitelik Ölçümü 69
4.2.1.1 Bilimsel Göstergeler 71
4.2.1.2 Değerlendirme 73
4.3 TÜRKİYE'DE YAYINLANAN SÜRELİ YAYINLARIN BİLİMSEL NİTELİĞİNİ OLUMSUZ ETKİLEYEN NEDENLER 73
4.3.1 Ulusal Bilimsel Yayın Politikaları 74
4.3.2 Ulusal Dergilere Erişim Sorunu 82
4.3.3 Ulusal Dergilerde Fiziksel Sorun ve İçerik Sorunu 83
4.3.4 Ulusal Akademik Dergilerde Hakemlik Prosedürü Sorunu 85
4.3.5 Ulusal Dergilerin Zamanında Yayınlanmaması 86

4.3.6 Ulusal Dergilerde Dergi Adı Kısaltmaları Sorunu 88
4.3.7 Ulusal Dergilerde Etik Dışı Olgu 89
4.3.8 Diğer Sorunlar 91

5. BÖLÜM: BULGULAR VE DEĞERLENDİRME 92

5.1 GİRİŞ 92
5.1.1 Yayıncı Grubuna Göre Dağılım 93
5.1.2 Yayın Türüne Göre Dağılım 95
5.1.3 Yayın Diline Göre Dağılım 96
5.1.4 Konusuna Göre Dergi Sayısı ve Veritabanlarında Dizinlenme Durumu 98

5.2 DERGİLERİN KÜTÜPHANELERDE BULUNURLUĞU 101
5.2.1 Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Sayısı 102
5.2.2 Bilimsel Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Oranı 103
5.2.3 Dergilerin Yayın Türüne Göre Kütüphanelerde Bulunurluğu 104

5.3 BİBLİYOGRAFİK VERİTABANLARINDA DİZİNLENEN DERGİLER 105
5.3.1 Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme Sayısına Göre Dergiler 106
5.3.2 Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme Sayısına Göre Bilimsel Dergiler 108
5.3.3 Ulusal Bibliyografyalarda Dizinlenen Ortak Bilimsel Dergi Oranı 108
5.3.4 Yayın Diline Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler 109
5.3.5 Yayıncı Grubuna Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler 110
5.3.6 Yayın Türüne Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler 110
5.3.7 Yıllara Göre PubMed Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı 111
5.3.8 Yıllara Göre WOS Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı 114
5.3.9 PubMed-WOS Veritabanlarında Dizinlenen Toplam Yıl ve Dizinlenen Toplam Makale Sayısı 115
5.3.10 Yıllara Göre Türk Tıp Dizinine Giren Dergi Sayısı 116
5.3.11 Yıllara Göre Türkiye Makaleler Bibliyografyasında Dizinlenen Dergi Sayısı 119
5.3.12 Yıllara Göre Türk Medline Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı 121
5.3.13 Yıllara Göre Tüm Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenen Dergi Sayısı 122

5.4 BİBLİYOGRAFİK VERİTABANINDA DİZİNLENEN DERGİLERİN KÜTÜPHANELERDE BULUNURLUĞU 128
5.4.1 WOS Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu 128
5.4.2 PubMed Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu 129

5.4.3 Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu 130
5.4.4 Türk Tıp Dizinine Giren Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu 130
5.4.5 Türk Medline Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu 131
5.4.6 Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme ve Kütüphanelerde Bulunurluk İlişkisi 132
5.5 WOS VE ULUSAL VERİTABANLARINDA YILLARA GÖRE DİZİNLENEN YAYIN SAYISI 133
6. BÖLÜM SONUÇ VE ÖNERİLER 138
6.1 SONUÇ 138
6.2 ÖNERİLER 146
KAYNAKÇA 150
ABSTRACT 150
ÖZET 165
EK 1. DERGİ LİSTESİ-1 ADET CD (50 Sayfa)

ŞEKİLLER

Sayfa No

Şekil 4-1: UBYTP çerçevesinde teşvik verilen yayın ve araştırmacı sayıları 2006-2009 ... 76

Şekil 4-2 :Türkiye Kaynaklı Bilimsel Yayın Sayısı ... 79

Şekil 5-1: Yayıncı Grubuna Göre Dağılım ... 94

Şekil 5-2: Yayın Türüne Göre Dağılım ... 96

Şekil 5-3: Yayın Diline Göre Dağılım ... 97

Şekil 5-4: Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu ... 101

Şekil 5-5: Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Sayısı ... 102

Şekil 5-6: Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Oranı ... 103

Şekil 5-7: Bilimsel Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Oranı ... 103

Şekil 5-8: Dergilerin Yayın Türüne Göre Kütüphanelerde Bulunurluğu ... 104

Şekil 5-9: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenen Dergiler ... 105

Şekil 5-10: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinleme Sayısına Göre Dergilerin Dağılımı 107

Şekil 5-11: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme Sayısına Göre Dergilerin Oranı .. 107

Şekil 5-12: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme Sayısına Göre Bilimsel Dergilerin Oranı ... 108

Şekil 5-13: Ulusal Bibliyografyalarda Dizinlenen Ortak Bilimsel Dergi Oranı ... 109

Şekil 5-14: Yayın Diline Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler ... 109

Şekil 5-15: Yayıncı Grubuna Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler ... 110

Şekil 5-16: Yayın Türüne Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler ... 111

Şekil 5-17: Yıllara Göre PubMed Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı ... 113

Şekil 5-18: Yıllara Göre WOS Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı ... 115

Şekil 5-19: PubMed-WOS Veritabanlarında Dizinlenen Toplam Yıl ve Dizinlenen Toplam Makale Sayısı ... 115

Şekil 5-20: Yıllara Göre Türk Tıp Dizinine Giren Dergi Sayısı ... 118

Şekil 5-21: Yıllara Göre Türkiye Makaleler Bibliyografyasında Dizinlenen Dergi Sayısı 120
Şekil 5-22: Yıllara Göre Türk Medline Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı..... 122
Şekil 5-23: Yıllara Göre Tüm Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenen Dergi Sayısı.... 126
Şekil 5-24: Tüm Veritabanlarında Dizinlenen Toplam Yıl ve Toplam Dergi Sayısına Göre Dağılımı..... 128
Şekil 5-25: WOS Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu..... 129
Şekil 5-26: PubMed Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu . 129
Şekil 5-27: Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu..... 130
Şekil 5-28: Türk Tıp Dizinine Giren Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu..... 131
Şekil 5-29: Türk Medline Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu 131
Şekil 5-30: WOS ve Ulusal Veritabanlarında Yıllara Göre Dizinlenen Yayın Sayısı..... 135

TABLOLAR

Sayfa No

Tablo 3-1: Akademisyenlerin Bibliyografik Veri Tabanlarını Kullanım Sıklıkları..... 42

Tablo 4-1: Türkiye'nin 1973-2006 döneminde yayın sıralaması 78

Tablo 5-1: En fazla Dergi Yayınlayan Yayınevi 95

Tablo 5-2:Yayın Türüne Göre Dağılım 95

Tablo 5-3: Konusuna Göre Dergi Sayısı..... 100

Tablo 5-4: Dergilerin Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlendiği Toplam Yıl..... 127

Tablo 5-5: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme ve Kütüphanelerde Bulunurluk İlişkisi..... 132

KISALTMALAR

CABİM : Cahit Arf Bilgi Merkezi

ISSN : International Standard Serial Number

NLM : National Lİbrary of Medicine

TÜBİTAK : Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

UBYT : Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı

ULAKBİM : Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi

WOS : Web of Science

YÖK : Yükseköğretim Kurulu

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1 KONUNUN ÖNEMİ

Günümüz dünyasında bilginin önemi hızla artmaktadır. Özellikle hızla artan bilimsel bilgi; bilginin kayıt altına alınması, depolanması ve gerektiğinde erişimin sağlanması gibi işlemlerin önemini artırmıştır. Hızla artan bilimsel bilgi karşısında bilginin depolanmasında, düzenlenmesinde ve erişiminde etkin rol alan veritabanı sağlayıcıları, kütüphane, kurum ve kuruluşlar bilgi kaynaklarını seçerek sağlama gereksinimi duymuşlardır. Bilgi erişim hizmetini veren sağlayıcıların seçim yapma eğiliminin nedeni, bütün bilgiyi sağlayamadıklarından, nitelikli yayınlara erişimi sağlamayı amaçlamalarıdır. Gerek kütüphaneler, gerekse bilgi erişim hizmeti sağlayan kurumlar, firmalar seçilen bu bilgi kaynaklarına erişim sağlamak amacıyla dizinler, kataloglar, bibliyografyalar, konu veritabanları vb. hazırlamaktadırlar. Nitekim bu erişim araçları bilgi erişimde olmazsa olmazlar arasındadır.

Bilgi artışı, diğer yayın türlerinde olduğu gibi süreli yayınların sayısında da ciddi büyümelere yol açmaktadır. Bu artış süreli yayın türlerinden olan bilimsel dergilere de yansımıştır. Süreli yayınların sayıca artışlarının yanı sıra fiyatlarında da belirgin bir artış gözlenmektedir. Bu artışlar kütüphaneleri ve veritabanı sağlayıcılarını çeşitli politikalar ve seçim ölçütleri çerçevesinde derme geliştirmeye yöneltmiştir. Yayın seçim ölçütleri, bütün bilgi kaynakları için geçerli olduğu gibi süreli yayınlar için de geçerlidir. Belli ölçütler çerçevesinde değerlendirilen süreli yayınların, bu ölçütlere göre süreklilik göstermesi de önem taşımaktadır. Çünkü süreli yayınların, gerek

kütüphane dermelerinde, gerekse veritabanlarında bulunurluğu, yayın niteliğinin sürekliliğine bağlıdır. Yani dergiler, veritabanları ve dizinler gibi seçici bilgi sağlayıcılarının belirlediği ölçütleri yayın hayatı boyunca sağlamalı. Aksi durumda kütüphanelerin yayının alınmasından vazgeçmesi ve veritabanlarının da yayını dizinden çıkartmaları söz konusu olabilir.

Süreli yayınların niteliğini değerlendirmede sadece bilgi sağlayıcıları tarafından belirlenen ölçütler değil, bu yayınlarda yayınlanan makalelerin kullanılabilirliği de belirgin bir ölçüt olarak kullanılmaktadır. Bu noktada dergide yayınlanan yayın sayısı ve derginin aldığı atıflar ile ölçümler yapılmaktadır. Yapılan bu bilimsel değerlendirme ölçütleri sadece süreli yayınların değerlendirilmesinde değil, yazarların performans ölçümünde, ülkeler bazında yapılan yayınların ölçümünde de (yayın sayı, atıf sayısı, katkı değeri…) kullanılmaktadır.

Özetle bilgi artışı, yayın seçimi gerektirmiş; yayın seçimi, belirli ölçütlerin ortaya konmasını sağlamıştır. Bu ölçütler bilimsel niteliğin belirlenmesinde önem taşımış; durum bununla kalmayarak bilginin kullanılabilirliği, yani yayının atıf alması, bilimsel nitelik ölçütü olarak kullanılmıştır. Söz konusu ölçütlere uymayan bilimsel dergiler, kapsam dışı kalmış, kapsam dışı kalan dergilerde yayınlanan makalelere erişim zorlaşarak ve bu bir erişim sorunu haline gelmiştir.

Süreli yayınların niteliliğini belirleyen ölçütler kadar niteliğini etkileyen nedenler de önemlidir. Bu nedenle ulusal süreli yayınların niteliğini etkileyen nedenlerin araştırılması düşünülmüştür. Ayrıca ulusal süreli yayınların sorunlarının araştırılıp

bu sorunların ortadan kaldırılması ile ulusal süreli yayınların bilimsel niteliğinin yükseleceği düşüncesi araştırma yapmayı gerektirmiştir.

Ulusal süreli yayınların bilimsel niteliğinin yükseltilmesi için çalışmaların yapılması gerekliliği bu tez çalışmasının yapılmasının temel dayanağını oluşturmaktadır.

Bu bilgiler doğrultusunda uluslararası iki veritabanı (PubMed, WOS) ve ulusal üç veritabanı (Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türk Tıp Dizini, Türk Medline) dergi seçim ölçütleri açısından incelenerek, derginin bilimsel niteliğini ortaya koyan unsurlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda **ulusal tıp süreli yayınlarının niteliğini olumsuz etkileyen sebepler araştırılmış ve dergilerin okunabilirliğini artıran erişim olgusunun ulusal süreli yayınlarda ne durumda olduğu irdelenmeye çalışılmıştır.** Ulusal tıp süreli yayınlarının **erişim olgusunu ölçmek için veritabanlarında dizinlenme durumu ve kütüphanelerde bulunurluğu incelenmiştir**.

1.2 ARAŞTIRMANIN AMACI VE PROBLEMİ

Ülkemizde yayınlanan dergilerin pek çoğunun niteliksel ve niceliksel özellikleri bilinmemektedir. Bunun yanında Türkiye'de çıkan dergilerin okunurluğunda etken olan dizin, öz dergileri gibi bibliyografik bilgi erişim kaynakları da yetersizdir. Dergilerin uluslararası kabul görürlüğü önemli bir sorun olmakla birlikte, ulusal düzeyde kabul görürlüğü de diğer bir önemli sorundur(Küyük, 2003, s.57).

Ülkemizde yapılan araştırmalar yeterince duyurulamamaktadır. Bunun nedeni Türkiye'de yayınlanan akademik süreli yayınlar, niteliğini etkileyen sorunlar nedeniyle ulusal ve uluslararası dizinlerde yer almamasıdır. Türkiye'de yayınlanan

makaleler erişim sorunu nedeniyle okunamamakta ve dolayısıyla atıf gösterilmemektedir. Bu durum dergilerin etki faktörünü etkilemektedir. Bu ve benzeri nedenlerle yazarlar araştırmalarını saygın veritabanlarında yer alan ve etki faktörü yüksek olan dergilere göndermektedir. Bu durumda ulusal dergi editörleri yayınlayacak nitelikli araştırma bulmakta sıkıntı yaşamaktadırlar. Ulusal süreli yayınlar açısından bu büyük sorununun farkındalığının sağlanması ve aşağıda maddeler halinde verilen konuların belirlenmesi tezin hazırlanmasında diğer bir etken olmuştur.

- Tıp ve sağlık bilimleri alanında Türkiye'de yayınlanan süreli yayınların niteliğini etkileyen sorunları belirlemek.
- Ülkemizde yayınlanan dergilerde niteliği yükseltmek için çalışmalar belirlemek.
- Ulusal süreli yayınların denetim altına alınmasını teşvik etmek.
- Ulusal süreli yayınlarda bilimsel niteliğin belli bir standardı yakalaması amacıyla çalışmaları saptamak.
- Editörlere rehberlik edebilecek, dergilerin erişimini ve pazarlanmasını sağlayacak çalışmaları saptamak.
- Dergilerin ulusal veya uluslararası dizinlerin ölçütlerini sağlayacak seviyeye gelmesinde rehberlik etmek.
- Dergilerin veritabanlarında taranabilme ve erişim sorununu çözecek çalışmalar belirlemek.
- Ulusal süreli yayınlarda yayıncılık ilkelerinin gelişmesini sağlamak.

1.3 ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Araştırma iki ana hipotez üzerinde oluşturulmuştur. Ulusal süreli yayınların bilimsel niteliğini olumsuz etkileyen iki önemli etken vardır. Bunlar:

a) **Türkiye de tıp ve sağlık bilimleri alanında yayınlanan süreli yayınların erişim sorunu vardır.**

b) **Ülkemizde uygulanan "uluslararası bilimsel yayınları teşvik politikası" ve "akademik atama ve yükseltmelerde uluslararası yayın yapma politikası" ulusal süreli yayınları olumsuz etkilemektedir.**

Şeklinde oluşturulmuştur. Yukarıda belirttiğimiz sorun ve olumsuzlukları ortaya çıkaran nedenleri gösteren alt hipotezlerde aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Ulusal süreli yayınların büyük bir kısmı ulusal ve uluslararası bibliyografik veritabanlarında dizinlenmemektedir.
- Tıp alanındaki ulusal süreli yayınların araştırmamızın kapsamında belirttiğimiz kütüphanelerde bulunurluğu düşüktür.
- Ulusal süreli yayınların üretiminde denetimsiz bir artış vardır. Süreli yayınlarda yayımlanan makalelerin büyük bir kısmı sağlıklı bir biçimde bibliyografik denetim altına alınıp duyurulamadığı için kullanılma imkanı bulamadan kaybolmaktadır.
- Ülkemizde uygulanan yayın teşvikine ilişkin politikalar araştırmacıları uluslararası dizinlerde yer alan dergilere yayın vermeyi teşvik etmektedir. Diğer taraftan Türkiye'de yayımlanan dergilerin sayıca az bir bölümü uluslararası dizinlerde yer almaktadır. Bu durum Türkiye kökenli araştırmaların yabancı dergilerde yayınlanmasına neden olmaktadır ve Türkiye kökenli dergilerin nitelikli makale bulmasını engellemekte ve **yayın göçüne** sebep olmaktadır.

1.4 ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

Araştırma kapsamı Türkiye'de yayınlanan Tıp ve Sağlık Bilimleri alanındaki süreli yayınlarıyla sınırlandırılmıştır. Veterinerlik konusundaki süreli yayınlar ise kapsam dışı bırakılmıştır.

Süreli yayınlar bütün disiplinlerde aynı özellikleri taşımaktadır. Tüm ulusal süreli yayınlar üzerinde çalışma yapma güçlüğünden dolayı araştırma evreninde daraltmaya gidilmiştir. Bilgi ve Belge Yönetimi uygulamalarının (bibliyografik kaynaklar, veritabanları hazırlama gibi…) öncelikle Tıp alanı için uygulamaya konmasıyla, sağlanan gelişmeler diğer disiplinlere de öncülük etmiştir. Bu bağlamda, konumuz açısından ulusal süreli yayınların içerisinden, tıp alanındaki süreli yayınların seçimi uygun görülmüştür.

Ayrıca ulusal süreli yayınların ulusal ve uluslararası alanda, kütüphanelerde bulunurluğunu ve tıp alanındaki bibliyografik veritabanlarında dizinlenme durumunu ölçmek amacıyla, kütüphanelerde ve bibliyografik veritabanlarında da çalışma evreni daraltılmıştır.

Ulusal dergilerin kütüphanelerde bulunurluğunu ölçmek amacıyla dört kütüphane seçilmiştir. Bunlar Milli Kütüphane, ULAKBİM-CABİM (Cahit Arf Bilgi Merkezi) ve konu ile ilgili en gelişmiş üniversite kütüphanelerinden biri olan Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi Kütüphanesi'dir. Uluslararası kütüphanelerden ise saygın bir tıp kütüphanesi olan Amerikan Ulusal Tıp Kütüphanesi (NLM) araştırma kapsamına dahil edilmiştir.

Ulusal dergilerin bibliyografik veritabanlarında dizinlenme durumunu ölçmek için beş veritabanı seçilmiştir. Ulusal veritabanlarından Türk Tıp Dizini, Türkiye Makaleler Bibliyografyası ve Türk Medline seçilmiştir. Uluslararası bibliyografik veritabanlarından ise tıp kullanıcılarının en fazla tercih ettikleri PubMed veritabanı ve özellikle Türkiye'deki üniversiteler tarafından akademik atama ve yükseltmelerde bilimsel nitelik ölçütü olarak öngörülen Web Of Science (WOS) veritabanı seçilmiştir.

1.5 ARAŞTIRMA YÖNTEMİ VE VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

Araştırmamızda betimleme yöntemi kullanılmıştır. Betimleme yöntemi:

> "...olayların, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışan incelemelerdir. Bunlar nedir? sorusuna cevap bulmaya yöneliktir. Bununla mevcut durumlar, koşullar, özellikler aynen ortaya konmaya çalışılır. Betimleme araştırmaları, mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedefler" (Kaptan,1998, s.59).

Araştırmamızda veri toplama işlemi yapılırken öncelik, ulusal süreli yayınların verilerinin saptanmasına verilmiştir. Veriler ilgili Kütüphane katalogları, veritabanlarının dizinlenen dergi listeleri, ulusal dergi rehberleri, web ve diğer bilgi kaynakları taranarak toplanmıştır. Süreli yayın ile ilgili bilgiler/veriler (Eser adı, ISSN, yayın tarihi, yayın dili, yayınevi, eski adı, yeni adı, konusu, yayın türü, girdiği

dizinler, kütüphanelerde bulunurluğu, web adresi) aşağıda adı geçen kaynaklardan alınmıştır.

- Ayşen Küyük ve diğerleri(2007), Türkiye Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergi Rehberi
- Nazmi Kozak (2002), Türkiye Akademik Dergiler Rehberi
- Nazmi Kozak (2007-2008), Türkiye Akademik Dergiler Rehberi
- Milli Kütüphane (2009), Kütüphane Kataloğu (Türkiye Bibliyografyası)
- Milli Kütüphane (2009b), Türkiye Makaleler Bibliyografyası. Yayınlar Listesi 1995-
- Milli Kütüphane (2002), Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası. 1923-1999 Dizinlenen Dergi Listesi
- ULAKBİM (2010a), Süreli Yayın Kataloğu
- ULAKBİM (2009), Türk Tıp Dizinine Giren Dergi Listesi (Tüm Yıllar)
- Hacettepe Üniversitesi (2009) Kütüphaneleri Kataloğu
- (NCBI, 2009), NLM Kataloğu
- Türk Medline (2009), Dizinlenen Dergi Listesi
- Türk Psikiyatri Dizini (2009) Dizinlenen Dergi Listesi
- İnternet, Dergi Yayıncıları/Dergi Web Sayfaları
- Tanım- Eleştiri / Türkiye Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergi Rehberi-2007, Selahattin ÖZTÜRK, Bilgi Dünyası 2007, 8(2): 314-325.

Araştırmamızda veri toplama işlemi altı farklı aşamada yapılmıştır. **Birinci aşamada** Tıp ve Sağlık Bilimleri alanında olan süreli yayınlar saptanmıştır. Öncelikle dergi rehberlerinde yer alan süreli yayınlardan bir liste oluşturulmuştur. Sonrada çeşitli tarama stratejileri geliştirilmiş ve ilgili kütüphanelerin kataloglarından tarama yapılarak (bu işlem tekrarlanarak) kütüphanelerde var olan süreli yayınların bibliyografik künyelerine erişilmiştir. Tarama sonucunda gelen verilerden Tıp ve Sağlık Bilimleri alnında olan dergiler ayıklanarak dergi listesine dahil edilmiştir. Aynı yöntemle veritabanlarında dizinlenen dergi listelerinden elde

edilen veriler de listeye eklenmiştir. Ayrıca elde edilen dergilerin bibliyografik verileriyle web de tarama yapılarak dergi ve yayınevi web sayfalarına erişilmiştir. Bu yöntemle listemizde yer almayan diğer dergilerde saptanarak listeye dahil edilmiştir. Çalışmada süreli yayınların ISSN, eser adı, eski adı, yeni adı, yayın evi, yayın tarihi, web adresi verileri dikkate alınarak ikilemelerin önüne geçilmeye çalışılmıştır. **İkinci aşamada** Yukarıda adı geçen kaynaklardan yararlanılarak yayıncı grubu, yayın türü, yayın dili ve konusuna göre dergilerin sınıflaması yapılmıştır. Söz konusu dergi nitelemelerini en kapsamlı işleyen kaynak, Küyük ve arkadaşlarının (2007) yayınladığı "Türkiye Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergi Rehberi" olmuştur. Bu nedenle dergilerin sınıflandırılmasında en fazla bu kaynaktan yararlanılmıştır. Yaklaşık 350 derginin bibliyografik künyelerinden yayınevi, yayın türü, yayın dili ve konusu saptanamadığından, Milli Kütüphanenin süreli yayın depolarından bu dergilere ulaşılarak nitelemesi yapılmıştır. **Üçüncü aşamada** listemizde yer alan dergilerin bilgilerinden ilgili kütüphane kataloglarında tarama yapılarak kütüphanelerde bulunurluğu belirlenmiştir. **Dördüncü aşamada** dergilerin ilgili veritabanlarında dizinlenip dizinlenmediği araştırılmıştır. **Beşinci aşamada** yıllara göre dizinlenen dergi sayısı ile dizinlenen toplam makale sayıları elde edilmiştir. **Altıncı aşamada** konu ayrımı yapılmadan (Sağlık Bilimleri, Fen Bilimleri, Temel Bilimler, Beşeri Bilimler, Sosyal Bilimler) Türkiye kökenli makale sayıları, daha önceden yapılmış araştırma verilerinden, veri tabanları web sayfalarından ve e-posta yolu ile elde edilmiştir.

Araştırmanın amacına ulaşması için olaya iki farklı yönde yaklaşılmıştır.

a) **Tıp ve Sağlık Bilimleri alanında yayınlanan ulusal süreli yayınlara erişim durumu/oranı nedir?** Sorusu sorularak, dergilerin kütüphanelerde bulunurluğu, dergilerin bibliyografik veritabanlarında bulunurluğu saptanarak analiz edilmiştir.

b) **Uygulanan uluslararası yayın teşvik politikaları, Türkiye'de yayınlanan süreli yayınları ne ölçüde etkilemektedir? Ulusal / uluslararası dizinlerde yayınlanan Türkiye adresli makalelerin sayısı ne kadardır?** Soruları sorularak, ulusal veritabanlarında yayınlanan yıllık yayın sayısı saptanmaya çalışılmış ve WOS veritabanında yayınlanan Türkiye adresli yıllık yayın sayısı arasında karşılaştırma yapılmıştır.

Ayrıca araştırma kapsamındaki veritabanlarında yer alan Türkiye kaynaklı tıp dergilerinin kaç yıl dizinlendiği saptanmıştır. Bu yönüyle çalışmada dergilerin dizinlenmesindeki süreklilik, dizinleme ömrü ve erişimin ne ölçüde olduğu belirlenmek istenmiştir.

1.6 ARAŞTIRMANIN DÜZENİ

Araştırmamız altı bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde araştırma konusunun önemi, araştırmanın amacı ve problemi, araştırmanın hipotezleri, araştırmanın kapsamı, araştırma yöntemi ve veri toplama teknikleri, araştırmanın düzeni ve yararlanılan kaynaklar hakkında bilgi verilmektedir.

İkinci bölümde süreli yayınların tanımı yapılmış, süreli yayınların türleri hakkında genel bilgi verilerek, tarihsel gelişimi anlatılmış ve süreli yayınların yönetim sorunları hakkında kısa bilgi verilmiştir.

Üçüncü bölümde araştırma kapsamında olan kütüphaneler ve veritabanları hakkında bilgi verilerek ve araştırma kapsamında olan veritabanlarının dergi seçim ölçütleri incelenerek karşılaştırmalı bir şekilde nitelikli bilimsel dergilerin ölçütleri saptanmaya çalışılmıştır.

Dördüncü bölümde Türkiye'de yayınlanan ulusal, tıp ve sağlık bilimleri alanında yayınlanan, süreli yayınların bilimsel niteliğini olumsuz etkileyen nedenler araştırılmıştır.

Beşinci bölümde araştırma sonucunda tıp ve sağlık bilimleri alanında saptanan dergiler üzerinde bulgular ve değerlendirmeler sunulmaktadır. Ayrıca ulusal veritabanlarından olan Türkiye Makaleler Bibliyografyası, ULAKBİM-Ulusal veritabanları ve uluslararası bir veritabanı olan WOS'da dizinlenen ulusal yayın sayısı incelenerek genel değerlendirme yapılmıştır.

Altıncı bölümde ise araştırmamızın sonuçları ve önerilerine yer verilmiştir.

1.7 KAYNAKLAR

Araştırma ile ilgili gerekli bilgiler sağlamak için literatür taraması yapılmıştır. Taramada kullanılan başlıca kaynaklar aşağıda belirtilmiştir:

- YÖK Tez Kataloğu (1987-),
- Ulusal Toplu Katalog (TO-KAT),
- Türkiye Makaleler Bibliyografyası (1952-),

- Türk Kütüphaneciliği Dergisi (1952-),
- Bilgi Dünyası (2000-),
- ULAKBİM - Sosyal Bilimler Veritabanı (2002-),
- ULAKBİM – Türk Tıp Dizini (1996-),
- LISA (Library and Information Science Abstract) (1967-),
- Science Direct (1997-),
- EbscoHost (1960-),
- Web of Science (1940-),
- PubMed (1970-)

Tez raporunun yazımında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2009) tarafından hazırlanan Tez Yazım Yönergesi kullanılmıştır.

2. BÖLÜM

SÜRELİ YAYIN: TANIM, TARİHSEL GELİŞİM

2.1 GİRİŞ

Süreli yayınların en temel ve önemli özelliği güncel olan bilgiye ilişkin yazıları içermesidir (Mengülerek, 2008, s.94). Basılı süreli yayınların ortaya çıkması ile birlikte bilimsel bilginin aktarılmasında süreli yayınlar etkin rol almıştır. Bilimin yayılması ve ilerlemesindeki en etkin unsurlardan biri sağlık bilimleri alanındaki süreli yayınlar (Yılmaz ve Yıldızeli, 2008,s.39) olmuştur. Bilimsel bilginin aktarılmasında bir iletişim aracı haline gelen süreli yayınlar basım teknolojisindeki yeniliklere paralel olarak sayılarında hızlı bir artış yaşanmıştır. Görülen bu artışla birlikte zamanla süreli yayın türlerinde de çeşitlilik meydana gelmiştir. Süreli yayın türlerindeki çeşitlilik ve aralarındaki benzerlik belli bir süreli yayın tanımının yapılmasını zorlaştırmıştır. Literatürde çeşitli süreli yayın tanımları yapılmıştır. Yapılan tanımlar incelendiğinde tanımda bir fikir birliğine varılamadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle bu bölümde süreli yayın tanımı üzerinde genişçe durulmuştur. Ayrıca bu bölümde süreli yayın türleri, bu yayınların yönetim sorunu ve süreli yayınların tarihsel gelişimi de incelenmiştir.

2.2 SÜRELİ YAYIN

2.2.1 Terim Karmaşası

Süreli yayınların yapısı itibariyle süreklilik göstermesi ve çeşitli türlerinin olması, İngilizce konuşulan ülkelerdeki kullanım farklılığı kesin bir tanımın yapılmasını zorlaştırmaktadır. İngilizcede **"Serials"** ve **"Periodicals"** olarak kullanılan;

Türkçeye **"Süreğen yayın"** ve **"Süreli yayın"** olarak geçen terimler kimi zaman birbirinin yerine, kimi zaman da bir diğerinin geniş terimi veya alt terimi olarak kullanılmıştır. İngilizce "Serials" ve "Periodicals" olarak kullanılan terimler, Türkçedeki terminoloji karmaşasına da yansımıştır (Öztürk, 1996; Dilek, 1997; Kayaoğlu, 2008). Bazen "dergi", "magazin", "periyodik", "mecmua", "mevkute", "gazete", "dönemsel yayın", "sürekli yayın" gibi kavramlar "süreli yayın" terimiyle eş anlamlı veya birbirinin yerine kullanılmaktadır (Keseroğlu,1995, s.19; Tonta, 2007, s.185).

Süreli yayın terimi üzerine literatürde çeşitli tanımlar yapılmakla birlikte, yapılan standart tanımlarda, pragmatik tanımlarda ve uygulamadaki kullanımlarda farklılık olduğu görülmektedir. Bu durumu Thomas E. Nisonger (1998, s.2), "Management of Serials in Libraries" adlı eserinde şu şekilde açıklamaya çalışmıştır. Yıllardan beri "Serials" ve "Periodicals" terimlerinin kullanımında bir tutarsızlık olduğunu belirten Nisonger, kitabında "Serials" ve "Periodicals" terimleri arasındaki anlam ilişkisi nedir? sorusunu sorarak; bu terimlerin, tam manasının zamana, ülkeye, yazara, kütüphaneye veya kullanım amacına göre ve hangi terimin seçildiğine bağlı olarak değişiklik göstereceğini belirtmiştir. Buna bağlı olarak "Serials" ve "Periodicals" arasında en az dört ilişki olduğunu saptamıştır. Bunlar:

- Bu terimler eşanlamlı kullanılmıştır.
- "Periodicals", "Serials"ın bir alt terimidir.
- "Serials", "Periodicals"ın bir alt terimidir.
- "Serials" ve "Periodicals" iki ayrı olgudur.

Nisonger, uzman olmayan kişiler arasında, terimler arasındaki farkın tam olarak anlaşılamamış olması nedeniyle bu iki terimin bazen eş anlamlı olarak kullanıldığını belirtmektedir. Uzmanların ise Periodicals ve Serials terimleri arasında fark olduğu görüşünde olduklarını söylemektedir. Fakat sürekli aynı fikirde olmadıklarını ve tanımda anlam birliğine varamadıklarını belirtmiştir.

Dilek (1997) ise "Süreli yayın mı? Süreğen yayın mı?" adlı çalışmasında "Serials" teriminin Türkçe karşılığını "süreğen yayın", "Periodicals" teriminin de "süreli yayın" olarak ele almış olup "süreğen yayın" teriminin "süreli yayın" terimini kapsayan geniş bir terim olduğu tezini savunmuştur. Yine çalışmasında İngilizce konuşulan ülkelerde süreğen yayın teriminin kullanımında fikir birliğine varılamadığını belirtmiş, buna delil olarak araştırmasında Osborn ve Davinson'un görüşlerine yer vermiştir. Araştırmaya göre Osborn, süreğen yayın (serials) teriminin geniş terim olduğunu, buna karşın Davinson, süreli yayın (periodicals) teriminin geniş terim olduğunu savunmuştur. Her iki araştırmacı da savlarını kanıtlamak üzere uygulamadaki kullanımı ileri sürerler. Osborn, "AACR" tanımı (güncellenmiş basımları dahil), "New Serials Titles", "Union List of Serials List" çalışmalarına gönderme yapar. Davinson ise "British Union Catalogue of Periodicals", "Ulrich's International Periodicals Directory" kaynaklarını örnek göstererek, İngiliz Standartlar Örgütü (British Standarts Organization) ile Uluslararası Standartlar Örgütü'nün(International Standarts Organization ISO/R8) süreli yayın (periodicals) teriminin kullanımını tercih ettiklerini öne sürer. Bu tartışmanın uzun zamandır sürdüğünü belirten Dilek, henüz bir fikir birliğine varılamadığını belirtmiştir.

ABD literatüründe "serials" geniş terim olarak, Britanya literatüründe "periodicals" kavramı geniş terim olarak kullanılmaktadır. (Nisonger, 1998; 2-3 , Kayaoğlu, 2008; 2)

Mesleki sözlüklerimizden olan “ODLIS-Online Dictionary for Library and Information Science” (Reitz, 2010) ve “ALA Glossary of Library and Information Science” (1983) de “periodicals” terimini “serials” teriminin bir alt terimi olarak ele almıştır.

Meslek literatüründe tanımları standart olarak kabul edilen kaynaklardan biri olan AACR’nın süreli yayın tanımında, AACR1'in ve AACR2'nin değişik basımlarında değişiklik yapılmıştır. (Kayaoğlu, 2008; s.5). Yine mesleki sözlüklerden biri olan “ALA Glossary”nin 1943 ve 1983 basımlarında süreli yayın tanımlarında değişiklik yapıldığı görülmektedir(Soules, 2006, s.104-105).

İngilizcedeki bu tanım karmaşalığı doğal olarak Türkçede de aynı tanım karmaşalığına neden olmuştur. Türk Standartları Enstitüsü'nün 1965 yılı 191 numaralı standardında (TS 191, 1965) süreli yayın terimi tanımlanmış, fakat Türk Standartları Enstitüsü'nün 1977 yılı 2704 numaralı Standardı'nın başlığında “süreğen yayın” terimi kullanılmıştır (TS 2704, 1977; Öksüzoğlu, s.72). Ülkemizde “süreğen yayın” terimine ilk kez bu standartta rastlanır (Kayaoğlu, 2008, s.5). Daha sonra Sefercioğlu tarafından kullanılmaya başlanmıştır. “Süreğen yayın” teriminin “süreli yayın” terimini kapsayan geniş bir terim olduğu Keseroğlu (1988), Dilek (1997), Öztürk (1996) tarafından da savunulmuştur. Bu araştırmacılar terim karmaşasına dikkat çekerek, bunu ortadan kaldırmak için "serials" teriminin karşılığı olarak "süreğen yayın" kullanılmalıdır önerisinde bulunurlar. Türkiye’deki kullanımına

bakıldığında, her ne kadar teoride süreğen yayın (serials) teriminin süreli yayın (periodicals) terimini kapsayan bir terim olduğu görüşü konuyla ilgilenen araştırmacılar tarafından savunulsa da, yazılan yayınların çoğunluğundaki kullanıma ve kütüphanelerdeki uygulamalara bakıldığında **süreğen yayın** teriminin pek benimsenmediği, **süreli yayın** teriminin daha fazla kullanıldığı görülmektedir. Kayaoğlu (2008), "Süreli yayınların yönetimi" adlı kitabında ve Keseroğlu (1988), "Kataloglama kuralları örnekler ile Anglo – Amerikan kataloglama kuralları 2" kitabında, bu konuya dikkat çekerek, çalışmalarında uygulamadaki bu eğilimden ötürü **süreli yayın** terimini seçtiklerini belirtmişlerdir.

Uygulamada "süreğen yayın" terimi kullanımı görülmekle birlikte (Sefercioğlu, 2003, s.14) İngilizce "Serial" ve "Periodical" terimlerinin Türkçe karşılığı olarak "süreli yayın"ın kullanıldığı da görülmektedir. Mesleki dergilerimizden olan "Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni/Türk Kütüphaneciliği" dergisi için hazırlanan dizinin terim listesinde (Türkçe-İngilizce, İngilizce-Türkçe) "serials" ve "periodical" terimlerin her ikisinin de Türkçe karşılığı süreli yayın olarak verilmiştir (Gürdal ve diğerleri, 1993, s.258-268).

Uygulamadaki bazı örnekleri verecek olursak; ULAKBİM Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu (Ulakbim, 2010a), Ankara Bilimsel ve Teknik Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu (TÜRDOK, 1971), İstanbul Bilimsel ve Teknik Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu (TÜRDOK, 1972) gibi bazı kaynak isimlerinde ve ULAKBİM tarafından düzenlenen süreli yayın seminerlerinde "süreli yayın" terimi tercih edilmiştir. Yine kütüphanelerde organizasyon şemaları incelendiğinde süreli yayınlarla ilgilenen birimin "süreli yayın birimi" olarak yapılandırıldığı görülmektedir. Ayrıca 23 Ocak

2010 tarihinde Ulusal Toplu Katalog (TO-KAT), Milli Kütüphane-Türkiye Bibliyografyası, Milli Kütüphane-Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Yök Tez Merkezi Kataloğu, Yordam Toplu Kataloğu ve Kutup.org:Türkiye Toplu Kataloğu'nda "süreğen yayın" terimiyle yapılan tarama sonucunda konuyla ilgili hiçbir kayıt gelmemiştir.

Buraya kadar yapılan açıklamalar doğrultusunda, bizim çalışmamızda da ülkemizde uygulamada çoğunlukla kullanımı söz konusu olan "süreli yayın" teriminin kullanılması uygun görülmüştür.

2.2.2 Tanım:

Aşağıda "süreli yayın" için yapılan bazı tanımlar verilmiştir.

"Aynı adla, devamlı seri halinde, belirli zamanlarda ve yılda en az bir defa yayınlanan, her sayısı üzerine tarih ve numarası konulan yayınlara süreli yayın adı verilir. Bu yayınlarda değişik yazarlar tarafından yazılmış yazılar bulunur ve çoğunlukla resimlidir." (TSE 191, 1965)

Süreli yayın, "Sürekli olarak yayınlanacağı öngörülen, sayı ve zaman bakımından ne kadar süreceği belli olmayan, belirli belirsiz sürelerle yayınlanan dergi, gazete, yıllık, almanak, tutanak, rapor, takvim, vb. yayınların genel adıdır"(Alpay, 1973, s.70).

Süreli yayın (Periodical), "Belirli aralıklar ile çıkan tamamlama sorunu bulunmayan ve her sayısı birden çok yazarın yazılarından oluşan yayın türüne süreli yayın adı verilir" (Yurdadoğ, 1974, s.61)

Süreli yayınlar, "düzenli ya da düzensiz aralıklarla, ortak bir ad altında, kesintisiz olarak tek bir konuyu vermeyen, sürekli olarak çıkan, kural olarak tamamlama amacı gütmeden planlanan, genellikle aynı dış biçimi koruyarak sürüp giden yayınlardır" (Baysal, 1987,s.73).

Süreli yayınlar, "Düzenli ve düzensiz aralıklarla, yılda birden çok sayıda çıkan, her sayısında birden çok kişinin makale, öykü gibi değişik türde yazılarını içeren ve ne zaman kesileceği önceden belirlenmeyen yayınlardır" (Keseroğlu, 1988, s.103).

Süreli Yayın: Ne zaman kesileceği önceden bilinmeyen, birbirini izleyen bir sayı ya da tarih alan, yılda en az iki kez yayımlanan, genellikle aynı kapak düzeni altında, bir ya da daha çok konuya ilişkin değişik kişilerin yazılarını içeren yayınlardır (Keseroğlu, 1995,21).

Süreli yayın, "önceden belirlenmiş bir bitişi olmayan, birbirini izleyen ayrı bölümler halinde genellikle numaralandırılmış olarak düzenli ve düzensiz aralıklarla yayınlanan bir sürekli kaynak" olarak (Kayaoğlu, 2008, s.14) tanımlanır.

Süreli yayın (Serial)"Aynı isim altında birbirini takip eden farklı bölümler(kısımlar) halinde, genellikle numaralanmış (veya tarihli) ve düzenli veya düzensiz aralıklarla görünen, önceden belirlenmiş bir sonu olmayan, herhangi bir ortam içinde yayınlanan yayın"dır. (Reitz, 2010)

Yukarıda verilen süreli yayın tanımları da göstermektedir ki ortak bir tanım bulunmamaktadır. Süreli yayın ile ilgili bazı özellikler kimi tanımlarda yer alırken, kimi tanımlarda yer almamaktadır. Ayrıca bazı tanımlarda belirtilen özelliklerin tam olarak tanımı karşılamadığı görülmektedir. Örneğin, bir tanımda “yılda en az iki kez

yayımlanan" geçerken, diğer bir tanımda "yılda en az bir defa yayınlanan" şeklinde geçmiştir, başka bir tanımda ise "düzenli veya düzensiz aralıklarla görünen" şeklinde yer almıştır. Bu belirsizlik sadece çıkış aralığında değil, yayınlandığı ortam, isim, tür, biçimde de kendisini göstermektedir.

Bütün bu tanımların ortak yönlerini de ele alarak süreli yayını; "genellikle ortak bir başlık altında, birbirini izleyen kısımlar halinde, belli aralıklarla, ne zaman yayın hayatı sona ereceği bilinmeyen, birden fazla yazarların makalelerini içeren, herhangi bir ortamda yayınlanan yayınlar" olarak tanımlayabiliriz.

2.3 SÜRELİ YAYIN TÜRLERİ

Süreli yayınların başlıca türleri basılı dergi ve gazeteler, elektronik bülten ve dergiler, yıllıklar (raporlar, almanak vb.), devam eden rehberler, monografik diziler, bildiri kitapları (Kayaoğlu, 2008; Reitz, 2010)'dır. Süreli yayın terimi bu türlerin hepsini kapsayan bir şemsiye terimdir. Daha önce belirtilen süreli yayın ve süreğen yayın arsındaki belirsizlik bu türler arasında da vardır. Bunun nedeni türlerin benzer özellik taşımalarıdır.

Küyük ve arkadaşları (2007) "Türkiye Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergi Rehberi-2007" çalışmasında dergi bilgilerinde yayın türlerini belirtirken farklı bir sınıflandırma yapmıştır. Bunlar; Araştırma-Derleme, Araştırma, Derleme, Çeviri, Bülten, Mecmua, Sürekli Eğitim, Olgu Sunumu, Gazete, Haber, Tıbbi Magazin, Araştırma-Haber başlıkları altında verilmiştir.

Çalışmada yararlanılan kaynaklar süreli yayın türlerini farklı şekillerde nitelendirmiştir. Veri toplamada bu kaynaklardan, en kapsamlısı olan, Küyük ve

arkadaşları (2007) tarafından hazırlanan dergi rehberinden yararlanılmıştır. Yukarıda da belirtildiği gibi bu kaynakta da yayın türleri çok farklı nitelendirilmiştir. Bu nedenle yayın türlerini yeniden belirleme gereksinimi doğmuştur. Bu bağlamda çalışmamızda süreli yayın türlerinde belli bir gruplandırmayı sağlamak için yayın türleri bilimsel dergi, çeviri, bülten, gazete, aktüel niteliğini taşıyan dergiler ve diğer türler şeklinde oluşturulmuştur.

2.4 SÜRELİ YAYINLARDA YÖNETİM SORUNU

Burada dile getirilen sorunlar süreli yayınların yönetimi ile ilgilidir. Süreli yayınların yönetim zorluğuna Goldberg ve Nixon (2005, s.206) şu şekilde değinmiştir. "Birçok yönden, süreli yayınların yönetimi hakkında yazı yazmak, süreli yayınların yönetiminden çok daha kolaydır".

Süreli yayınlar akademik kütüphanelerin dermesinde büyük yer kaplamaktadır. Derme genişliğinde, bütçede ve özellikle yönetim zorluklarında çoğu kütüphane bu sıkıntılarla karşı karşıya kalmaktadır.

Süreli yayınların karmaşık yapısal özelliklerinden kaynaklanan sorunlar, üç ana başlık altında toplanabilmektedir. Bu sorunlar süreklilik, değişim ve fiyat artışlarıdır (Kayaoğlu, 2008, s.28).

Süreklilik: Süreli yayınlar yapısal özelliklerinden dolayı birbirini izleyen sayılar halinde yayınlanır. Bu durum süreli yayınlardaki aboneliklerde, gelen sayıların işlenmesinde, gelmeyen sayıların takibinde, ödemelerde, ek dergilerin işlenmesinde ve takibinde soruna neden olmaktadır ve denetimi güçleştirmektedir.

Değişim: Süreli yayınların yönetiminde karşılaşılan en büyük sorun bibliyografik kayıtlarda sürekli bir değişim yaşanmasıdır. Genellikle süreli yayınların başlıkları, ISSN'leri, yayınevi, çıkış aralıkları, numaralandırma biçimleri değişir. Bu durum doğal olarak süreli yayınların denetimini güçleştirmektedir.

Fiyat: 20. yüzyılda dergi sayıları hızlı bir şekilde artmıştır. Süreli yayınlarda sadece sayı artışı değil, fiyat artışı da korkunç bir şekilde yükselmiştir. ABD süreli yayın fiyat endeksine göre, ABD'de süreli yayın yıllık ortalama maliyeti; 1977'de 24,59 $ iken, 1996'da 165,61 $'a yükselmiştir (Nisonger 1998, s.34). 20.yüzyılın ikinci yarısında başlayan bu "dergi krizi" (Kayaoğlu, 2008, s.29) kütüphanelerin bütçelerini ciddi bir şekilde etkilemiştir.

2.5 SÜRELİ YAYINLARIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Bu günkü klasik işleyişiyle, insanlar binlerce yıl süreli yayın yoluyla düşünce ve eylemlerini iletmişlerdir (Goedeken, 2006, s.157). Kaynaklara göre süreli yayınların tarihi eski Mısır, Çin ve Antik Roma Medeniyetine kadar dayanmaktadır. (Osborn, 1980,24; Nisonger, 1998, s.17; Keseroğlu, 1995, s.22; Kayaoğlu, 2008, s.38)

İlk süreli yayın örnekleri, M.Ö. 2750-2625 tarihlerinde eski Mısırlılarda, Mısır hanedanı firavunlarının mezarına kazınmış "Annals" denilen yapıtlara dayanmaktadır (Osborn, 1980,s.24). Antik Roma da ilk örnekler ise M.Ö. 60 yıllarında Sezar'ın Konsül olmasından sonra, verdiği ilk emrin, senato kararlarının ve günlük olayların halka bildirilmesi için derlenip yayınlanması için yapılan yayınlara dayandırılmaktadır. Burada halka açık bir yere konulan bir tablet, alçı ile

kaplanarak boyanır ve senato kararları bu tabletlere yazılırdı. Bu tabletler günlük resmi gazete olarak öngörülmektedir. (Osborn, 1980,25; Kayaoğlu, 2008, s.39). Çinde ise Han Hanedanlığı döneminde (M.Ö.206-M.S.200) yayınlanan Ti-Pao eski gazete örneklerindendir (Osborn, 1980,s.26).

Osborn süreli yayınların tarihi gelişimini, antik ve ortaçağdaki ilk dönemleri kapsam dışı bırakarak, dört geniş döneme bölmüştür (Osborn, 1980,s.31-34).

İlk dönem 1700 yılına kadar olan evreyi kapsar. Bu dönem de süreli yayın niteliğini taşıyabilecek birçok türün örneklerine rastlanır. Bunlar almanaklar, takvimler, yıllık kitap katalogları, el yazması ve basma haber bültenleri, haber broşürleridir. 17. yüzyılın ikinci yarısında haftalık gazeteleri dergiler takip etmiştir.

İkinci dönem 1700-1825 evresini kapsar. Bu dönemde haftalık gazeteler yerine günlük gazeteler yavaş yavaş yayınlamaya başlar. Gazeteler rakamsal olarak büyümüş ve büyük şehirlerden bütün ülkeye yayılmaya başlamıştır. Yine bu dönemde edebi süreli dergiler ve erkekler için yayınlanan magazinler yayınlanmıştır. Bu dönemde bilimsel dernek yayınları önemli yer tutmuştur. Bu organizasyonlar yapmış oldukları bilimsel toplantı tutanaklarını kendi yayınlarında yayınlamaya başlamışlardır. Bu evrede dernekler tarafından çok sayıda bilimsel dergi çıkartılmıştır. 1780-1790 yıllarında Bu günkü tipik bilimsel makale formatının geliştiği ve bu makalelerin fizik, kimya, biyoloji, tarım ve tıp alanlarında yayınlanan uzmanlık dergilerinde yayınladığı görülmektedir. Ayrıca bu dönemde ulusal bibliyografyalar Almanya ve Fransa da yayınlanmaya başlamıştır.

Üçüncü Dönem 1825 -1890 yıllarını kapsar. Bu dönemde teknolojik gelişmeler, yüksek hızlı baskı, yeterli kâğıt kaynağı olması ve bilginin popüler hale gelmesi,

bilim ve teknolojinin büyüme göstermesi, kültürel faktörler, özelikle ABD'deki iç savaş döneminde sonra, süreli yayınların sayısında ve baskı sayısında büyüme olmuştur. Bu dönemde yayınlanan resimli dergiler, ticari yayınlar, çocuk dergileri, kadın dergileri gelişme göstermiştir. Bu dönemde alanlarında uzmanlaşan dergiler yayınlanmıştır. Tarım, tıp, hukuk, eğitim alanlarında yayınlanan dergiler kendini göstermiştir. Ayrıca bankerleri, sigortacıları, eczacıları, telgrafçıları, demiryolunda çalışanları ilgilendiren süreli yayınlar yayınlanmaya başlamıştır. Bu dönemde süreli yayınların yanı sıra yıllık raporlar, kolej ve üniversite katalogları, ayrıca yerel, eyalet ve federal düzeyde hükümet yayınlarından rehberler yayınlanmıştır. Bu dönem aynı zamanda gazetelerin altın çağı olmuştur.

Dördüncü dönem, 1890'dan günümüze kadar olan zamanı kapsar. Bu dönemde kâğıdın ucuz olması, baskı teknolojisindeki gelişmeler ve bilgisayarın basım teknolojisinde kullanılması, 19. yüzyılın son on yılında ve 20. yüzyılda süreli yayınları kitle iletişim aracı haline getirmiştir. Bu devirde renkli baskı yüksek rakamlara ulaşmıştır. Politik siyasal yayınlar bu dönemde ortaya çıkar. Ayrıca teknik raporlar ortaya çıkmıştır. **Bu dönemdeki süreli yayın literatüründe görünen artış dizinleme ve özet çıkarma hizmetleriyle desteklenme zorunluluğunu ortaya çıkartmıştır. Bu zorunlulukla dizin ve öz hazırlama örnekleri oluşturulmuştur**.

Kayaoğlu, (2008, s.40) Osborn'un 1980 yılına kadar getirdiği bu dört evreye, 1980 sonrasında yaşanan temel gelişmeleri değerlendirmek üzere iki evre daha eklemiştir. Böylece, süreli yayınların tarihsel süreç içindeki gelişmelerini günümüze kadar getirmiştir. Kayaoğluna göre bu dönemler;

Beşinci dönem 1980-1993 yıllarını kapsar bu dönemin başlarında süreli yayınlar kâğıt dışı ortamlarda Kaset, video ve CD-ROM'larda yayınlanmıştır.

Altıncı dönem 1993 ve sonrası olan dönemi kapsar. Bu dönemde bilgi ve iletişim teknolojilerinde büyük gelişmeler yaşanmış ve özellikle WWW'in ortaya çıkışı ve sunduğu olanaklar, süreli yayınların üretiminde ve dağıtımında değişim oluşturmuştur. Bu dönemde dergilerin WWW ortamında yayınlanma sayısında olağanüstü artış olmuştur. Ayrıca bu dönemde süreli yayın sayı ve fiyatında da artış olmuştur. Bu bilimsel iletişim sürecinde işlev bozukluğu tartışmalarına sebep olmuş; bu işlev bozukluğuna çözüm getiren Açık erişim modelleri oluşturulmaya başlanmıştır.

Johannes Gutenberg tarafından matbaanın icat edilmesi, şüphesiz erken dönemdeki dergilerin gelişmesine katkıda bulunmuştur. 1820'lerden bu yana makineye dayalı baskıda sofistike gelişmeler, süreli yayınların üretimine katkıda bulunmuştur. Yirminci yüzyıl ortalarında, fotoğraf dizgi baskı önemli bir rol almıştır. Son yıllarda güçlü bilgisayar yöntemleri baskıda kendini göstermiştir. 1980'li yıllarda yazarlar dergi makalelerini kelime işlemci formatında göndermeye başlamış, 1990'lı yıllarda ise internet üzerinden göndermeye başlamışlardır (Nisonger, 1998,s.18-19).

Buraya kadar süreli yalınların gelişim evreleri genel olarak anlatılmıştır. Bu dönemlerde süreli yayınların ilk örneklerini vermek gerekirse, 5 Ocak 1665 de Fransa da **"Journal des Sçavans"** dergisi yayınlanmıştır. Bu yayın bilinen ilk bilimsel nitelikli süreli yayın olarak kabul edilmektedir. "Journal des Sçavans" den sonra 6 Mart 1665 The Royal Society'nin yayın organı olan **"Philosophical Transactions"** dergisi yayınlanmıştır. 17. yüzyıllın son çeyreği boyunca, değişik

ülkelerde ilk bilimsel süreli yayınların örnekleri görülmeye devam etmiştir. 1668 de Roma da **"Giornale de'Letterati",** 1670 de Almanya da **"Miscellanea Curiosa"** bilinen ilk bilimsel dergiler olarak yayınlanmıştır (Osborn, 1980; Nisonger, 1998; Keseroğlu,1995; Kayaoğlu, 2008). Bu ilklerin dışında tıbbi süreli yayınların dizinlenmesinde önemli yeri olan Amerika Birleşik Devletleri'nde, tıbbi süreli yayınların tarihinin çok eskilere dayandığı söylenemez. İlk Amerikan tıp dergisi, "**The Medical Respository",** New York'ta 1797 yılında yayınlanmıştır. 1848 de AMA'nın (American Medical Association) Tıp Literatürü komitesi, Oliver Wendell Holmes başkanlığında yirmi Amerikan tıp dergisi belirlemiştir (NLM, 1976).

İlk basılı gazetenin yayınlandığı 1609 yılından bu yana süreli yayın sayısında ciddi yükselme olmuştur. Bugün International Ulrich's Periodicals Directory (2010) de yer alan süreli yayın sayısı 300.000'i aşkındır. ISSN (2010) in yayınlamış olduğu istatistiklere göre ise, 2009 yılında toplam 1.489.773 kayıt bulunmaktadır. 2009 yılında yapılan yeni kayıt sayısı ise 75.831'dir.

Türkiye'de ise süreli yayınların tarihi Osmanlı İmparatorluğuna dayanmaktadır. Süreli yayınlar üzerine yapılan araştırmalarda verilen tarihi bilgilere göre Osmanlıda ilk bilimsel nitelikli süreli yayın 1831 yılında Takvim-i Vakayi'den 18 yıl sonra yayınlanan "**Vakayi-i Tıbbiye"** (1849/1850-1265-1269) adlı tıbbi süreli yayındır. (Keseroğlu, 1995, s.25; Küyük ve diğerleri 2007, s.III; Kozak,2008, s.1; Kayaoğlu, 2008,s57). Bazı kaynaklarda **"Mecmua-i Fünün"** ilk yayınlanan dergi olarak gösterilmektedir (Tonta, 2007, s.185; Milli Kütüphane, 2010a). Bu derginin yayın tarihi kaynaklarda (1862/1865-1279/1284) olarak kaydedilmektedir (Keseroğlu, 1995, 26, Tonta, 2007, s.185). Bu bilgiler çerçevesinde yayınlanan ilk süreli yayının

Vakayi-i Tıbbiye, ikinci yayının ise Mecmua-i Fünün olduğu anlaşılmaktadır. Sonraki yıllarda çeşitli alanlarda (askeri dergiler, kadın dergileri, mizah dergileri, çocuk dergileri, bilimsel ve mesleki dergiler, edebiyat dergileri) süreli yayınlar yayınlanmış ve bunların sayısında çoğalma olmuştur (Tonta, 2007, s.185). 20.yüzyılın başında ise Darülfünun dergileri kendini göstermiştir.

Cumhuriyet döneminde de süreli yayınlar yayınlanmaya devam etmiştir. Özellikle yeni üniversitelerin açılması, araştırma enstitüsü ve kurumlarının kurulması, bilimsel yayınları teşvik eden derneklerin oluşması süreli yayınların sayısında artışa neden olmuştur. Kamu ve özel kuruluşların çıkardıklarının yanı sıra bireysel bazda da çok sayıda süreli yayın yayınlanmıştır. Yayınlanan bu süreli yayınların sayısı hakkında sağlıklı bir istatistiksel bilgi vermek mümkün değildir. Bu konuda yapılan çalışmalarda farklı veriler bulunmaktadır. Tonta (2007,186) tarafından bunun başlıca nedeni olarak, araştırmalarda farklı veri toplama yöntemlerinin kullanılması gösterilmektedir. Bu alanda yapılmış bazı çalışmalara değinilmesinde yarar vardır. Yine Tonta'nın, aynı çalışmasında, farklı kaynaklara dayanarak verdiği rakamlara göre, 1831-1993 yılları arasında 2525 gazete ve dergi yayınlanmıştır. 1990 yılında yayımlanan bir rehberde gazeteler de dahil toplam 2617 süreli yayın listelenmiştir. DİE'nin 1999 yılı verilerine göre ise ülkemizde çeşitli konularda toplam 2235 süreli yayın vardır. 2001 yılı Türkiye İstatistik Yıllığı'nda verilen rakam ise 2251dir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2008), tarafından 2008 yılını içeren Yazılı Medya İstatistiklerine ilişkin anket sonuçlarına göre 2008 yılında 5.665 gazete ve dergi yayımlanmıştır. Bu yayınların % 56,2'sini dergiler oluşturmaktadır. ISSN istatistiklerine göre de, Türkiye de 2008 yılında 4338 süreli yayın, 2009 yılında 4337

kayıt mevcuttur. Türkçe dilinde ise 2008 yılında 3193, 2009 yılında 3201 kayıt mevcuttur (ISSN, 2010). TÜİK ve ISSN tarafından verilen istatistikî bilgilerin birbirine yakın rakamlar olduğu gözlenmektedir.

Kozak (1999, 2002, 2008) tarafından değişik zamanlarda akademik dergiler üzerinde üç tane rehber yayınlanmıştır. Bu rehberlere göre 1999 yılında 643, 2002 yılında 883, 2008 yılında 996 akademik dergi vardır. Bu dergilerden yaklaşık 155 tanesi tıp ve sağlık bilimleri (veterinerlik dahil) alanında olan dergilerdir. Bir başka çalışma ise Küyük ve arkadaşları (2007) tarafından hazırlanan Türkiye Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergi Rehberidir. Bu rehberin dizininde (veterinerlik dahil) 678 dergi listelenmiştir. Çalışmamızda Kozak ve Küyük tarafından hazırlanan bu rehberler kullanılmıştır. Çalışmamızda saptayabildiğimiz tıp alanındaki süreli yayın sayısı 1334 olmuştur. Bu rakama veterinerlik konusu dahil değildir. Söz konusu rehberler yakın bir tarihte hazırlanmıştır. **Çalışmamızda ve dergi rehberlerinde yer alan dergi sayıları arasında belirgin bir fark vardır. Bu da ulusal dergilere erişim olmadığı, özellikle dergilerin varlığını ortaya koyan dergi rehberleri hazırlayıcıları tarafından bile bazı dergilerin varlığının farkına bile varılmadığını göstermektedir.**

Bütün önemine rağmen süreli yayınların bibliyografik denetiminin tam olarak sağlanamaması nedeniyle araştırmacılara duyurulamaması ya da bir başka ifade ile bu yayınlara ve içinde bulunduğu makalelere erişim sağlanamaması bizi araştırmamızın başında belirttiğimiz, kütüphaneler ve özellikle de veritabanlarının dergileri seçerken izledikleri yolu araştırmaya yönetmektedir. Bundan sonraki bölümde bu husus üzerinde durulacaktır.

3. BÖLÜM

KÜTÜPHANELER, BİBLİYOGRAFİK VERİTABANLARI VE KULLANILAN DERGİ SEÇİM ÖLÇÜTLERİ

3.1 GİRİŞ

Bu bölümde araştırma kapsamında olan kütüphaneler ve veritabanları hakkında genel bilgi verilmiştir. Ayrıca araştırma kapsamında olan veritabanlarının dergi seçim ölçütleri de incelenmiştir. Araştırmacıların çalışmalarında bibliyografik denetimine güvenerek yoğunlukla tercih ettikleri veritabanlarının hangi özellikteki dergileri dizinleme kapsamına aldığı ve veritabanlarının benzer özelik taşıyan dergi seçim ölçütlerinin olup olmadığı saptanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda ulusal veritabanlarının dergi seçim ölçütleri de incelenerek benzer bir yapı oluşturup oluşturmadığı öğrenilmeye çalışılmıştır. Bu yöntemle nitelikli dergilerin hangi özellikleri taşıması gerektiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bilimsel araştırmalar ve incelemeler sonucu oluşturulan yayınların yeni araştırmalara kaynak oluşturması, ancak bu yayınların nerede, ne zaman, kimin tarafından üretildiğinin bilinmesi ile mümkündür. Bilimsel bilginin bibliyografik denetiminin sağlandığı önemli araçlar kataloglar, bibliyografyalar ve dizinlerdir (Atılgan, 2005a). Bilgiye erişim bu araçlarla sağlanmaktadır. Bu noktada erişim, dergilerin niteliğine olumlu olarak etki etmektedir. Bu nedenle, ulusal tıp dergilerinin erişim durumunu ölçmek için ilgili kütüphanelerin katalogları taranarak kütüphanelerde bulunurluğu, bibliyografik veritabanları taranarak veritabanlarında dizinlenme durumu incelenmiştir. Çalışmamızda ulusal süreli yayınların erişim olgusunun ne durumda olduğu araştırma kapsamında olan kütüphanelerden ve

veritabanlarından araştırılmış, araştırma sonuçları 5. bölüm olan "bulgular ve değerlendirme" bölümünde sunulmuştur.

3.2 KÜTÜPHANELER

Araştırmamızda kapsam içinde yer alan kütüphaneler hakkında genel bilgi vermeden önce dergilerin kütüphanelerde bulunurluğuyla ilgili olarak daha önce yapılmış çalışmaları da burada belirtmekte fayda vardır. SSCI veritabanında sosyal bilimler dergilerinde Türkiye adresli yayınlar üzerinde yapılan bilimmetrik (Scientometric) bir çalışmada, Türkiye adresli yayınların yer aldığı 9 dergi ile yerel kütüphanelerde bulunulurluğu (derginin kaç kütüphanede bulunduğu) arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür (Uzun, 1998, s.175-180). Dergilerin kütüphanelerde bulunurluğu üzerinde Alkan (1998) tarafından temel ve uygulamalı bilim dallarındaki etki faktörü değeri en yüksek 146 süreli yayının Ankara'daki üniversite kütüphanelerinde bulunabilirliği araştırılmıştır. Yöntem olarak kütüphanelerin elde mevcut en son süreli yayın kataloglarından veya en güncel kayıtlarından yararlanılmıştır. Bu yöntem çalışmamızda kullanılan yöntem ile benzerdir. Aynı yazar tıp ve sağlık bilimlerindeki etki faktörü en yüksek 21 süreli yayının Ankara'daki ilgili kütüphanelerde bulunabilirliğini de incelemiştir (Alkan, 1999)

3.2.1 NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE (NLM)

Amerikan Ulusal Tıp Kütüphanesi tarihi incelendiğinde iki ismin Kütüphanenin kurulmasında çok önemli rol aldığı görülmektedir. Bu kişilerden ilki, günümüzde NLM bünyesinde yer alan tarihi dermenin ilk oluşumun oluşturan Dr. Joseph Lovell'dır. Amerikan ulusal tıp dermesinin tarihi 1818'e dayanmaktadır. Bu yıllarda

Amerikan ordusunda ilk başhekim olan Dr. Joseph Lovell tarafından, komutası altındaki hekimlere referans kaynak sunmak için ofisinde birkaç rafta; kitap, dergi, broşürlerden oluşan bir derme oluşturulmuştur. Zaman içerisinde bu derme büyümüştür. 1836 yılında büyüyen bu derme ABD ordusunda resmen Başhekimlik Ofisinin Kütüphanesi olarak adlandırılmıştır. (Library of the Office of the Surgeon General). Diğer önemli ikinci isim ise Dr. John Shaw Billings (1838-1913)'dir. Billings zamanında bu derme daha da genişlemiştir. Dr. Billings doktorlara, editörlere, sağlık ve hükümet yetkililerine, kütüphanecilere ve toplum görevlilerine mektup yazarak bağış, değişim ve satın alma yoluyla yayın talebinde bulunmuştur. Billings, Dışişleri Bakanlığı yetkilileri ile irtibata geçerek yurtdışı seyahati dönüşlerinde yabancı tıbbi kitap ve dergi getirmelerini istemiştir. Billigs'in yaptığı bu kapsamlı çalışmalar sonucu 1895 yılında Başhekimlik Kütüphanesi Amerika'nın en büyük tıp kütüphanesi olmuştur. Hatta bu dönemde dünyanın en büyük tıp kütüphanesi haline geldiği tahminleri de yapılmaktadır (NLM, 1976; NLM, 1985; NLM, 2010a).

1871 yılına kadar derme genişlemeye devam eder. Bu dermeyi daha da geliştirmek için "Ulusal Tıp Kütüphanesi" kurma fikri oluşur (NLM, 1976).

Billings'in kütüphanecilikteki uzmanlığı, onu kitap toplamanın ötesinde, kütüphane dermesinin kataloglamasına götürmüştür. Ayrıca Billings kütüphanecilikte dönüm noktası olacak iki danışma kaynağını meydana getirmiştir. 1879 yılında aylık olarak **"Index Medicus",** 1880'de de **"Catalogue of the Library of the Surgeon-General's Office"**in ilk cildini yayınlamıştır. Bu eserler kütüphaneyi uluslararası alanda meşhur eden anıtsal birer eser olmuştur (NLM, 1976; NLM, 2010a).

Başlangıçta Başhekimlik Kütüphanesi, askeri hekimler için bir kaynak olarak düşünülmüşken, Dr. Billings kademeli olarak dermeyi bütün hekim ve sağlık uzmanlarının kullanımına açmıştır. Bu durum kütüphaneyi, gerçek bir ulusal tıp kütüphanesi haline getirmiştir. 1895 yılında Dr Billings emekli olduğunda, arkasında dinamik bir derme bırakmıştır (NLM, 1976; NLM, 1985).

Kütüphane için 1887 yılında tahsis edilen Mall Kütüphane binası, zamanla gereksinimi karşılamaz olmuştur. Kütüphaneciler daha geniş bir yer bulmak için çaba sarf etmişlerdir; fakat savaşlar, ekonomik krizler, öncelikler kütüphaneyi eski binada hizmet vermeye devam ettirmiştir. Nihayet 1956 yılında kongrede çıkan bir yasa, Halk sağlığı için resmen ulusal tıp kütüphanesi kurulmasını kararlaştırmıştır. Ayrıca bu yasa yeni bir bina olanağı da sağlamıştır. Kütüphane 1962 yılında Washington'dan taşınarak Bethesda şehrinde Ulusal Sağlık Enstitüsüne komşu olmuştur (NLM, 1976).

Kütüphane 1950 yıllarında yeni teknolojiye geçmiştir. Bunda, 1940'ların sonlarında tıbbi yayında başlayan büyük artış ve hızlı bibliyografik hizmet talepleri, kullanıcılara veri gönderim gereksinimi, dizinlerin kullanılabilirliğinin hızlandırılması gereği etken olmuştur. Kısmen makineleştirilmiş yayın sistemi, 1960 yılında Index Medicus'u üretmek için tanıtılmıştır. Bu sayede sadece dört yıl sonra bir bilgisayar sistemi, **MEDLARS** (Medical Literature Analysis and Retrieval System) meydana getirilmiştir. 1970'lerde Kütüphane MEDLARS ve diğer veritabanlarını kullanarak, çevrimiçi taranabilen MEDLINE'ı geliştirmiştir (NLM, 1976).

Pratisyenlere, tıp araştırmacılarına ve eğitimcilere hızlı hizmet vermek ve bölgesel tıp kütüphanelerinin network ağın geliştirmek için kütüphaneye liderlik yetkisi, finansman ve devlet desteği meclis tarafından verilmiştir. Biyomedikal iletişimi sağlamak amacıyla, tıbbi bilginin yayınlanmasında ileri teknolojinin uygulanması için Lister Hill National Center kurulmuştur (NLM, 1976).

Başlangıcında, iki yüzyıla yakın, küçük bir odada kurulan kütüphane bugün NLM adında dünyanın en büyük tıp kütüphanesidir ve dünyanın en geniş bibliyografik tıp bilgisini ve bibliyografik sistemlerini yönetmektedir. NLM'nin verdiği hizmetler dünya çapında bilinmekte ve kullanılmaktadır.

3.2.2 MİLLİ KÜTÜPHANE

Türkiye'deki Milli kütüphane dünyanın en genç ulusal kütüphanelerinden biridir. Kütüphane kurma çalışmaları 1946 yıllarında başlamıştır. Milli Kütüphanenin kurma çalışmaların yapıldığı bu dönem göz önüne alındığında kütüphanenin kurulmasının çok büyük bir başarı olduğu anlaşılacaktır. Bu dönemde modern kütüphaneciliğin ülkede bilinmemesinin yanı sıra ülkede mevcut olan kütüphanelerde çalışan personelin, kütüphanecilik bilgisinden yoksun olması büyük bir olumsuzluk olarak görülebilir. Kütüphaneciliğin Avrupa'da ve Amerika'da bağımsız bir uzmanlık alanı haline geldiği bu dönemde, ülkede 8-10 kişi dışında kimsenin bu uzmanlık dalında haberi olmadığı bilinmektedir. Bu ülke koşullarında Milli kütüphaneyi kurma girişimleri büyük bir sıkıntı içinde olmuştur. Ayrıca böyle bir dönemde milli kütüphanenin kurulması ülkemizde kütüphaneciliğin gelişmesinde önemli bir adım olmuştur. Bütün bunlar kütüphanenin kurucusu olan Adnan Ötüken (1955) tarafından yılında kaleme alınmıştır. Bu yazıda ve Milli Kütüphanenin (2010b) web sayfasında verilen bilgilere göre; kütüphane kurma çalışmaları 15 Nisan 1946'da

Milli Eğitim Bakanlığı Yayımlar Müdürlüğü'nde küçük bir büroda başlatılmıştır. Başlama esnasında Milli Kütüphane kurma ofisi adında bir büroda çalışmalar yapılmış, kısa bir dönemde büyük başarılar elde edilmiştir. Kısa sürede derme büyüyünce bu ofis ihtiyacı karşılayamayacak duruma gelmiştir. 1 Nisan 1947'de geçici bir süre için başka bir binaya taşınmış ve bu dönemde derme daha da büyümüştür. Söz konusu dermeyi kullanıcıya açmak, yeni bir bina bulma arayışları ve resmi kimlik kazanma çalışmaları için yürütülen çalışmalar neticesinde Ankara Kumrular sokakta bulunan ve günümüzde Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi'ne ev sahipliği yapan binada 16 Ağustos 1948'te Milli Kütüphane kullanıcıya açılmıştır. Gösterilen büyük çabalar sonucunda mecliste Milli Kütüphane kuruluş kanunu kabul edilmiştir. 29 Mart 1950 tarihinde kabul edilen kuruluş kanunu ile Milli Kütüphane yasal kimlik kazanmıştır. Ayrıca 18 Mayıs 1955'te de kabul edilen "Milli Kütüphane'nin kuruluşu hakkında kanuna ek kanun" ile Milli Kütüphane bünyesinde bir Bibliyografya Enstitüsü kurulmuştur. İlk binanın gelecekteki gereksinimleri karşılayamayacağı öngörülerek, yeni bir binanın yapılması için çalışmalar başlatılmıştır. 5 Ağustos 1983'te yeni binasında Milli Kütüphane hizmet vermeye başlamıştır.

Milli Kütüphanenin vazifeleri 23.3.1950 tarihinde resmi gazetede 7469 sayılı yasa ile belirlenmiştir. Çalışmamızda, süreli yayınlarla ilgili konumuzu ilgilendiren yasada geçen maddeler aşağıda verilmiştir.

> *"Madde 2 - Milli Kütüphane; milli kültür araştırmalarına mümkün kılmak, bu maksada elverişli bütün eserleri ve vesikaları bir araya toplayarak esaslı bir merkez vücuda getirmek ve aynı zamanda her türlü*

ilim ve sanat çalışma ve araştırmalarını kolaylaştırmakla görevlidir. Bu görevlerini yerine getirmek üzere Milli Kütüphane lüzumlu göreceği eserleri ve vesikaları satın almaya veya başka yollarla sağlamaya ve bunların tasnifi, muhafazası ve genel istifadeye arzı için gerekli her türlü tesisleri ve vasıtaları satın almaya veya yaptırmaya yetkilidir".

Ek Madde 1 ile (18.5.1955 - 6568 sayılı ek kanunun 1 inci maddesi hükmü, ek madde haline getirilmiştir.) Milli Kütüphane'nin bünyesi içersinde bir Bibliyografya Merkezi kurulmuştur.

Bu ek maddeye göre Bibliyografya Merkezinin görevleri;

"Başta Türkiye Bibliyografyası ve Türkiye Makaleler Bibliyografyası olmak üzere, her türlü ilmi araştırmaları mümkün kılacak ve kolaylaştıracak mahiyette muhtelif sahalara ait çeşitli bibliyografyalarla memleket kütüphanelerindeki basma eserlerin toplu kataloglarını hazırlayıp neşretmek ve bu çeşit araştırmalara ve çalışmalara yardım etmektir"

şeklinde tanımlanmıştır.

Milli Kütüphanenin derme oluşturma görevi de kanun ile belirlenmiştir. 21.06.1934 tarihinde kabul edilen 2527 sayılı "Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu" ile yayın sağlanmaktadır. (Milli Kütüphane,2010b)

Yukarıda verilen kanun maddeleri göstermektedir ki Milli kütüphane yayınlanan bütün ulusal yayınları toplamakla görevlendirilmiştir. Burada anlaşılmaktadır ki,

kütüphane bütün ulusal süreli yayınları derleyip, düzenlemek ve erişimi sağlamakla görevlidir.

3.2.3 ULUSAL AKADEMİK AĞ VE BİLGİ MERKEZİ (ULAKBİM)

Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM)1996 yılında TÜBİTAK'a bağlı bir enstitü olarak kurulmuştur. ULAKBİM faaliyet alanı iki farklı yönde şekillenmiştir. Bunlar ulusal akademik ağ hizmetini veren ULAKNET ve ülke çapında bilgi ve belge erişim hizmetleri veren Cahit Arf Bilgi Merkezidir (CABİM), Bilgi Merkezi 1996-1998 yılları arasında Ulusal Bilgi Merkezi (UBİM) adı altında hizmet vermiştir. 1998 yılında TÜBİTAK'ın kuruluşunda emeği geçen ünlü matematikçi Cahit Arf'ın ismi verilerek "Cahit Arf Bilgi Merkezi" olmuştur. Merkezin kuruluşu esasen 1966 yılına dayanmaktadır. Bu tarihte, TÜBİTAK kuruluş yasasına dayalı olarak, TÜBİTAK'ın çatısı altında Türkiye Bilimsel ve Teknik Dokümantasyon Merkezi (TÜRDOK) kurulmuştur. Merkez, 1992 yılında "TÜRDOK Daire Başkanlığı", 1994 yılında "Enformatik Daire Başkanlığı" altında "Enformasyon Hizmetleri Müdürlüğü" olarak faaliyet göstermiştir. 1996 yılında ULAKBİM'in kuruluşu ile YÖK ve TÜBİTAK arasında imzalanan bir protokol neticesinde YÖK Dokümantasyon Merkezi tarafından yürütülen hizmetler ULAKBİM'e devredilmiştir (Tez birimi hariç). Bu devir neticesinde ULAKBİM zengin basılı süreli yayın dermesine sahip olmuştur. (ULAKBİM,2010b)

17.10.2001 tarih ve 24556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmeliğe göre ULAKBİM'in amaç ve ilkeleri şu şekilde tarif edilmiştir (Türkiye, 2001).

> *"ULAKBİM, üniversiteler ve araştırma kurumlarının etkinliğini ve üretkenliğini artırıcı bilgi gereksinimlerinin karşılanmasında, doğrudan ya*

da dolaylı olarak başta bilgisayar ağları olmak üzere, bilgi teknolojisi desteği ile bilgi ve belge erişimi hizmetleri ile teknolojik kolaylık sağlamayı hedeflemektedir. Bu genel yaklaşım doğrultusunda ULAKBİM'in amacı, üniversiteler ve araştırma kurumları arasında bilgisayar ağı kurmak, işletmek, bilgi üretimine yardımcı olacak nitelikte bilgi teknolojileri desteği sağlamak, bu ağ üzerinden ve/veya geleneksel yollarla ülkenin bilgi birikimini yansıtacak ve bilgi üretimine yardımcı olacak bilgi hizmetleri sunmaktır."

Yine aynı yönetmelikte ULAKBİM'in görevlerinin süreli yayınlarla ilgili kısmı şu şekilde belirtilmiştir.

"Geleneksel yöntemleri ve/veya gelişen bilgi teknolojilerini kullanarak bilgi ve belge erişim hizmetleri sunmak". "Üniversiteler ve araştırma kurumlarının bilgi üretimine yardımcı olacak şekilde bilgi toplama ve derleme çalışmalarını yürütmek, bu bilgilerin sınıflama ve düzenleme işlevlerini görme."

CABİM'in en büyük özelliği ulusal bir süreli yayın merkezi olmasıdır. *"CABİM basılı 10.000 başlık ve elektronik 8.000 başlık olmak üzere Türkiye'nin en zengin dergi dermesine sahiptir. Uluslararası alanda önde gelen yayınevlerine ait elektronik dergilerin birçoğu ULAKBİM sunucularında ilk sayılarından itibaren yerel olarak arşivlenmektedir. Farklı konu ve disiplinlerde zengin (29 adet) bir veritabanı dermesine sahiptir."*(ULAKBİM, 2010b)

ULAKBİM'in en önemli hizmetlerinden biri de ürettiği ulusal veritabanlarıdır. Bunlar: Hukuk Veritabanı (2010-), Tıp Veritabanı (1996-), Yaşam Bilimleri

Veritabanı (1992-), Sosyal ve Beşeri Bilimler Veritabanı (2002-), Mühendislik ve Temel Bilimler Veritabanı (1992-), TÜBİTAK Destekli Projeler Veritabanı (1965-) olarak sayılabilir. Araştırmamızda bunlardan Tıp Veritabanı (1996-) incelenmiştir.

3.2.4 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP MERKEZİ KÜTÜPHANESİ

Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi Kütüphanesi 1958 yılında Çocuk Hastanesi Kütüphanesi olarak kurulmuştur. 1975 yılında Beytepe yerleşkesinin açılmasıyla kütüphane Hacettepe ve Beytepe kütüphaneleri olarak iki ayrı yerleşkede hizmet vermeye başlamıştır. Fiziksel olarak farklı yerleşkede bulunan Hacettepe Üniversitesi kütüphaneleri; Tıp Merkezi Kütüphanesi, Beytepe Kütüphanesi, Ankara Devlet Konservatuarı Kütüphanesi, Sosyal Hizmetler Yüksekokul Kütüphanesi ve Polatlı'daki yüksekokul kütüphanesinden oluşmaktadır. Hacettepe Üniversitesi Kütüphanelerinin 2005-2009 yılları arasını kapsayan stratejik planında Faaliyet Alanları şu şekilde belirtilmiştir(Hacettepe, 2010).

- Kurumun ihtiyaçları doğrultusunda bilgi kaynakları sağlamak,
- Kurumun bilgi ihtiyaçlarına yanıt vermek,
- Bilgiye hızla ve kolayca erişmek için gerekli düzenlemeleri yapmak,
- Elektronik tabanlı bilgi hizmetleri sunmak,
- Kaynak ödünç vermek
- Bilgi okuryazarlığı eğitimini (kullanıcı eğitimi) desteklemek,
- Kurumsal veritabanları oluşturmak,

Kütüphanede danışma hizmetleri ve belge sağlama hizmetleri sağlanmaktadır. Belge sağlama hizmetleri OBES ve HUBES adında iki şekilde verilmektedir.

3.2.5 Değerlendirme

19. yüzyılda tıp kütüphanelerinin dernekler tarafından desteklenmesi, tıp kütüphanelerin gelişmesini sağlamıştır. Bu dönemde gelişen ve Tıp alanında saygın veritabanları yayınlayıp geliştiren NLM olmuştur. Amerika'da NLM 1818'den beri gelişen ulusal bir tıp kütüphanesi olup, bugün dünyada tıp kütüphanelerine rehber bir kütüphane niteliğini taşımaktadır. Amerika'da durum böyleyken, ülkemizde sadece tıp alanında hizmet veren bir Ulusal Kütüphane yoktur. Bunun yerini üniversite tıp kütüphaneleri doldurmaktadır. Türkiye'de çağdaş üniversitelerin şekillenmesiyle beraber, çağdaş tıp kütüphaneleri bu üniversitelerin bünyesinde açılmıştır. Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi Kütüphanesi bunların önemli olanlarındandır.

Araştırma kapsamında olan kütüphanelerin konumuz açısında önem arz eden özelliklerine bakıldığında **uluslararası hizmet veren**, **PubMed veritabanı yayınlayan** NLM ve bir **üniversite kütüphanesi** olan Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphanesi **tıp alanında** olan kütüphanelerdir. Milli Kütüphane, **derleme yasasıyla yayın sağlayan** ve **Türkiye Makaleler Bibliyografyasını hazırlayan** bir kütüphanedir. ULAKBİM ise **ulusal bir bilgi merkezi olarak süreli yayınlar üzerine yoğunlaşmış ve ulusal veritabanı** hazırlayan bir bilgi merkezidir.

Araştırma kapsamında olan kütüphanelerin (Hacettepe hariç) ortak temel özelliği bibliyografik veritabanı hazırlamalarıdır. Ayrıca bilgi erişim hizmeti olan ve erişimde büyük kolaylık ve hız sağlayan belge sağlama hizmeti dört kütüphane tarafından da verilmektedir. Bu bağlamda konumuz açısından önem arz etmektedir.

3.3 BİBLİYOGRAFİK VERİTABANLARI

Tıp dergilerini dizinleyen ve bu dergilerde yayınlanan makalelerin künyelerini, özlerini, içindekiler listelerini veren kapsamlı uluslararası bibliyografik veritabanları PubMed (Index Medicus, MEDLARS, MEDLINE), EMBASE, SCOPUS, Web of Science (Science Citation Index)'dır. Ülkemizde ise tıp alanında yapılan kapsamlı bibliyografik veritabanı çalışmaları, Türk Tıp Dizini, Türk Medline, Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyasıdır.

Bibliyografik veritabanları dizinleyecekleri dergileri seçerken, seçici davranmaktadırlar. Genellikle dizinlemek için nitelikli dergiler seçilir. Bu bağlamda ulusal ve uluslararası veritabanlarının dergi seçim ölçütlerinin neler olduğu ve nasıl bir yöntem izledikleri de incelenmiştir. Dergilerin saygın dizinlerde yer alması bir nitelik ölçütü olarak kabul görmektedir. Bu görüş ışığında veritabanlarının dergi seçim ölçütleri dergilerde nitelik ölçütü olarak kabul edilebilir.

3.3.1 Tıp ve Sağlık Bilimlerinde Bibliyografik Veritabanı Kullanımı

Tıp ve Sağlık bilimleri alanındaki kullanıcılar doktor, hemşire, diş hekimi, eczacı, diyetisyen, fizik tedavici, araştırmacı, öğretim üyesi, idari personel, hukukçu ve yöneticiler ile lisans ve lisansüstü öğrencileridir. Tıp alanındaki kullanıcılar, güncel bilgiye hızlı erişme gereksinimi duyarlar (Alkan,1994, s.89-92; Doğan, 2007,s.13). Hızlı erişim ihtiyacı, mesleki olarak çok yoğun çalışan bir kullanıcı kitlesini oluşturmalarındandır. Yoğun bir iş temposunda tıp ve sağlık bilimleri kullanıcıları, kalabalık bir tıp literatürü karşısında araştırma yapmaya yeteri kadar vakit bulamamaktadırlar. Diğer bir taraftan bakıldığından araştırma tıp alanında hayati önem taşımaktadır; çünkü insan sağlığını ilgilendirmektedir. Bu nedenle

kullanıcıların acil olan bilgi gereksinimlerini karşılayabilmek, kalabalık bir tıp literatürü içerisinde en anlamlı olanını elde edebilmek için bilgi erişim sistemlerini iyi bilmeleri ve kullanmaları gereklidir. Bu bağlamda tıp alanında araştırma yapan kişilere bilgi arama davranışı ve kullandıkları bilgi kaynakları hakkında bilgi verilmesi yararlı olacaktır.

Bilgi ihtiyacı ve bilgi arama davranışı konusunda tıp akademisyenlerine yönelik olarak yapılan bir araştırmada, araştırmacıların bilgi kaynağı tercihinde, dergi makalelerine %97,7, Dizin ve öz dergileri için ise %56,6 oranında bir tercih olduğu belirlenmiştir (Zawawi ve Majid, 2001, s.29).

Veritabanı kullanımı üzerine yapılan araştırmalardan olan Güneş ve Tarlan'ın (2003) araştırmasında, Türkiye'de tıp fakültesi bulunan 44 üniversite kütüphanesine kullandıkları tıp ve sağlık veri tabanları sorulmuş; Soruyu cevaplayan 34 kütüphane en çok kullanılan veritabanları olarak sırasıyla Science Direct, Web of Science ve MEDLINE olarak belirtmişlerdir.

Illinois Üniversitesi Peoria tıp kütüphanesinde tıp kullanıcılarına yapılan bir anket sonucunda kullanıcıların % 53'ünün haftada en az bir kez MEDLINE veritabanında arama yaptıkları saptanmış, buna karşın diğer veritabanlarını çok daha az kullandıkları görülmüştür (De Groote ve Dorsch 2003, s.233).

Tıp akademisyenlerin elektronik veritabanı kullanımı üzerine Hacettepe Üniversitesinde yapılan bir araştırmada ise bibliyografik veritabanların 2005 yılı kullanım istatistiklerinde en fazla Web of Science kullanıldığı ve toplam kullanımın %57'sini oluşturduğu saptanmıştır. Aynı araştırmada tıp akademisyenlerinin bibliyografik veritabanı kullanım sıklıkları da araştırılmıştır. Bibliyografik

veritabanlarından "EMBASE+MEDLINE", "MEDLINE-PubMed", "WOS" ve "Türk Tıp Dizini" ile ilgili kullanım sıklığı sorulmuştur(Doğan, 2007, s.42). Araştırma sonucunda araştırmacıların her gün ve haftalık olarak en fazla kullandıkları veritabanının MEDLINE-PubMed olduğu saptanmıştır. Bunun akabinde EMBASE+MEDLINE ve WOS veritabanlarının geldiği görülmüştür. Araştırmada dikkat çeken konu, ulusal tıp veritabanı olan Türk Tıp Dizinini tanımıyorum diyenlerin oranı %45,1'dir ve kullanım oranının düşük olduğu gözlenmektedir (bkz. Tablo 3-1).

	EMBASE + MEDLINE	MEDLINE	Web Of Science	Türk Tıp Dizini
Hergün	24 (%16,9)	46 (%32,4)	13 (%9,2)	1 (%0,7)
Haftalık	26 (%18,3)	63 (%44,4)	32 (%22,5)	5 (%3,5)
Aylık	16 (%11,3)	14 (%9,9)	19 (%13,4)	16 (%11,3)
Nadiren	9 (%6,3)	8 (%5,6)	13 (%9,2)	32 (%22,5)
Hiçbir zaman	6 (%4,2)	1 (%0,7)	4 (%2,8)	17 (%12,0)
Tanımıyorum	54 (%38,0)	3 (%2,1)	54 (%38,0)	64 (%45,1)

Tablo 3-1: Akademisyenlerin Bibliyografik Veri Tabanlarını Kullanım Sıklıkları
Kaynak: (Doğan, 2007, s.56)

ODTÜ (Orta Doğu Teknik Üniversitesi) kütüphanesi dermesinde bulunan elektronik kaynakların kullanımı üzerinde yapılan bir tez çalışmasında ise bibliyografik veritabanı 2004 yılı kullanım istatistiklerinde en fazla "Web of Science"ın kullanıldığı saptanmıştır (Batı, 2006, s.41). Araştırmanın yapıldığı üniversitede tıp fakültesi bulunmamaktadır. Bu bakımdan tıp alanı dışında olan kullanıcıların da WOS veritabanını tercih ettikleri görülmektedir.

Bu araştırmalar doğrultusunda ulusal dergilerin WOS ve PubMed veritabanında az sayıda yer aldığı ve Türk Tıp Dizinin kullanımının (her ne kadar fazla ulusal dergi dizinliyorsa da) düşük olduğu gerçeği değerlendirmeye alındığında; ulusal dergilerde yer alan araştırmalara erişimin ne denli güç olduğu ortaya çıkmaktadır.

3.3.2 Uluslararası Bibliyografik Veritabanları

Uluslararası alanda tıp akademisyenleri tarafından en fazla kullanılan PubMed ve WOS veritabanı hakkında bilgi verilerek dergi seçim ölçütleri ele alınmıştır. Bu iki veritabanı, dünya çapında nitelikli dergileri seçerek dizinledikleri için, dergi seçim ölçütleri nitelikli dergilerin ne özellikler taşıması gerektiği hakkında bilgi vermektedir. Bu düşünceyle dergi seçim ölçütleri incelenerek burada verilmiştir.

3.3.2.1 PUBMED

Index Medicus:

Daha önce de belirtildiği gibi tıp literatüründe sistematik dizinleme çalışmaları Amerikan ordusunda John Show Billigs tarafından başlatılmıştır. Index Medicus yayın kariyerine 1879 yılında başlamıştır (Greenberg ve Gallagher, 2009, s108). İlk 1880 yılında "The Index Catalogue of the Library of the Surgeon General's Office" adında yayınlanan dizin, 1911 yılına kadar hiç yayınlanmamıştır (Clarfield, 1996, s.1327).

Medline:

Geçmişi Index Medicus (IM) ile başlayan MEDLINE tıp alanında yayınlanan bir dizindir. NLM tarafından yayınlanan ve geçmişi 1865'e dayanan, sonraki yıllarda değişik isimlerde yayın hayatına devam eden Index Medicus esas şeklini 1960

yılında almıştır. IM'un üretiminde kullanılan manyetik bantlardaki kayıtları makinece okunabilir ve taranabilir hale getirmek için 1964 yılında MEDLARS sistemi ortaya çıkmıştır. Teknolojik gelişmeler ışığında, çevrimdışı olarak çalışan MEDLARS'a çevrimiçi erişimi mümkün hale getirmek için 1971'de MEDLINE geliştirilmiştir. Çevrimiçi sistemlerin ilki olan MEDLINE, 1966'dan günümüze tıp ve ilgili alanlardaki bibliyografik verileri kapsamaktadır. MEDLINE "Index Medicus", "International Nursing Index", "Index to Dental Literature" kaynaklarını da kapsamına alan oldukça geniş bir çevrimiçi veritabanıdır (NLM, 1976; 1985; 2010a; Alkan, 1994, s.99; Küyük, 1996, s.29).

MEDLINE konu başlıklarının tanımlanmasında Medical Subject Headings (MeSH)'i kullanmaktadır. MeSH tıpla ilgili konu başlıklarını veren, denetimli bir kavramsal dizindir. Çok amaçlı kullanılan MeSH kitap ve benzeri belgelerin kataloglanması sürecinde de kullanılmaktadır (Alkan, 1994, s.111).

PubMed:

Önceki adı Index Medicus yeni adı PubMED olduğunu belirten kaynakların da bulunduğu MEDLINE (Greenberg ve Galangher, 2009, s.108) dünyanın en yoğun olarak kullanılan tıbbi veritabanıdır (Coletti ve Bleich, 2001, s.317). Gelecekte daha yenilikçi gelişmeleri vadeden PubMED, ilk olarak Ocak 1996'da Entrez erişim sistemi kapsamında MEDLINE'a tam erişim sağlayarak deneme erişimli bir veritabanı olarak yayınlanmıştır. Deneme erişimi ilanı Nisan 1997 de PubMed web sayfasından kaldırılarak, 26 Haziran 1997 tarihinde bir Capitol Hill Press konferansında PubMED üzerinden MEDLINE'a ücretsiz erişim resmen duyurulmuştur. Kısa sürede büyük gelişmeler gösteren PubMed yayın hayatının ilk

yıllarında MeSH'i de sisteme dahil ederek taramalarda kolaylık sağlayacak uygulamalar başlatmıştır. 2000 yılında beta versiyonunu yayınlayarak LinkOut gibi hizmetlerle tam metin makalelere erişim sağlayan linkler vermiştir. 2001 yılında ise kütüphanelere PubMed veritabanında LinkOut hizmetini kullanarak tam metin makalelere erişim linkinden yararlanma olanağı tanınmıştır.(Canese, 2006).

PubMed yaşam bilimleri dergilerinden ve MEDLINE veritabanından 19 milyon biyomedikal makalenin bibliyografik kayıtlarını kapsamaktadır (PubMed.gov, 2010).

NLM'nin bir bilgi erişim hizmeti olan PubMED, NLM bünyesinde bulunan Biyoteknoloji Bilgisi Ulusal Merkezi (National Center for Biotechnology Information) tarafından geliştirilmiştir. PubMED, MEDLINE ve diğer kaynaklardan, 1950 yılından günümüze dek yayımlanan tıp ve sağlık bilimleri konusundaki dergilerden konu taraması olanağı sunan serbest erişimli bibliyografik bir veritabanıdır. Temelinde bibliyografik bir veritabanı olmasına rağmen, PubMED LinkOut servisi aracılığıyla tam metin veritabanları sağlayıcılarına, yayıncılarına link verip kaynağa erişimi kolaylaştırmaktadır. Bibliyografik kaynaklara erişimi sağlayan PubMED, MEDLINE'ı da kapsamaktadır. PubMED ayrıca kanıta dayalı tıp konusunda daraltma yapıp, bu alandaki kaynaklar içerisinde tarama yapabilme olanağı sağlamaktadır. PubMED denetimli dil (Thesarus) olarak MeSH'i kullanmaktadır (PubMed, 2008).

3.3.2.1.1 Dergi Seçim Ölçütü

MEDLINE veritabanı için dizinlenecek dergilere uygulanacak ölçütlerin, kimin tarafından ve nasıl saptandığı hakkındaki bilgi web sayfasında başlıklar halinde

yayınlanmıştır (NLM, 2010b). Bu metne dayanılarak dergi seçim ölçütleri burada verilmeye çalışılmıştır.

MEDLINE veritabanına bir derginin dizinlenip dizinlenmeme kararı NLM başkanlığı tarafından derginin **bilimsel politika** ve **bilimsel kalitesine** dayanarak belirlenir. Kütüphane kurulu üyeleri (The Board of Regents of the Library) kütüphane için politika geliştirirler. Dergi başlıklarını gözden geçirmek ve içeriğinin kalitesini değerlendirmek için NLM bünyesinde Literatür Seçimi Teknik İnceleme Komitesi (Literature Selection Technical Review Committee-LSTRC) kurulmuştur (NLM, 2010b).

Dizinlenecek dergilerin karar verme sürecinde dizin kapsamında olan dergilerin çıkartılması veya yeni başlıkların dizine eklenmesi kararı, çalışma şubeleri (Study Sections), LSTRC, yönetim kurulu veya komisyon tarafından konu uzmanlarına danışılarak yapılan bir dizi incelemeler sonucunda alınmaktadır(NLM, 2010b).

LSTRC yılda üç kez toplanır ve her toplantıda yaklaşık 140 başlık ele alır. Dergiler özellikle **kapsam** açısından dikkate alınmaktadır (NLM, 2010b).

Kritik Temel İlkeler:

Faaliyet alanı ve kapsam: Kurul genelde çekirdek biyomedikal konularda makale içeren dergileri incelemektedir. Derginin alanı eğer ikincil konulardaysa kurul bazen incelemeye almaktadır. Komitenin tavsiyesi sadece içerik kalitesine yönelik değil, aynı zamanda gündemdeki konuların kapsamına ilişkin olarak sağladığı katkıya da yöneliktir. MEDLINE'da bir konuda yeteri kadar makale dizinlenmişse,

değerlendirme kapsamındaki derginin içeriği bu konuda ise, söz konusu dergiler genellikle dizinlenmez (NLM, 2010b).

İçeriğin kalitesi: Dergi seçiminde, bir dergi içeriğinin bilimsel liyakati derginin dizinlemesi için temel unsurlardan biridir. Dergideki yazıların geçerliliği, önemi, özgünlüğü ve kapsadığı alana yaptığı katkı dizinlenmesine karar vermede rol oynayan temel faktörlerdir (NLM, 2010b).

Editöryal çalışmaların kalitesi: Dizinlenecek dergi objektiflik, güvenirlik açılarından içerik kalitesini kanıtlamalıdır. Dergide makale seçim yöntemi hakkında bilgi, etik kurallara bağlılığını gösteren beyanat, yazarların finansal ihtilaf ve kazançlarının olup olmadığı, hataların zamanında düzeltilmesi, reklam içerikli ve ticari sponsor tarafından yayınlanan materyalin nesnelliği hakkındaki sorulara sebep olmamalıdır. Dizinlemeye karar vermede ulusal veya uluslararası profesyonel topluluklar tarafından yapılan sponsorluk dikkate alınmaktadır (NLM, 2010b).

Ürün (Basım) kalitesi: Çizim, baskı, grafik, resimleme kalitesi dergi değerlendirmesinde dikkate alınır. Seçim için gereksinim duyulmamasına rağmen, arşivlenecek dergilerin asitsiz kâğıda basılması önerilmektedir (NLM, 2010b).

Hedef Kitle: MEDLINE öncelikle sağlık sektöründe çalışan araştırmacılar ve sağlık profesyonelleri için tasarlanmıştır. Bunlar: Pratisyenler, eğitimciler, yöneticiler, öğrenciler, doktorlar, hemşireler, diş hekimleri, veterinerler ve birçok çeşit araştırma ve sağlık hizmeti dağıtım sistemlerine bağlı olanlardır (NLM, 2010b).

İçeriğin Türleri:

Dergi, aşağıdaki başlıklardan bir veya daha fazlasını içeriyor ise değerlendirmeye alınmaktadır.

- Özgün araştırma raporları,
- Analiz ve tartışma eşliğinde yapılan özgün klinik gözlemler,
- Felsefi, etik, sağlık mesleğinin veya biyomedikal bilimlerin sosyal boyutlarının analizleri,
- Eleştiri,
- İstatistiksel derlemeler,
- Yöntem veya işlem değerlendirmelerinin açıklamaları,
- Tartışmaları ile vaka raporları.

Bunların dışında olan ve öncelikli olarak yeniden basılan makaleler, dernek aktivite raporları, literatür özetleri, kitap incelemelerini içeren yayınlar genellikle dizinlenmemektedir (NLM, 2010b).

Yabancı dil dergileri:

Yabancı dilde yayınlanan dergiler için ölçütler, İngiliz dilinde yazılan dergilerdeki seçim ölçütleriyle aynıdır. Yabancı dilde yayınlanan makalelerin İngilizce başlık ve özet vermeleri dizinlemesine karar vermek için şarttır (NLM, 2010b).

Coğrafik Kapsam: Kaliteli ve yararlı olduğu belirlenen dergi, yayın yerine bakılmaksızın seçilmektedir. Derginin kapsadığı konu eğer MEDLINE veritabanında gerçekten yeteri kadar temsil edilmişse veya dergi yerel bir kitle için yayınlanıyor ise genellikle dergi dizinlenmek için seçilmemektedir (NLM, 2010b).

Uygulama Süreci: LSTRC tarafından MEDLINE'da dizinlenmesi için dergilerinin değerlendirilmesini isteyen editör veya yayıncıların "MEDLINE Değerlendirme Başvuru Formu" doldurarak LSTRC'ye ulaştırmaları gerekmektedir (NLM, 2010b).

3.3.2.2 Web of Science (WOS)

WOS, Institue for Scientific Information (ISI) tarafından yayınlanan bir bibliyografik veritabanıdır. İçerdiği kayıtlar 1900 yılına kadar uzanan WOS; fen bilimleri, sosyal bilimler, sanat ve beşeri bilimler alanında dünya çapında 10.000 den fazla yüksek etki faktörlü dergiyi, 110.000 den fazla konferans bildirisini içermektedir. WOS, altı kapsamlı veritabanına erişim sağlamaktadır. Bunlar: Science Citation Index (SCI) Expanded, Social Sciences Citation Index (SSCI), Arts & Humanities Citation Index (AHCI), Conference Proceedings Citation Index, Index Chemicus, Current Chemical Reactions veritabanlarıdır (Thomson Reuters, 2010a). ISI ilk olarak temel bilimler alanındaki bilimsel dergileri kapsayan SCI'yi yayımlamıştır. SCI'den sonra sosyal bilimleri içeren SSCI, ondan sonra da sanat ve beşeri bilimleri kapsayan A&HCI yayımlanmıştır. Günümüzde bu üç atıf dizini ile birlikte Journal Citation Reports (JCR) adlı kaynak da ISI Web of Knowledge kapsamında yayımlanmaktadır (Al, 2008, s.27). WOS veritabanı içerisinde yer alan üç veritabanı (SCI-SSCI-AHCI), ULAKBİM tarafından ulusal çapta lisans anlaşması ile bütün üniversitelerin kullanımına açılmıştır (ULAKBİM, 2010f).

SCI Expanded- Science Citation Index:

WOS aracılığıyla online erişimi sağlanan SCI; biyoloji, tarım ve çevre bilimleri, mühendislik, teknoloji, fen, tıp ve sağlık bilimleri, fizik, kimya gibi 150 den fazla

konuyu kapsamaktadır. Fen ve teknik alanında 6650'yi aşkın önde gelen dergiyi dizinlemektedir (Thomson Reuters, 2010b).

WOS portalı sayesinde ISI'nın yayınladığı diğer atıf dizinlerini de eş zamanlı olarak tarayabilme olanağı vardır. WOS, kaynakların dizinlenmesinde serbest erişimli dizinleme dilini kullanmaktadır. Esasen atıf taramaları gibi spesifik bir amaca hizmet eden SCI tıp alanını ilgilendiren saygın bir veritabanıdır.

SSCI – Social Science Citation Index:

Social Sciences Citation Index, Web of Science üzerinden erişimi sağlanmaktadır. 1956 yılına kadar uzanan bir dermeye sahip olan bibliyografya haftalık olarak güncellenmekte ve dünyanın önde gelen sosyal bilimler alanında 2474 dergiyi dizinlemekte, 50 den fazla disiplini kapsamaktadır. Bunlardan bazıları antropoloji, sosyoloji, kentsel çalışmalar, ticaret, iletişim, kriminoloji, hukuk, hemşirelik. rehabilitasyon, kütüphane ve bilgi yönetimi gibi disiplinlerdir. (Thomson Reuters, 2010c).

Arts & Humanities Citation Index:

Diğer dizinlerde olduğu gibi, bu dizin de Web of Science veritabanı üzerinden erişimi sağlamaktadır. Arkeoloji, mimarlık, dans, müzik, film, tiyatro, tarih, beşeri bilimler, edebiyat ve din alanlarında bilgileri bulunduran dizin, dünyanın önde gelen sanat ve beşeri bilimler alanında 1395 dergiyi kapsamaktadır. Haftalık olarak güncellenen dizin 1975 yılına kadar ki yayınlara erişimi sağlamaktadır (Thomson Reuters, 2010d).

3.3.2.2.1 Dergi Seçim Ölçütü

PubMed veritabanına kıyasla WOS, dergi seçim ölçütlerini teoriye dayandırmaktadır ve bu teoriler bilimsel olarak ispatlanmıştır. Ayrıca dergi seçiminde belirli göstergeler kullanmaktadır. Veritabanları için dergi seçim ölçütleri, Testa (2010) tarafından bir makale halinde hazırlanarak web sayfasında yayınlanmıştır. Bu makalede geçen dergi seçim ölçütleri bütün Thomson Reuters veritabanları için geçerlidir. Bu çalışmaya dayanılarak WOS dergi seçim ölçütleri aşağıda verilmiştir.

Bilimsel dergi literatürünü dizinleyen bir dizinden, yayınlanan bütün bilimsel dergileri kapsaması beklenir. Ancak, bu yaklaşım ekonomik olarak imkânsızdır. Bilimsel literatür analizleri bunun gerekli olmadığını da göstermektedir. Araştırmalar, küçük bir çekirdek grup dergisinin, anlamlı bilimsel sonuçların en önemlilerini yayınladığını kanıtlamıştır. Bu ilkeye genellikle Bradford Yasası denir. Thomson Reuters, veritabanları için bu yasa bir bilimsel politika olarak öngörülmektedir. WOS dizinlediği dergileri güncellemek için yeni dergilerin belirlenmesi ve değerlendirilmesini ve daha az yararlı olmuş dergilerin veritabanından çıkarılmasını kendine görev edinmiştir (Testa, 2010).

Bir dergiyi değerlendirtmek mek için, WOS yetkililerine derginin, birbirini takip eden 3 güncel sayısının gönderilmesi zorunluluğu vardır (Testa, 2010).

Değerlendirme Süreci:

Dergi değerlendirme ve seçimi Thomson Reuters editörleri tarafından yapılmaktadır. Veritabanına dergilerin eklenmesi veya çıkartılması işlemi her iki haftada bir yapılır. Thomson Reuter editor kadrosu tarafından her yıl 2.000 dergi değerlendirilir. Değerlendirilen bu dergilerden %10-12'si Thomson Reuters veritabanlarında

dizinlenmek için seçilir. WOS kapsamındaki dergiler, standartlarını yüksek tutmaları için sürekli izlenmektedir (Testa, 2010).

Dergiler değerlendirilirken birçok faktör dikkate alınmaktadır. Nicel ve nitel verilere önem verilmektedir. Dergilerin temel yayıncılık standartları, dergi editörleri, dergi yazarların uluslararası çeşitliliği ve atıf verileri dergi değerlendirilmesinde bir bütün olarak kabul görmektedir. Hiçbir faktör tek başına etkili değildir; fakat veriler karşılaştırılarak ve veriler arasında ilişki kurularak, editörler derginin genel güçlü ve zayıf yönlerini saptamaktadırlar (Testa, 2010).

Temel Dergi Standartları:

Dergi değerlendirme sürecinde temel ölçüt dergilerin zamanında yayınlanmasıdır. Bir başka deyişle dergilerin zamanında yayınlanması birincil önem taşımaktadır. Derginin Thomson Reuters veritabanlarından dizinlenmesi için derginin belirttiği aralıkta yayınlanması şarttır. Bir derginin belirtilen zamandan haftalar veya aylar sonra yayınlanması bu durumun süreklilik göstermesi kabul edilebilir değildir. Derginin zamanında yayınlandığını ölçmek için derginin yayınlanan en güncel üç sayısı değerlendirmeye alınmaktadır. Aynı ölçüt e-dergiler için de geçerlidir (Testa, 2010).

Değerlendirme kapsamında dergilerin uluslararası editöryel kurallara uyup uyulmadığına da dikkat edilir. **Editöryel kurallar dergide yayınlanan makalelerin erişilebilirliğini mümkün kılar.** Bu kurallar bilgilendirici dergi başlıkları, açıklayıcı makale başlıkları ve özetler, atıf yapılan tüm kaynakların tam bibliyografik bilgileri ve her yazar için tam adres bilgilerini içermektedir (Testa, 2010).

İngilizcenin evrensel bilim dili olarak kabul gördüğü düşünülerek dergilerin yayın dilinin İngilizce olması değerlendirme için önem taşımaktadır (Testa, 2010).

Editöryel İçerik:

Değerlendirme kapsamında olan dergi içerik bakımından incelenmektedir. Derginin konu alanı veritabanını zenginleştireceğine veya veritabanında yeterince yer alıp almadığına dikkat edilmektedir (Testa, 2010).

Uluslararası Çeşitlilik:

Thomson Reuters editörleri, derginin uluslararası çeşitlilik için katkıda bulunan yazarlara, dergi editörlerine ve danışma kurulu üyelerine bakar. Dergilerin uluslararası bir okur kitlesini hedeflemesi için uluslararası çeşitlilik göstermesi özellikle önemlidir. Günümüzde bilimsel araştırma küresel bir bağlamda yer almaktadır ve dergilerin uluslararası çeşitlilik taşıması araştırmacıların uluslararası arenada önem kazanmasını sağlayacaktır (Testa, 2010).

Bölgesel Dergiler:

Bölgesel dergilerin seçim ölçütleri, uluslararası dergilerle aynıdır; ancak değerlendirmede farklı bir yol izlenmektedir. Bölgesel dergilerin önemliliği, içerdiği konunun özgünlüğü ile ölçülmektedir. Konunun özgünlüğüne, belirli bir konu kapsamını zenginleştirip zenginleştirmediğine veya belirli bir bölgesel perspektifle uyum sağlayıp sağlamadığına bakılmaktadır (Testa, 2010).

Bütün seçilmiş yerel dergiler İngilizce dilinde bibliyografik bilgi (başlık, özet, anahtar kelimeler) vermeli, hakemli olmalı ve atıfları roma rakamlarıyla vermelidir (Testa, 2010).

Atıf Analizi:

Verilerin doğru yorumlanması ve anlaşılmasının önemi çok güçlü bir vurgu olmamaktadır. Nicel atıf verileri kullanılarak, sadece aynı genel disiplin içerisindeki dergiler bağlamında etki faktörünü ölçmekle anlamlı olacaktır. Örneğin, kristalografi gibi küçük alanlarda fazla yayın yapılmaz ve atıf alınmazken, biyoteknoloji ve genetik alanında fazla yayın yapma ve atıf alma olanağı fazladır. Aynı şekilde bazı alanlarda, özellikle sanat ve beşeri bilimlerde bir makale için anlamlı bir atıf sayısı almak uzun zaman alabilir; ama diğer alanlarda, yaşam bilimleri gibi, atıfların iki üç senede hızla artması ve zirveye çıkması anormal değildir. Eğer atıf verileri doğru kullanılacaksa bu gerçekler dikkate alınmalıdır.

Dergi seçiminde Thomson Reuters editörleri derginin etki faktörünü ve/ veya alınan toplam atıfları inceler. Ayrıca yayın hayatına yeni başlamış dergiler için derginin editörleri, danışma kurulu üyeleri, dergideki makale yazarlarının ISI kapsamındaki dergilerde yaptığı yayınlar ve bunlara yapılan atıflar dikkate alınır. Ayrıca derginin kendi kendine yaptığı atıf oranları da dikkate alınır. Kendi kendine atıf oranı, bir derginin kendi kendine yapılan atıfların ve bütün dergiler tarafından yapılan atıfların sayısı ile ilgilidir. Örneğin; bir X dergisi bütün dergiler tarafından (kendi atıfları dahil) 15.000 kez atıf yapılmış olsa, Dergi kendi kendine 2.000 kez atıf yapmış varsayılırsa, bu derginin kendi kendinde atıf oranı 2/15 veya %13.3 dür. Dergide kendi kendine atıfların miktarı yüksek olması anormal değildir veya haksız değildir;

çünkü derginin o alanda lider olması ve yayınların alanında yüksek kaliteli dergilerde yayınlanmasından veya dergilerin getirdiği konuların yeniliğinden veya tek olmasından kaynaklanır (Testa, 2010).

3.3.3 Türkiye'deki Ulusal Bibliyografik Veritabanları

Ulusal çapta tıp alanında yapılmış başlıca bibliyografya çalışmaları, Türkiye Makaleler Bibliyografyası (Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası, da dahil olmak üzere), Türk Tıp Dizini, Türk Medline, Türk Psikiyatri Dizini, Türk Oftalmoloji Yayınları İndeksi (1970-2000)'dir. Bunların dışında Küyük'ün (1996) tez çalışmasında aktardığına göre üç bibliyografik çalışmanın daha olduğudur. Ancak bu çalışmalar çeşitli nedenlerden dolayı başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bunlar TürkMed (1990), TÜRKBİM (1980) ve Ulusal Tıp Yayınları Veritabanı (1990) dır.

3.3.3.1 Türkiye Makaleler Bibliyografyası

1952 yılından bu yana Millî Kütüphane tarafından yayınlanan dizin kütüphaneye gönderilen bilimsel ve kültürel ağırlıklı dergilerde yer alan makalelerin künyelerini kapsamaktadır, Bibliyografya 1952-1985 yılları arasında üç aylık olarak yayınlanmış, 1986 yılından itibaren aylık olarak yayınlanmaya başlamıştır. 2003 yılına ait fasiküllerden itibaren Türkiye Makaleler Bibliyografyası, CD ortamında aylık olarak üretilmeye başlanmıştır. 1995 yılından itibaren basılı bibliyografya formundaki veriler, internet ortamında erişime açılmıştır. Bibliyografyada taranan yayınlar nitelik açısından; bilimsel ve kültürel değer taşıyan, hakemli yayınlardan oluşmaktadır. 1995 yılından önceki veriler "Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası (1923-1999)" adlı çalışmada CD ortamında yayınlanmıştır. Dizin, Türkiye'de yayınlanmış 4,418 süreli yayın ve kongrelerde sunulan 566,627

bildirilerin bibliyografik künyesini içermektedir. Çalışma kendi içinde iki ayrı bölümden oluşmuştur. 1923-1951 yılları arasında yayımlanan 670 derginin mevcut nüshaları taranarak, yayınlanmış makalelerin bibliyografik verileri tespit edilmiş ve 1952 yılından itibaren yayınlanan Türkiye Makaleler Bibliyografyası ile birleştirilerek CD ortamına aktarılmıştır. Bu gün Mili kütüphanenin web sayfasında internet ortamında erişimi mümkün kılınmıştır (Milli Kütüphane, 2010c; 2002). Türkiye Makaleler Bibliyografyası ve Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası temelinde aynı olmasına rağmen Milli Kütüphanenin sayfasında iki farklı bibliyografik veritabanı şeklindedir, ayrı arayüzlerle ile erişim sağlanmaktadır.

3.3.3.1.1 Dergi Seçim Ölçütü

Türkiye Makaleler Bibliyografyasına alınacak dergilerin seçim ölçütleri ile ilgili yayınlanmış herhangi bir yayın bulunamamıştır. Ayrıca veritabanının web sayfasında seçim ölçütleri ile ilgili herhangi bir bilgi de mevcut değildir; fakat konuyla ilgili Milli kütüphanede ilgili çalışanlarla görüşmeler neticesinde Türkiye Makaleler Bibliyografyası için hazırlanmış bir sayfada maddeler halinde oluşan, *"Dergi değerlendirme kriterleri talimatnamesi ve makale değerlendirme kriterleri talimatnamesi"* bilgilerini içeren dokümana ulaşılmıştır. Bu dokümana göre:

"Dergi Değerlendirme Kriterleri:

Dergilerin Türkiye Makaleler Bibliyografyasına kabul edilmesi için aşağıda belirtilen ölçütlere uygunluk esas alınmaktadır.

1) *Dergiler çıkış aralığına uygun düzenli şekilde yayımlanmalıdır.*
2) *Dergilerde hakem değerlendirme sistemi ve danışma kurulları bulunmalıdır.*
3) *Dergilerde araştırma yazıları ağırlıklı olmalıdır.*

4) *Makalelerde öncelikle her iki dilde başlık, özet ve anahtar kelimeler bulunmalıdır.*
5) *Makalelerde kullanılan kaynaklar, makale sonunda ya da sayfa sonlarında kaynakça şeklinde verilmiş olmalıdır.*
6) *Derginin adı açık bir şekilde yazılmalı, yayın aralığı (periyod) ve yayın tarihlerine ilişkin bilgiler derginin iç kapağında belirtilmelidir.*
7) *Dergi yazı kurulu ve yazım kuralları belirtilmiş olmalı, makaleler yazım kurallarına uygun şekilde yazılmalıdır.*
8) *Makalelerde, yazar adları ve çalıştığı kuruluş bilgileri açık ve doğru bir şekilde belirtilmelidir.*
9) *Derginin yazışma ve iletişim (tel ve e-posta) adresleri, editör ve yayın kurulu bilgileri güncel olmalı ve dergide açık bir şekilde belirtilmelidir.*
10) *Dergide yayın etiğine uyulmalıdır.*
11) *Kültür bakanlığından derginin sürekliliğini belgeleyen ISSN numarası alınmalı, derginin ön kapak sayfasında sağ üst köşede basılmalıdır.*
12) *Kütüphaneye gelen dergiler arasında konusunda tek yayın olma özelliği bulunan dergilerde yukarıda verilen ölçütlerin tamamını taşıması şartı aranmamaktadır."*

"Makale Değerlendirme Kriterleri:"

Adı geçen dokümanda makale değerlendirme ölçütleride yer almaktadır. Aşağıda belirtilen özellikleri taşıyan makaleler Türkiye Makaleler Bibliyografyası çerçevesinde değerlendirilmektedir.

1) *"Özgün araştırma ve inceleme makalesi,*
2) *Derleme Makalesi,*
3) *Olgu Sunumu,*
4) *Proje Tanıtımı,*
5) *Kitap tanıtımı,*
6) *Herhangi bir konu ya da kişi ile ilgili söyleşi ve röportajlar,*

7) *Reklam niteliği taşımayan yazılar,*
8) *Haber niteliği taşımayan yazılar"*

3.3.3.2 Türk Tıp Dizini

Dünyada tıp veritabanlarının ilki olan "Index Medicus" un ilk sayısı 1879 yılında basılırken ülkemizdeki "Türk Tıp Dizini" 1995 yılında basılabilmiştir (Yılmaz, 2007b, s.91). Türk Tıp Dizini ULAKBİM tarafından yayınlanan ulusal bir dizindir. Türk Tıp Dizini, Türkiye'de Tıp alanında yayınlanan dergileri dizinleyen bibliyografik bir veritabanı olup açık erişimli olarak erişim sağlamaktadır. 1996 yılından günümüze 200 den fazla dergi dizinlemektedir. Dizinleme işleminde kullanılan denetimli anahtar kelimeler Türkçe ve İngilizce olarak verilmektedir. Bu anahtar kelimeler NLM'nin geliştirdiği MeSH konu başlıklarından alınmaktadır (ULAKBİM, 2008).

Yılmaz ve Yıldızeli (2008,s39-50) "Türk Tıp Dizini" adlı çalışmalarında dizinin gelişim sürecini ele almışlardır. Bu kaynağa göre; 1963 yılında TÜBİTAK tarafından "Key to Turkish Science-Medicine" adlı eserin yayınlanmasıyla dizin oluşturma çalışmaları başlamıştır. Sağlık alanında uzman kişilerce makalelerin İngilizce özetleri çıkartılarak, dış merkezlere ve araştırmacılara gönderilmiştir. Bu proje 1975 yılında sona ermiştir. 1974-1980 yılları arasında TÜBİTAK-TÜRDOK Müdürlüğünde "Aylık Duyuru Bülteni" projesi yürütülmüştür. İngilizce ve Türkçe yayınlanan bülten aylık olarak makalelerin bibliyografik kayıtlarını vermiştir. 1980 yılında "Aylık Duyuru Bülteni"nin otomasyona geçirilmesi için proje gerçekleştirilmiştir. 1993 yılında TÜBİTAK-YDABÇAG (Yer, Deniz, Atmosfer Bilimleri ve Çevre Araştırma Grubu) tarafından faaliyet alanlarıyla ilgili bir veritabanı hazırlamak üzere karar alınmıştır. YDABÇAG ve TÜRDOK Müdürlüğü

ile işbirliği yapılarak veritabanı hazırlama çalışmaları başlanmıştır. Proje başarılı olunca TÜBİTAK'ın yoğunlaştığı diğer konularda da veritabanı geliştirilmesi kararı alınmıştır. Bu doğrultuda TÜRDOK ve daha sonraki Enformasyon Hizmetleri Müdürlüğü 1992 yılında "Ulusal Temel Bilimler ve Mühendislik veritabanı-UTMV" ve "TÜBİTAK Projeler Veritabanı", 1993 yılında "Ulusal Tıp Veritabanı-UTV", 1995 yılında "Ulusal Tarım Ve Biyoloji Veritabanı-UTBV" geliştirilmiştir. Tıp veritabanının oluşumu için bir dizi çalışma ve toplantı Sağlık Bilimleri Araştırma Grubu tarafından yapılmış; 17 Kasım 1994 yılında yapılan toplantıda Fikri İçli tarafından bir Türk Tıp İndeksinin oluşturulması için öneri verilmiştir. Yine bir dizi toplantı sonucunda ve 13 Aralık 1994 tarihinde TÜBİTAK- Enformasyon Müdürlüğü ile yapılan işbirliğiyle "TÜBİTAK Sağlık Bilimleri İndeksi" adında bir dizinin oluşturulması kararlaştırılmıştır. Yine bu toplantılar neticesinde dizine alınma kuralları oluşturulmuş ve dergilerin Sağlık Bilimleri Araştırma Grubuna gönderilmesi istenmiştir. 01 Haziran 1996 tarihinde yapılan bir protokol ile TÜBİTAK- Enformasyon Hizmetleri Birimi ve TÜBİTAK Kütüphanesi, YÖK Dokümantasyon Merkezi Kütüphane Hizmetleri birleştirilerek ULAKBİM kurulmuştur. ULAKBİM'in kurulmasıyla Dizin çalışmaları ULAKBİM tarafından yürütülmüştür. Yapılan çalışmalar sonucunda 1993, 1994, 1995, 1996, 1997 yılı konu ve yazar dizinleri "Türk Tıp Dizini" adıyla basılı olarak yayınlanmıştır. 1998 yılından itibaren internet ortamında erişime açılmış, 2001 yılından itibaren de makalelerin büyük bir kısmının öz ve tam metinlerine erişim sağlanmıştır.

3.3.3.2.1 Dergi Seçim Ölçütü

Türk Tıp Dizini Komitesi 15 Aralık 2009 tarihinde dergi seçim ölçütlerini güncelleyerek 2010 tarihinden itibaren geçerli olan Süreli Yayınların Türk Tıp

Dizini'ne kabul edilme koşullarını, dizinin web sayfasında yayınlamıştır (ULAKBİM, 2010c). “Süreli Yayınların Türk Tıp Dizinine Kabul Edilme Koşulları Ve Öneriler” başlığını taşıyan kurallar bazı yerleri kısaltılarak ve değerlendirmek için numaralandırılarak aşağıda verilmiştir.

1) Dergiler yıl içinde düzenli aralıklarla yayımlanmalı, derginin her sayısından 2 adet, yayınlanması gereken tarihten itibaren en geç 3 ay içerisinde ULAKBİM’e ulaştırılmalıdır. Ayrıca derginin her sayısına ait elektronik kopyalar .pdf dosyası halinde, zamanında ve düzenli olarak Dergi Takip Sistemi'ne yüklenmelidir
2) Dergi künyesinde dergilerin tam adı, kısaltılmış adı, açık adresi, editörün ve kurumsal olarak derginin e-postası dahil, güncel adresleri belirtilmelidir. Kapakta ve/veya iç kapak sayfasında derginin yayın aralığı ve yayınlanması gereken tarih (yıl ve ay olarak) belirtilmelidir.
3) Dergiler bir yılda en az 3 sayı basılmalı, birleşik sayı basılmamalıdır. Özel sayı ya da ek sayı niteliğindeki dergiler değerlendirilmeyecektir. Eklere sayı ve devam eden sayfa numaraları verilmemelidir.
4) Bir yıl içindeki toplam bilimsel araştırma yazısı 15'den az olmamalı ve toplam bilimsel yazı sayısının (araştırma, olgu sunumu, derleme) en az %50'sini oluşturmalıdır.
5) Dergilerde danışman (hakem) değerlendirme sistemi bulunmalıdır. Danışman sayısı her bilimsel yazı için en az iki olmalıdır. Danışman değerlendirme raporları, Türk Tıp Dizini Kurulu'nun incelemesine olanak verebilecek şekilde yayın tarihinden sonra en az beş yıl süreyle saklanmalı ve istenildiğinde birer kopyaları Türk Tıp Dizini Kurulu'na ulaştırılmalıdır.
6) Bilimsel yazılarda; Türkçe ve İngilizce başlık, yapılandırılmış öz ve yeterli sayıda "Index Medicus: Medical Subject Headings" standartlarına uygun anahtar sözcük bulunmalıdır.
7) Bilimsel yazıların ilk sayfasında, yazıların gönderim/kabul tarihleri belirtilmeli, yazarların kurumları ve iletişim kurulacak yazarın adres bilgilerine yer verilmelidir.

8) Kaynakların doğruluğu, ulaşılabilirliği ve uluslararası kaynak yazım şekline uygunluğuna özen gösterilmelidir.
9) Dergiler elektronik ortamda da tam metin olarak bulunmalıdır. Basılı olarak yayınlanan dergiler her yayın yılı sonunda yıllık konu ve yazar dizinlerini yayınlamalıdır. Sadece elektronik olarak yayınlanan dergilerde bu koşul aranmaz, ancak bu dergilerde arama motoru bulunmalıdır.
10) Kültür Bakanlığı'ndan ISSN alınmalıdır. ISSN derginin dış kapak sağ üst köşesinde ve künye sayfasında yer almalıdır. Elektronik ortamda da yayımlanıyor ise e-ISSN de yer almalıdır.
11) Etik kurul kararı gerektiren klinik ve deneysel çalışmalar için etik kurul onayı alınmış olmalı ve belgelendirilmelidir. Ulusal ve uluslararası geçerli etik kurallara uyulmalıdır. Dergilerin yazım kuralları içerisinde araştırma ve yayın etiğine uyum gerekliliği açık olarak belirtilmelidir.
12) Dergide yayınlanan bilimsel yazılar, türlerine göre sınıflandırılarak (araştırma, olgu sunumu, derleme) içindekiler bölümünde ve bilimsel yazının ilk sayfasında belirtilmelidir. Araştırma, olgu sunumu, derleme, kaynak içeren editöre mektup, kısa rapor, teknik rapor gibi bilimsel içerikli yazılar dışındakiler dizinlenmemektedir. Bu nedenle sayfa numarası verilmemelidir.
13) Bilimsel yazıların bütünlüğünü bozmamak açısından, reklam ve benzeri tanıtılar bilimsel yazı içinde yer almamalı ve bunlara sayfa numarası verilmemelidir.
14) Süreli yayınlara gönderilecek bilimsel yazılarda Dünya Tıp Dergileri Editörleri Kurulu'nun (ICMJE) "Biyomedikal dergilere gönderilecek yazılarda aranan ortak kurallar"ın güncel sürümü dikkate alınmalıdır.

Elektronik Dergilerin Kabul Edilme Koşulları Ve Öneriler

1) Basılı süreli yayınların Türk Tıp Dizinine kabul edilme koşulları ve önerileri elektronik dergiler için de geçerlidir. Elektronik ortamla ilgili komite tarafından istenilen koşullar ayrıca aşağıda belirtilmiştir.
2) Dergiler yıl içinde düzenli aralıklarla yayınlanmalı, derginin her sayısı için, yayınlanması gereken tarihte elektronik posta aracılığı ile TÜBİTAK-

ULAKBİM Türk Tıp Dizini Komitesi'ne (tip@ulakbim.gov.tr) yayınlandı bilgisini iletmesi gerekmektedir.

3) Dergilerin tam adı, kısaltılmış adı, açık adresi, editörün ve kurumsal olarak derginin e-posta dahil güncel adresleri, her bir sayının yayınlanacağı tarih ve yayın aralığı dergi ana sayfasında belirtilmelidir.
4) Derginin içeriğini oluşturan yazılar, makale tiplerine göre sınıflandırılarak yayınlanmalıdır.
5) Yazıların Türkçe ve İngilizce başlık ve özleri ücretsiz olarak erişilebilir şekilde yayınlanmalıdır.
6) Tüm yazıların tam metinleri en azından PDF formatında olacak şekilde erişilebilir olmalıdır.
7) Konu ve yazar taraması yapabilmek amacıyla uygun arama motoru bulunmalıdır.
8) Kültür Bakanlığı'ndan ISSN alınmalı, derginin ana sayfasında, dergi adı ile birlikte mutlaka belirtilmelidir.

Türk Tıp Dizini dergi seçim ölçütleri süreç içerisinde değişime uğramıştır. (Hünkar, Soyuyüce ve Tabanlıoğlu, 2003;Yılmaz, 2005; Akbulut, 2006). Dizin kuralları sürekli güncellenmesine rağmen, en güncel halinde bile eleştirilere açık maddeler vardır. Ulusal süreli yayınların dizine girebilmesi için çok katı kuralları içerdiği görülmektedir. Aldur (2005,s.295-301) tarafından 2005 yılında yapılan çalışmada, ölçütlere yönelik eleştiriler yapılmıştır, 2010 yılında güncel olan dizin ölçütleri içinde bu eleştirilerin önemli olduğu gözlenmiştir. Bu eleştiriler doğrultusunda, dizinin güncellenen 2010 ölçütlerinin eleştiriye açık maddeleri aşağıda belirtilmiştir.

Maddelerin değerlendirilmesi

Düzenli aralıklarla yayınlanmak, (1 numaralı madde): Bazı dergilerin düzensiz (Irregular) olarak yayınlandığı bir gerçektir. Aldur(2005, s.297), SCI kapsamına giren bazı dergilerin düzensiz olarak yayınlanmasına rağmen dizinlendiklerini

belirtmiş, bunlara örnek olarak "AAPS PHARMSCI" ve "AMER ASSOC PHARMACEUTICAL SCIENTISTS" dergilerini vermiştir.

Yılda en az üç sayı basılması, (3 Numaralı madde): örneğin, bazı süreli yayınlar yıllık (annual) olarak yayınlanır. Aldur (2005, s.298) çalışmasında SCI kapsamında giren dergilerden yıllık olarak yayınlananların olduğunu belirtmiştir.

Araştırma Makalesi sayısının toplam makale sayısının en az yarısı olmalı: (4 numaralı madde): Bu ölçüt ile Türk Tıp Dizini araştırma makalelerinin nicelliğine önem vermektedir. Bu ölçütü eleştiren Aldur (2005, s.297), "bilimin temelinde gözlem ve yöntem, bunların doğal sonucu olarak olgu sunumu ve metodolojik çalışmalar da bulunduğunu" belirterek SCI kapsamında sadece olgu sunumları yayınlayan süreli yayınların olduğunu, bu durum göz önünde bulundurulursa bu ölçütün işlerliğinin tartışılır hale geleceğini vurgulamıştır. Örnek olarak "NEUROCASE" dergisini vermiştir.

Derlemelerin Dizinlenmemesi, (12 numaralı madde): Türk Tıp Dizini 2005 yılı dizinleme ölçütlerinde derlemelerin dizinleme kapsamına alınmayacağı koşulu yer almıştır. 2010 yılı dizinleme ölçütlerinde ise bunların dizin kapsamına alınmasına karar verilmiştir. Yine Aldur (2005, s.297), sadece derleme yayınlayan dergilerin SCI'da yer aldığını örneklemiştir."ANNUAL REVIEW OF NEUROSCIENCE" ve "ANNUALS REVIEWS" dergileri bu kapsamdadır.

Konu ve yazar dizini yayınlanması, e-dergilerde arama motoru bulunması: (9 numaralı madde): Dizinleme kapsamına alınacak bir dergiden dizin yayınlama şartı koymak ve e-dergilerde arama motoru özelliği istemek düşündürücüdür.

Ayrıca dergi seçim ölçütleri ve önerilerin aynı taslakta birleştirilmesi seçim ölçütlerine bir belirsizlik vermektedir.

3.3.3.3 Türk Medline- Ulusal Sağlık Bilimleri Süreli Yayınlar Veritabanı

Pleksus tarafından geliştirilen veritabanı, açık erişimli bir bibliyografik veritabanıdır. 2004 yılında 40 dergi ile veritabanı oluşturma çalışması başlamıştır. Türk Medline; ulusal dergilerde yayımlanan yayınların kaynakçalarını inceleyen tıp alanında ulusal bir atıf indeksi olarak düşünülmüştür. Bu çalışma henüz internet ortamında yayınlanmamıştır. Çalışmanın sonucunun rapor olarak yayınlanacağı bilgisi, veritabanı web sayfasında yer almaktadır. Ulusal atıf indeksi için inceleme kapsamına alınan dergiler; "Türkmedline" dizininde yer alan ve internette "ücretsiz - tam metin" olarak yayımlanan dergiler olarak belirlenmiştir. Dizinin web adresinde yer alan bilgilere göre bu koşulu sağlayan 104 dergi bulunmaktadır. Veritabanına alınacak dergilere nasıl bir prosedür işlendiği ile ilgili bir bilgiye erişilmemiştir. Veritabanında denetimli konu başlıkları listesi kullanılmamaktadır (Türk Medline, 2010).

3.3.4 Değerlendirme

Veritabanlarının dergileri seçerek dizilediği daha önceki başlıklarda da belirtilmişti. Veritabanı dergi seçim ölçütlerinde ise seçimin nasıl yapıldığı ele alınmıştır. Burada özellikle PubMed ve WOS dergi seçim ölçütlerinin nitelikli dergilerin ne gibi özellikler taşıması gerektiği konusunda bilgi vermekte olduğunu belirtmek gerekir. Genel bir değerlendirme yapıldığında, gerek uluslararası, gerekse ulusal veritabanlarının dergi seçim ölçütlerinde, uygulanan bazı farklı yöntemler dışında, benzerlikler taşıdığı görülmektedir. Bu bağlamda **bir derginin niteliğinin, konunun**

özgünlüğüne, içeriğin kalitesine, editöryal çalışmaların kalitesine, uluslararası editöryal kurallara uygunluğuna, dergi editörlerinin ve yazarların uluslararası çeşitliliğine, derginin zamanında çıkmasına, dergide yayınlanan her makale için İngilizce tam bibliyografik bilgi taşımasına bağlı olduğu anlaşılmaktadır.

PubMed ve WOS yerel dergilerin dizinlemesinde farklı bir politika uygulamamaktadır. **Fakat dergi içerdiği konu itibariyle bölgesel kullanıcılara hitap ediyorsa dergi dizin kapsamına alınmaz**. Bu bakımdan yerel olarak yayınlanan dergilere erişimin sağlanması için ulusal çapta veritabanı oluşturmanın önemi artmaktadır; ayrıca bu dergileri dizin kapsamına almak için ulusal veritabanlarının dergi seçim ölçütleri daha esnek tutulmalıdır.

Ulusal veritabanlarında spesifik bir dizinleme işleminin yapılmadığı saptanmıştır. Örneğin dizinleme işleminde erişimi maksimum seviyeye getirmek için yapılan konu sınıflamasının sadece Türk Tıp Dizininde olduğu saptanmıştır. Bu dizin konu başlığı olarak MEDLINE veritabanından kullanılan MESH'i kullanmaktadır. Türk Tıp Dizininde kullanılan konu başlıkları ayrı yerde yayınlanmamaktadır. Bu da yeni bir konu araştırmasının ilk aşamasında konu başlığı saptama işleminin yapılmasını engellemektedir. Diğer ulusal veritabanlarından olan Türk Medline ve Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda ise alfabetik konu sınıflaması yapılmamaktadır. Yani denetimli bir dizinleme dili kullanılmamaktadır. Türkiye Makaleler Bibliyografyası sadece eser adı, yazar adı ve yayınlandığı bilgi kaynağın adı, yıl, cilt, sayfa bilgilerini vermektedir. Makale başlarında yer alan öz ve anahtar kelime kısmı ise dizinleme işlemine alınmamaktadır. Söz konusu ulusal veritabanlarında belirtilen

alanların tarama kapsamına alınmaması da yapılan tarama sonucunda ne kadar anlamlı yayın bulunabileceği ayrı bir tartışma konusudur.

Bu politikalar üzerinde tartıştıktan sonra üzerinde durulması gereken önemli bir konuda süreli yayınların niteliğidir. Çalışmanın bundan sonraki bölümünde bu konu üzerinde durulacaktır.

4. BÖLÜM

SÜRELİ YAYINLARDA NİTELİK VE TÜRKİYE'DE YAYINLANAN SÜRELİ YAYINLARIN BİLİMSEL NİTELİĞİNİ OLUMSUZ ETKİLEYEN NEDENLER

4.1 GİRİŞ

Ulusal süreli yayınların sorunlarını konu alan araştırmalar, görüşler ve öneriler, yıllık olarak düzenlenen ulusal süreli yayıncılık sempozyumlarında genişçe yer almaktadır. Bu sempozyumlarda süreli yayınların içerisinde bulunduğu durum ile ilgili bilgi verenlerin çoğunluğu dergi editörleri ve kütüphaneciler olmuştur. Bu durum konumuzla ilgili enformasyonu, ana kaynağından elde etmeyi sağlamıştır. Çünkü var olan durum doğrudan işin içinde olan ve bu sorunlarla karşılaşan kişilerce dile getirilmiştir. Konumuz açısından önemli gördüğümüz bu araştırmalardan derlenen bilgiler sentezlenerek, bu bölümde "Türkiye'de yayınlanan süreli yayınların bilimsel niteliğini olumsuz etkileyen nedenler" başlığı altında ele alınmıştır.

Bir önceki bölümde araştırma kapsamında olan veritabanlarının dergi seçim ölçütleri ayrıntılı olarak ele alınmıştı. Süreli yayın sayısındaki artışın nitelikli dergi seçim zorunluluğunu doğurduğu üzerinde durulmuştu. Bu bölümde ise veritabanların dergi seçim ölçütlerinden esinlenilerek nitelikten kasıtın ne olduğu ve süreli yayınlarda nitelik ölçümünün neyi ifade ettiği ayrıca ele alınmıştır.

4.2 SÜRELİ YAYINLARDA NİTELİK

Süreli yayınlarda nitelik konusuna değinilmeden önce terimin tanımına bakılmasında fayda vardır. İngilizcede kullanılan "quality", Fransızcası "qualité" terimi konuyla ilgili yapılan Türkçe çalışmalarda "nitelik" ve "kalite" şeklinde kullanılmıştır. Her iki terimin beraber kullanıldığı görülmekle birlikte, özellikle "nitelik" teriminin daha çok kullanıldığı görülmektedir. Türk Dil Kurumu tarafından elektronik ortamda yayınlanan Büyük Türkçe Sözlük'de bu iki terimin tanımı aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2010):

Nitelik: 1. Bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özellik, vasıf, keyfiyet 2. Bir şeyin iyi veya kötü olma özelliği, kalite. 3. fel. Bireyi, nesne veya yaşantının bir yönünü ötekilerden ayırt etmeye yarayan ve ölçülebilen özellik, keyfiyet (Türk Dil Kurumu, 2010; Güncel Türkçe Sözlük)

Kalite: Nitelik (Türk Dil Kurumu, 2010; Güncel Türkçe Sözlük) 1. Bir şeyin iyi veya kötü olma özelliği, nitelik 2. Üstün nitelikli (Türk Dil Kurumu, 2010; Türkçede Batı Kökenli Kelimeler Sözlüğü)

Tanımlardan da anlaşılacağı üzere her iki terim aynı anlama gelmektedir. Araştırma esnasında okunan kaynaklarda "nitelik" teriminin kullanılma eğilimi nedeniyle, çalışmamızda da bu terimin kullanılmasının uygun olacağı düşünülmüştür.

Araştırma kapsamında olan veritabanlarının dergi seçim ölçütlerine bakıldığında (Özellikle PubMed ve WOS) seçim işleminin, derginin bilimsel **politika ve kalitesine** bakılarak yapıldığı görülmektedir ve dergi seçim ölçütlerinde bu açıkça

belirtilmiştir. Bu ölçütlerden esinlenerek, nitelikli bir dergide bulunması gereken özellikler özetle şu şekilde sıralanabilir:

- Dergi uluslararası editöryel kurallara bağlı ve uluslararası standartlara uygun yayınlanmalı,
- Dergi hakemli olmalı,
- Dergi editörleri, yazarları, hakemleri uluslararası ve ulusal çeşitlilik (farklı kurumda, üniversitede, ülkede… çalışan) göstermeli,
- Dergi etik kurallarına uymalı,
- Derginin konu kapsamı özgün olmalı,
- Alanında otorite dergi olmalı,
- Dergi saygın veritabanlarında dizinlenmeli,
- Dergi belirtilen zamanda yayınlanmalı,
- Derginin okunabilirliği yüksek olmalı,

Yukarıda verilen özellikler çerçevesinde **bilimsel nitelikli dergi** şu şekilde tanımlanabilir. **Uluslararası editöryel kurallara bağlı ve uluslararası standartlara uygun yayınlanan, editör, hakem ve yazar bakımından çeşitlilik gösteren, etik kurallarına dikkat eden, konu bakımında özgün ve alanında otoriter olan, saygın veritabanlarında dizinlenen, zamanında yayınlanan ve okunabilirliği yüksek olan hakemli dergilerdir.**

4.2.1 Süreli Yayınlarda Nitelik Ölçümü

Yapılan bir bilimsel çalışmayı iyi veya kötü olarak değerlendirmek doğru olmayacaktır. Çünkü bilimsel dergilerde hakemlik prosedürü vardır. Bilimsel

dergilerde var olan hakem değerlendirmesi, alanında uzman olan kişiler tarafından yapılmaktadır. Yapılan bilimsel yayınlar hakem süzgecinden geçtikten sonra yayınlanmaktadır. Bu bağlamda şu çıkarım yapılabilir, hakem onayından geçen yayın nitelikli yayındır (hakemlik sürecinin etkili ve etik olarak çalışması koşuluyla). Hakemlik süzgeci yanında günümüzde popüler olan ve bilimsel çalışmaların değerlendirilmesinde, ölçümünde kullanılan parametreler, araçlar geliştirilmiştir. Bu ölçümler bilimsel yayınların erişimi, kullanımı ve atıf gösterilmesi gibi işlemlerden sonra oluşan istatistikî verilerden yararlanarak yapılmaktadır.

Üretilen bilimsel yayınların (makalelerin) daha çok kullanıcıya erişebilmesi, yeni üretilecek bilgiye katkısının ölçülebilmesi için geçerli olan çeşitli genel ölçütler şu şekilde sıralanabilir:

- Makalenin yer aldığı yayının hakemli olması,
- Makalenin yer aldığı derginin ulusal ya da uluslararası olması,
- Makalenin yer aldığı derginin ulusal ya da uluslararası dizinlerde taranıyor olması,
- Makalenin yer aldığı derginin saygınlığıdır (Etki faktörü = Impact Factor) (Çimen ve Çimen, 2006, s.146)

Yapılan yayınların uluslararası tanınan dergilerde yayınlanıyor olması ve bu dergilerin tanınmış indekslerde taranıyor olması önemli bir ölçüttür (Atılgan, 2005b, s.97). Bir bilimsel çalışma çok okunan bir dergide yayınlanmışsa, daha fazla insana ulaşması, hatta alınan olumlu olumsuz tepkilere göre devam edecek çalışmaların daha nitelikli olarak planlaması mümkün olabilecektir. Bilimsel dergilerde

yayınlanan bu çalışmalar nitelikli ise, derginin niteliğine de olumlu yönde katkısı olacaktır (Özbel, 2007, s.109).

Dergilerin tanınmış dizinlerde taranıyor olmasının bir nitelik ölçütü olarak öngörülmesi, kütüphanecileri, bu ölçütü derme geliştirmede kullanma eğilimine götürmüştür. Bu konuda Nisonger (1998, s.57)'in belirttiğine göre, dergilerin uzun süreli olarak dizinlenmesi, dergi seçim ölçütleri olup olmadığı üzerine yapılan araştırmalarda; büyük kütüphanelerin %19'u, küçük kütüphanelerin %24'ü dizinleme ölçütlerini seçim sürecinde dikkate almaktadırlar. (Büyük kütüphanelerin 5.000'den fazla ve küçük kütüphanelerin 1500 ve 4999 arasında güncel süreli yayına abone oldukları belirlenmiştir.) Buna karşın 1997 yılında SERIALST (Serials in Libraries Discussion Forum) üzerinde yapılan gayri resmi bir anket sonucunda çıkan bulgulara göre; anketi yanıtlayan kütüphanelerin %76'sı süreli yayınların derme yönetiminde, dizinleme faktörünün "çok önemli" olduğunu düşünmektedir.

4.2.1.1 Bilimsel Göstergeler

Günümüzde bilimsel değerlendirme ölçütü olarak ele alınan veritabanı ISI (Institute of Scientific Information) tarafından yayınlanan WOS veritabanıdır (Atılgan, 2005b,s.97). Dergi değerlendirmesinde ise kullanılan veritabanı aynı firmanın üretmiş olduğu "Journal Citation Reports-JCR" (Thomson Reuters, 2010e) ürünüdür. Bilimsel faaliyetlerin ölçümünde ve değerlendirilmesinde WOS veritabanına bir alternatif olarak, benzer bir veritabanı Elsevier firması tarafından geliştirilen SCOPUS veritabanıdır. Bu veritabanında yazar değerlendirme ve dergi analizi yapılmaktadır (Elsevier, 2010). Türkiye'de üretilen bilimsel yayınların ölçülmesi için yapılan bilimsel yayın göstergelerinde Thomson ISI firmasının ürünü

olan WOS veritabanı verileri kullanılmıştır. Bu çalışmalarda WOS kapsamında yayınlanan yayın sayısı, atıf oranı, etki değerleri incelenmiştir. (Çimen ve Çimen 2006; ULAKBİM, 2007, 2009; Karasözen ve Bayram, 2007; Al, 2008).

Dergi ölçümünde kullanılan JCR veritabanında standart hale getirilmiş üç ölçüm vardır. Bu araçlar "impact factor" (etki faktörü), "immediacy index" (anındalık indeksi) "cited half-life" (atıf yarı ömrü) dır. (Amin ve Mabe, 2003, s.347).

Dergilerin görünebilirliğini ve erişebilirliğini ölçen etki faktörü, dergilere yapılan atıfları analiz ederek derginin derecesini gösteren bir araçtır. Etki faktörü bir dergide üç yıl baz alınarak hesaplanır. Etki faktörü değeri, önceki iki yılda dergide yayınlanan makalelere son yılda yapılan toplam atıfların sayısının, önceki iki yılda dergide yayınlanan toplam makale sayısına bölünmesiyle elde edilir. (Mueller ve diğerleri, 2006, s.39). Anındalık indeks dergide yayınlanan bir araştırmanın ne hızda atıf aldığını ölçer. Bir dergide makalelerin o yıl aldığı atıf sayısının, aynı yılda dergide yayınlanan toplam makale sayısına bölünmesi ile hesaplanır. Atıf yarı ömrü ise makaleler dergide yayınlandıktan sonra ne kadar süre (yıl) daha atıf alacağını ölçer.

Etki faktörü dergi kalitesini ölçen geçerli nicel bir gösterge olarak kabul edilmektedir(Saha, Saint ve Christakis 2003). Etki faktörü dergi ölçümünde en fazla kullanılmasına rağmen, en fazla yanlış anlaşılmış olan ölçüm olmuştur (Amin ve Mabe, 2003, s.347). Bunun başlıca nedeni konu alanı, derginin türü, her bir makale başına düşen yazar sayısı, bazı makalelerin çok atıf alması, derginin büyüklüğü, atıf ölçüm alanının genişliği, derginin kendi kendine yaptığı atıfların etki faktörünün değerini etkilemesidir. Sayılan bu etkenler sadece etki faktörü için değil, anındalık

indeksi ve atıf yarı ömrü ölçümünde de söz konusudur. Örneğin dergide yayınlanan bir makale çok fazla atıf alırken, bazı makaleler hiç atıf almayabilir. Bunun dışında uygulamalı bilimlerde atıf alma olanağı yüksek iken sosyal ve beşeri bilimlerde atıf alma çok düşüktür. Bu durumlar göz önüne alınarak, ancak sağlıklı bir analiz yapılabilir.

4.2.1.2 Değerlendirme

Buraya kadar anlatılanlardan yola çıkarak şu sonuca varılabilir. **Akademik bir derginin niteliğini, uluslararası dizinlerde yer alma ve atıf alma faktörü belirler. Bu bağlamda ulusal süreli yayınların söz konusu bu veritabanlarında yer almaması, erişimin olmaması demektir, dolayısıyla niteliği olumsuz etkilediği bir gerçektir.**

Özetle, erişim sağlanamayan bir araştırma okunamaz, okunmayan araştırmaya atıf yapılamaz, atıf yapılamayan derginin etki faktörü düşük olur, etki faktörü düşük olan dergiye araştırmacılar okunmama kaygısıyla yayın göndermek istemez, yayın yapılmayan bir derginin yayın hayatı az olur.

4.3 TÜRKİYE'DE YAYINLANAN SÜRELİ YAYINLARIN BİLİMSEL NİTELİĞİNİ OLUMSUZ ETKİLEYEN NEDENLER

Bu bölümde ulusal süreli yayınların niteliğini doğrudan ya da dolaylı olarak olumsuz etkileyen nedenler başlıklar halinde verilmiştir. Dile getirilen bu sorunlar ulusal dergilerin uluslararası veritabanları tarafından dizilenmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel oluşturmaktadır.

4.3.1 Ulusal Bilimsel Yayın Politikaları

Türkiye'de süreli yayıncılığı olumsuz etkileyen bilimsel politikalar uygulanmaktadır. Bu politikaların şekillenmesinde ise farklı etkenler rol oynamıştır. Türkiye'de akademik süreli yayıncılığı etkileyen ve teknik olmaktan çok politik olan iki önemli etken vardır. Birincisi yeryüzündeki yapıyı bütünüyle yeniden biçimlendirmeye çalışan küreselleşme süreci olup, bu süreç yüksek öğrenimi ve onun yayıncılık politikasını da dönüşüme uğratmıştır. Akademik süreli yayıncılığı etkileyen ikinci önemli etken ise yeni dünya koşulları ile biçimlenen ulusal ortamdır. Bu ortam üniversiteleri nicelik ve nitelik açısından biçimlendirmiş, önüne yeni hedefler koymuş, bu hedefler doğrultusunda süreli yayıncılık yeni biçimler ve anlamlar kazanmaya başlamıştır (Alemdar, 2007, s.13).

Küreselleşme sürecinde değişen bu yeni dünyada yüksek öğrenimin yayıncılık politikası uluslararası arenada kabul edilen yayın yapma şeklinde oluşmuştur. Bu kapsamda yüksek öğrenim akademik atama ve yükseltmelerde uluslararası yayın yapma zorunluluğunu getirmiştir. Halen uygulanan bu zorunluluk güncel şekliyle 2547 sayılı Kanunun 5772 sayılı Kanunla değiştirilen 23, 25 ve 26 maddelerine dayanarak yürütülmektedir (Yükseköğretim, 2008). YÖK'ün web sayfasında (YÖK, 2010) yayınlanan Yükseköğretim Kurulu'nca onaylanan üniversitelerin öğretim üyeliğine yükseltilme ve atanma kriterleri incelendiğinde; Tıp alanında genellikle tüm üniversitelerin "Science Citation Index-Expanded", "Index Medicus" gibi dizinlere giren yayınlara ve yabancı dilde yazılan yayınlara yüksek puan verdiği görülmektedir. YÖK tarafından uygulanan bu akademik atama ve yükseltmelerde uluslararası ve İngilizce yayın yapma zorunluluğu araştırma makalelerini,

uluslararası alanda kabul gören ulusal dergi sayısının azlığından dolayı, uluslararası kabul görülen yabancı dergilere kaydırmıştır.

Yine benzer bir teşvik TÜBİTAK tarafından yapılmaktadır. 3 Şubat 1993 tarihinde TÜBİTAK-BTYK toplantısında "Türk Bilim ve Teknoloji Politikası: 1993-2003" (TÜBİTAK, 1993) başlığını taşıyan politika dokümanı kabul edilmiştir. Bu belgede Türkiye'nin evrensel bilime katkısının kırkıncı sıradan otuzuncu sıraya çıkarılması hedefi ortaya konmuş ve bu hedefin gerçekleştirilmesine yönelik önlemler üç başlıkta toplanmıştır (Al, 2008, s.55). Bunlar:

- Üniversitelere bağlı ileri araştırma merkezleri (Centres of Excellence) kurulması,
- Bilgiye erişim olanaklarının TÜBİTAK aracılığıyla optimum şekilde sağlanması,
- Uluslararası düzeyde bilimsel yayın faaliyetlerinin özendirilmesidir. (TÜBİTAK, 1993)

Bu belge sonucunda ülkemizdeki araştırmacıların uluslararası düzeyde bilimsel yayın üretimini teşvik etmek amacıyla 1993-2006 yıllarında " Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı (UBYT)" adındaki program TÜBİTAK tarafından yürütülmüştür. Programı 2006 yılından itibaren ULAKBİM devir almıştır (ULAKBİM, 2010d). UBYT programında "ISI Citation Index veri tabanlarınca taranan hakemli ve sürekli dergilerde yayınlanmış" yayınlara teşvik verilmektedir. Bu dergiler JCR (Journal Citation Report)'daki konu bazında seçkinliklerini yansıtan, etki faktörlerine göre yapılan sıralamaları göz önünde bulundurularak esas itibariyle üç gruba ayrılmaktadır. Bu program çerçevesinde A1, B1 ve C1 türü yayınlara verilebilecek teşvik miktarları her yılbaşında Bilim Kurulu'nca

belirlenmekte ve A2, B2, C2 türü yayınlara ise sırasıyla A1, B1, C1 türü yayınlar için belirlenen rakamların yarısı kadar teşvik verilmektedir (TÜBİTAK, 2010a, s.1-4). A1 ve B1 grubunda olan dergiler etki faktörü yüksek olan dergilerdir. Bu grupta Türkiye menşeli dergilerin çok azı yer almaktadır. Bu durum Türkiye'de yapılan araştırmaların yabancı kaynaklarda yayınlanmasını teşvik etmekte ve buna sebep olmaktadır. Bu olayın **yayın göçü** olarak değerlendirilmesi yanlış bir saptama olmasa gerektir.

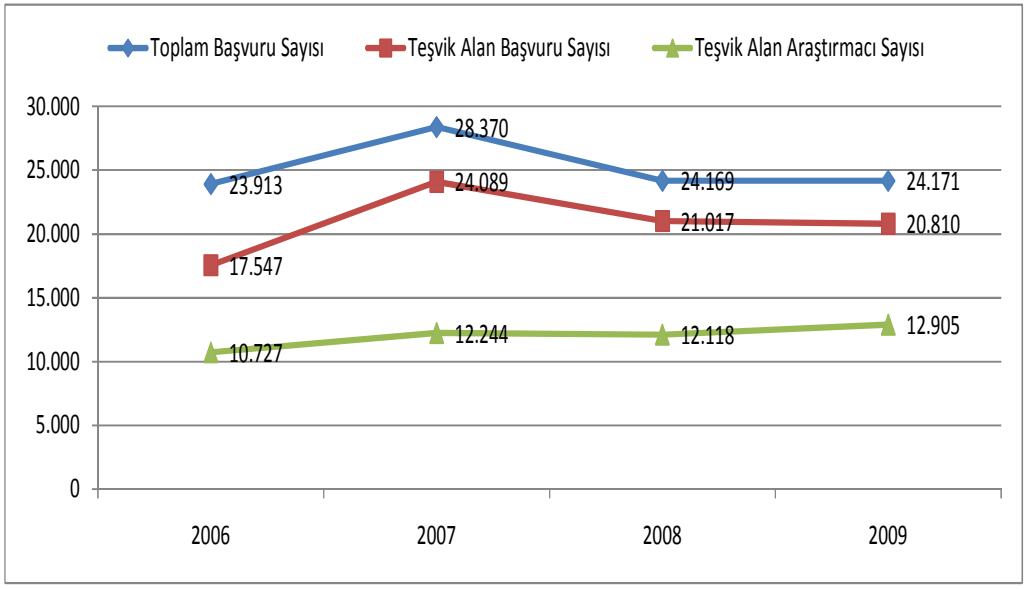

Şekil 4-1: UBYTP çerçevesinde teşvik verilen yayın ve araştırmacı sayıları 2006-2009
Kaynak: (ULAKBİM, 2010e)[1]

UBYT programı çerçevesinde yapılan istatistikî çalışmalarda 1993 yılında teşvik alan yayın sayısı 2.351 iken, 2000 yılında 2.824 olmuştur (aktaran Al, 2008, s.56; Atamer, Dorsan, Önder ve Torun 2002:11). UBYT Programı 2006 yılından itibaren ULAKBİM tarafından yürütülmüştür. 2006-2009 yılları arasında yayınlanan istatistikî bilgilerden elde edilen Şekil 4-1 deki grafiğe göre en fazla teşvik alan

[1] Veriler UBYT istatistiklerinde alınarak tekrardan yorumlanmıştır. 2009 yılına ait veriler 18 Aralık 2009 tarihine kadar olan verilerdir.

başvuru 2007 yılında olmuştur. Toplam 24.089 araştırma teşvik almıştır. 2007 yılından sonra belli bir düşüş olmuştur.

Yukarıda belirtilen teşvik programları ülkemizin WOS kapsamında yayın sıralamasındaki yerini ve yayın sayısındaki artışını olumlu yönde etkilemiştir. Fakat yayın sayısındaki artışa paralel olarak yayınlara yapılan atıflarda yükselme olmadığı, ulusal araştırmaların etki değeri düşük dergilerde yayınlandığı, araştırma sonuçlarının patent/lisans almada yeteri seviyede olmadığı yapılan araştırmalarda görülmüştür. Bu yönde yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, 1973-2006 aralığını kapsayacak şekilde "Türkiye'de bilim" adıyla yapılan bir çalışmada Türkiye'nin farklı disiplinlerde ürettiği bilimsel yayınların miktar ve kalitesini ölçmek için bütün doküman tiplerindeki yayın sayıları, yayınların aldığı atıf sayıları ve 1973-2006 yılları arasında her yıl için bu sayılardaki değişim analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda Türkiye'nin bilim performansında (yayın sayısı artış bakımından) yıllara göre değişimin yüksek olduğu bulunmuştur. Aynı araştırmada Türk bilim insanlarının en çok katkı sağladıkları bilim dalları tıbbi bilimler (%36), mühendislik bilimleri (%29) ve temel bilimler (%25) olarak bulunmuştur. Üretilen yayınların büyük çoğunluğunun üniversiteler (devlet ve vakıf) ve diğer kamu kuruluşları tarafından yapıldığı bu araştırmanın bulguları arasındandır. Araştırmanın sonucunu değerlendiren araştırmacılar, üretilen bu yayınların sonuçlarının endüstri ve teknoloji kuruluşları tarafından yeterli düzeyde kullanılmadığını, bu araştırma sonuçlarından yeterli düzeyde patent/lisans başvurusu ve kabulü olmadığını belirtmişlerdir (Demirel, Saraç ve Özen, 2008, s.31-34). Benzer bir çalışma Hacettepe Üniversitesinde yapılmıştır; Türkiye'nin bilimsel yayın politikası üzerine bir tez hazırlanmıştır. Tezde atıf dizinlerine dayalı bibliyometrik bir çalışma yapılmış,

araştırmanın sonucunda "Ulusal bilim ve teknoloji politikamızın, önemli bir boyutunu oluşturan 'bilimsel yayın üretkenliği'nin nitelikten çok niceliği ön plana çıkaran bir yaklaşım içinde" algılandığı ve değerlendirildiği (Al, 2008) belirtilmiştir.

Aşağıda verilen Tablo 4-1 incelendiğinde, Türkiye'nin evrensel bilime katkısının kırkıncı sıradan otuzuncu sıraya çıkarılması hedefinin gerçekleştiği görülmektedir. Türkiye'nin 1973-2006 döneminde yayın sıralamasındaki değişimi iki farklı şekilde yorumlanmıştır. Yorumlar 1973-1990 yıllarını kapsayan döneme durgun dönem, 1991-2006 yıllarını kapsayan döneme de artış dönemi (sıralamada artış) denilerek yapılmıştır. Türkiye'deki yayın sıralamasındaki artışa etken olan faktörün akademik atama ve yükseltmelerde uygulanan kriterler ve uluslararası bilimsel yayınları teşvik programı olduğu belirtilebilir. Tabloda "Rank" terimi ile aslında ifade edilmek istenen Türkiye'nin evrensel bilime katkısının "yayın sıralaması" olarak yeridir.

	Yıllar	Rank		Yıllar	Rank
	1973	40		1991	38
	1974	39		1992	38
	1975	40		1993	35
	1976	41		1994	35
	1977	43		1995	34
	1978	41		1996	31
	1979	44		1997	29
	1980	41		1998	27
Durgun Dönem	1981	43	*Artış Dönemi*	1999	25
	1982	44		2000	25
	1983	44		2001	25
	1984	43		2002	22
	1985	42		2003	21
	1986	42		2004	19
	1987	42		2005	19
	1988	42		2006	19
	1989	41			
	1990	42			

Tablo 4-1: Türkiye'nin 1973-2006 döneminde yayın sıralaması
Kaynak: (Demirel, Saraç ve Özen, 2008, s.32).

TÜBİTAK tarafından yayınlanan istatistiklere (bkz. Şekil 4-2) göre, ISI Web of Science kaynağına dayanarak 1990-2008 yılları arasında Türkiye kaynaklı bilimsel yayın sayısında sürekli bir artış vardır. 1990 yılında WOS'a giren yayın sayısı 1.154 iken, 2008 yılında bu sayı 22.738'e varmıştır.

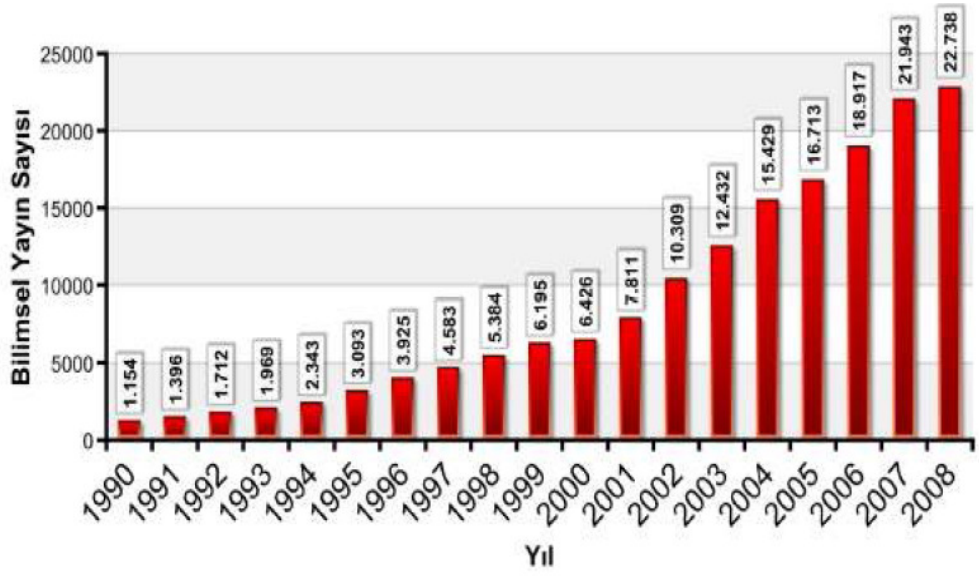

Kaynak: Thomson's ISI Web of Science

09.12.2009 tarihi itibariyle güncellenmiştir.

Şekil 4-2 :Türkiye Kaynaklı Bilimsel Yayın Sayısı
Kaynak: (TÜBİTAK, 2010b)

Ülkemizde uygulanan bu bilimsel politikanın, her ne kadar yayın sayısını yükselttiği kabul edilse de, ulusal yayıncılığı ve bilimsel kaliteyi olumsuz yönde etkilediği görüşü azımsanamayacak derecede önemlidir. Üniversitelerde akademik atama ve yükseltmelerde uygulanan yabancı yayın, uluslararası alanda yayın yapma eğiliminin, ulusal süreli yayınları olumsuz etkilediği görüşü, ULAKBİM tarafından düzenlen süreli yayın sempozyumlarında birçok araştırmacı tarafından dile getirilmiştir. Bu konuda Alemdar (2007, s.13-15), akademik yükseltmelerde Türkiye'de akademisyenlerin söz hakkının ortadan kaldırıldığını, akademik unvan

alabilmek için Türkiye'yi bilen, sorunlarını inceleyen bir bilim adamının görüşünden çok, "saygın" uluslararası yayınlara hakemlik yapan, bu toprakları ve sorunları bilmeyen insanların hakemliğinin geçerli olduğunu savunmuştur. Konuya bu yönde bakan Alemdar, atama ve yükseltmelerde daha nitelikli kriterlerin esas alınabileceği, nasıl bir süreli yayıncılık politikası belirlemeliyiz? sorusunu sorarak bu sorunun önemle irdelenmesi gerektiğini belirtmiştir. Benzer şekilde Bağcı (2007, s.212), akademik atama ve yükseltmelerdeki değerlendirme kriterleri çerçevesinde getirilen dış yayın yapma zorunluluğu ile akademik tartışmalarda hep tartışma konusu olan kalite ve yeterlilik testinin önemli ölçüde yabancılara havale edildiğini belirterek, bir makalenin yabancı bir dergide yayınlanabilmesi için kaliteli olmak kadar, onu yayınlayan ülkelerin bilim politikalarına uygun içeriğe sahip olması gerektiğini de vurgulamıştır. Aynı konuda Gökçora (2007, s.21-22) "Akademik yükseltmeler adayın yaratıcı, insansı ve dünya görüşü bir yana, zorlamalı olarak yapılan "yabancı dildeki yayınları"nın sayısal ağırlığıyla ölçülmektedir. Dünyanın kalkınmış ülkelerindeki bilim insanları ise, yeterli eğitim, olanak, işbirliği ve maddi destekle – hem de bizim gibi ülkelerin, bedel ödemeden sağladıkları verilerini kullanarak – bilimsel üretimlerini niteliksel özellikleriyle gerçekleştirmekte ve bundan büyük ölçüde kendi ülkelerine yarar sağlamaktadırlar" görüşünü savunmaktadır. Adı geçen çalışmada "Türk bilim ve yayıncılığında; egemen güçlerin, "uluslararası tröstler"in kullandığı araştırıcılar ve "işçiler" halinde çalışmasından vazgeçilmesi gerektiği" belirtilmektedir. "Türkiye'de üretilen bilim salt yayınlanması amacıyla yabancılara kaptırılmamalı, bedel alınmalı, Türk ulusuna yararı ön planda tutulmalıdır" önerisinde bulunmuştur

1996 yılında getirilen akademik atama ve yükselmedeki değerlendirme kriterleri, dış yayın yapma zorunluluğu ile kalite ve yeterlilik tartışılır hale gelmiştir. Kalite yabancılara bırakılmış ve ulusal bilimsel dergiler can çekişir hale gelmiştir (Demirbağ, 2007, s171).

Akademik atama ve yükseltmelerde uygulanan yabancı yayın, uluslararası yayın yapma eğilimi Türkçeyi de olumsuz etkilemiştir. Uluslararası yayınların ön plana çıkarılması ulusal yayıncılığın, dolayısıyla Türkçenin komaya girmesine neden olmuştur (Ardıç, 2007, s.37). Son 10-15 yıl içinde bu politikanın uygulanmasıyla ortaya çıkan bir olumsuz sonuç da, Türkçe yayınlara daha az itibar edilmesi, hem yayın sayısının, hem de kalitesinin azalması olmuştur (Göksoy ve İmamoğlu, 2007, s.41). "Cerrahpaşa Tıp Dergisi" editörlüğünü yapan Göksoy'un aynı araştırmada verdiği bilgiye göre derginin 1979-2006 yılları arasında yayımlanan makale sayılarında 1994'den itibaren çok belirgin bir düşüş olmuştur.

Kaliteli ve bilimsel niteliği yüksek makaleler yurtdışında kabul gördüğü için ulusal dergilere nispeten daha düşük bilimsel yayınlar kalmaktadır (Yağmurlu, 2007, s.107). Böylelikle ulusal süreli yayınlarda yayınlanacak nitelikli yayın bulmak zor olmuştur.

Bu politikaların ulusal süreli yayınları olumsuz etkilediği, kalite ve yeterliliği düşürdüğü ve diğer sorunların meydana gelmesine neden olduğu görüşü yanında, bu dönemin getirdiği, çalışmalarda gereç, yöntem, istatistik, etik, kaynak gösterme, yabancı dil gibi problemlerini ortadan kaldırdığı (Ardıç, 2007, s.37) ve dönemin getirdiği en önemli katkının bu olduğu şeklinde görüşler de vardır.

4.3.2 Ulusal Dergilere Erişim Sorunu[2]

Akademik süreli yayınlarda niteliği tetikleyen en önemli unsurlardan biri erişimdir. Erişim sağlanamayan bir derginin okunabilirliğini ölçmek, atıf göstermek, etki faktörünü yüksek olmasını beklemek elbette ki mümkün değildir.

Erişim konusunda ulusal tıp dergileri üzerinde yapılan bir araştırmada internette erişim sağlanamayan ulusal dergilerin bazı sayılarını bulmak için; ULAKBİM, Hacettepe Tıp Fakültesi, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi kütüphanelerinde ve dergilerin alanında uzman olan kişilerin kütüphanelerinde aranan dergilerin dörtten birine bile ulaşılamadığı görülmüştür (Özyurt, 2007, s.71).

Yayınların okunurluğu ve niteliğini yükselten bir ölçüt de derginin dizinlerde yer alıp almadığıdır. Uluslararası dizinlerden birisine derginin girmesi, derginin popülerliğini ve dolayısıyla makale başvuru oranını ciddi olarak artırmaktadır (Yağmurlu, 2007, s.108). "Ulusal Travma ve Acil Cerrahi Dergisi" editör yardımcısının verdiği bilgilere göre, dergi, sırasıyla Türk Tıp Dizini, Index Medicus/PubMed (2001 yılından beri), Excerpta Medica/Embase (2005 yılından beri) dizinlerinde yer almıştır. Derginin Index Medicus'a girmesini takiben gönderilen yayın sayısında bir patlama yaşandığı, 2008 yılında yayınlanacak tüm sayılar için yazıların çok önceden dizildiği belirtmiştir (Taviloğlu, 2007, s.77-81).

Türkçe psikiyatri alanında 2000 yılından itibaren hazırlanan Türk Psikiyatri Dizini ile ilgili olarak, dizinleme sürecinde zaman zaman dergilere ulaşmakta güçlük çekildiği ve bu nedenle içeriklerini yayınlamakta gecikmeler olabildiği dizin editörü tarafından dile getirilmiştir(Tamam, 2010).

[2] Ulusal dergilere erişim sorunu tezimizin temel çalışma noktası olup, konuyla ilgili inceleme sonuçları bulgular ve değerlendirme bölümünde ayrıntılı olarak verilmiştir.

4.3.3 Ulusal Dergilerde Fiziksel Sorun ve İçerik Sorunu

Ulusal dergilerimizde en sık görülen sorunlardan biri fiziksel sorunlardır. Bir derginin fiziksel olarak sorunsuz yayınlanması ancak dergi standartlarına uyularak yayınlanması ile mümkündür.

Bir makalenin yazım aşamasından yayınlanmasına kadar olan süreçte; yazar, hakem, yayıncı ve özellikle editör tarafından düzeltilmeyen yazım hatası, tüm yayını etkilemektedir. Bu durum genelde okuyucu kitlesi üzerinde, ilgili derginin güvenirliğini azaltıcı bir etki yaratmaktadır. Bir bilimsel dergideki yazım hataları iki ana grupta toplanabilir (Yıldızeli, 2004,s.29-30)

a) Derginin fiziksel özellikleri veya yayın kaydı ile ilgili hatalar: Dergi adı, cilt- sayı-yıl, yayınlayan kuruluş adı, ISSN, yazar adları, editör adları, sayfa numarası vb. gibi kayıtlarda yapılan hatalardır.

b) Makale metnindeki içerik hataları: Yazıların başlık hataları, özdeki yazı veya içerik hataları, diğer içerik hataları (örneğin hastalık adı, ilaç maddeleri ile ilgili hatalar).

Dergilerdeki hataları yukarıdaki iki grupta özetleyen Yıldızeli (2004, s.29-30), derginin fiziksel özelliklerinden kaynaklanan hataların derginin doğrudan doğruya erişimini engelleyen hatalar olduğunu belirtmiştir. Yine aynı çalışmasında, Türk Tıp Dizini'ne giren dergilerdeki makalelerde sıkça görülen yazım hataları üzerinde saptamalarda bulunmuştur. Özetle sıkça görülen hatalar, yazar adı yazılış hataları, başlıklardaki yazım hataları, başlıklarla ilgili olarak dikkat çekici bazı durumlar, makalelerdeki noktalama işareti hataları, büyük ve küçük harf ayrımı, dergilerdeki öz hatalarıdır.

Makalelerde görülen eksikliklerden biri denetimli konu başlığı kullanmama veya yanlış kullanmadır. Çalışmamız esnasında ulusal tıp dergilerinde yayınlanan bazı makalelerde öz ve anahtar kelime kullanılmadığı görülmüştür. Yayınların erişim ve denetiminde önemli bir rolü olan anahtar kelimelerin kullanılmaması, yayına erişimi zorlaştırır. Anahtar kelimelerin doğru verilmesi için tıp alanında yayın yapan yazarların otorite terim listelerinden yararlanarak anahtar kelimeleri belirlemeleri gereklidir. Bu konuda en etkin dizinleme dili denetimli konu başlığı listesi olan MESH'dir.

Küyük (2003,s.68) araştırmasında dergilerin fiziksel ve yayın kaydı olarak standart yapılar izlemediğini gözlemlemiştir. Bu durum gerek derginin izlenmesinde, gerekse yayınların izlenmesinde güçlük oluşturmaktadır. Küyük'ün araştırma sonuçlu olarak saptadığı bulgular, dergilerin sık ad değiştirdikleri, ancak bunu izlemeye olanak verecek bilgilerin verilmediği, dergilerin birden fazla isim kullandıkları ve bu durumun izlemeyi güçleştirdiği, yayın aralıklarının net olarak belirtilmediği ve bilgilerin iç kapak bilgileri ve yazım kuralları ile çeliştiği, yayınlanan dergilerin süreklilik göstermediği olarak özetlenebilir. Küyük tarafından dile getirilen süreli yayınlardaki bu durumların, çalışmamız esnasında da belirgin bir şekilde farkına varılmıştır. Bu durum yaptığımız çalışmada veri toplama işleminde karşılaşılan bir sorun olmuştur. Bu da çalışmayı güçleştirmiştir. Özellikle ulusal dergilerde çok uzun dergi adlarının kullanılmış olması, çalışma sürecinde en sık rastlanan durum olmuştur. Kullanılan uzun dergi adları derginin takip eden diğer sayılarında değişikliğe uğramış, isim değiştirip değiştirmediği tam olarak kestirilememiştir. Eserlerin alt başlığı olarak nitelendirilen eser adları aynı derginin takip eden sayılarında bazen büyük puntoyla, bazen küçük puntoyla bazen de dergi adı gibi

gösterilmiş, bazen de hiç gösterilmemiştir. Bu durumda dergi adının tam olarak saptanması zor olmaktadır. Ulusal dergilerimizde dergi adlarında sık görülen diğer durum da paralel ad (yabancı eser adı) kullanılmasıdır. Bu durum sakınca değil gibi görünürken, derginin takip eden sayılarında bazen Türkçe eser adının, bazen İngilizce eser adının verildiği, basılı versiyonunda verilen eser adının elektronik biçiminde farklı olarak kullanıldığı veya tam tersi olduğu, ulusal dizinlerin dizinleme işlemi yaparken dergilerin paralel eser adını dikkate almadığı sık görülen durumlardandır. **Ulusal dergilerde görülen bu fiziksel ve yayın kaydı sorunlarının erişimi olumsuz yönde etkilediği kuşkusuzdur.**

4.3.4 Ulusal Akademik Dergilerde Hakemlik Prosedürü Sorunu

Bilimsel dergilerde önem arz eden bir özellik de derginin hakemli olmasıdır. Ulusal süreli yayın sorunları ve özellikle hakemlik prosedürü ile ilgili en dikkat çekici yayın; Kültür Bakanlığı öncülüğünde düzenlenen 5. Ulusal Yayın Kongresinde Süreli Yayınlar Komisyonu tarafından kabul edilen rapordur. Bu rapor Kültür Bakanlığı tarafından YÖK aracılığıyla tüm üniversite Rektörlüklerine gönderilmiştir. Bu raporda akademik dergiler ve sorunları şu şekilde yer almıştır (Kültür, 2010):

> *"Akademik süreli yayınlardan bir bölümünün uluslararası standartlara ve prosedürlere istikrarlı bir biçimde uyup uymadıkları ya da ne ölçüde uydukları tartışmalıdır. Örneğin, bu dergileri dikkate değer oranda katkı değeri içermeye ve ait oldukları alanların en son standartlarını sağlamaya zorlayan hakemlik prosedürünün yeterli titizlikte işletilip işletilmediği soru işaretidir. Bu belirsizlik, dergilerin katkı değeri yüksek bilimsel çalışmaların sergilenme zemini olma şansını azaltmaktadır."*

Raporda ulusal dergilerde hakemlik sorunu açıkça belirtilmiş olup, bu durumun dergi niteliğini nasıl etkilediği de vurgulanmıştır.

Dergilerin değerlendirilmesinde önemli bir faktör olan "hakem değerlendirilmesi"ne ilişkin olarak, aynı işlevi görmelerine rağmen çok farklı tanımlamalar verildiği Küyük (2003, s,64-65) tarafından saptanmıştır. Bunlar;

*Adisory Board
*Araştırma ve danışma kurulu
*Bilimsel danışma kurulu
*Bilimsel değerlendirme kurulu
*Bilimsel hakemli
*Bilimsel kurul
*Bilimsel ve danışma kurulu
*Danışma kurulu
*Danışma kurulu ve bilimsel kurul
*Danışma ve inceleme kurulu
*Danışmanlar kurulu
*Editorial board
*Editorial consultant
*Editörler kurulu
*Hakem değerlendirmesi
*Hakem incelemesi
*Hakem kurulu ve danışma kurulu
*Ulusal ve uluslararası danışma kurulu
*Ulusal ve uluslararası bilimsel danışma kurulu
*Ulusal ve uluslararası yayın danışma kurulu
*Uluslararası danışma kurulu
*Yayım kurulu
*Yayım ve danışma kurulu
*Yayın alt komisyonu
*Yayın danışma kurulu
*Yayın inceleme danışma kurulu
*Yayın komisyonu
*Yayın kurulu ve hakem incelemesi
*Yayın kurulu inceleme ve seçme kurulu
*Yazı inceleme ve danışma kurulu
*Yazı inceleme ve değerlendirme kurulu

Yukarıdaki listede yer alan terimler akademik dergi yayıncılığında bir standartlaşmanın olmadığının göstergesidir. Bu durum derginin hakemli olup olmadığını ilk etapta saptamayı güçleştirmektedir. Söz konusu bu durumun uluslararası veritabanlarının dergi seçim komitelerini bir anlam karışıklığı oluşturacak şekilde etkileyeceği kanaati oluşmaktadır.

4.3.5 Ulusal Dergilerin Zamanında Yayınlanmaması

Bir önceki bölümde bütün veritabanların dergi seçim ölçütlerinde dergilerin **zamanında basılması** koşulu getirdiği bilgisi verilmişti. Bu bağlamda bu ölçüt

dergilerin niteliğini belirlemede iyi bir ölçüt olarak sayılabilir. Unutulmamalıdır ki bu tek başına belirleyici bir ölçüt değildir. Ancak diğer dergi seçim ölçütleriyle birlikte değerlendirildiğinde dergilerin zamanında yayınlanmasının kuvvetli bir ölçüt olduğu belirtilebilir.

Ulusal dergilerimizin bir kısmının gecikmeli olarak çıktığı bir gerçektir. Hatta uluslararası dizinlerde yer alma başarısı yakalamış dergiler bile, düzenli basılmadıkları için belli bir zamandan sonra dizin kapsamından çıkartılmışlardır. Örneğin, Türkiye'nin en köklü tıp fakültelerinden birinin yayını olan "İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası" (Bu günkü adıyla "İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi ") 13 yıl Index Medicus da dizinlenmeyi başarmış, ne yazık ki düzenli basılmadığı için dizinden çıkartılmış ve bir daha da girmeyi başaramamıştır. Benzer şekilde "Mikrobiyoloji Bülteni" 18 yıl aynı dizinde kalmayı başarmış, 1993 yılında dizinde çıkartılmıştır (Ayşan, 2003, s.84). Dizine tekrar girebilme başarısını 2002 de yakalamıştır.

Ulusal dergilerimizde yayın sürecini sekteye uğratan diğer bir nokta ise baskı ve dağıtım için finansman bulmada sıkıntı yaşanmasıdır (Göksoy ve İmamoğlu, 2007, s42). Bu durum dergilerin zamanında basılmalarını engelleyen önemli bir diğer etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bir diğer dikkate alınması ve çözüme kavuşturulması gereken durum ise, ulusal dergilerin yayın sürecinde yaşanan aksaklıklardır. Bunların en önemlisi de hakemlik sisteminin yavaş işlemesidir (Kutsal, 2008, s.84). Hakemlik sisteminin yavaş işlemesi Ulusal dergilerin gecikmeli çıkmasına neden olmaktadır. Bu sebeple hakemlik sisteminin hızlandırılması çalışmaları büyük önem taşımaktadır.

4.3.6 Ulusal Dergilerde Dergi Adı Kısaltmaları Sorunu

Türkiye'de süreli yayın kısa adı ile ilgili olarak yapılan standart çalışması TS 191 "Süreli Yayın Adlarının Kısaltılması için Milletlerarası Kurallar" isimli standarttır (Türk Standartlar Enstitüsü, 1965). Nisan 1999 tarihinde TS 191 ISO 4 standart numarasıyla "Bilgi ve Dokümantasyon - Başlık Kelimeleri ve Yayın Başlıkları için Kısaltma Kuralları" adında yeni baskısı yapılmıştır(Türk Standartlar Enstitüsü, 1999). Standartta "kısa ad" bazı harflerinin atılması ile meydana gelen kısaltılmış terim olarak tanımlanmıştır.

Türkiye'de dergi adı kısaltmaları standardı yayınlanmasına rağmen, basılı ve elektronik yayınlanan dergiler için kullanılan dergi adı kısaltmalarında standart bir uygulama yoktur. Bu açığı kapatmak amacıyla Çolaklar ve arkadaşları (2007, s.148-170) tarafından "Ulusal Tıp ve Sağlık Bilimlerinde Dergi Adı Kısaltmaları: Bir Pilot Çalışma" adıyla bir araştırma yapılmıştır . Çolaklar ve arkadaşları dergilerin kısa adları üzerinde yaptıkları çalışmada, editörlerin dergilerinin adlarının kısaltmasını ya hiç belirtmediklerini veya bir kaynağa dayandırmadan kendileri belirlediklerini saptamışlardır. Ayrıca bu durum pek çok açıdan karmaşaya neden olmaktadır. Söz konusu karmaşa derginin erişimini olumsuz etkilemektedir. Bu durum derginin takibini zorlaştırmakta ve derginin yanlış dizinlenmesine, kaynakçalarda yanlış kimlik gösterilmesine sebep olmakta, böylelikle derginin etki faktörünün sağlıklı ölçülmesini engellemektedir. Örneğin "Turkish Journal of Medical Sciences" dergisinin ISI kapsamındaki dergilerde kaynak olarak gösterilirken, 28 farklı şekilde yazıldığı görülmüştür (Asan,2005,s.246).

Dergi adı kısaltmalarının olmaması veya kısaltmaların standart bir biçimde kullanılmaması yayınlara erişimi zorlaştırır, atıf gösterilirken dergi adının yanlış kullanılmasına sebep olabilir, sağlıklı atıf analizinin yapılmasını engeller.

4.3.7 Ulusal Dergilerde Etik Dışı Olgu

Bilim dünyasında emek verenlerin geleneklere, belirli standartlar ve değer ölçülerine sahip olmanın yanı sıra, objektif olma, dürüstlük, açık sözlülük, mesleki yönde üstün ahlaklı olma özelliklerini taşımaları gerektiğini söyleyen Kansu (2008, s.21-26) bildirisinde, Bilimsel yanıltmayı (scientific misconduct) araştırmanın değerini ve güvenirliğini azaltan her türlü girişim şeklinde tanımlamış ve etik dışı olguların iki şekilde olduğunu belirtmiştir. Bunlar:

Disiplinsiz ve düzensiz araştırma (slopp research): Disiplinsiz ve düzensiz araştırma yapan bir araştırıcı, araştırma planlamasını, uygun metot seçimini, metotların uygulanmasını, sonuçların analizini ve yorumunu bilmemektedir. Araştırıcı, "iyi niyetli olarak yaptığı yanlışlarının farkında değildir ve yanlışlarının bilmemesi sonucunda güvenilir olmayan sonuçlar üretmektedir.

Bilimsel yanıltma ve yalancılık (Scientific Fraud): Bilimsel yanıltma ve yalancılık, "araştırıcının bilinçli olarak ve amaçlı bir yaklaşımla çalışmanın metot ve sonuçlarını "kötü niyetli" saptırması, ve değiştirmesi" şeklinde tanımlayan Kansu (2008, s.22)bilimsel yanıltma çeşitlerini aşağıdaki gibi belirtmiştir.

- **"Bilimsel korsanlık (Piracy):** Başka araştırmacıların verilerini kendi izni olmadan almak.
- **Bilimsel aşırma (plagiarism):** Başkaların araştırmalarını atıf göstermeden, kendisininmiş gibi sunma.

- **Uydurma, yalan yazma veya yoktan var etme:** verileri saptırma veya var olamayan bilgilerin yoktan var edilmesi.
- **Dublikasyon (Duplication):** Aynı araştırma sonuçlarını birden fazla yerde yayınlamak.
- **Dilimleme (Least publishable units):** Bir araştırmanın sonuçlarını araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde parçalara ayırarak birden fazla yayın yapmak.
- Desteklenerek yürütülen araştırmaların sonuçlarını içeren sunum ve yayınlarda destek veren kurum veya kuruluşun desteğini belirtmemek.
- Araştırma ve makalede ortak araştırıcı ve yazarların yazılı görüş birliği olmadan araştırmada ve makalede aktif katkısı bulunanların veya yazarlıkla bağdaşmayacak katkı nedeniyle yeni yazarlar eklemek veya yazar sıralamasını gereksiz veya uygun olmayan bir biçimde değiştirmek.
- Araştırma ve yayın etiği ilkeleri ile bağdaşmayan diğer davranışlarda bulunmak".

Türkiye'de yayınlanan süreli yayınlarda etik dışı olgulara her gün rastlandığı, "Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık Sempozyumu" açılış konuşmasında Yılmaz (2007a, s.8) tarafından dile getirilmiştir. Yapılan araştırmalar kapsamında ulusal süreli yayınlardaki yetersizlikler/eksiklikler incelendiğinde; en büyük eksikliğin yayınların orijinalliği olduğu görülmektedir. Daha sonraki sırada yetersiz bilimsel içerik ve metodoloji yetersizliği gelmektedir (Kutsal, 2008, s.85).

Ülkemizde bilimsel araştırma etiğine uyulduğunun veya etik zemine dayalı bir bilimsel araştırma bilinci olduğunun ileri sürülemeyeceğini savunan Uzbay (2008, s.66), akademik unvanların alınması için yapılan çalışmaların niteliğinden çok sayısına ve skoruna önem veren bir anlayışın etkin olduğunu, özellikle bilimsel yayın aşamasındaki etik ihlallerin de körükleyici bir etken olduğunu dile getirmiştir. Uzbay, ülkemizin saygın üniversitelerinde gerçekleştirilen ve alandaki çok önemli

saygın dergilerde yayınlanan bazı makalelerin sonradan ciddi etik kusurlara sahip olduğunun anlaşıldığını ve bizzat makalelerin yayınlandığı dergiler tarafından bu makalelerin yok sayıldığını ve Türkiye'den gelen makalelerin daha dikkatli inceleneceği şeklinde yayınlar yapıldığını belirtmiştir. Yine Uzbay çalışmasında ülkemizde etik kurulların da etik çalışmadığını savunmaktadır.

4.3.8 Diğer Sorunlar

Türkiye'de akademik süreli yayın ile ilgili buraya kadar ifade edilmeye çalışılan sorunlar dışındaki diğer sorunlara da kısaca değinmekte fayda vardır; Timuralp (2007,s.25-34) çalışmasında, ulusal dergi editörlerinin bilgi ve deneyimde yetersiz olduklarını, araştırmacıların araştırma yöntemi ve yazım ilkelerini bilmediklerini, öz yazım tekniklerinin de bilinmediğini vurgulamıştır. Ülkemizin küçük sayılan tıp bilim topluluğunun, dergi editörlerinin ve TÜBİTAK Türk Tıp Dizini komisyonunun, deneyimsiz ya da becerisi az olan yazarları eğitmeleri gerekliliğini savunmuştur. Göksoy ve İmamoğlu (2007, s39-43) ise çalışmalarında editörlerin karşılaştığı sorunları dile getirerek, sorunların çözümünde Türk Tıp Dizini Kurulu tarafından "Dergi editör ve yayın kurulu çalışma yönergesi" hazırlanması önerisinde bulunmuştur.

Bu bölümde ifade edilmeye çalışılan **ulusal dergi sorunları** ve **uygulanan teşvik politikaları** ulusal süreli yayınların bilimsel niteliğini doğrudan veya dolaylı olarak etkilemektedir.

5. BÖLÜM

BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

5.1 GİRİŞ

Bu bölümde araştırmamızın hipotezini sınamak amacıyla bulgular sunulmuş ve değerlendirilmeler yapılmıştır. Ulusal süreli yayınlarla ilgili olarak elde edilen veriler beş farklı yönden incelenmiştir. **İlk aşamada** dergiler; yayıncı grubuna, yayın türüne, yayın diline, konusuna göre gruplandırılarak, değerlendirilmiştir. **İkinci aşamada** dergilerin kütüphanelerde bulunurluğu; yayın türüne, yayın diline göre ölçülmeye çalışılmış, tıp alanındaki ulusal süreli yayınların, inceleme kapsamadaki kütüphanelerde erişiminin ne ölçüde olduğu saptanmıştır. Bunu ölçmek için NLM, Milli Kütüphane, ULAKBİM-CABİM ve Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphanesi incelemeye alınmıştır. **Üçüncü aşamada** dergilerin bibliyografik veritabanlarında dizinleme durumu ve ilgili veritabanında dizinlenen dergilerin kütüphanelerde bulunurluğu ele alınmıştır. Dergilerin uluslararası veritabanlarında yer alması ve bunun bilimsel göstergelerde kullanılması, akademik atama ve yükselmelerde bu veritabanları (WOS ve PubMed veritabanı) kapsamında yayınların bulunmasının önem arz etmesi ve özellikle araştırmada uluslararası veritabanların büyük rol alması nedeniyle ulusal tıp dergilerinin bu veritabanlarında bulunurluğu saptanmaya çalışılmıştır. Ayrıca ulusal bibliyografik veritabanlarından Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türk Tıp Dizini ve Türk Medline veritabanları incelenmiştir. Dergilerin yıllara göre bibliyografik veritabanlarında bulunurluğu araştırılarak, uygulanan bilimsel politikaların ne ölçüde ulusal süreli yayınları etkilediği saptanmaya çalışılmıştır. Ayrıca dergilerin inceleme kapsamındaki

veritabanlarında kaç yıl dizinlendiği (dizinleme yaşı) araştırılarak dergilerin yayın sürecindeki istikrarı, bilimsel nitelikteki istikrarı kestirilmeye çalışılmıştır. **Dördüncü aşamada** ise dergilerin kütüphanelerde bulunurluğu ile Bibliyografik veritabanlarında dizinlenme arasındaki ilişki irdelenmiştir. **Beşinci aşamada** ise ulusal veritabanlarında yer alan toplam yayın sayısı ile WOS kapsamında yayınlanan Türkiye adresli toplam yayın sayısı yıllara göre karşılaştırılarak, incelenmiştir. Burada Türkiye'de uygulanan bilimsel politikaların ulusal yayıncılığı ne denli etkilediği saptanmak amaçlanmıştır.

Araştırmamız kapsamında dergilerin eski adı ve yeni adı dikkate alınarak dergi listesi oluşturulmuştur. Ad değiştiren dergiler yeni bir dergi olarak ele alınmıştır.

Bibliyografik veritabanları taranarak dergilerin dizinlenme durumu, kütüphane katalogları taranarak kütüphanelerde bulunurluğu öğrenilmeye çalışılmıştır. Çalışmamızda araştırma kapsamında olan dergi başlık sayısı **1334** olarak bulunmuştur.

5.1.1 Yayıncı Grubuna Göre Dağılım

Ulusal tıp dergilerinin yayıncı grubuna göre dağılımı incelendiğinde; Şekil 5-1'de gösterilen toplam yayınlanan 1334 derginin % 30'unun özel kuruluş, % 22'sinin Vakıf ve Dernek, % 16'sının Üniversite, % 8'inin Hastane, % 3'ünün Kamu kurumu, % 5'inin Oda, % 16'sının diğer kurum veya bireyler tarafından yayınlandığı saptanmıştır.

Çalışmamızda en fazla dergi yayınlayan yayınevi de araştırılmıştır. Ulusal Tıp dergilerini en fazla yayınlayan yayınevleri incelendiğinde (bkz. Tablo 5–1); Türkiye Klinikleri'nin 108, İstanbul Üniversitesi'nin 37, Hacettepe Üniversitesi'nin 28,

Ankara Üniversitesi'nin 25, Turgut Yayıncılık'ın 25, Bilmedya Grup'un 18, Hekimler Yayın Birliği'nin 17, Logos'un 15, Bilimsel Tıp Yayınevi'nin 12, Ege Üniversitesi'nin 11 dergi yayınladığı gibi bir sonuç belirlenmiştir.

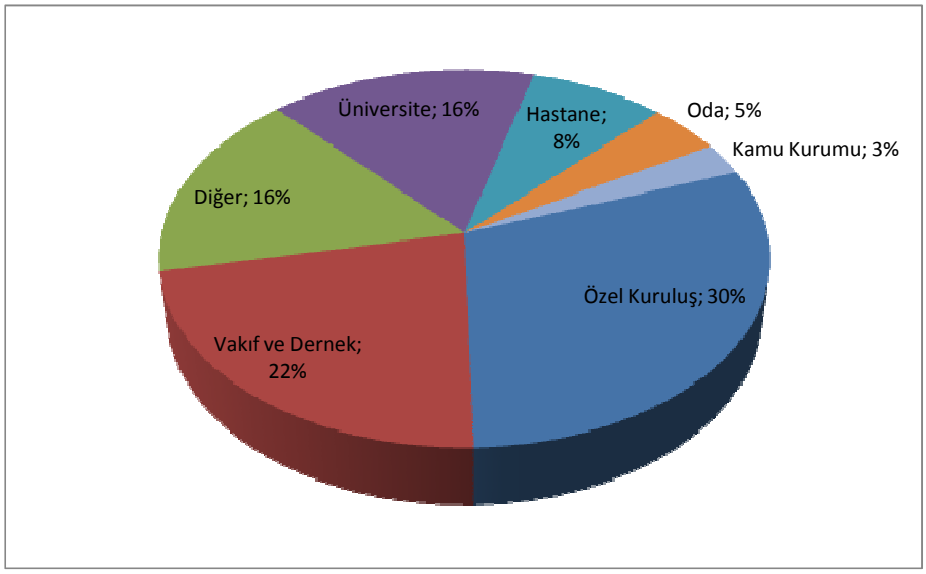

Şekil 5-1: Yayıncı Grubuna Göre Dağılım

Özel kuruluş kapsamında değerlendirilen ve en fazla yayın yapan Türkiye klinikleri dergileri incelendiğinde dergilerin çok uzun isim taşıdıkları, dergi isimlerinin birbirlerine çok benzedikleri, ana dergilerin sonradan bölümlere ayrılarak yayınlandığı ve çoğu derginin belirlenen aralıklarda yayınlanmadığı belirlenmiştir. Bu durum dergilere erişimi ve kütüphaneler tarafından dergilerin takip edilmesini zorlaştırmaktadır.

Özel kuruluş kapsamında değerlendirilen Turgut Yayıncılığa ait dergilerin büyük çoğunluğunun yayın hayatının sona erdiği saptanmıştır. Ayrıca dergilerin yayın hayatlarının çok kısa olduğu da belirlenmiştir.

Yayıncı	Genel Toplam
Türkiye Klinikleri	108
İstanbul Üniversitesi	37
Hacettepe Üniversitesi	28
Ankara Üniversitesi	25
Turgut Yayıncılık	25
Bilmedya Grup	18
Hekimler Yayın Birliği	17
Logos	15
Bilimsel Tıp Yayınevi	12
Ege Üniversitesi	11

Tablo 5-1: En fazla Dergi Yayınlayan Yayınevi

Üniversite bazında en fazla süreli yayın yayınlayan İstanbul Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversite ve Ege Üniversitesi olmuştur.

Vakıf ve Dernek bünyesinde yayınlanan dergiler genellikle bir veya iki dergi olmuştur. Buna rağmen yayınlanan bütün dergilerin % 22'sini oluşturmaktadır (bkz. Şekil 5-1). Bu da ulusal bilimsel bilginin önemli bir payının vakıf ve dernekler tarafından yayınlandığının göstergesidir.

5.1.2 Yayın Türüne Göre Dağılım

Yayın Türü	Toplam
Bilimsel Dergi	850
Belirlenemeyen	152
Çeviri	110
Bülten	97
Aktüel	86
Diğer	21
Gazete	18
Genel Toplam	**1334**

Tablo 5-2:Yayın Türüne Göre Dağılım

Cumhuriyet döneminden günümüze tıp alanında yayınlanan ulusal süreli yayınlar yayın türüne göre incelendiğinde (bkz. Tablo 5-2) bilimsel dergilerin (850) diğerlerinden daha fazla olduğu görülmektedir. Çalışmada yayın türü

belirlenemeyen grupta olan dergi sayısı 152'dir. Yabancı dergilerden çeviri yapılarak yayınlanan dergi sayısı 110 olarak saptanmıştır.

1334 derginin yayın türüne göre yüzdelik dağılıma bakıldığında (bkz. Şekil 5-2) en fazla %64'lük kısmı oluşturan bilimsel dergilerdir. % 11'lik kısmı oluşturan grubun ise, ilgili dergilere erişim sağlanamadığından, yayın türü belirlenememiştir. Grafikte görüldüğü gibi dergilerin % 8'ini çeviri, % 7'sini bülten, % 7'sini aktüalite niteliğini taşıyan dergiler, % 1'ni gazete türü oluşturmaktadır ve %2'lik kısım sözü edilen dergi türlerinden hiçbir kategoriye girmediğinden diğer grubu olarak nitelendirilmiştir.

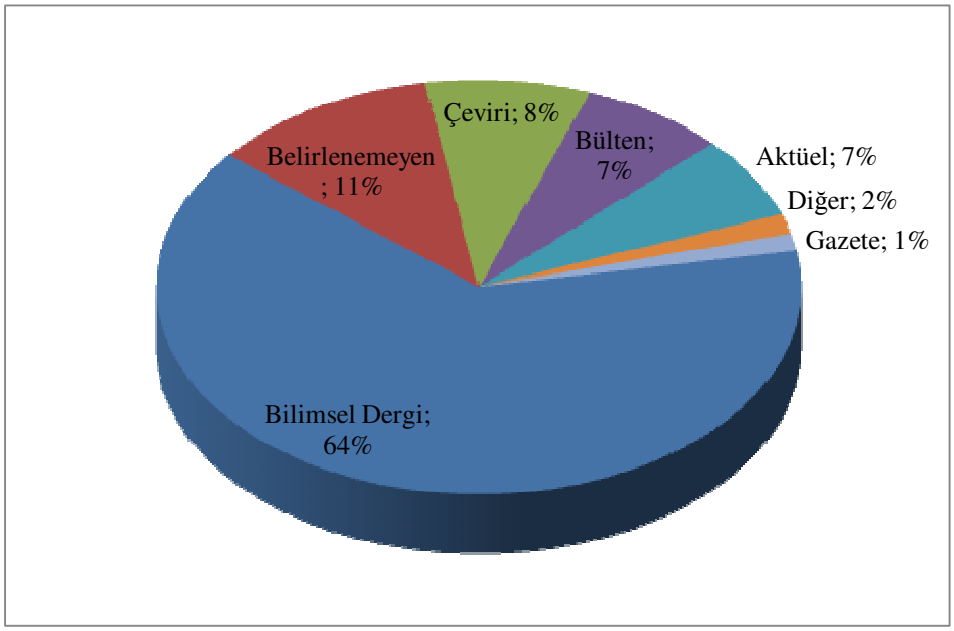

Şekil 5-2: Yayın Türüne Göre Dağılım

5.1.3 Yayın Diline Göre Dağılım

1334 derginin hangi dillerde (bkz. Şekil 5-3) yayın kabul ettiklerine bakıldığında % 70'inin Türkçe, %18'inin Türkçe-İngilizce dilinde yayın kabul ettiği saptanmıştır. %

3 lük kısmını oluşturan belirlenemeyen dergi grubuna erişim sağlanamadığından[3] hangi dillerde yayın kabul ettiği bilgisi elde edilememiştir. Sadece İngilizce yayın kabul eden dergi oranı % 5, çok dilli ve diğer dillerde yayın yapan dergi oranı ise % 2'dir. Çok dilli grubunu oluşturan grup genellikle "Türkçe-Almanca-Fransızca" dillerinde yayın yapan dergi grubunu oluşturmaktadır. Diğer olarak nitelendirilen %2'lik grupta Osmanlıca, Türkçe-Fransızca, Türkçe-Almanca dillerinde yayın yapan dergiler yer almaktadır.

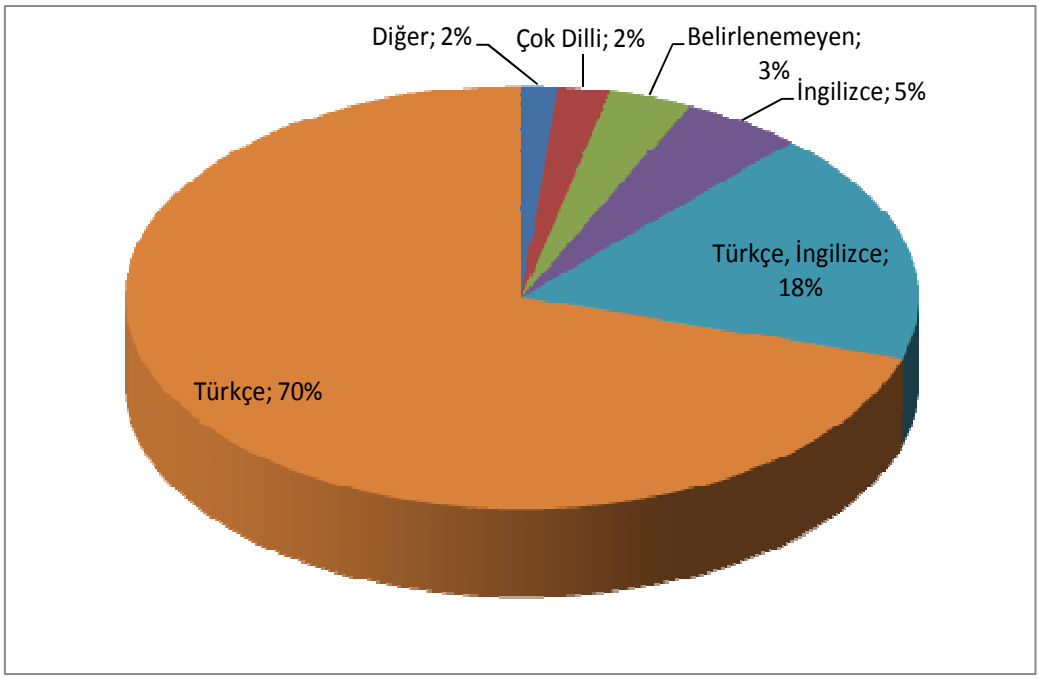

Şekil 5-3: Yayın Diline Göre Dağılım

[3] Tablo 5-2, 5-3; Şekil 5-2, 5-3 de belirlenemeyen olarak belirtilen grup ilgili dergilerin bilgilerine erişim sağlanamadığından yayın türü, yayın dili, konusu saptanamamıştır. Söz konusu durum tablo ve grafiklerde bu oranlarda bir tutarsızlık olduğu izlenimini vermektedir. Aralarında belirgin bir oranı yakınlığının olmaması doğaldır. Çünkü bu dergiler verilerin toplandığı kaynaklarda tam olarak nitelendirilmemiştir. Örneğin bir derginin yayın türü, yayıncısı belirtilirken yayın dili belirtilmemiştir veya tersi olmuştur.

5.1.4 Konusuna Göre Dergi Sayısı ve Veritabanlarında Dizinlenme Durumu

Dergiler konularına göre incelendiğinde (bkz. Tablo 5-3) en fazla Genel Tıp (382) alanında dergi yayınlandığı görülmektedir. Diğer alanlarda en fazla yayınlanan dergilere gelince; aktüel niteliğini taşıyan dergilerin sayısı 67; Eczacılık/Farmakoloji alanında 64; Ruh Sağlığı ve Hastalıkları alanında 61; Diş Hekimliği alanında 54; Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları alanında 50; Kadın Hastalıkları ve Doğum alanında 44; Kalp Damar Hastalıkları/Kalp Damar Cerrahisi alanında (42) dir.

Daha önceki bölümlerde, WOS ve PubMed veritabanlarının dergi seçim ölçütleri incelenmiş, konunun özgünlüğünün dergi seçiminde etken olduğu ve derginin yayınlandığı konu eğer bu veritabanlarında yeterince işlenmişse, değerlendirme aşamasındaki derginin dizinlenme kapsamına alınmadığı belirtilmişti. Bu bağlamda ulusal süreli yayınların en fazla bulunduğu konular değerlendirildiğinde; genel tıp konusunda sadece 3 dergi PubMed tarafından dizinlenebilmiştir. Bunlar Türkiye Klinikleri yayınevinin yayınladığı "Türkiye Klinikleri. Tıp Bilimleri Dergisi", TÜBİTAK'ın yayınladığı "Turkish Journal of Medical Sciences" ve Trakya Üniversitesinin yayınladığı "Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi"dir. Eczacılık konusunda sadece Nobel İlaç Sanayinin yayınladığı "Nobel Medicus" dergisi PubMed içinde yer almıştır. Diş hekimliği alanındaki dergiler bu dizinlerde hiç yer almamıştır. Ayrıca Genel Tıp ve Eczacılık alanındaki dergiler WOS veritabanında hiç dizinlenmemiştir.

Ruh Sağlığı ve Hastalıkları alanındaki dergiler incelendiğinde 5 derginin WOS'da dizinlendiği görülmüştür. Bunlar; Türkiye Sinir ve Ruh Sağlığı Derneğinin yayınladığı "Türk Psikiyatri Dergisi", Türk Psikologlar Derneğinin yayınladığı "Türk Psikoloji Dergisi", Türk Nöropsikiyatri Derneğinin yayınladığı

“Nöropsikiyatri Arşivi”, Psikofarmakoloji Derneğinin yayınladığı “Klinik Psikofarmakoloji Bülteni”, Cumhuriyet Üniversitesinin yayınladığı “Anadolu Psikiyatri Dergisi”dir. Ayrıca bu dergilerden sadece “Türk Psikiyatri Dergisi” PubMed veritabanında da yer almaktadır. Bu veriler doğrultusunda Ruh Sağlığı ve Hastalıkları alanında dernek bünyesinde yayınlanan dergilerin veritabanlarında dizinleme başarısının daha iyi olduğu görülmektedir.

Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları alanındaki dergiler incelendiğinde, Hacettepe Üniversitesinin yayınladığı “Turkish Journal of Pediatrics” dergisi WOS ve PubMed’de yer aldığı, Asem Sağlık Hizmetlerinin yayınladığı “Türk Pediatri Arşivi”nin sadece WOS’da dizinlendiği belirlenmiştri.

Kalp ve damar hastalıkları konusunda yayınlanan dergiler incelendiğinde Galenos yayınevinin yayınladığı “Anadolu Kardiyoloji Dergisi”nin WOS ve PubMed, Türk Kalp Damar Cerrahisi Derneğinin yayınladığı “Türk Göğüs Kalp Damar Cerrahisi Dergisi”nin WOS veritabanında yer aldığı görülmektedir.

Bu bulgular çerçevesinde değerlendirildiğinde, genel konularda (Genel Tıp, Eczacılık, Diş Hekimliği) yayınlanan ulusal dergi sayısı fazla olmasına rağmen bu dergiler PubMed ve WOS veritabanlarında dizinlenme başarısını yakalayamamıştır. Bu konulardaki dergi sayısının fazlalığının nedeni Tıp, Eczacılık ve Diş Hekimliği Fakültesi olan üniversitelerin genel konularda yayın yaptıkları şeklinde yorumlanabilir. Aynı durum hastane bünyesinde yayınlanan dergilerde de vardır. Bu durumda genel konularda gereğinde fazla derginin yayınlandığı belirtilebilir. Ayrıca dergilerin özgün konu işlemediği, nitelikten çok niceliğin ön plana çıktığı çıkarımı yapılabilir. Böylesi bir durum da dergilerin bilimsel niteliğini etkilemektedir.

Konusuna Göre Dergi Sayısı

Konusu	Toplam	Konusu	Toplam
Genel Tıp	382	Anesteziyoloji ve Reanimasyon	7
Aktüel	67	Spor Hekimliği	7
Eczacılık / Farmakoloji	64	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	7
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	61	Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi	6
Diş Hekimliği	54	Tıp Etiği	6
Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları	50	Alternatif Tıp	6
Belirlenemeyen	48	İmmunoloji	5
Kadın Hastalıkları ve doğum	44	Transplantasyon	5
Kalp Damar Has./Kalp Damar Cer.	42	Aile Hekimliği	5
Beyin Hastalıkları / Beyin Cerrahisi	30	Geriatri	4
Genel Cerrahi	26	Patoloji	4
Göğüs Hastalıkları	26	Moleküler Biyoloji / Genetik	3
Hemşirelik	25	İmmunoloji, Allerji	3
İnfeksiyon Hastalıkları / Mikrobiyoloji	25	Biyomühendislik	3
Onkoloji	24	Enfeksiyon	3
Kulak Burun Boğaz Hastalıkları	20	Biyokimya	3
Endokrinoloji	19	Sosyal Hizmetler	3
Halk Sağlığı	19	Çocuk Cerrahisi	2
Gastroenteroloji	18	Biyoteknoloji	2
Deri Hastalıkları	18	Entomoloji	2
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon	17	Mikrobiyoloji	2
Dahiliye	16	Beslenme ve Diyet	2
Üroloji	15	Anatomi	2
Göz Hastalıkları	14	Deneysel Tıp	2
Ortopedi	13	Fizyoloji	2
Radyoloji ve Nükleer Tıp	13	Yoğun Bakım	1
Diğer	9	Deontoloji	1
Sağlık Yönetimi	9	Parazitoloji	1
Acil Tıp	9	Biyoistatistik	1
Tıp Eğitimi	9	Viroloji	1
Tıp Tarihi	9	Sağlık Hizmetleri	1
Hematoloji	9	Otoloji	1
Adli Tıp	8	Sağlık İdaresi	1
Romatoloji	8	Sürekli Eğitim	1
Nefroloji	8	Moleküler Tıp	1
Genel Toplam			**1334**

Tablo 5-3: Konusuna Göre Dergi Sayısı

5.2 DERGİLERİN KÜTÜPHANELERDE BULUNURLUĞU

Çalışmamızda saptanan ulusal dergiler ilgili kütüphane kataloglarından taranarak kütüphanelerde bulunurluğu öğrenilmiştir. Dergilerin yayın hayatı süresince yayınladığı sayılardan bir sayı bile kütüphane kataloglarında bulunmuşsa dergi kütüphanede var olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmanın sonuçlarına göre grafikte de gösterildiği üzere (bkz. Şekil 5-4); dermesinde en fazla dergi bulunduran Milli Kütüphane olmuştur. 1334 dergiden 1031'i Milli Kütüphane kataloğunda görülmektedir. 523 dergiyle dermesinde ikinci en fazla dergi bulunduran kütüphane NLM'dir. ULAKBİM-CABİM ve Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphanesi'nde ise birbirlerine yakın sayıda dergi bulundurmaktadır. Toplamında ULAKBİM-CABİM 261, Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphanesi 245 dergiye sahiptir.

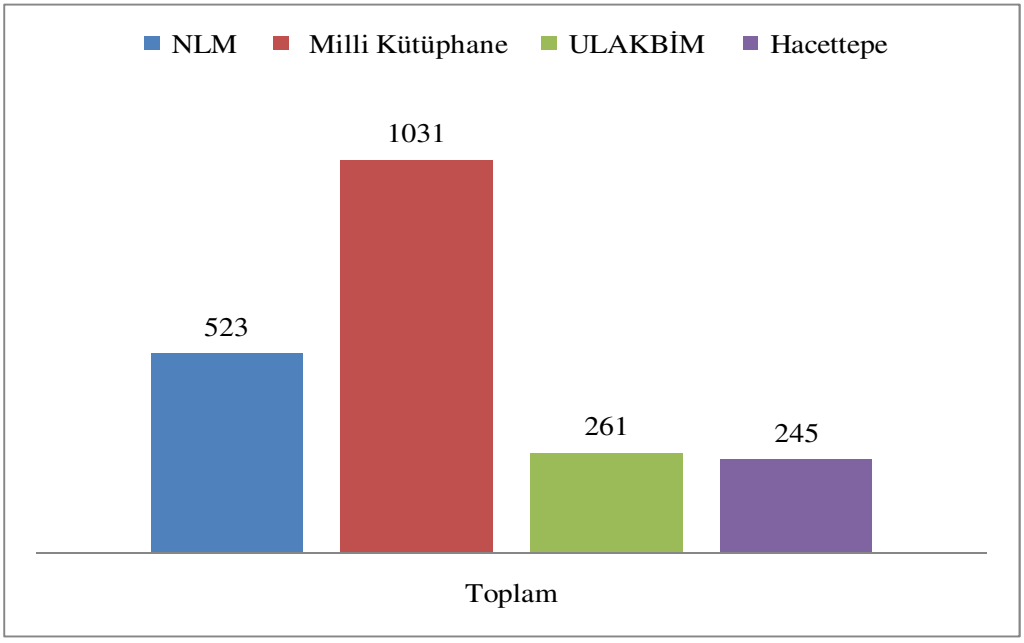

Şekil 5-4: Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

5.2.1 Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Sayısı

Dergilerin kütüphanelerde bulunma sayıları araştırılarak erişimin ne ölçüde olduğu öğrenilmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda dergilerin birden fazla kütüphanede bulunma sayıları da incelendiğinde (bkz. Şekil 5-5); NLM, Milli Kütüphane, ULAKBİM-CABİM, Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphanesi'nden herhangi birinde bulunan dergi sayısı 625, bu kütüphanelerden herhangi iki kütüphanede bulunan dergi sayısı 301, herhangi üç kütüphanede bulunan dergi sayısı 151, dört kütüphanenin dermesinde bulunma başarısını yakalayan dergi sayısı ise 95'tir. Araştırma kapsamındaki dergilerden kütüphane dermelerinde hiçbir sayısı olmayanların sayısı ise162'dir.

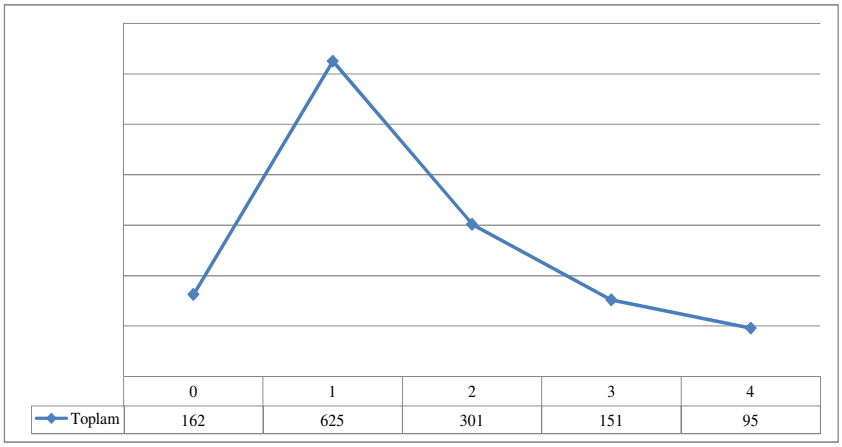

Şekil 5-5: Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Sayısı

Dergilerin kütüphanelerde bulunma oranları yüzde olarak (bkz. Şekil-5-6) incelendiğinde %47'si bir kütüphanede, % 23'ü iki kütüphanede, % 11'i üç kütüphanede, % 7'si dört kütüphanede bulunmaktadır. Üç kütüphane veya dört kütüphanede bulunma oranı düşüktür. Diğer kalan % 12'lik dergi grubu ise hiçbir sayısı ilgili kütüphanelerde bulunmamaktadır.

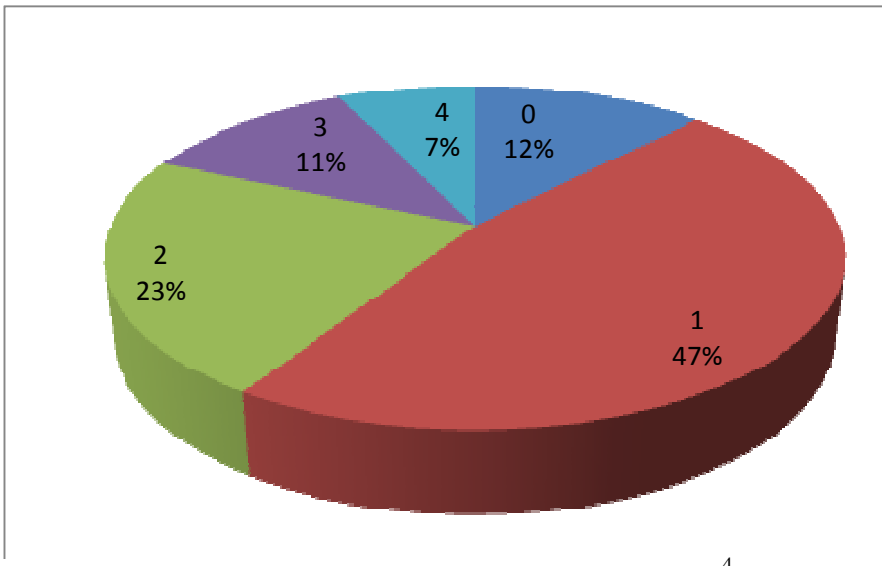

Şekil 5-6: Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Oranı[4]

Bu bulgular çerçevesinde; ulusal tıp dergilerin 3 veya 4 kütüphanede bulunma oranının düşük olması, dergilerin kütüphanelerde bulunurluğunun çok düşük olduğu tezini kuvvetlendirmektedir.

5.2.2 Bilimsel Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Oranı

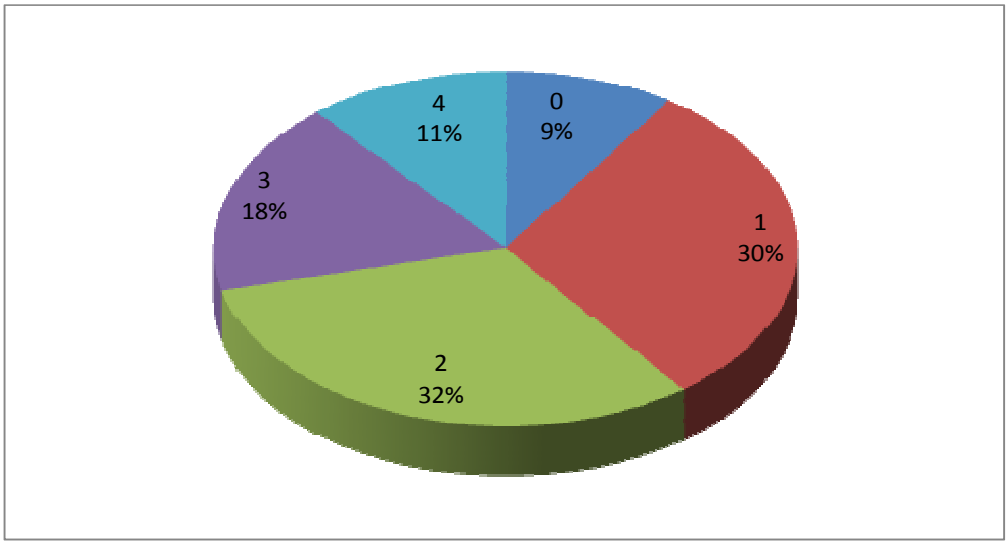

Şekil 5-7: Bilimsel Dergilerin Kütüphanelerde Bulunma Oranı

[4] Grafiklerinin dilimlerinde ki 0, 1, 2, 3, 4 rakamları; "0" hiçbir kütüphanede bulunmayan dergileri, "1" bir kütüphanede, "2" iki kütüphanede, "3" üç kütüphanede "4" dört kütüphanede bulunan dergileri ifade etmektedir.

Şekil 5-5 ve 5-6'da tüm dergilerin kütüphanelerde bulunurluğu yorumlanırken, Şekil 5-7'de Sadece yayın türü bilimsel dergi olan grubun kütüphanelerde bulunurluğu yorumlanmıştır. Dergilerden %30'u bir kütüphanede, % 32'si iki kütüphanede, % 18'i üç kütüphanede, % 11'i dört kütüphanede bulunmaktadır. Bilimsel dergilerin % 9 'u hiçbir kütüphanede bulunmaktadır.

5.2.3 Dergilerin Yayın Türüne Göre Kütüphanelerde Bulunurluğu

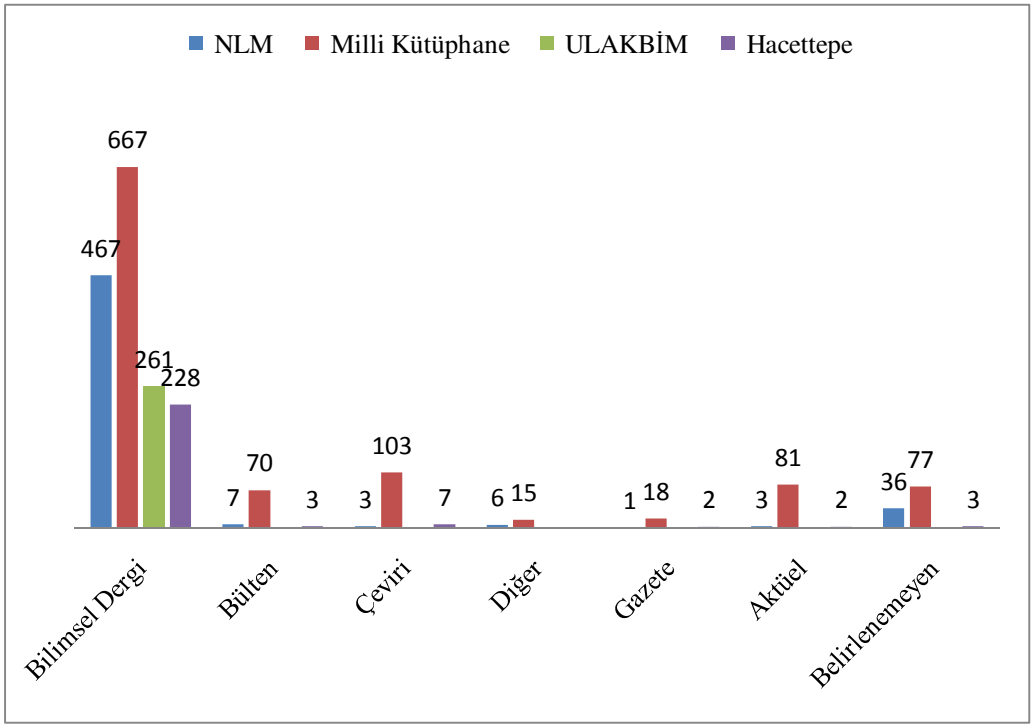

Şekil 5-8: Dergilerin Yayın Türüne Göre Kütüphanelerde Bulunurluğu

Dergilerin % 64'ünü oluşturan bilimsel dergi grubunda toplam 850 dergi vardır. Bu dergi grubunda en fazla dergi bulunduran kütüphane sırasıyla: Milli Kütüphane, NLM, ULAKBİM-CABİM ve Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphanesidir. Dergilerin bulunma sayısı yine sırasıyla: 667, 467, 261, 228 dergidir. NLM'nin Bilimsel dergileri Hacettepe ve ULAKBİM-CABİM'den daha fazla bulundurması (bulundurulan dergi sayısı aşağı yukarı iki katı) düşündürücüdür.

Bülten, çeviri, gazete, aktüel niteliğini taşıyan dergiler ve diğer olarak nitelendirilen dergi grubu en fazla Milli Kütüphane'nin dermesinde bulunmuştur. Erişim sağlanamadığı ve sınıflandırılmadığı için belirlenmeyen olarak adlandırılan gruptan 77 derginin Milli Kütüphane kataloğunda yer aldığı görülmüştür. Fakat çalışmamız esnasında söz konusu dergilerin bir kısmı Milli Kütüphane'nin süreli yayın deposunda yerinde bulunamamıştır. Bunlardan bir kısmının ise cilde gönderildiği(!) bilgisi yetkililerden alınmıştır.

5.3 BİBLİYOGRAFİK VERİTABANLARINDA DİZİNLENEN DERGİLER

Ulusal tıp süreli yayınlarının bibliyografik veritabanlarında dizinlenmesi incelendiğinde (bkz. Şekil 5-9) En fazla dergi dizinleyen veritabanı sırasıyla: Türkiye Makaleler Bibliyografyası (569), Türk Medline (240), Türk Tıp Dizini (238), PubMed (48), WOS (31) veritabanlarıdır

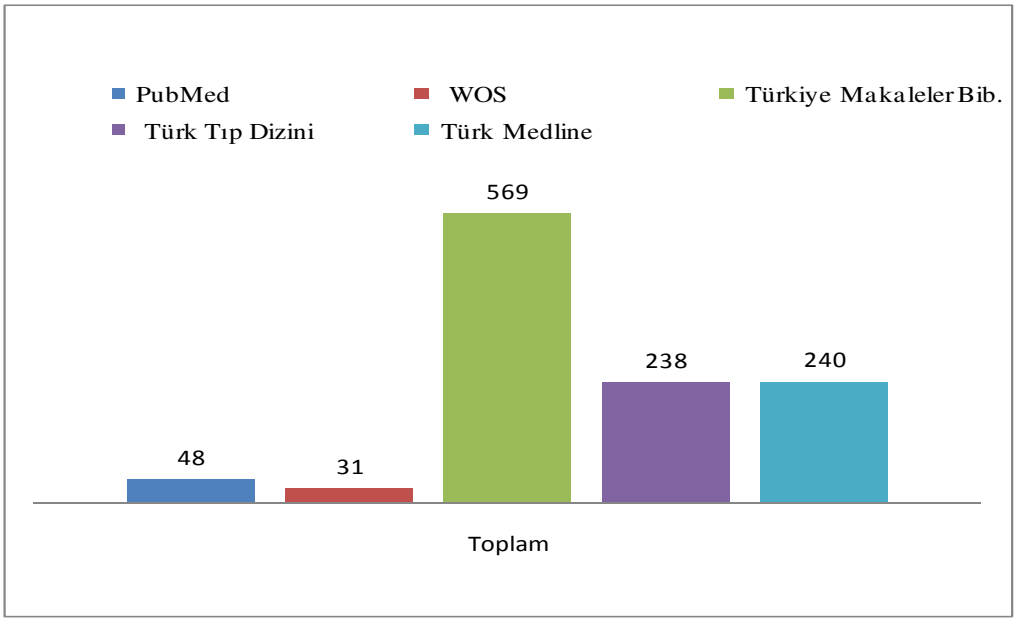

Şekil 5-9: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenen Dergiler

Ulusal veritabanlarından olan; Türk Tıp Dizini, Türk Medline'da birbirine yakın sayıda dergi dizinlendiği görülmektedir.

Akademik atama ve yükseltmelerde ulusal yayınların, uluslararası veritabanlarında yer alması konusuna daha önceki bölümlerde değinilmişti. Bu kapsamda değerlendirilen iki veritabanında; PubMed'de yer alan dergi sayısı 48, WOS'da yer alan dergi sayısı ise 31'dir (bkz. Şekil 5-9). Bu sayılar Ulusal dergiler için çok düşüktür. Ayrıca PubMed'de ve WOS'da dizinlenen dergilerin büyük bir kısmının bu veritabanlarında son yıllarda yer aldığı görülmektedir.

5.3.1 Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme Sayısına Göre Dergiler

Bibliyografik veritabanlarında dizinlenme sayısına göre dergiler incelendiğinde (bkz. Şekil 5-10) hiçbir veritabanına girmeyen dergi sayısının 642, bir dizine giren dergi sayısının 423, iki dizine giren dergi sayısının 140, üç dizine giren dergi sayısının 100, dört dizine giren dergi sayısının 22, beş dizine giren dergi sayısının ise 7 olduğu görülmektedir. Aynı veriler, Şekil 5-11'e göre yorumlandığında; hiçbir dizine girmeyen dergi oranı % 48'dir. % 32'si bir dizine girerken, % 10'u iki dizine, %7'si üç dizine, % 2'si dört dizine ve % 1'i beş dizine girebilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda ulusal tıp süreli yayınlarının veritabanı ve dizinlerde bulunurluğunun düşük olduğu belirtilebilir.

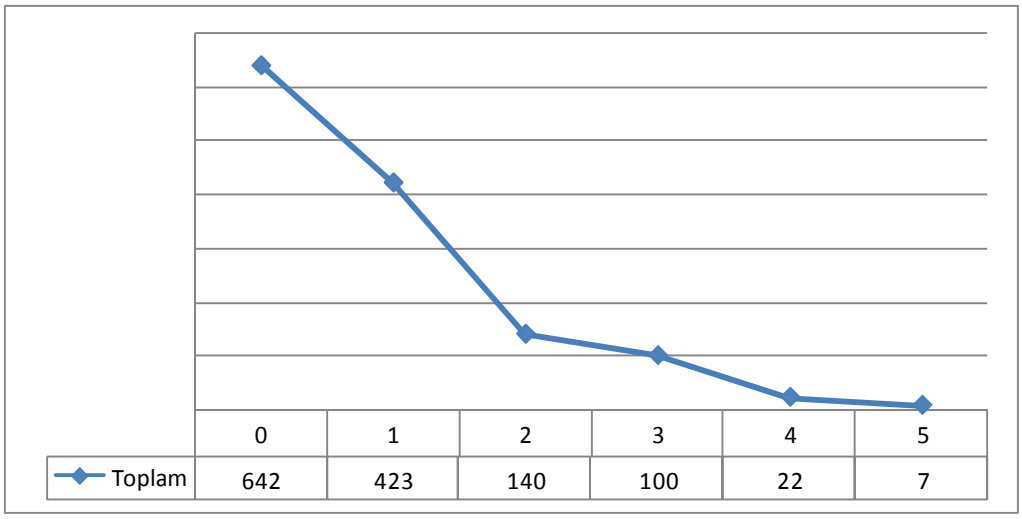

Şekil 5-10: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinleme Sayısına Göre Dergilerin Dağılımı

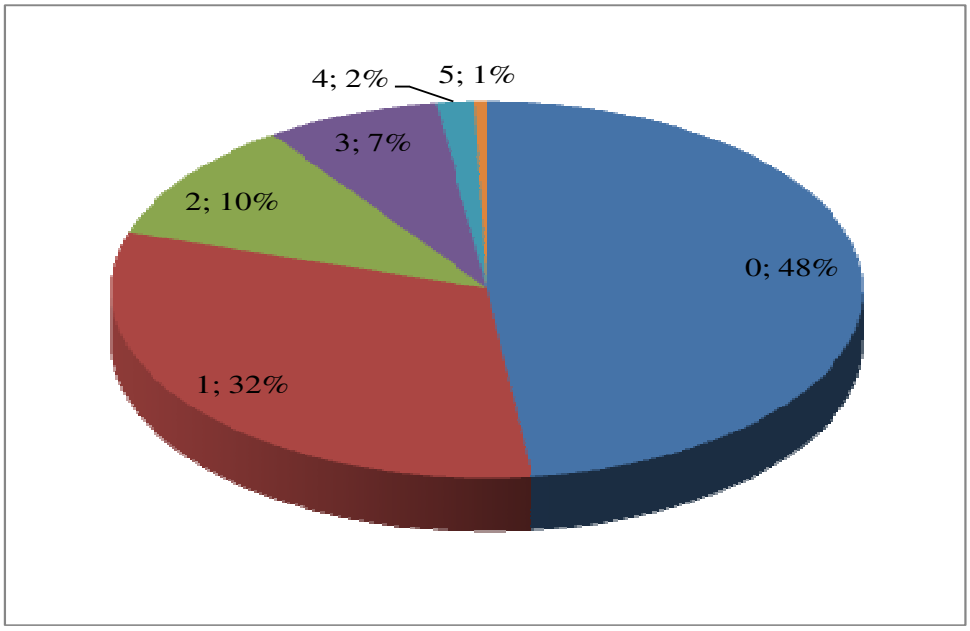

Şekil 5-11: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme Sayısına Göre Dergilerin Oranı[5]

[5] Grafiklerinin dilimlerinde ki 0, 1, 2, 3, 4, 5 rakamları; "0" hiçbir veritabanında dizinlenmeyen dergileri, "1" bir veritabanında, "2" iki veritabanında, "3" üç veritabanında, "4" dört veritabanında, "5" veritabanında dizinlenen dergileri ifade etmektedir.

5.3.2 Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme Sayısına Göre Bilimsel Dergiler

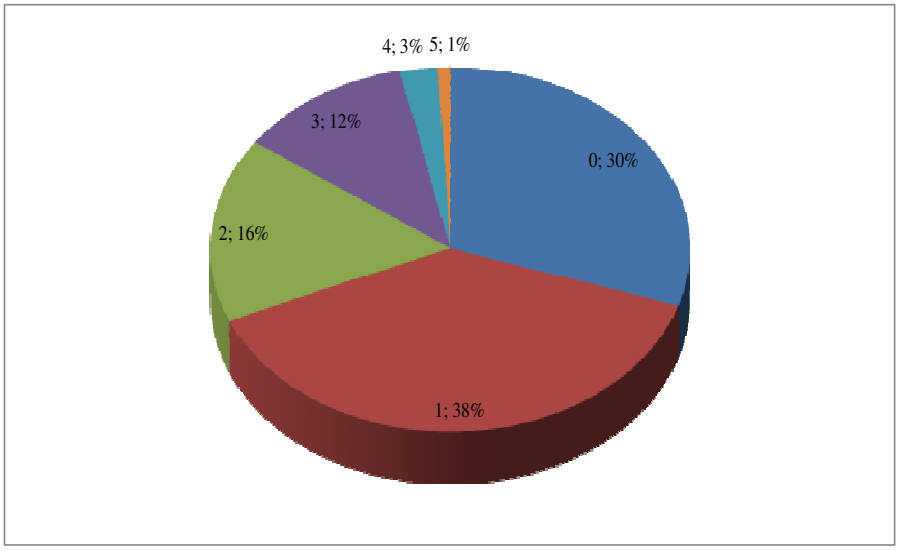

Şekil 5-12: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme Sayısına Göre Bilimsel Dergilerin Oranı

Toplam 850 bilimsel derginin bibliyografik veritabanlarında dizinleme oranlarına bakıldığında (bkz. Şekil 5-12) hiçbir veritabanına girmeyen dergi oranının % 30 olduğu görülmektedir. Bir dizine giren dergi oranı % 38, iki dizine giren dergi oranı % 16, üç dizine giren dergi oranı % 12, dört dizine giren dergi oranı % 3, beş dizine giren dergi oranı % 1'dir. Şekil 5-10 ve 5-11'de bütün dergilerin bibliyografik veritabanlarında bulunurluğu değerlendirilmiş, Şekil 5-12'de ise sadece bilimsel dergi grubu değerlendirilmiştir. Burada bulguların benzer bir görüntü sergilediği görülmektedir.

5.3.3 Ulusal Bibliyografyalarda Dizinlenen Ortak Bilimsel Dergi Oranı

Ulusal bibliyografyalarda yer alan ortak bilimsel dergiler incelendiğinde (bkz. Şekil 5-13) , sadece %14 (115) oranındaki derginin üç ulusal veritabanında da yer aldığı görülmektedir. İki veritabanında %15 (132) oranında çakışan dergi bulunmuş, üç veritabanından herhangi birinde veritabanında dizinlenen dergi oranı %40 (339)

olarak bulunmuştur. Ulusal tıp dergilerinden, ulusal veritabanlarında yer almayan dergi oranı ise %31 (264) olarak saptanmıştır.

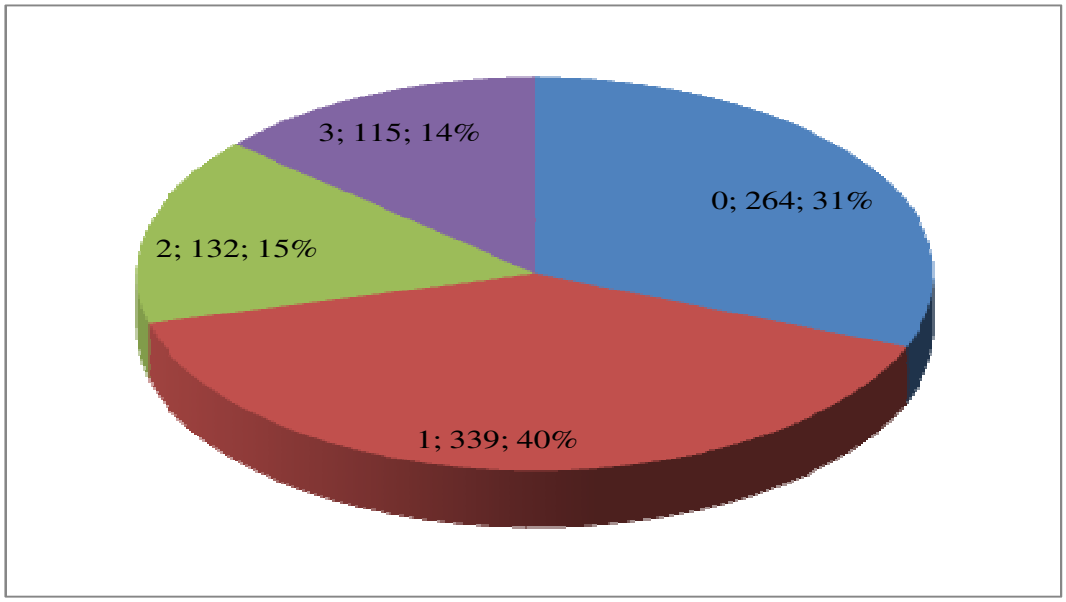

Şekil 5-13: Ulusal Bibliyografyalarda Dizinlenen Ortak Bilimsel Dergi Oranı

5.3.4 Yayın Diline Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler

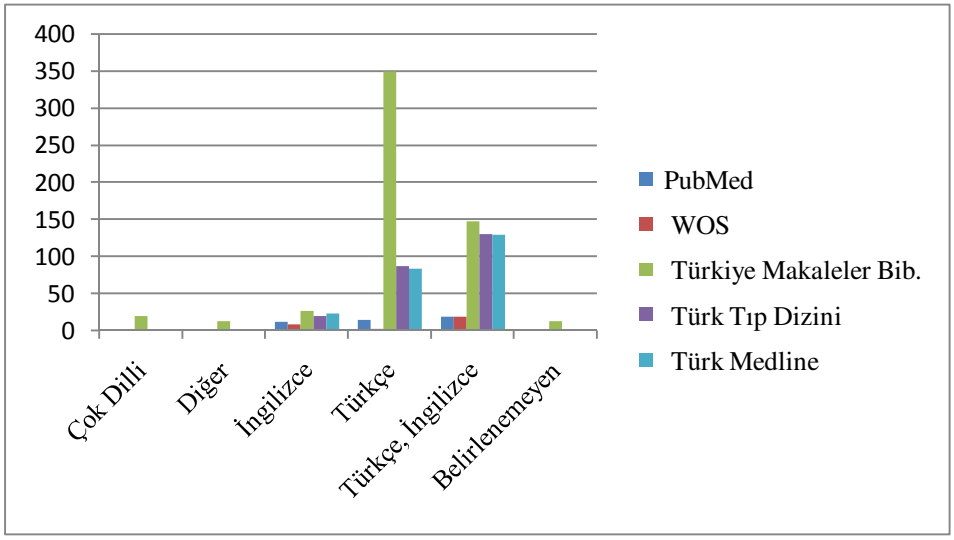

Şekil 5-14: Yayın Diline Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler

Yayın diline göre bibliyografik veritabanlarında yer alan dergiler incelendiğinde (bkz. Şekil 5-14) yayın dili Türkçe-İngilizce olan dergilerin en fazla Türkiye

Makaleler Bibliyografyası, Türk Tıp Dizini ve Türk Medline veritabanlarında yer aldığı görülmektedir. Ayrıca grafik incelendiğinde, derginin İngilizce yayın kabul etmesinin PubMed ve WOS veritabanında yer almasını etkilediği de belirtilebilir.

5.3.5 Yayıncı Grubuna Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler

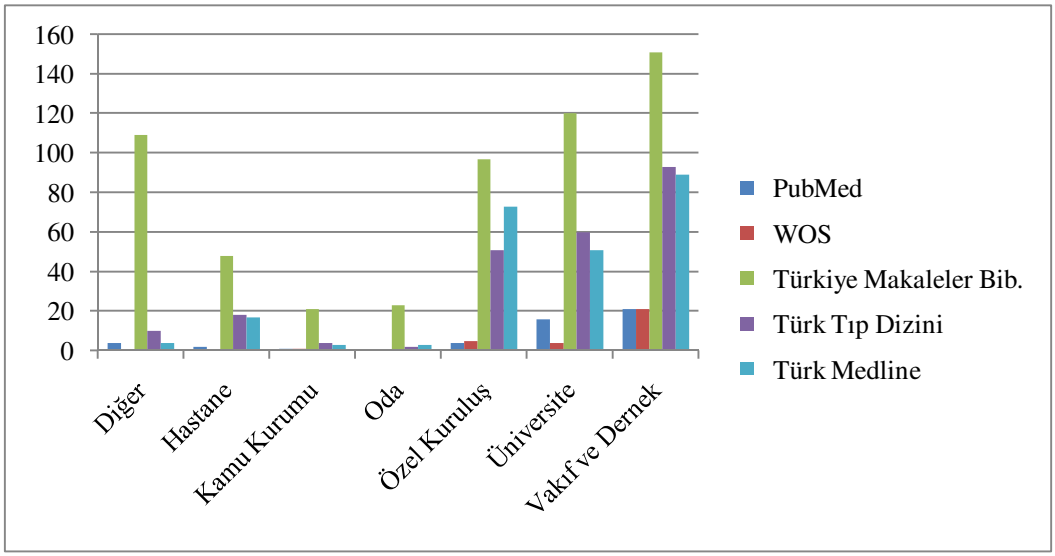

Şekil 5-15: Yayıncı Grubuna Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler

Yayıncı grubuna göre bibliyografik veritabanlarında yer alan dergiler incelendiğinde (bkz. Şekil 5-15) vakıf-dernek, özel kuruluş ve üniversiteler bünyesinde yayınlanan dergilerin en çok Türk Medline, Türk Tıp Dizini ve Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda dizinlendiği görülmektedir. Vakıf ve Dernek bünyesinde yayınlanan dergilerin PubMed ve WOS'dan daha fazla dizinlendiği belirtilmiştir.

5.3.6 Yayın Türüne Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler

Yayın türüne göre bibliyografik veritabanlarında yer alan dergilere bakıldığında (bkz. Şekil 5–16) yayın türü olarak bilimsel nitelik taşıyan dergilerin yüksek oranda dizinlendiği ve bilimsel dergilerin en fazla Türkiye Makaleler Bibliyografyasında yer aldığı görülmektedir. Ayrıca etki değeri yüksek yabancı dergilerden yapılan çeviri dergilerin ulusal veritabanlarında pek dizinlenmediği görülmektedir.

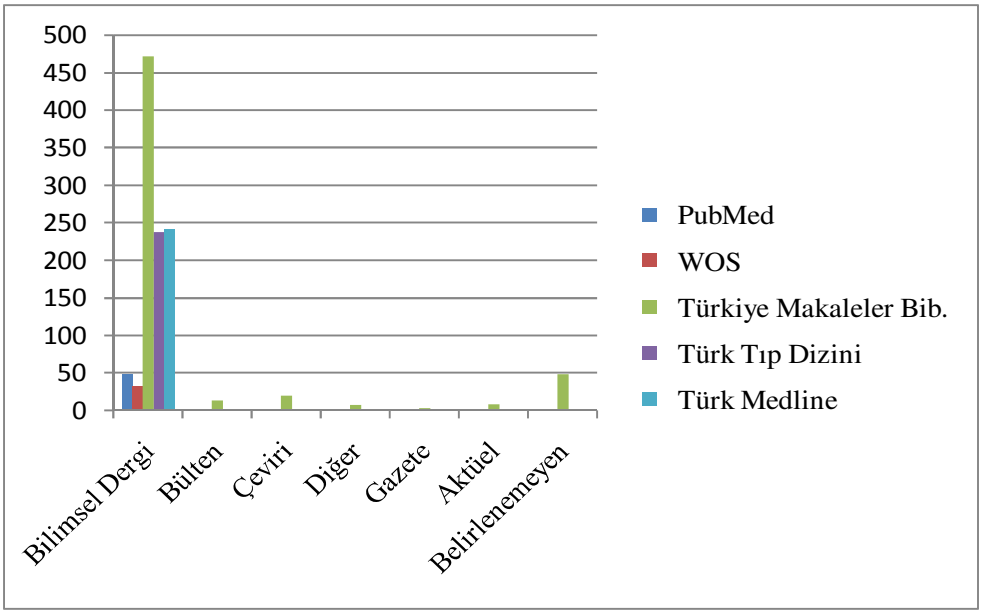

Şekil 5-16: Yayın Türüne Göre Bibliyografik Veritabanlarında Yer Alan Dergiler

5.3.7 Yıllara Göre PubMed Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı

PubMed veritabanında dizinlenen toplam ulusal dergi sayısı 48 olarak bulunmuştur (bkz. Şekil 5–9). Fakat (Şekil 5–17) grafiği incelendiğinde; PubMed veritabanında zaman içinde hiçbir yılda, dizinlenen toplam dergi sayısının yarısını bile bulmadığı görülmektedir. Grafikte (Şekil 5–17) 1948 yılından itibaren Türkiye kaynaklı dergilerin dizinlendiği görülmektedir. 1951–1999 yıl aralığında dergi sayısı 2 ile 8 arasında sürekli değişmiştir. Yapılan incelemede bu değişikliğin sebebinin dizine yeni dergilerin girmesi veya derginin yayın hayatının bitmesi ve belli bir müddet sonra dizinden çıkarılması veya belli yıllar arasında dizinlenmeye ara verilmesi olduğu belirtilebilir. 1990 yılında 8 dergi dizinlenmişken, 1994–1999 yıllarında 2 dergi dizinlenmiştir. 2000 yılından sonra belirgin şekilde veritabanında ulusal dergilerin sayısının arttığı görülmektedir. Veritabanında 2007, 2009 yılları (17 dergi dizinlenerek) en fazla dergi dizinlenen yıllar olmuştur. Bu 17 dergi güncel olarak PubMed'de dizinlenmektedir.

PubMed'de yapılan incelemede 1948 yılında dizine ilk giren dergi "Acta Medica Turcica" olmuştur. Dergi PubMed'in başlangıç dönemi dizinlerinden olan "OLD MEDLINE" veritabanında dizinlenmiştir. Dergide yayınlanan toplam 8 makalenin veritabanında dizinlendiği görülmüştür.

PubMed'de 10 yıldan fazla kalan dergi sayısı 7 dir. (bkz. Tablo 5-4). Bunlardan "Turkish Journal of Pediatrics" dergisi 47 yıl; "Mikrobiyoloji Bülteni" 26 yıl; "Türk Tıp Cemiyeti Mecmuası" 24 yıl; "Türk Hijiyen ve Tecrübü Biyoloji Dergisi" 15 yıl; "İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası" 14 yıl; "New İstanbul Contribution To Clinical Science" 12 yıl, "Tıp Tarihi Araştırmaları" 10 yıl dizinlenmiştir. Ayrıca 10 yıldan daha az dizinlenen dergi sayısı 41 olarak saptanmıştır. Sadece bir yıl dizinlenen dergi sayısı ise 13, iki yıl dizinlenen dergi sayısı 5 olarak bulunmuştur.

PubMed'de dizinlenen toplam dergi sayısı 48 iken, 10 ve üzeri yıl dizinlenen dergi sayısı 7'yi geçmemiştir. 10 yıldan daha az dizinlenen dergi sayısı ise 41 olarak bulunmuştur. Dergilerin PubMed'de dizinlenen makale oranları ise düşük çıkmıştır (bkz. Tablo 5–4, Şekil 5–19).

Çalışmada, PubMed veritabanının araştırma kapsamında olan dergilerdeki makaleleri seçerek dizinlediği belirlenmiştir. Bazı dergilerden bir iki makale, bazı dergilerden değişik yıllarda çok az makale dizinlendiği saptanmıştır. Bu tip dergiler dizin kapsamında dizinlenen dergi olarak kabul edilmiştir. Bu şekilde dizinlenen dergi sayısı 8'dir. Eğer bu 8 dergi PubMed'de dizinlenen toplam dergi sayısından

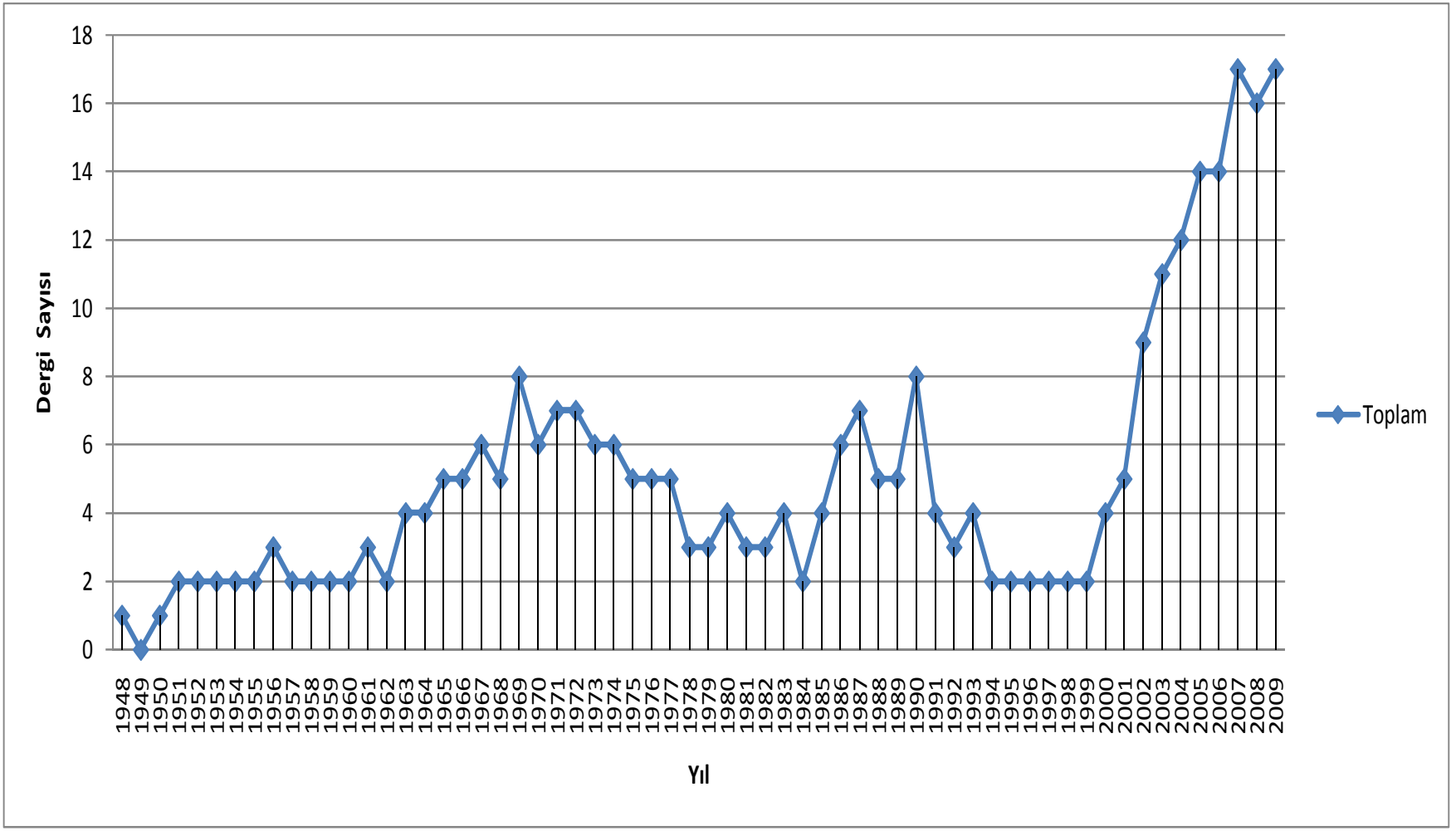

Şekil 5-17: Yıllara Göre PubMed Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı

çıkartılırsa PubMed veritabanında dizinlenen dergi sayısı 48 den 41'e düşer. Ayrıca PubMed'in tıp ve sağlık bilimleri alanında olmayan, bu nedenle araştırma kapsamına dahil edilmeyen ulusal dergilerden içeriği tıp konusunda olan makaleleri de dizinlediği saptanmıştır. Bu politikaya göre, PubMed'de makalesi yer alan dergiler, "Belleten", "Gelişim Dergisi" "Hacettepe Sosyal ve Beşeri bilimler dergisi", "Nüfusbilim Dergisi"dir.

5.3.8 Yıllara Göre WOS Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı

Tıp ve sağlık bilimleri alanında yayınlanan ulusal süreli yayınlardan toplam 31'i WOS veritabanında dizinlenmiştir. WOS kapsamına giren ulusal dergiler, veritabanında kalma başarısında süreklilik göstermiştir. Grafik (Şekil 5-18) incelendiğinde WOS'un 1984 yılından itibaren ulusal dergileri dizinlediği görülmektedir. Grafikte zaman seyri izlendiğinde 1984-1994 yılları arasında 1 derginin, 1995-2003 yılları arasında 2 derginin dizinlendiği, 2004 yılından sonra belirgin bir şekilde dizinlenen dergi sayısında yükselme olduğu görülmektedir. En fazla dergi dizinlenen yıl 2009 olmuştur. Toplamında 31 dergi dizinlenmiştir.

WOS veritabanında dizinlenen 30 dergi, WOS'un bir alt veritabanı olan SCI da yer almaktadır. Dergilerden 1'i "Türk Psikoloji Dergisi", SSCI veritabanında dizinlenmektedir. WOS'da 26 yıl boyunca yer alarak en fazla dizinlenen dergi "Turkish Journal of Pediatrics" olmuştur. Akabinde "Türk Psikoloji Dergisi" 15 yıl boyunca yer alarak en fazla dizinlenen ikinci dergi olmuştur.

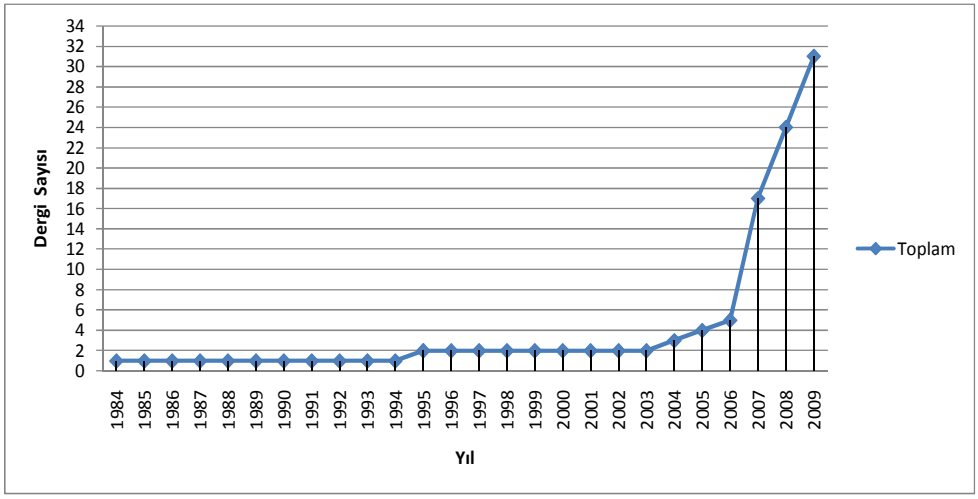

Şekil 5-18: Yıllara Göre WOS Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı

5.3.9 PubMed-WOS Veritabanlarında Dizinlenen Toplam Yıl ve Dizinlenen Toplam Makale Sayısı

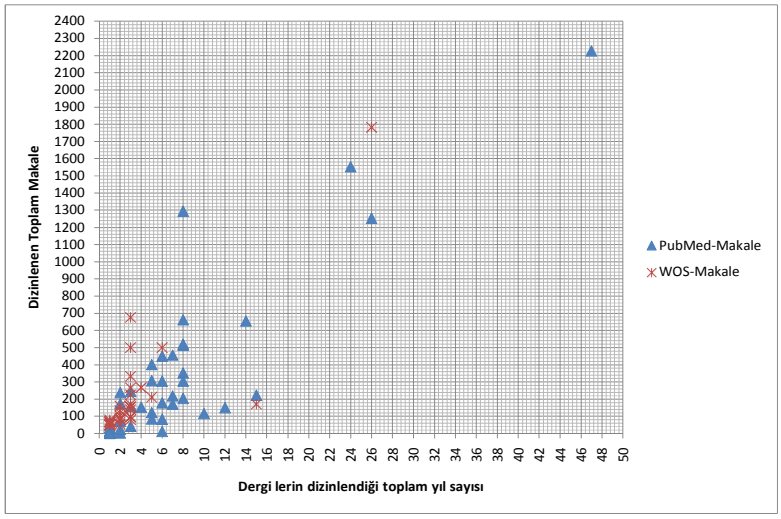

Şekil 5-19: PubMed-WOS Veritabanlarında Dizinlenen Toplam Yıl ve Dizinlenen Toplam Makale Sayısı

Dergilerin veritabanlarında temsil edilen toplam makale sayısı ve dergilerin dizinlendiği toplam yıllar hesaplanarak, ulusal tıp dergilerin veritabanlarında bulunurluğu derinlemesine araştırılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda tıp alanındaki akademisyenlerin en fazla kullandıkları uluslararası bibliyografik veritabanlarından

PubMed ve WOS'da inceleme yapılmıştır. Yapılan incelemede dergilerin veritabanında bulunduğu toplam yıl ile dergilerin veritabanında temsil edilen toplam makale sayısının düşük olduğu yerde yoğunluğun fazla olduğu görülmüştür. Veritabanında uzun dönem kalma başarısını gösterip, Türkiye adresli yayınların bu veritabanlarında temsil edilmesini sağlayan dergi sayısı dört taneyi geçmemiştir (bkz. Şekil 5–19).

5.3.10 Yıllara Göre Türk Tıp Dizinine Giren Dergi Sayısı

Türk Tıp Dizini 1993 yılında başlatılan ulusal tıbbi bir bibliyografik çalışmadır ve ULAKBİM web sayfasından açık erişimli olarak hizmet vermektedir. Elektronik ortamda 1995 ve sonrasındaki verilere erişim sağlanmaktadır. Bu nedenle 1993, 1994 yılları araştırma kapsamına alınmamıştır.

Türk Tıp Dizininde 1995'ten günümüze toplam 238 dergi dizinlemiştir (bkz. Şekil 5-9). Fakat (Şekil 5-20) incelendiğinde en fazla derginin dizinlendiği yıl 2003 olmuştur. Bu yılda toplam 100 dergi dizinlenmiştir. 2000 yılından sonra veritabanında, yıl itibariyle genellikle birbirine yakın sayıda dergi dizinlenmiştir. Geçen 15 yıllık dönemde Türk Tıp Dizini'nde yer alan toplam dergi sayısı ile zaman içinde görülen en yüksek dergi sayısı arasında bu kadar fark olması, ulusal bir veritabanında dizinlenen ulusal süreli yayınların sorunlarına dikkat çekmektedir. Bu veriler şu şekilde yorumlanabilir. Söz konusu dergiler ya isim değiştirmiştir, ya dizinden çıkartılarak yerine yeni dergiler alınmıştır, ya da dergilerin yayın hayatı bitmiştir. Ayrıca yapılan bir incelemede dizinde yer alan dergilerden 1995–2009 yılları arasında 14 derginin isim değiştirdiği saptanmıştır. İsim değiştiren dergiler dahil edilmeden durum tekrardan değerlendirildiğinde, seçim ölçütlerini

sağlayamadığı için dergilerin dizin kapsamından çıkartıldığı veya dergi yayın hayatının son bulduğu düşüncesini kuvvetlendirmektedir.

1995'ten 2003 yılına kadar dizinlenen dergi sayılarında yükselme olmuştur; fakat 1997 ve 1999 yıllarında bir önceki yıla göre dergi sayısında düşüş görülmektedir. 2003 yılından itibaren az da olsa dergi sayısında sürekli düşüş olmuştur. Araştırmanın yapıldığı dönem itibariyle (2009 Aralığın son haftası) 2009 yılı yayınları henüz tam dizinlenmediği için bu yıla ait rakamlar tam olarak belirlenememiştir. Fakat dizinde yer alan dergiler başlık bazında araştırıldığı için, dizine giren dergilerin bu dönemde en az iki sayı yayınlandığı düşünülmektedir. Bu bağlamda dergilerden en az bir sayısının dizinlenmesi beklenirdi. Bu durumda dizinleme işleminin yavaş işlediği belirtilebilir.

Tıp Veri Tabanı (Türk Tıp Dizini) sorumlusundan alınan bilgilendirme e-postasında; veritabanında bir derginin dizinlenebilmesi için veritabanı dergi seçim ölçütlerine derginin uygun olup olmadığına bakıldığı ve her yıl bu değerlendirmenin devam ettiği bilgisine ulaşılmıştır. Bu nedenle her yıl için dergi isimleri ve sayıları farklılık göstermektedir. Ayrıca 2009 yılına ait dergi sayıları değerlendirme kapsamında olduğu için, komite kararının çıkması beklemiştir. Bu nedenle 2009 yılı sayıları henüz kesin değildir[6]. E-postanın alındığı tarihte Türk Tıp Dizini web sayfasında dizinlenen dergi sayısı tekrardan kontrol edilerek bu tarihte 2009 yılı için dizinlenen dergi sayısının 82; 2010 yılı için dizinlenen dergi sayısının ise 2 tane olduğu görülmüştür.

[6] S. Tabanlıoğlu ile 14 Nisan 2010 tarihinde gerçekleştirilen kişisel iletişim

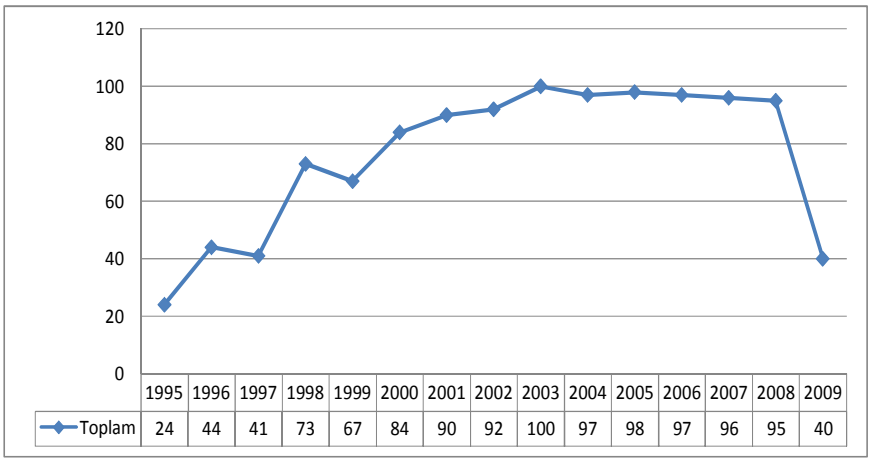

Şekil 5-20: Yıllara Göre Türk Tıp Dizinine Giren Dergi Sayısı

1995 yılından günümüze "Turkish Journal of Gastroenterology" ve "Erciyes Tıp Dergisi" 15 yıl dizinde yer alarak, Türk Tıp Dizini'nde en uzun süre dizinlenen dergiler olmuştur. Dizinde 14 yıl boyunca yer alan dergi sayısı 5'tir. Bunlar; "Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası", "Ege Tıp Dergisi", "Medical Network Oftalmoloji", "Romatizma", "Turkish Journal of Medical Sciences" dergileridir. Dizinde 13 yıl boyunca kalan dergi sayısı ise 3'tür. Bunlar; "Cerrahpaşa Tıp Dergisi", "Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi", "Tüberküloz ve Toraks" dergileridir.

Uluslararası veritabanlarında PubMed'de 47 yıl ve WOS'da 26 yıl dizinlenme başarısını elde eden "Turkish Journal of Pediatrics" dergisi, Türk Tıp Dizini'nde ancak 4 yıl süreyle dizinlenebilmiştir. Halen yayın hayatına devam eden dergi, Türk Tıp Dizininde en son 2001 yılında dizinlenmiştir.

5.3.11 Yıllara Göre Türkiye Makaleler Bibliyografyasında Dizinlenen Dergi Sayısı

Türkiye Makaleler Bibliyografyası 1952 yılından beri yayınlanan bibliyografik bir kaynaktır. 1952 yılından önceki ulusal süreli yayınları dizinlemek için de geriye dönük çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışma Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası olarak adlandırılıp yayınlanmıştır. Araştırmamızda her iki veritabanı birleştirilerek inceleme yapılmıştır. Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası başlangıcından 1999 yılına kadar olan dönemdeki verileri, Türkiye Makaleler Bibliyografyası ise 1995 yılından günümüze olan verileri kapsamaktadır. Her iki çalışmadaki 1995-1999 yıl aralığında yer alan veriler çakışmaktadır. Bu durumda ikilemeleri önlemek için, kapsamı 1995-1999 olan veriler için ayrıca çalışılmıştır.

Ulusal tıp dergilerini en fazla dizinleyen veritabanı Türkiye Makaleler Bibliyografyası'dır. Cumhuriyetten günümüze toplam 569 tıp dergisi bu veritabanında dizinlenmiştir; fakat Grafik (Şekil 5-21) incelendiğinde, yıllara göre en fazla dizinlenen dergi sayısının 2004 yılında 147 dergi olduğu görülmektedir. Başlangıcından 1993 yılına kadar dergi sayısında artış olmuştur. Fakat bu döneme kadar dizinlenen dergi sayılarında önceki yıllara göre bazı düşüşler olduğu da görülmektedir. Bunun nedenleri, dergilerin Milli Kütüphane'ye gönderilmelerindeki aksaklıklar veya dergilerin yayın hayatının son bulması olabilir. 1993 yılından sonra dizinlenen dergi sayısında belirgin bir düşüş olmuştur. 1993 yılında dizinlenen dergi sayısı 143 iken, 1994 yılında 45'e düşmüştür. 1994-1997 döneminde bu sayı 55-59 arasında olmuştur. Dizinlenen dergi sayısındaki görülen bu büyük düşüş, Türkiye'de uygulanan UBYT politikasının bu dönemde ulusal süreli yayınları ciddi olarak olumsuz yönde etkilediği tezini güçlendirmektedir(bkz. Şekil 5-21).

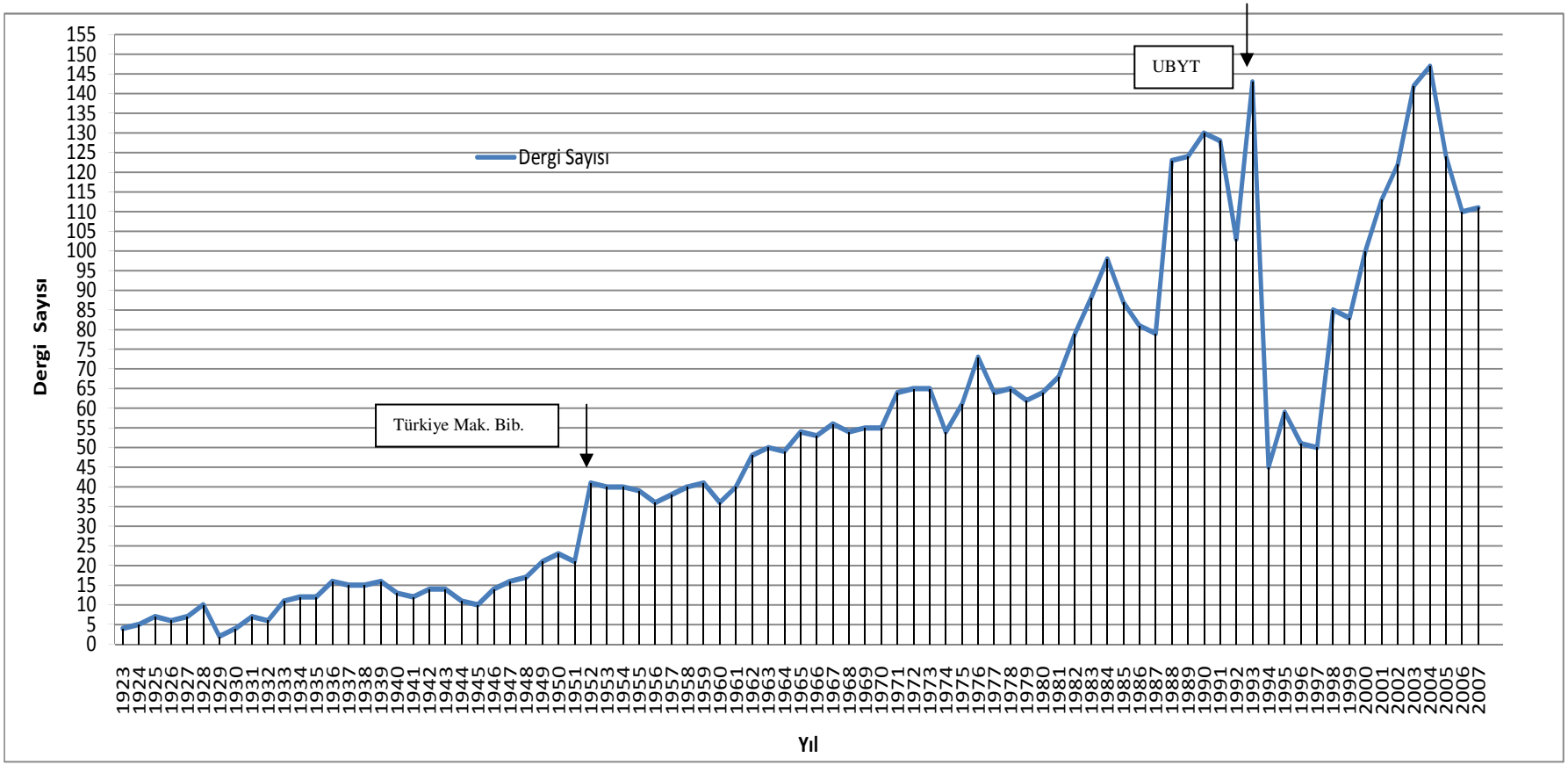

Şekil 5-21: Yıllara Göre Türkiye Makaleler Bibliyografyasında Dizinlenen Dergi Sayısı

1998'den sonra dizinlenen dergi sayısında belirgin bir artış tekrardan sağlanmıştır. 2004 yılı en fazla derginin dizinlendiği yıl olmuştur; fakat bu dönemden sonra dizinlenen dergi sayısı tekrardan düşüşe geçmiştir. 2008'den sonra ise hiçbir dergi dizinlenmemiştir. Bunun nedeni bibliyografyanın dizinleme işlemini çok geriden takip etmesidir. 2009 Aralığın son haftasında yapılan tarama sonucunda 2008 ve 2009 yıllarına ait hiçbir yayının dizinlenmediği belirlenmiştir(bkz. Şekil 5-21).

Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda 60 yıl boyunca dizinlenen, böylece en uzun süre dizinlen dergi "İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası" olmuştur. Bu dergiyi izliyerek "Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası" 54 yıl, "Dirim" 54 yıl, "Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi" 50 yıl, "Turkish Journal of Pediatrics" 46 yıl, "Mikrobiyoloji Bülteni" 43 yıl, "Türk Oftalmoloji Gazetesi" 41 yıl, "Haseki Tıp Bülteni" 40 yıl boyunca bu kaynakta dizinlenmişlerdir.

5.3.12 Yıllara Göre Türk Medline Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı

Türk Medline veritabanı 2004 yılında geliştirilen bir dizindir. Türk Medline geriye dönük olarak da dizinleme yapmıştır. Bu dizinde yer alan toplam dergi sayısı 240'dır (bkz. Şekil 5-9). Veritabanında yıllara göre dizinlenen dergi sayılarına bakıldığında en fazla dergi dizinlenen yıl 2005 olmuştur. Toplam 169 dergi dizinlenmiştir. Yıllara göre dizinlenen dergi sayısı sürekli artmıştır; fakat 2005 yılından sonra sürekli düşüş olmuştur. Bu da dizinleme işleminin geç yapıldığını göstermektedir.

Türk Medline veritabanında 40 yıl boyunca dizinlenerek en fazla kalan dergi "Türk Onkoloji Dergisi" olmuştur. 34 yıl dizinlenen iki dergi "Turkish Neurosurgery" ve "Türk Nöroşirürji Dergisi"dir. 32 yıl boyunca dizinlenen dört dergi,Turkish Journal

of Gastroenterology", "Türk Psikiyatri Dergisi", "Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi" ve "Türkiye Parazitoloji Dergisi"dir.

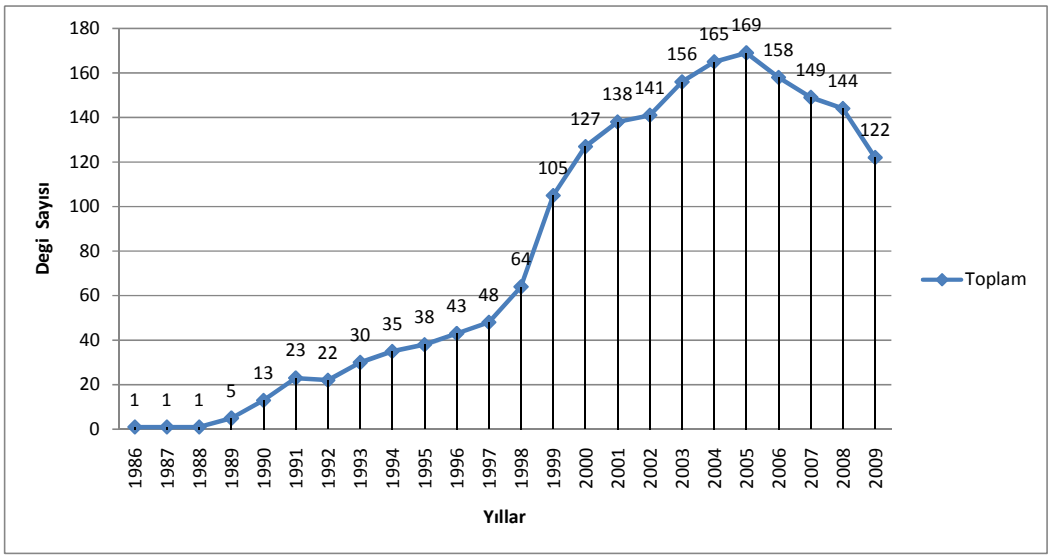

Şekil 5-22: Yıllara Göre Türk Medline Veritabanında Dizinlenen Dergi Sayısı

Uluslararası veritabanında PubMed'de 47 yıl ve WOS'da 26 yıl dizinleme başarısını elde eden "Turkish Journal of Pediatrics" dergisi Türk Medline veritabanında ancak 9 yıl dizinlenebilmiştir.

Araştırma kapsamında olan veritabanlarında olduğu gibi Türk Medline veritabanında da dergilerin dizinde bulunma yılları düşüktür. Bir yıl boyunca dizinlenen dergi sayısı 20, iki yıl boyunca dizinlenen dergi sayısı 11, üç yıl boyunca dizinlenen dergi sayısı 20 olarak belirlenmiştir (bkz. Tablo 5-4).

5.3.13 Yıllara Göre Tüm Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenen Dergi Sayısı

Yıllara göre tüm bibliyografik veritabanlarında yer alan dergiler, (Şekil 5-23) de gösterilmiştir. Burada amaç olaya bütün olarak bakmayı sağlamaktır. Ayrıca yıllar itibariyle kaç dergi dizinlendiği (Tablo 5-4) de gösterilmiştir. Aynı tablodaki veriler

Şekil 5-24'te tüm veritabanlarında yer alan dergilerin, toplam dizinlenen yıl ile toplam dizinlenen dergi sayısına göre dağılımı incelenmiştir.

Şekil 5-23 incelendiğinde üç dönemli bir hareketlenme gözlenmektedir. Birinci dönem, 1948-1993 yılları arasını kapsamaktadır. Bu dönemde bütün yıllarda en fazla dergi dizinleyen Türkiye Makaleler Bibliyografyası olmuştur. Belli dönemlerde dizinde yer alan dergi sayısında iniş çıkışlar yaşanmıştır. Bu dönemde PubMed veritabanı az da olsa ulusal bir kısım dergileri dizinlemekte süreklilik göstermiştir. Bu dönemde WOS veritabanı sadece bir dergiyi sürekli dizinlemiştir.

İkinci dönem, 1993-1999 olarak incelenebilir. 1993 yılında Türkiye'de UBYT politikası uygulanmıştır. UBYT'nin ulusal süreli yayınları ne tarzda etkilediği bütün veritabanlarında görülmek istenmiştir. Bu dönemde Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda dizinlenen dergilerde ciddi bir düşüş olmuştur ve yıllara göre iniş çıkışlar yaşanmıştır. Aynı dönemde PubMed'de dergi sayısında durgunluk yaşanmıştır. 1993 yılında 4 dergi dizinlenirken, 1994'te dizinlenen dergi sayısı 2'ye düşmüştür. Bu durgunluk 1999 yılına kadar devam etmiştir. Bu dönemde Türk Medline ve Türk Tıp Dizini'nin nasıl etkilendiği öğrenilmeye çalışılmıştır; fakat Türk Tıp Dizi'nin bu yıllarda yayın hayatına başlaması ve Türk Medline veritabanının 2004 yılında kurulmuş olması ve geriye dönük olarak bazı dergileri dizinlemesi nedeniyle UBYT politikasının bu dizinlerde yayınlanan süreli yayınları nasıl etkilediği kestirilmemektedir.

Üçüncü dönem, 1997 veya 2009 yılı olarak gösterilebilir. Bu dönemde bütün veritabanlarında dizinlenen dergi sayısında artış olmuştur. Bu dönemde en fazla dergi dizinleyen veritabanı Türk Medline olmuştur. Türk Medline'ı takiben sırasıyla

Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türk Tıp Dizini, PubMed, ve WOS gelmiştir. 2008 yılından sonra WOS'da dizinlenen dergi sayısı PubMed de dizinlenen dergi sayısını geçmiştir. Üç ulusal veri tabanında son yıllarda dizinlenen dergi sayılarında ciddi düşüş görünmektedir. Bu da ulusal dergilerin dizinlenmesinin geç yapıldığı tezini güçlendirmektedir.

Burada ayrıca incelenmesi gereken dönem 1997 yıllarından sonra ulusal veritabanlarında dizinlenen dergilerin sayısındaki artıştır. Daha önceki verilerde Türkiye Klinikleri yayınevi bünyesinde 108 dergi yayınlandığı ve bu dergi grubu ile ilgili bulgular belirtilmişti (bkz. Tablo 5-1). Yapılan incelemede görülmektedir ki, Türkiye klinikleri bünyesinde yayınlanan dergilerin çok az bir sayısı 1990'dan önce yayınlanmıştır. Büyük çoğunluğu ise 1990'dan ve 2000'den sonra yayın hayatına başlamıştır. Söz konusu bu dergi grubunun ulusal veritabanlarında dizinlenme sayıları incelendiğinde görülmektedir ki, Türk Medline 27, Türk Tıp Dizini 14, Türkiye Makaleler Bibliyografyası 39 dergi dizinlenmiştir. Bu dergi grubu dikkate alındığında ve veritabanlarında dizinleme durumu kapsam dışı olarak değerlendirildiğinde, UBYT'nin Ulusal süreli yayınları olumsuz etkilediği daha belirgin olarak gözlenecektir. Bir başka söylemle, Türkiye Klinikler'inin yayınladığı dergiler dışarı alındığında, yayın sayısında ki düşüş gözle görülür boyuttadır.

Tablo 5-4 ve Şekil 5-24 de ulusal tıp dergilerin veritabanlarında dizinlendiği toplam yıl ve dizinlenen toplam dergi sayısı gösterilmektedir. (Tablo 5-4) incelendiğinde 1-10 yıl arasında dizinlenen dergi sayısının çok fazla olduğu, genellikle yığılmanın bu yıl aralığında olduğu görülmektedir. Şekil 5-24'te de aynı verilerin grafik gösteriminde bütün veritabanlarında toplam dizinlenen yıl sayısının düşük olduğu

bölümde toplam dizinlenen dergi sayısının yoğunluk oluşturduğu saptanmıştır. Dizinlenen toplam yıl sayısı arttıkça dizinlenen dergi sayısı da ciddi oranda düşmektedir.

Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nın kapsam olarak daha fazla dergi barındırması ve dizinlendiği yıl aralığının geniş olması, yapılacak olan değerlendirmelere daha fazla olanak vermektedir. Bu bağlamda dergilerin kaç yıl dizinlendiği incelendiğinde, veritabanında kısa süreli olarak dizinlenen dergi yoğunluğunun fazla olduğu görülmektedir. Bir yıl dizinlenen dergi sayısı 88, iki yıl dizinlenen dergi sayısı 74, üç yıl dizinlenen dergi sayısı 58'dir…(bkz. Tablo 5-4) Bu durum üç farklı şekilde izah edilebilir.

- Birincisi, ulusal dergiler çok fazla isim değiştirmektedirler ve aynı isim altında uzun süre yayınlanmazlar.
- İkincisi, dergilerin Milli Kütüphane'ye gönderilmesinden vazgeçilmiştir veya dergiler temin edilememiştir, erişim sağlanamamıştır. Bu nedenle dergiler dizinlenememiştir.
- Üçüncüsü, ulusal süreli yayınların yayınlanmasında denetimsiz bir artış söz konudur. Artan bu dergi sayısı, büyük bir kısmının kullanılmadan kaybolmasına neden olmaktadır.

Aynı şekilde WOS, PubMed, Türk Tıp Dizini, Türk Medline veritabanlarında dergilerin bibliyografik veritabanlarında dizinlendiği toplam yıl verileri Türkiye Makaleler Bibliyografyası'ndaki verilerle paralellik göstermektedir. Söz konusu veritabanlarında kısa süreli olarak dizinlenen dergi yoğunluğunun da fazla olduğu görülmektedir.

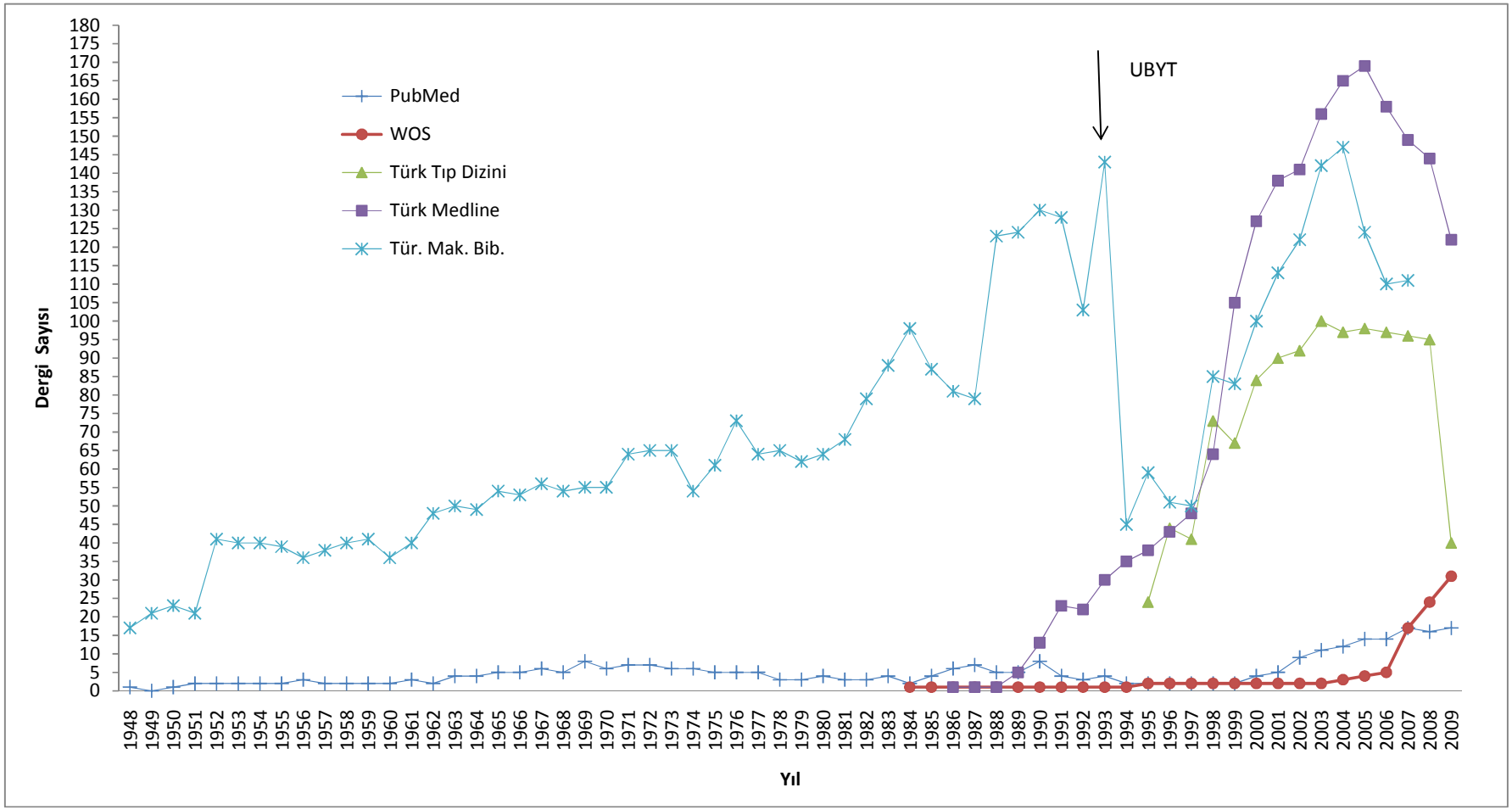

Şekil 5-23: Yıllara Göre Tüm Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenen Dergi Sayısı

	Veritabanı				
Dizinlen Yıl	**PubMed**	**WOS**	**Türkiye Mak. Bib.**	**Türk Tıp Dizini**	**Türk Medline**
1	13	7	88	41	20
2	5	7	74	34	11
3	3	12	58	24	20
4	1	1	38	23	17
5	4	1	33	23	16
6	5	1	23	17	24
7	3		40	22	16
8	7		28	10	16
9			25	14	19
10	1		16	11	18
11			19	5	15
12	1		17	3	12
13			10	4	5
14	1		9	5	1
15	1	1	11	2	8
16			8		4
17			5		3
18			4		4
19			11		4
20			4		4
21			4		2
22			7		
23			4		
24	1		3		1
25			3		
26	1	1	4		
28			3		
29			1		
30			1		
31			3		
33			1		
35			1		
36			1		
37			1		
38			1		
39			2		
40			1		
41			1		
43			1		
46			1		
47	1				
50			1		
54			2		
60			1		
Genel Toplam	**48**	**31**	**569**	**238**	**240**

Tablo 5-4: Dergilerin Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlendiği Toplam Yıl

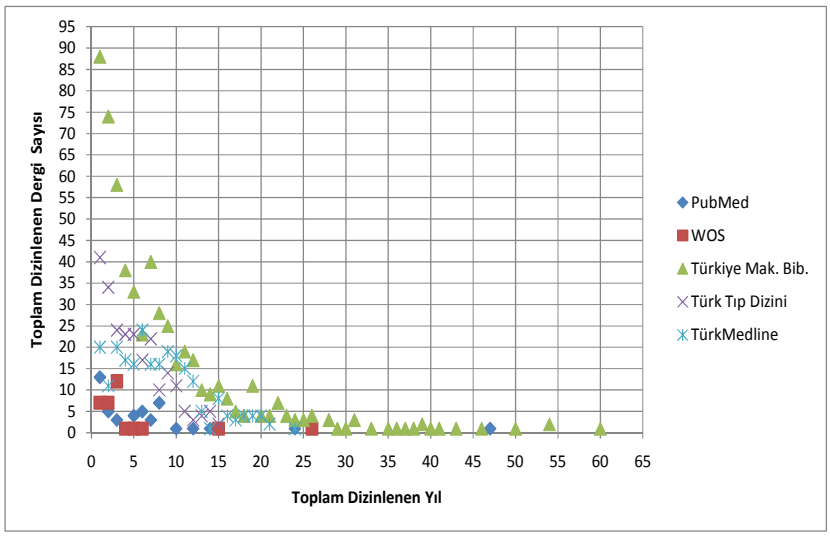

Şekil 5-24: Tüm Veritabanlarında Dizinlenen Toplam Yıl ve Toplam Dergi Sayısına Göre Dağılımı

5.4 BİBLİYOGRAFİK VERİTABANINDA DİZİNLENEN DERGİLERİN KÜTÜPHANELERDE BULUNURLUĞU

Bu bölümde araştırma kapsamında olan veritabanlarında yer alan dergilerin, araştırma kapsamında olan kütüphanelerde bulunurluğu incelenerek, veritabanlarında dizinlenme ve kütüphanelerde bulunurluk arasındaki ilişki belirlenmiştir.

5.4.1 WOS Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

WOS veritabanında dizinlenen 31 derginin (bkz. Şekil 5-9) kütüphanelerde bulunurluğuna bakıldığında (bkz. Şekil 5- 25); 31 dergiden 30'unun NLM'de bulunduğu görülmektedir. Milli Kütüphanede 27'si, ULAKBİM-CABİM'de 25'i, Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi Kütüphanesi'nde ise 15'i bulunmaktadır. WOS

veritabanına girme başarısını sağlamış dergiler en fazla NLM'de yer almıştır ve NLM de ulusal kütüphanelerden daha fazla bulunması düşündürücüdür.

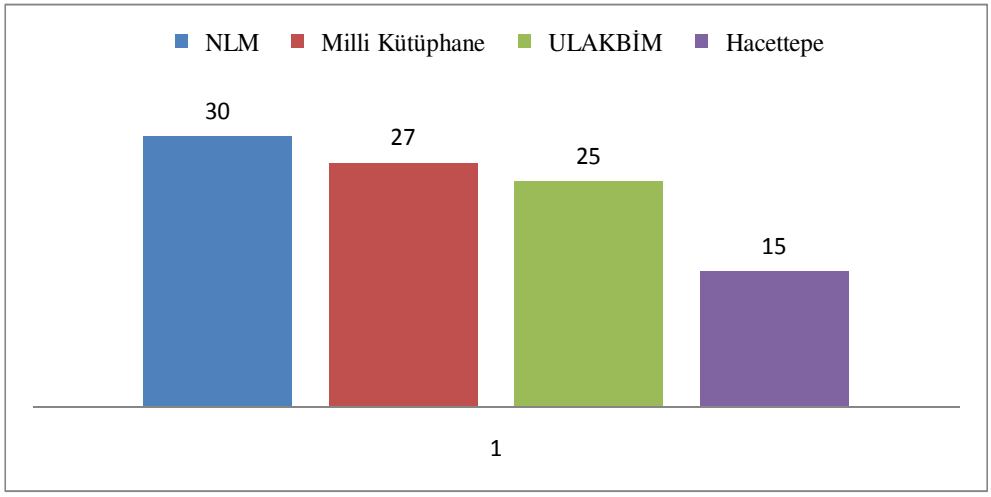

Şekil 5-25: WOS Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

5.4.2 PubMed Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

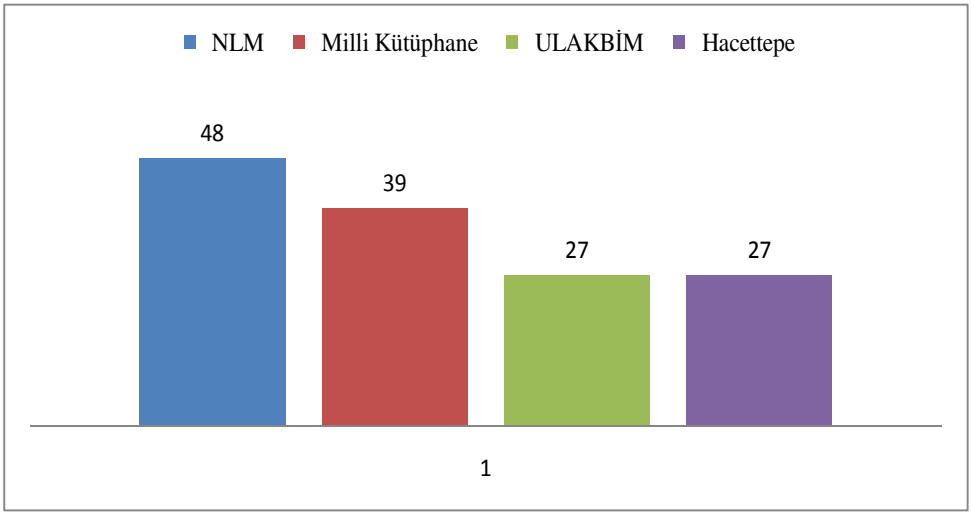

Şekil 5-26: PubMed Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

PubMed veritabanında dizinlenen toplam 48 derginin (bkz. Şekil 5-9) kütüphanelerde bulunurluk sayısı büyükten küçüğe sırasıyla, NLM (48), Milli Kütüphane (39), ULAKBİM-CABİM (27) ve Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphanesi

(27) (bkz. Şekil 5-26) şeklindedir. WOS veritabanında olduğu gibi, PubMed veritabanına girme başarısı elde etmiş dergilerin en fazla NLM kütüphanesinde bulunması dikkat çekicidir.

5.4.3 Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

Türkiye Makaleler bibliyografyasında dizinlenen 569 dergi (bkz. Şekil 5-9) incelendiğinde, kütüphanelerde bulunurluğu büyükten küçüğe sırasıyla şu şekilde belirlenmiştir: Milli Kütüphane (504), NLM (329), Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi Kütüphanesi (189) ve ULAKBİM-CABİM (180) dir (bkz. Şekil 5- 27).

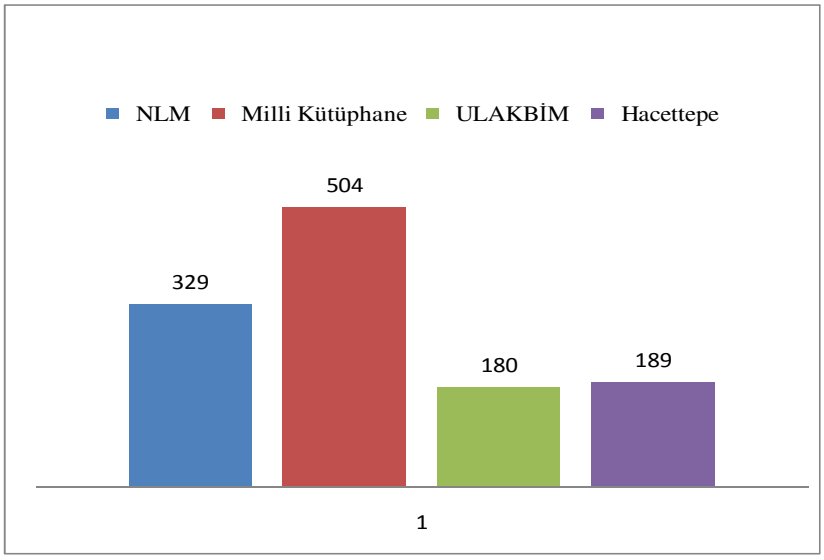

Şekil 5-27: Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

5.4.4 Türk Tıp Dizinine Giren Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

Türk Tıp Dizininde dizinlenen toplam 238 (bkz. Şekil 5-9) derginin kütüphanelerde bulunurluğu büyükten küçüğe sırasıyla şöyledir: ULAKBİM-CABİM (218), Milli Kütüphane (205), NLM (185) ve Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphanesi (104), (bkz. Şekil 5-28).

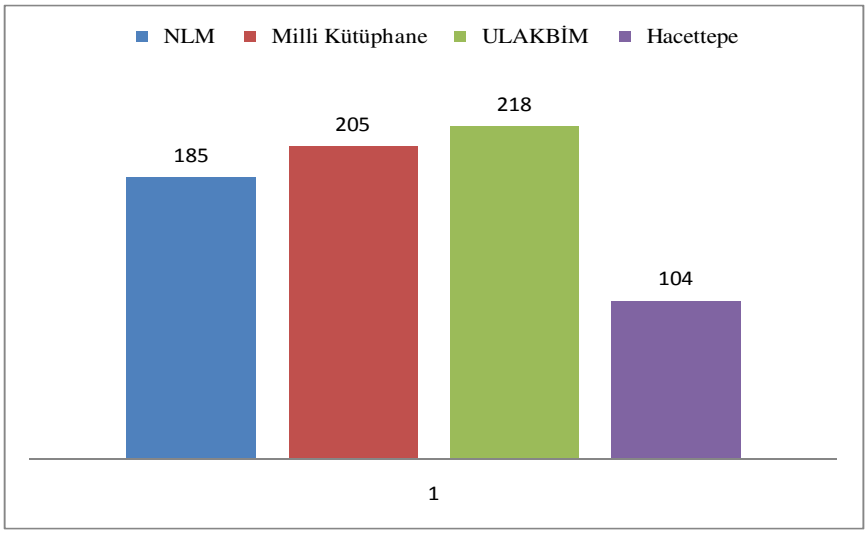

Şekil 5-28: Türk Tıp Dizinine Giren Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

5.4.5 Türk Medline Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

Türk Medline veritabanında dizinlenen toplam 240 derginin (bkz. Şekil 5-9) kütüphanelerde bulunurluğu büyükten küçüğe sırasıyla şu şekilde belirlenmiştir: Milli Kütüphane (204), NLM (192), ULAKBİM-CABİM (165), Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi Kütüphanesi (93), (bkz. Şekil 5-29).

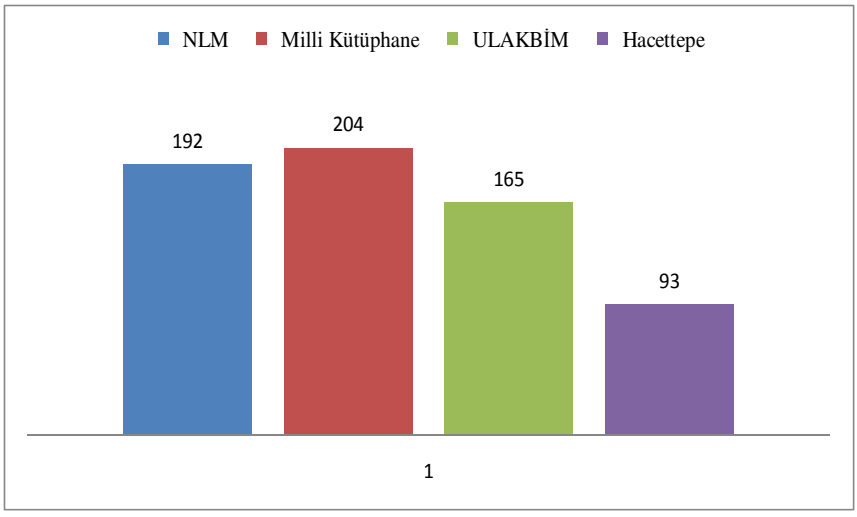

Şekil 5-29: Türk Medline Veritabanında Dizinlenen Dergilerin Kütüphanelerde Bulunurluğu

Araştırma kapsamında olan NLM, Milli Kütüphane, ULAKBİM-CABİM kütüphanelerinin ortak yönü, bibliyografik veritabanı hazırlamalarıdır. Bunun doğal

sonucu olarak, ilgili kütüphanelerin hazırladıkları veritabanlarında yer alan dergilerin, ilgili kütüphanenin dermesinde bulunma sayısı yüksek olmuştur. Mesela Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda yer alan dergilerin Milli Kütüphane'de bulunma sayısı yüksektir. Aynı durum NLM kütüphanesi - PubMed veritabanı için ve ULAKBİM-CABİM– Türk Tıp Dizini için de geçerlidir. Ancak, Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türk Medline ve WOS veritabanında yer alan ulusal dergilerin en fazla NLM kütüphanesinde bulunması düşündürücüdür (Milli kütüphane kapsam dışı bırakılırsa). Bu da ulusal süreli yayınlarımızın araştırma kütüphaneleri bünyesinde yetirince takip edilmediğinin ve bu kütüphanelerde erişimin sağlanması için gereken titizliğin gösterilmediğinin göstergesidir. Bu duruma paralel olarak kendi ülkemizde üretilen bilgiye yeterli özen ve ilgi gösteremediğimizi de ortaya koymaktadır.

5.4.6 Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme ve Kütüphanelerde Bulunurluk İlişkisi

	Kütüphane Sayısı					
Veritabanı Sayısı	0	1	2	3	4	Genel Toplam
0	**126**	**424**	**87**	**4**	**1**	642
1	**33**	**190**	**141**	**55**	**4**	423
2	**3**	**10**	**63**	**40**	**24**	140
3			**9**	**41**	**50**	100
4		**1**	**1**	**9**	**11**	22
5				**2**	**5**	7
Genel Toplam	162	625	301	151	95	1334

Tablo 5-5: Bibliyografik Veritabanlarında Dizinlenme ve Kütüphanelerde Bulunurluk İlişkisi

PubMed, WOS, Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türk Tıp Dizini ve Türk Medline veritabanlarından en az birinde dizinlenen dergiler ile NLM, Milli Kütüphane, ULAKBİM ve Hacettepe Tıp Merkezi Kütüphanesinden en az birinde bulunan dergilerin sayıları kıyaslanmıştır (bkz. Tablo 5-5). Amaç dergilerin

kütüphanelerdeki bulunurluğu ile veritabanlarında dizinleme arasındaki ilişkiyi öğrenmektir. Hiçbir bibliyografik veritabanında dizinlenmeyen dergilerin (yani veritabanı sayısı "0" olanların) dört kütüphanede bulunma sayısı 1, üç kütüphanede bulunma sayısı 4, iki kütüphanede bulunma sayısı 87, sadece bir kütüphanede bulunma sayısı 424, hiçbir kütüphanede bulunmama sayısı 126'dır. Dört ve beş veritabanında dizinlenen dergilerin kütüphanelerde bulunma sayıları yüksektir. Hiçbir veritabanında dizinlenmeyen dergilerin bir kütüphanede bulunma sayısı oldukça yüksektir. Tablo 5-5 incelediğinde, dergilerin dizinlendiği veritabanı sayısı artıkça, kütüphanelerde bulunma sayısının da artmakta olduğu görülmektedir. **Dergilerin dizinlendiği veritabanı sayısı azaldıkça kütüphanelerde bulunma sayısı da düşmektedir. Aralarında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.**

5.5 WOS VE ULUSAL VERİTABANLARINDA YILLARA GÖRE DİZİNLENEN YAYIN SAYISI

Türkiye'de uygulanan uluslararası bilimsel yayınları teşvik ve akademik atama ve yükseltmelerde uluslararası yayın yapma politikaları ulusal süreli yayınları olumsuz etkilemektedir. Uygulanan bu politikalar yazarların Türkiye'de yaptıkları araştırmaların bulgularını ilk önce WOS kapsamında olan dergilerde yayınlama eğilimi göstermelerine neden olmaktadır. Yapılan araştırmaların sonuçları bu dergilerde kabul görmediği zaman araştırmacıların tercihi ulusal süreli yayınlar olmaktadır. Bu da doğal olarak ulusal dergilerin niteliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca bu eğilim, Türkiye kökenli araştırmaların özünde, yabancı dergilerde yayınlanmak gayesinin yatmakta olduğunu da göstermektedir. Bu durum yabancı dergilerin politikaları çerçevesinde araştırma yapmayı gerektirmektedir.

Daha önce 4.bölümde de bu yönde gerekli açıklamalar ve bulgular sunulmuştu. Burada ise Türkiye kökenli araştırmalar için, WOS kapsamında yıllara göre dizinlenen yayın sayısı ile ulusal veritabanları kapsamında yıllara göre dizinlenen yayın sayısı kıyaslanmıştır. Buradaki WOS kapsamında olan verilerin saptanması için ayrıca WOS'da bir çalışma yapılmamıştır. Bunun yerine daha önce yapılmış güncel araştırmaların verilerinden yararlanılmıştır. Burada kullanılan veriler TÜBİTAK'ın hazırladığı WOS kapsamında Türkiye Kaynaklı Bilimsel Yayın Sayısı istatistiklerinden alınmıştır (TÜBİTAK, 2010b). Bu veriler (Şekil 4-2)dede verilmiştir. Ayrıca bu veriler (Şekil 5-30)'da tekrardan yorumlanmıştır. Ulusal veritabanları kapsamında yer alan yayın sayısı verilerine gelince; ULAKBİM bünyesinde bulunan veritabanlarında dizinlenen toplam yayın sayısı, ULAKBİM Tıp Veritabanı sorumlusundan alınmıştır[7]. Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda dizinlenen yayın sayısı da dizinin web sayfasında yayınlanan istatistikî bilgilerden (Milli Kütüphane, 2009c) elde edilmiştir.

WOS, Türkiye Makaleler Bibliyografyası, ULAKBİM Ulusal veritabanları verileri bütün konuları kapsamaktadır (Sağlık Bilimleri, Fen Bilimleri, Temel Bilimler, Beşeri Bilimler, Sosyal Bilimler). Konu ayrımına gidilmemiştir. Fakat ULAKBİM bünyesindeki veritabanları (Türk Tıp Dizini, Yaşam Bilimleri Veritabanı, Mühendislik ve Temel Bilimler Veritabanı, Sosyal ve Beşeri Bilimler Veritabanı) ayrı ayrı gösterilmiş, ayrıca yıllara göre bu veritabanlarında dizinlenen yayın sayısı toplanarak ULAKBİM-Ulusal veritabanları toplam olarak değerlendirilmiştir. ULAKBİM veritabanlarının istatistikî bilgilerine ancak 2000 yılından sonraki verilere erişim sağlanmıştır. Bu nedenle diğer veritabanlarının istatistikî bilgileriyle

[7] S. Tabanlıoğlu ile 14 Nisan 2010 tarihinde gerçekleştirilen kişisel iletişim

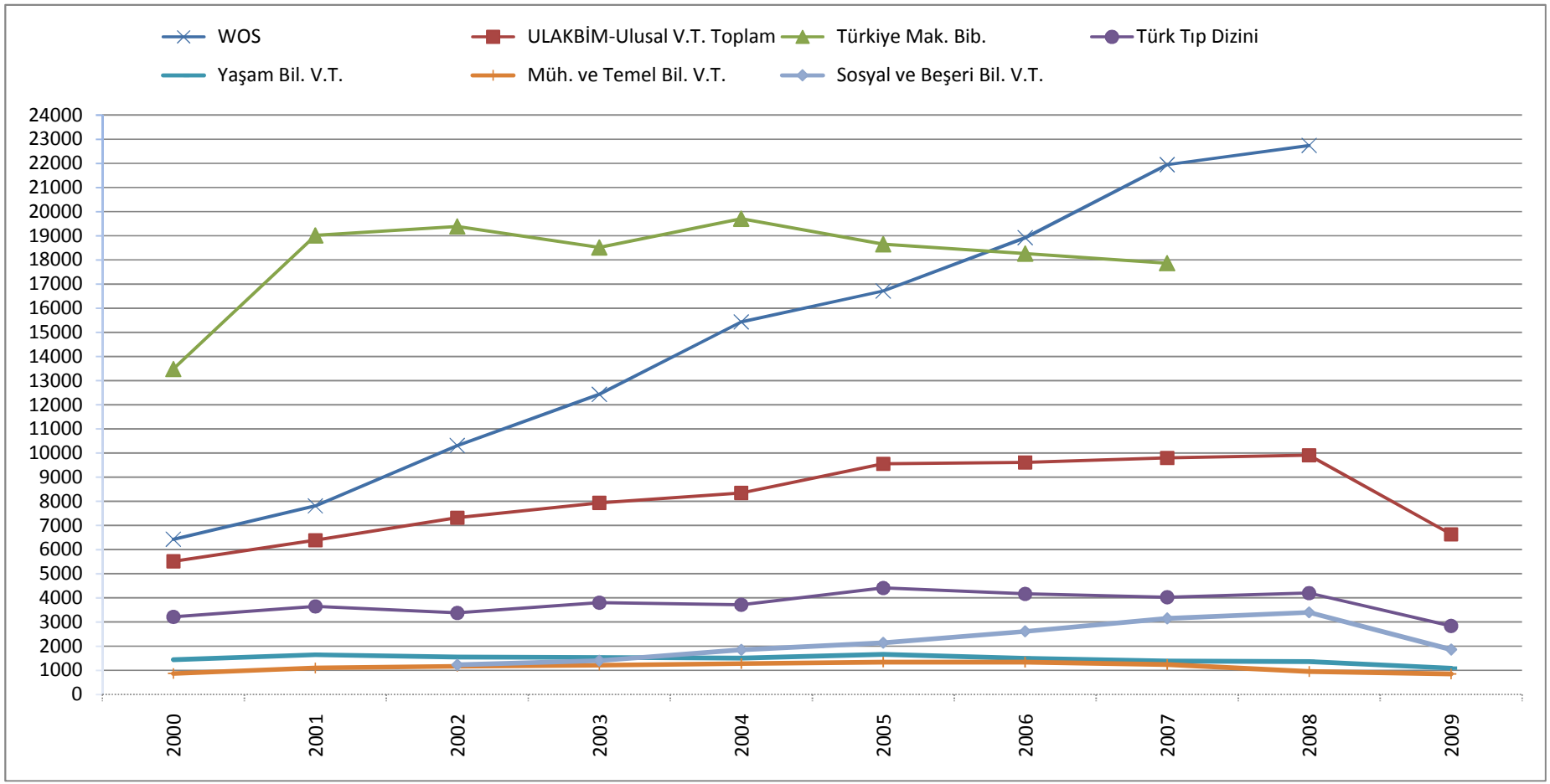

Şekil 5-30: WOS ve Ulusal Veritabanlarında Yıllara Göre Dizinlenen Yayın Sayısı

uygunluk sağlamak için 2000 yılından sonraki veriler değerlendirme kapsamına alınmıştır. Bu veriler (Şekil 5-30) da yorumlanmıştır.

Şekil 5-30 grafiği incelendiğinde WOS kapsamındaki Türkiye kökenli yayın sayısında sürekli bir yükselme olduğu görülmektedir. Ulusal veritabanlarına bütün olarak bakıldığında, WOS'da olduğu gibi çok belirgin bir yükselme olduğu söylenemez. Bir durgunluk söz konusudur. 2006 yılına kadar Türkiye Makaleler Bibliyografyası WOS'dan daha fazla Türkiye kökenli yayın dizinlemiştir; fakat 2006 yılında WOS'da yer alan Türkiye adresli yayın sayısı Türkiye Makaleler Bibliyografyası'nda yer alan yayın sayısını geçmiştir. Grafikte **en dikkat çeken nokta WOS'un Türkiye Makaleler Bibliyografyası ve ULAKBİM-Ulusal veritabanlarından (Toplam) daha fazla yayın dizinlemesidir.** Örneğin 2007 yılında WOS'da yer alan Türkiye kökenli yayın sayısı 21.943 iken Türkiye Makaleler Bibliyografyasında yer alan yayın sayısı 17.866, ULAKBİM-Ulusal veritabanlarında yayınlanan toplam yayın sayısı 9.794'dir. WOS bu yılda Türkiye Makaleler Bibliyografyasından 4.077 fazla, ULAKBİM-Ulusal veritabanların dan 12.149 fazla Türkiye kökenli yayın dizinlemiştir. Bu durum meselenin gerçek boyutunu gözler önüne sermektedir. WOS kapsamında yer almayan yabancı dergilerde yer alan Türkiye adresi makalelerde değerlendirmeye alındığında, uygulanan yayın teşvik politikalarının ulusal süreli yayınları olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. WOS kapsamında dizinlenen ulusal süreli yayınlara ulusal çapta erişim de ayrı bir tartışma konusudur, çünkü WOS kapsamında yer alan dergilerin yabancı dergi olmaları münasebetiyle ya bir veritabanı kapsamında satın alınması ya da bu dergilere bireysel aboneliğin yapılmasıyla erişim mümkündür. (Açık erişimli dergiler bu tartışma konusunun kapsamında değildir) Bu durumda

şöyle bir çıkarımda bulunmak yerinde olacaktır: Ulusal sermaye harcanarak bilimsel bilgi üretilmektedir. Yapılan araştırmalar başka ülkelerde yayınlanan dergilerin politikası, yani o ülkenin politikası doğrultusunda yapılmaktadır. Üretilen bu bilimsel bilgiye, tekrardan ulusal sermaye yatırılarak satın alınma yoluyla erişim sağlanmaktadır veya satın alma/abonelik yapılmadığı için ulusal yayınlara ulusal çapta erişim sağlanamamaktadır.

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 SONUÇ

Bilgi patlamasıyla sayıları artan süreli yayınlar bilimsel bilginin iletiminde, akademik alanda sıkça kullanılan birer iletişim aracı haline gelmişlerdir. Akademisyenlerin sayısı artan süreli yayınlara ve daha nitelikli yayınlara erişimini sağlamak amacıyla bilgi merkezleri, bibliyografik bilgi veren veri tabanları ve dizinler içerdikleri dergilerde seçim yoluna gitmişlerdir. Geçen süreç içerisinde seçilen süreli yayınlar saygın veritabanlarında dizinlenerek dünya çapında araştırmacıların erişimine açılmıştır. Zamanla bu veritabanlarında bulunan yayınlar üzerinde çeşitli parametrelerle ölçümler yapılarak makalelerin, dergilerin niteliği belirlenmeye başlanmıştır. Bu veritabanlarında kullanılan parametreler aynı zamanda yazarların, kurumların ve hatta ülkelerin bilime olan katkılarının ölçümünde de kullanılmaya başlanmıştır. Çeşitli performans ölçümleri yapılarak bilim dünyasında oluşturulan etki değerleri kıyaslanmaya başlanmıştır. Bu ölçümler bir iki veritabanında yapılmaktadır. Bu durum, doğal olarak ülkemizde de bu veritabanları bünyesinde yer alan dergilerde yayın yapma teşviki başlatmıştır. Böylelikle bu veritabanlarında Türkiye adresli yayınların daha fazla temsil edilmesi hedeflenmiştir.

Bu çalışmada ulusal süreli yayınların bilimsel niteliğini olumsuz olarak etkileyen nedenleri araştırmak öncelikli amaçlardan biri olmuştur. Süreli yayınlarda nitelikten kastedilenin ne olduğunu anlamak amacıyla, araştırma kapsamında olan uluslararası ve ulusal veritabanları dergi seçim ölçütleri incelenmiştir. Bu doğrultuda ulusal

süreli yayınların sorunları daha önce yapılmış araştırmalara dayanarak dile getirilmiştir.

Ayrıca aşağıdaki maddelerde belirtilen koşullar bu konunun öneminin anlaşılması açısından önemlidir:

- Ulusal yayın yapmaya teşvik, ülke sorunlarını çözmeye yönelik araştırmaları, dolayısıyla yayınları teşvik eder
- Ulusal dergilerde yayın yapmak, ülkede ar-ge'ye yapılan yatırımın yurtdışına kaymasını engeller.
- Uluslararası yayınların kaliteli olması kadar, onu yayınlayan ülkelerin bilim politikalarına uygun içeriğe sahip olması da gerekmektedir (Bağcı, 2007, 212)
- Ulusal yayına teşvik, Türkiye kaynaklı dergilerin daha nitelikli yayınlar bulmasını sağlar.

Araştırmamızda ulusal tıp süreli yayınlarının niteliğini olumsuz etkileyen iki büyük etken olduğu ileri sürülerek bu araştırmanın hipotezi oluşturulmuştur. Tezin hipotezleri **"1.Türkiye de tıp ve sağlık bilimleri alanında yayınlanan süreli yayınların erişim sorunu vardır. 2. Ülkemizde uygulanan "uluslararası bilimsel yayınları teşvik politikası" ve "akademik atama ve yükseltmelerde uluslararası yayın yapma politikası" ulusal süreli yayınları olumsuz etkilemektedir"** şeklinde belirlenmiştir.

Araştırma hipotezlerini sınamak amacıyla tıp alanında yayınlanan ulusal süreli yayınlar ele alınarak, Cumhuriyetin ilanından günümüze dek bu alanda yayınlanan 1334 süreli yayın saptanmıştır. Bu süreli yayınlara erişim olgusunun ne durumda olduğunu belirlemek için kütüphanelerde bulunurlukları ve bibliyografik veritabanlarında dizinlenme durumları incelenmiştir. Ayrıca WOS veritabanında ve Ulusal veritabanlarında yer alan Türkiye adresli yayın sayısı verileri elde edilerek,

yapılan literatür incelemesi sonucu elde edilen verilerle birlikte değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda ortaya konan bulguların hipotezimizi destekler nitelikte olduğu görülmüştür. Bu bulgular, aşağıda sıralanan alt hipotezlerin de kanıtlandığını göstermektedir.

- Ulusal süreli yayınların büyük bir kısmı ulusal ve uluslararası bibliyografik veritabanlarında dizinlenmemektedir.
- Tıp alanındaki ulusal süreli yayınların araştırmamızın kapsamında belirttiğimiz kütüphanelerde bulunurluğu düşüktür.
- Ulusal süreli yayınların üretiminde denetimsiz bir artış vardır. Süreli yayınlarda yayımlanan makalelerin büyük bir kısmı sağlıklı bir biçimde bibliyografik denetim altına alınıp duyurulamadığı için kullanılma imkanı bulamadan kaybolmaktadır.
- Ülkemizde uygulanan yayın teşvikine ilişkin politikalar araştırmacıları uluslararası dizinlerde yer alan dergilere yayın vermeyi teşvik etmektedir. Diğer taraftan Türkiye'de yayımlanan dergilerin sayıca az bir bölümü uluslararası dizinlerde yer almaktadır. Bu durum Türkiye kökenli araştırmaların yabancı dergilerde yayınlanmasına neden olmaktadır ve Türkiye kökenli dergilerin nitelikli makale bulmasını engellemekte ve **yayın göçüne** sebep olmaktadır.

Araştırmada elde edilen sonuçlar aşağıda listelenmiştir.

- WOS'da yer alan Türkiye adresli yayın sayısının yıllara göre artışının yüksek olduğu saptanmıştır. Fakat yayınların büyük bir kısmının etki faktörü düşük olan dergilerde yayınlandığı görülmüştür (Demirel, Saraç ve Özen, 2008; Al, 2008).

- Veritabanlarının dergi seçerken belli ölçütleri kullandıkları görülmüştür. Dergilerin veritabanlarında yer alması ise bir nitelik ölçütü olarak kabul

görülmektedir. Kütüphaneler ise dergilerin veritabanlarında yer almasını bir seçim ölçütü olarak kabul etmektedirler.

- Gerek uluslararası, gerek ulusal veritabanlarının dergi seçim ölçütlerinde uygulanan yöntemlerin farklı olduğu, ancak bunların dışında benzer yöntemlerin de uygulandığı görülmektedir. **Bir derginin niteliğinin; konunun özgünlüğüne, içeriğinin kalitesine, editöryal çalışmaların kalitesine, uluslararası editöryal kurallara uygunluğuna, dergi editörlerinin ve yazarlarının uluslararası çeşitliliğine, derginin zamanında çıkmasına, dergide yayınlanan her makale için İngilizce tam bibliyografik bilgi taşımasına bağlı olduğu** anlaşılmaktadır.

- PubMed ve WOS yerel dergilerin dizinlemesinde farklı bir politika uygulamamaktadır. Ayrıca **dergi içerdiği konu itibariyle bölgesel kullanıcılara hitap ediyorsa dizin kapsamına alınmamaktadır**. Bu bakımdan yerel olarak yayınlanan dergilere erişimin sağlanması için ulusal çapta veritabanı oluşturmanın önemi artmaktadır.

- Tıp kullanıcılarının PubMed veritabanını sıklıkla kullandıkları, Türkiye'de ki akademisyenlerin ulusal bibliyografik veritabanlarını pek kullanmadıkları daha önce yapılmış araştırmalarda görülmüştür. Ulusal veritabanlarının kullanımı düşük olduğu gerçeği; bu veritabanlarında yer alan makalelere erişimin ne denli güç olduğu ortaya çıkartmaktadır.

- **Tıp alanı ele alındığında, genel konularda (Genel Tıp, Eczacılık, Diş Hekimliği) yayınlanan dergi sayısının diğer spesifik konulara kıyasla daha fazla olduğu bulunmuştur** (bkz. Tablo 5-3). Bu konularda fazla dergi yayınlanmasına rağmen PubMed ve WOS veritabanlarında dizinleme başarısı yakalanamamıştır.

Fazla yayın olmasının sebebi Tıp, Eczacılık ve Diş Hekimliği Fakültesi olan üniversitelerin bu genel konularda yayın yapmalarıdır. Aynı durum hastane bünyesinde yayınlanan dergilerde de vardır. Böylelikle **genel konularda gereğinde fazla süreli yayın yayınlandığı** belirtilebilir. Ayrıca **dergilerin özgün konu işlemediği** çıkarımı yapılabilir. Bunun bir nedeni olarak da, spesifik konularda yayın yapan dergilerin alanlarında yeterli sayıda nitelikli özgün yayın bulamamaları gösterilebilir.

- Dergilerin %47'sinin bir kütüphanede, % 23'ünün iki kütüphanede, % 11'nin üç kütüphanede, % 7'sinin dört kütüphanede bulunduğu saptanmıştır. Üç kütüphanede veya dört kütüphanede bulunma oranı düşüktür. Geriye kalan % 12'lik dergi grubunun ise ilgili kütüphanelerde hiçbir sayısı bulunamamıştır. Bu bulgular çerçevesinde ulusal tıp dergilerinin **3 veya 4 kütüphanede bulunma oranının düşük olması dergilerin kütüphanelerde bulunurluğunun çok düşük olduğunu** göstermektedir (Kaldı ki araştırmamızda dergilerin sadece bir sayısının kütüphane dermesinde bulunması durumunda bile o dergiler var olarak kabul edilmiştir.)

- **Yayın türü olarak sadece "bilimsel dergi" olarak belirtilen grubun kütüphanelerde bulunurluğu** ele alındığında; %30'unun bir kütüphanede, % 32'sinin iki kütüphanede, % 18'inin üç kütüphanede, % 11'inin dört kütüphanede bulunduğu saptanmıştır. Bilimsel dergilerin % 9'u hiçbir kütüphanede bulunamamıştır. **Bilimsel dergilerin de üç ve dört kütüphanede bulunma oranının düşük olduğu saptanmıştır.**

- **Dergilerin bibliyografik veritabanlarında dizinlenme oranı** incelendiğinde; dizinlere girmeyen dergi oranının % 48 olduğu belirlenmiştir. Dergilerin % 32'sinin beş dizinden herhangi birine, % 10'un iki dizine, %7'sinin üç

dizine, % 2'sinin dört dizine ve % 1'nin beş dizine girdiği saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda **ulusal tıp süreli yayınlarının dizinlerde bulunurluğunun düşük olduğu** sonucuna varılmıştır. (Dergilerde yayınlanan sadece bir makale bile ilgili veritabanında dizinlenmişse, dizin kapsamına girdiği kabul edilmiştir.). Tıp kullanıcıları tarafından çok kullanılan PubMed veritabanında yer alan dergi sayısı 48 ve WOS veritabanında yer alan dergi sayısı ise 31 olarak bulunmuştur. **Bu sayılar Ulusal dergiler için çok düşüktür. Ayrıca PubMed'de ve WOS'da dizinlenen dergilerin büyük bir kısmının son yıllarda bu veritabanlarında yer aldığı görülmüştür.**

- **Ulusal bibliyografyalarda** yer alan ortak dergilerden sadece %14'ü üç ulusal veritabanında da yer alabilmiştir. İki veritabanında %15 oranında dergi bulunmuş, üç veritabanından herhangi birinde dizinlenen dergi oranı %40 olarak saptanmıştır. Ulusal tıp dergileri içinden ulusal veritabanlarında yer almayan dergi oranı ise %31 olarak belirlenmiştir. Ulusal veritabanlarında yer almayan ve en az bir veritabanında yer alan dergi küçümsenmeyecek orandadır.

- Ulusal Tıp dergilerinin PubMed ve WOS veritabanında yer almasının nedenlerinden birinin, derginin **İngilizce yayın kabul etmesi** etkili olduğu belirtilebilir.

- **Vakıf ve Dernek bünyesinde yayınlanan dergilerin** PubMed ve WOS'da daha fazla dizinlendiği görülmüştür.

- Genellikle **bilimsel dergilerin** veritabanlarında dizinlendiği görülmektedir. Ayrıca etki değeri yüksek yabancı dergilerden yapılan çeviri dergilerin ulusal veritabanlarında pek dizinlenmediği görülmüştür.

- Araştırmada ulusal tıp dergilerdeki PubMed ve WOS veritabanlarında temsil edilen toplam makale sayısı ve dergilerin dizinlendiği toplam yıllar hesaplanmıştır (bkz. Şekil 5-19). Yapılan incelemede **dergilerin veritabanında bulunduğu toplam yıl ile dergilerin veritabanında temsil edilen toplam makale sayısının düşük olduğu yerde yoğunluğun fazla olduğu belirlenmiştir. Veritabanında uzun dönem kalma başarısını gösterip, Türkiye adresli yayınların bu veritabanlarında fazla temsil etmesini sağlayan dergi sayısının çok az olduğu görülmüştür.**

- **Ulusal veritabanlarında** dizinleme işleminin gecikmeli olarak yapıldığı saptanmıştır. Bu durum yayınlara erişimi olumsuz etkilemektedir.

- **Bütün veritabanlarında 1-10 yıl arasında dizinlenen dergi sayısının çok fazla olduğu görülmüştür** (bkz. Tablo 5-4; Şekil 5-24). Dizinlenen toplam yıl sayısı arttıkça dizinlenen dergi sayısı da ciddi oranda düşmektedir. Ulusal dergilerin büyük çoğunluğunun uzun müddet veritabanlarında dizinlenmediği saptanmıştır. Bu da üretilen bilimsel dergilerde denetimsiz bir artış olduğunun ve yayınlanan yayınların yeterince kullanılmadan veya dergiler yeterili bir olgunluğa gelmeden kayıp olduğunun göstergesidir.

- Dergilerin genellikle **milli kütüphanede daha fazla bulunduğu** belirlenmiştir. Ayrıca NLM'in Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi Kütüphanesi'nden ve ULAKBİM-CABİM'den daha fazla ulusal dergi dermesine sahip olduğu saptanmıştır.

- PubMed, WOS, Türkiye Makaleler Bibliyografyası, Türk Tıp Dizini ve Türk Medline veritabanlarından en az birinde dizinlenen dergiler ile NLM, Milli

Kütüphane, ULAKBİM-CABİM ve Hacettepe Üniversitesi Tıp Merkezi Kütüphanesinden en az birinde bulunan dergiler, sayılar açısından kıyaslanmıştır (bkz. Tablo 5-5). Dört ve beş veritabanında dizinlenen dergilerin kütüphanelerde bulunma oranının yüksek olmasının yanı sıra, veritabanında dizinlenmeyen ve en az bir kütüphanede bulunan dergilerin oranı oldukça yüksek olduğu saptanmıştır. **Yapılan incelemede dergilerin dizinlendiği veritabanı sayısı artıkça, kütüphanelerde bulunma sayısı da artmaktadır. Dergilerin dizinlendiği veritabanı sayısı azaldıkça kütüphanelerde bulunma sayısı da azalmaktadır. Aralarında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.**

- Ulusal veritabanlarında spesifik bir dizinleme işleminin yapılmadığı saptanmıştır. Örneğin dizinleme işleminde erişimi maksimum seviyeye getirmek için yapılan alfabetik konu nitelemesi sadece Türk Tıp Dizini'nde vardır.

- WOS, Türkiye Makaleler Bibliyografyası ve ULAKBİM ulusal veritabanlarında yer alan yayınların (makale) sayıları konu ayrımı (Sağlık Bilimleri, Fen Bilimleri, Temel Bilimler, Beşeri Bilimler, Sosyal Bilimler) yapılmadan yıllara göre incelenmiştir (bkz. Şekil 5-30). **2000-2009 yılları aralığında WOS'da yer alan yayın sayısında sürekli artış gözlemlenmiş, söz konusu diğer ulusal veritabanlarında dizinlenen makale sayısında çok değişiklik yaşanmadığı görülmüştür. WOS veritabanı her zaman ULAKBİM veritabanlarından ve 2006 yılından sonra Türkiye Makaleler Bibliyografyasından daha fazla Türkiye kökenli yayın dizinlemiştir. Özellikle son yıllarda, WOS'un dizinlediği yayının sayısı ile ulusal veritabanlarında dizinlenen yayının sayısı arasında çok belirgin bir fark vardır.** WOS'da yer alan ulusal dergi sayısının az olduğu göz önüne alınırsa, Türkiye kökenli yayınların genellikle yabancı dergilerde yayınlandığı

açıkça görülmektedir. Bu durum **yayın göçünün** yaşandığının açık göstergesidir. Bunun temel nedeni uygulanan bilimsel teşvik politikalarının etkisinin büyük olmasıdır.

6.2 ÖNERİLER

- Yayınevi bazında veya belli konu veya gruptaki dergileri bir araya getirecek, bir platformda erişimi sağlayacak veritabanları oluşturulmalıdır. Örneğin Hacettepe veya Ankara Üniversitesi bünyesinde yayınlanan dergiler bir grup halinde bir veritabanında dizinlenmelidir. Bu platformlar bilgi ve belge yönetimi standartlarına göre düzenlenerek, bilgiye erişimi maksimum seviyede tutacak şekilde tasarlanmalıdır.

- Spesifik konularda da ulusal dergilerin yayınlanması için teşvikler yapılmalı ve bu bilim politikalarında bir şekilde yer almalıdır.

- Vakıf ve Dernek bünyesinde yayınlanan dergiler teşvik edilmeli, dernekler bünyesinde bilimsel çalışmaları destekleyecek çağdaş düzenlemeler yapılmalıdır.

- Etki değeri yüksek dergilerden yapılan Türkçe çeviri, dergiler de dizin kapsamına alınmalıdır.

- Tıp alanındaki bilgi erişim hizmetlerini sağlayan ve Türkiye kaynaklı tıp araştırmalarını düzenleyip bütün dünyadan erişimini sağlamayı amaçlayan ulusal bir tıp kütüphanesi kurulmalıdır.

- Ulusal dergilerin açık erişim sistemlerinde erişimi sağlanabilir hale getirilmeli, yayının daha çok kullanılabileceği, yazar ve editörlere anlatılarak açık erişim teşvik edilmelidir.

- Ulusal veritabanlarının yönetim politikaları tekrardan gözden geçirilerek, bu veritabanlarında dizinlenen yayınlara denetimli alfabetik konu nitelemesi yapılması gerçekleştirilmelidir. Ayrıca dizinleme işleminin hızlı bir şekilde yürütülmesini sağlamak için, dergi yayıncılarından veritabanına veri aktarılmasını kolaylaştıracak yeni özellikler veritabanlarınca desteklenmelidir. Bu işlemleri örneğin XML teknolojisi ile yapmak mümkündür. Dile getirilen yöntem ve teknoloji PubMed tarafından başarılı bir şekilde kullanılmaktadır.

- Hakemli dergiler için profesyonel olarak hazırlanacak online makale sistemleri (otomasyon programı) tasarlanmalıdır. Bu sistemde makale toplama, değerlendirme, raporlama, yayınlama modülleri bulunmalıdır. Ayrıca yine bu sistemler veritabanlarına veri aktarımını sağlayacak, standartları ve protokolleri destekleyecek şekilde tasarlanmalıdır.

- Ulusal Kütüphaneler, ulusal dergilere erişimi sağlamak için dergilerin gerek basılı, gerek elektronik sürümlerini sistemli bir şekilde dermelerinde bulundurmalıdır.

- Ulusal süreli yayınlarda yayınlanan makalelere hızlı erişim olanağı sağlamak için, dergilere yayın kabul edildikten sonra (hakem onayı alındıktan sonra) erişimi sağlamak gereklidir. Sadece basılan yayınlar değil basım aşamasında olan yayınlara da erişim sağlanmalıdır. Bunun için yeni sistemler araştırılmalı ve ulusal veritabanları buna uygun şekilde tasarlanmalıdır. Bu, makalelerin okunabilirliğini yükseltecektir. Günümüzde pek çok yabancı dergi bu erişim hızını artırmak için basılı kopyanın hazırlanıp yayınlanmasından önce dergi sayılarının elektronik nüshalarını WWW üzerinden yayınlamaktadır.

- Ulusal dergilerin editör ve yazarlarında çeşitlilik (farklı kurumda, üniversitede, ülkede… çalışan) sağlanmalıdır. Ulusal ve uluslararası alanda çeşitlilik olmalıdır. Bu işlemi yapmak için dergi yayıncılarını bu konuda bilgilendirecek, yararını anlatacak çalışmalar yapılmalıdır. Örneğin bu konu sempozyumlarda dile getirilmeli veya dergi editörlerine konunun önemini anlatacak çeşitli yayınlar hazırlanmalı, WWW üzerinde bilgilendirme sayfaları oluşturulmalı, gerekirse e-posta yoluyla tek tek bilgilendirme yapılmalıdır. Unutulmamalıdır ki, editör ve yazarlarda çeşitlilik dergi kalitesini ve erişebilirliğini yüksek tutmaktadır.

- Uluslararası editör kurullarının öngördüğü standartlar çerçevesinde ulusal dergilerin yayınlanması sağlanmalıdır. Bununla ilgili araştırmacılara ders, seminer, eğitim verilmelidir.

- Türkiye'de uygulanan uluslararası yayın teşvik politikaları tekrardan gözden geçirilerek, ulusal süreli yayınları olumsuz yönde etkilemeyecek bir politika oluşturulmalıdır. YÖK ve ULAKBİM tarafından ortaya konan teşvik ve yönlendirmelerin yayın hayatımızı yakından ilgilendirdiği, ilgili kurumların yetkililerini ile yayıncılarını bir araya getiren toplantılarda dile getirilmeli, sorunları ortadan kaldıracak çözüm yolları araştırılmalıdır. Örneğin Ulusal Yayın Kongrelerinde bu kuruluşların yetkilileri bir araya getirilerek çözüm arayan çalıştaylar düzenlenmelidir.

- Türkiye kaynaklı araştırmaların etki değeri düşük yabancı dergilerde yayınlanması yerine, ulusal dergilerde yayınlanması teşvik edilmelidir.

- Türkiye'nin Ulusal Bilim ve Yayın Politikaları gözden geçirilerek, belirli ölçütleri sağlayan ve veritabanlarında dizinlenme koşullarını yerine getiren

dergilerin basım, dağıtım, yayım işlemleri sırasında karşılaştığı ekonomik sıkıntıları giderecek maddi destek sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Akbulut, H.(2006).TÜBİTAK Türk Tıp Dizini Kuralları. Orhan Yılmaz (Editör), "Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2006" : 17 Kasım 2006 Ankara içinde (ss.81-84). Ankara: ULAKBİM.

Al, U. (2008). Türkiye'nin bilimsel yayın politikası: atıf dizinlerine dayalı bibliyometrik bir yaklaşım. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi.

ALA, (1983). **ALA Glossary of Library and Information Science**.. Young, Heartsill, Ed.. Chicago : American Library Association, 1983:

Aldur, M.M.(2005).Türk Tıp Dizini Kriterlerine Öneriler. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2006" : 17 Kasım 2006 Ankara içinde (ss.295- 301). Ankara: ULAKBİM.

Alemdar, K. (2007).Akademik Süreli Yayıncılık Üzerine. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.13-16). Ankara: ULAKBİM.

Alkan, N. (1998). Temel ve uygulamalı bilim dallarında etki faktörü değeri en yüksek olan süreli yayınların Ankara'daki üniversite kütüphanelerinde bulunabilirliği. **Türk Kütüphaneciliği**, 12(4):279-305.

Alkan, N. (1999). Tıp ve sağlık bilimleri dallarının 1990'larda etki faktörü değeri en yüksek olan süreli yayınları ve bunların Ankara'daki ilgili kütüphanelerde bulunabilirliği. "Bilginin serüveni: Dünü, bugünü ve yarını. Türk Kütüphaneciler Derneği'nin Kuruluşunun 50. Yılı Uluslararası Sempozyum Bildirileri" 17-21 Kasım 1999, Ankara (ss. 278-300). Yayına. hazırlayan. Ö. Bayram, E. Erkan, T. Gülle, D. Toplu, M. Toplu ve E. Yılmaz.. Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği.

Alkan, N. (1994), Bilgi Tarama Hizmetleri: Geleneksel Ve Bilgisayara Dayalı Tarama Tekniklerinin Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi.

Alpay, M. (1973), **Kütüphanecilik Terimleri**, İstanbul, Edebiyat Fakültesi Basımevi.

Amin, M. ve Mabe M.A.(2003). Impact factors: use and abuse. **Medicine**. 63: 347-354

Anakara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.(2009). Tez Yazım Yönergesi. 15 Aralık 2009 tarihinde <http://sosbilens.ankara.edu.tr/UserFiles/File/tezyazimyonergesi.doc> adresinden erişildi.

Ardıç, F. N. (2007). Türkçe Yayın ve Akademik Yükseltme Kriterleri. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.35-38). Ankara: ULAKBİM.

Asan, A.(2005). SCI-Expanded, SSCI, AHCI ve Etki Faktörü (=Impact Factor). Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005" : 8-9 Nisan 2005 Ankara içinde (ss.221-263). Ankara: ULAKBİM.

Atamer, H., Dorsan, K., Önder, L. ve Torun, K.. (2002). 70 bin araştırmaya 5 trilyon teşvik. **Cumhuriyet Bilim Teknik**, 823:10-11.

Atılgan, D.(2005a).Bilginin Organizasyonunda Ulusal Dizinlerin Önemi Ve Atıf Sistemi Üzerine Düşünceler. 13.Şubat 2010 tarihinde <http://acikarsiv.ankara.edu.tr/fulltext.php?yayin=170&id=fulltext/170.htm> adresinden erişildi.

Atılgan, D. (2005b). Bilimsel Yayınlarda Üniversitelerin Yeri. **Türk Kütüphaneciliği**. c.19,s.1.s.(97-104).

Ayşan, E. (2003). İnternet Desteğinde Bilimsel Makale ve Tez Yazımı, İstanbul: Lotus.

Bağcı, E.Ç.(2007). Türkiye'de Bilimsel Dergiciliğin Yeniden Yapılanması için bir Öneri. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.212-215). Ankara: ULAKBİM.

Batı, H. (2006). Elektronik bilgi kaynaklarında maliyet – yarar analizi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kütüphanesi üzerine bir değerlendirme. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Baysal, J. (1987), **Kütüphanecilik Alanında Yeni Kavramlar, Araçlar, Yöntemler,** İstanbul. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

Canese K. (2006). PubMed Celebrates its 10th Anniversary! **NLM Tech Bull.** Sep-Oct;(352):e5. 6 Şubat 2010 tarihinde <http://www.nlm.nih.gov/pubs/techbull/so06/so06_pm_10.html> adresinden erişildi.

Clarfield,A. M. (1996). Finding pleasure and history in the Index Medicus. **Can Med Assoc J**. 155 (9). (ss.1327-1328)

Coletti, M.H., Bleich, H.L.,(2001).Medical Subject Headings Used to Search the Biomedical Literature.**J Am Med Inform Assoc**. 2001;8:317–323.

Çimen, H., Çimen E. (2006). Uluslararası Akademik Yayınlar ve Türkiye'nin Bilimsel Üretkenliği. Aytaç Yıldızeli, H.K Bahşişoğlu (Editör) "ÜNAK'06: Bilimsel İletişim Ve Bilgi Yönetimi": 12-14 Ekim 2006 Ankara içinde (145-162) Ankara: ÜNAK.

Çolaklar, H., Güneş, G. ve Küyük A.(2007). Ulusal Tıp ve Sağlık Bilimlerinde Dergi Adı Kısaltmaları: Bir Pilot Çalışma. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.148-170). Ankara: ULAKBİM.

De Groote, S. L. ve J. L. Dorsch (2003). "Measuring use patterns of online journals and databases." **Journal of the Medical Library Association (JMLA)** 91(2): 231-41.

Demirbağ, Ali E. (2007) Tıbbi Yayınların Epidemiyolojik ve İstatistiksel Analizindeki sorunlar ve Yapıcı Eleştiri Yaklaşımının Yayın ve Dergi Kalitesi Üzerine Etkisi. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.171-180). Ankara: ULAKBİM.

Demirel, İ.H.,Saraç, C. ve Özgen, T. (2008).Türkiye'de Bilim: (1973-2006). Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008" : 21-22 Kasım 2008 Ankara içinde (ss.31-34). Ankara: ULAKBİM.

Dergi değerlendirme kriterleri talimatnamesi ve makale değerlendirme kriterleri talimatnamesi. Ankara: Milli Kütüphane.

Dilek, H. (1997). Süreli Yayın Mı? Süreğen Yayın Mı?. B.Yılmaz (Yay. Haz.) "Kütüphanecilik Bölümü 25. Yıl'a Armağan" içinde (ss. 219-225). Ankara : H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü.

Doğan, S. C. (2007) Tıp Akademisyenlerinin Elektronik Veritabanı Ve Elektronik Dergi Kullanımları: Hacettepe Üniversitesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi Hacettepe Üniversitesi.

Elsevier B.V., (2010). SCOPUS. 20 Şubat 2010 tarihinde <http://www.scopus.com> adresinden erişildi.

Goedeken E.A. (2006) The Serials Librarian: A Brief History and Assessment. **The Serials Librarian**, Vol. 49(4) 2006

Goldberg, T. ve N. Nixon (2005). "Serials Control: Past, Present and Future Imperfect." **Serials Review**. 31(3): 206-2009.

Gökçora, İ.H. (2007). Türkiye'de Sağlık Bilimleri ve Yayıncılığı: Biyotıp, Genetik, Bilişim ve Nihayet "Saydam Kurbağa"dan Uzay Tıbbına Doğru. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.19-23). Ankara: ULAKBİM.

Göksoy, E. ve İmamoğlu, A. (2007). Süreli Yayınlarda Editör ve Yayın Kurulu. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.39-43). Ankara: ULAKBİM.

Greenberg, S.J., Gallagher, P.E.(2009).The great contribution: Index Medicus, Index-Catalogue,and IndexCat. **J Med Libr Assoc** 97(2) (ss.108-113)

Güneş, G. ve Tarlan, M. (2003). "Tıp kütüphanelerinde elektronik kaynak kullanımı". 3. Tıbbi Bilgi Yönetimi ve Teknolojileri Sempozyumu, İstanbul, 22 Ocak 2010 tarihinde < http://kaynak.unak.org.tr/bildiri/unak04/u04-5.pdf> adresinden erişildi.

Gürdal, O., Narinç, S., Yıldızeli, A. Yılmaz, B. (1993). **Dizin:Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni / Türk Kütüphaneciliği (1952-1992)**. Ankara : Kültür Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü.

Hacettepe Üniversitesi (2009). Kütüphane Kataloğu. 10 Aralık 2009 <http://katalog.hacettepe.edu.tr/?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF2B98091CB91374CB> adresinden erişildi.

Hacettepe Üniversitesi. (2010). Kütüphane Hakkında. 8 Nisan 2010 tarihinde <http://www.library.hacettepe.edu.tr/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EFDE5403A0B751BAF2 > adresinden erişildi.

Hünkar, T., Soyuyüce, E., Tabanlıoğlı, S.(2003). Enformasyon Alanında Bir Veri Tabanı Olarak Türk Tıp Dizini. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2003" : 28 Mart 2003 Ankara içinde (ss.173-178). Ankara: ULAKBİM.

ISSN.(2010).Statistics. 21.Mart 2010 tarihinde <http://www.issn.org/> adresinden erişildi.

Kansu, E. (2008).Bilimsel Yayınlarda Etik İlkeler. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008" : 21-22 Kasım 2008 Ankara içinde (ss.21-26). Ankara: ULAKBİM.

Kaptan, S. (1998). **Bilimsel araştırma teknikleri**. Ankara: Tekışık.

Karasözen, B., Bayram, Ö.(2007). 1997-2006 Türkiye Bilim Göstergeleri Analizi. Yöksek Öğretim Kurulu.

Kayaoğlu, H.D..(2008), **Süreli Yayınları Yönetimi**, İstanbul, Selenge

Keseoğlu, H.S.(1988), Kataloglama Kuralları örnekler ile Anglo – Amerikan Kataloglama Kuralları 2, İstanbul. Edebiyat Fakültesi Basımevi.

Keseroğlu, H.S.(1995). Batı'da Ve Osmanlı İmparatorluğu'nda Süreli Yayınların Ortaya Çıkışı Ve Özellikleri. **Müteferrika**. S.6, ss.19-28.

Keseroğlu, H.S.(2006)**. Kataloglama kuralları: Anglo Amerikan kataloglama kuralları** (2. göz. Geçl. 4. bs.). İstanbul : Mep Kitap

Kozak, N. (1999), **Türkiye Akademik Dergiler Rehberi,** Ankara : Turhan Kitabevi

Kozak, N. (2002), **Türkiye Akademik Dergiler Rehberi-2002**, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi

Kozak, N. (2008), **Türkiye Akademik Dergiler Rehberi 2007-2008,** Eskişehir, Anadolu Üniversitesi.

Kutsal, Y.G.. (2008).Kurgudan Yayına Bilimsel Araştırma. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008" : 21-22 Kasım 2008 Ankara içinde (ss.83-86). Ankara: ULAKBİM.

Kutup.org:Türkiye Toplu Kataloğu. 23 Ocak 2010 < http://www.kutublog.com/> erişim sağlandı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı-Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü. (20 Ocak 2010). 5. Ulusal Yayın Kongresi. Sayı: B16.0.KYG.078.08.00825-12396

Küyük, A.(2003). Türkiye'de Yayınlanan Sağlık Bilimleri Dergilerinin Sayısal Analizi. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2003" : 28 Mart 2003 Ankara içinde (ss.57-94). Ankara: ULAKBİM.

Küyük, A., (1996), Türk Tıp Literatüründe Bilgi Erişim, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.

Küyük, A. ve diğerleri… (2007), **Türkiye Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergi Rehberi-2007**, Ankara, ÜNAK.

Mengülerek, İ. (2008) "Hakemli Dergi ve Muhasebecilik Alanı Hakemli Dergileri", **Mali Çözüm**, S.85, s.93-103

Milli Kütüphane. (2002).Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası 1923-1999. Ankara. Nüvis.

Milli Kütüphane.(2009). Milli Kütüphane Kataloğu. (Türkiye Bibliyografyası). 25 Kasım 2009 tarihinde <http://mksun.mkutup.gov.tr/F> adresinden erişildi.

Milli Kütüphane (2009b), Türkiye Makaleler Bibliyografyası. Yayınlar Listesi. 27 Kasım 2009 tarihinde <http://makale.mkutup.gov.tr/cgi-bin/WebObjects/Makale.woa/2/wo/bYqEkhmsbBCfQgvB7ZutYM/5.1.0.7> adresinden erişildi.

Milli Kütüphane. (2009c). Türkiye Makaleler Bibliyografyası, İstatistiksel bilgiler. 10 Aralık 2009 tarihinde < http://tmb.mkutup.gov.tr/cgi-bin/WebObjects/Makale.woa/6/wo/Ccbw92s30Xx1zQWqL9shhM/0.2.9 > adresinden erişildi.

Milli Kütüphane.(2010a). Süreli Yayınlar Bilgi Sistemi. 21.Mart 2010 tarihinde < http://sureli.mk.gov.tr/> adresinden erilildi.

Milli Kütüphane.(2010b). Tanıtım. 8 Nisan 2010 tarihinde <http://www.mkutup.gov.tr/> adresinden erişildi

Milli Kütüphane.(2010c). Yayınlarımız. 21.Mart 2010 tarihinde < http://www.mkutup.gov.tr/menu/35 > adresinden erişildi.

Mueller,P.S.,Murali, N.S.,Cha, S.S.,Erwin,P.J.,Ghosh, A.K.(2006). The effect of online status on the impact factors of general internal medicine journals.**The Netherland Journal of Medicine**. 2006 , Vol.64, No.2

NCBI. (2009). NLM Catalog. 3 Aralık 2009 tarihinde <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/entrez?db=nlmcatalog> adresinden erişildi.

Nisonger, T.E..(1998), **Management of Serials in Libraries**, Englewood, Libraries Unlimited, Inc.

NLM.(1976)**. 200 years of American medicine (1776-1976)**. U. S. Dept. of Health, Education, and Welfare, Public Health Service, National Institutes of Health. Bethesda, Md.

NLM.(1985). Historical treasures of the National Library of Medicine. Bethesda, Md. : The Library

NLM.(2010a). The Story of NLM Historical Collections. 22 Şubat 2010 tarihinde <http://www.nlm.nih.gov/hmd/about/collectionhistory.html> adresinden erişildi.

NLM.(2010b). MEDLINE® Journal Selection. 25. Ocak 2010 tarihinde <http://www.nlm.nih.gov/pubs/factsheets/jsel.html> adresinden erişildi.

Osborn A.D. (1980). **Serial publications : their place and treatment in libraries**, Chicago : American Library Association.

Öksözoğlu, A.F.. Kütüphanecilik ve Dokümantasyonla İlgili Türk Standartları.

Ötüken, A.(1955). Milli Kütüphane Nasıl Kuruldu?. **Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni.** c.IV, s.1

Özbel, Y. (2007). Süreli Yayınların Niteliklerinin Artırılmasında Kurumların Katkısı. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.109-113). Ankara: ULAKBİM.

Öztürk, K.(1996), Süreli Yayın Toplu Kataloğu ve Bir Gözlem : İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi.

Öztürk, S. (2007) Tanım- Eleştiri / Türkiye Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergi Rehberi-2007, **Bilgi Dünyası**, 8(2): 314-325

Özyurt, S. (2007). Ulusal Atıf Dizini ve Dergilerimizin Etki Faktörü. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.55-72). Ankara: ULAKBİM.

PubMed.(2008). PubMed Overview. 10 Mart 2010 tarihinde < http://www.ncbi.nlm.nih.gov/corehtml/query/static/overview.html#Introduction> adresinden erişildi.

PubMed.gov(2010). PubMed.gov U.S. National Library of Medicine National Institutes of Health. 10 Mart 2010 tarihinde < http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/> adresinden erişildi.

Reitz, J.M. (2010). "Serial"ODLIS — Online Dictionary for Library and Information Science. 12 Ocak 2010 tarihinde < http://lu.com/odlis/> adresinden erişildi.

Saha, S., Saint, S. ve Christakis, D.A. (2003). Impact factor: a valid measure of journal quality? **Journal of the Medical Library Association**, 91(1):42-46.

Sefercioğlu, N. (2003). **Kataloglama İçin Kurallar**. Milli Kütüphane Ankara.

Soules, A. (2006). "The Enduring Serial: Past, Present, and Future" **The Serials Librarian,** Vol. 51(1), p.103-115

Tamam, L. (2010, 3 Şubat). Türk Psikiyatri Dizini, Dizin Hakkında. 4 Şubat 2010 tarihinde <http://www.psikiyatridizini.org/about.php> adresinden erişildi.

Taviloğlu, K. (2007). Akademik Yükseltmelerde Ulusal Yayınlar Ne Kadar Önemli?. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.77-81). Ankara: ULAKBİM.

Testa, J. (2010). The Thomson Reuters Journal Selection Process. 3 Mart 2010 tarihinde <http://thomsonreuters.com/products_services/science/free/essays/journal_selection_process/> adresinden erişildi.

Thomson Reuters, (2010a), Web of Science. > 7 Şubat 2010 tarihinde <http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/web_of_science?parentKey=441594,511822> adresinden erişildi.

Thomson Reuters, (2010b), Science Citation Index Expanded. 7 Şubat 2010 tarihinde <http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/science_citation_index_expanded>.adresinden erişildi.

Thomson Reuters, (2010c), Social Sciences Citation Index. 7 Şubat 2010 tarihinde <http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/social_sciences_citation_index?parentKey=555184,539593> adresinden erişildi.

Thomson Reuters, (2010d), Arts & Humanities Citation Index. 7 Şubat 2010 tarihinde <http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/arts_humanities_citation_index> adresinden erişildi.

Thomson Reuters, (2010e), Journal Citation Reports. 7 Şubat 2010 tarihinde <http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/journal_citation_reports?parentKey=555184,571933 > adresinden erişildi.

Timuralp B.(2007). Yayın Politikamız ve Geleceği için Öğretim Elemanı Eğitimi. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.25-34). Ankara: ULAKBİM.

Tonta,Y. (2007). Türkçe Dergilerde Yayımlanan Makaleler Üzerine Bir İnceleme. S. Kurbanoğlu, Y. Tonta ve U. Al (Yay. haz.), "Değişen Dünyada Bilgi Yönetimi Sempozyumu": 24-26 Ekim 2007, Ankara.Bildiriler. içinde (ss.185-192) Ankara: H.Ü. Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü.

TUİK(2008).Yazılı Medya İstatistikleri, 2008. Sayı:137. 07 Ağustos 2009. 2 Mayıs 2010 tarihinde <www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6161.> adresinden erişildi.

TÜBİTAK. (1993). Türk Bilim ve Teknoloji Politikası: 1993-2003. 7 Şubat 2010 tarihinde

<http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/btyk/2/2btyk_karar.pdf> adresinden erişildi.

TÜBİTAK. (2010a) TÜBİTAK Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı Uygulama Esasları. 17 Ocak 2010 tarihinde <http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/ubyt/esaslar_2006.pdf> adresinden erişildi.

TÜBİTAK. (2010b). Ulusal bilim, teknoloji ve yenilik istatistikleri-Türkiye Kaynaklı Bilimsel Yayın Sayısı. 21.02.2010 tarihinde <http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/BTYPD/istatistikler/BTY60.pdf> adresinden erişildi.

TÜRDOK, (1971).Ankara Bilimsel ve Teknik Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu, Ankara, TÜRDOK.

TÜRDOK, (1972).İstanbul Bilimsel ve Teknik Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu, Ankara, TÜRDOK.

Türk Dil Kurumu.(2010). Büyük Türkçe Sözlük. <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=verilst&kelime=nitelik&ayn=tam > 21.02.2010 tarihinde erişildi.

Türk Medline.(2009). İndekslenen Dergi Listesi. 27 Aralık 2009 <http://medline.pleksus.com.tr/dergilistesi.php> adresinden erişildi.

Türk Medline (2010). Ulusal Atıf İndeksi. 10 Ocak 2010 tarihinde < http://medline.pleksus.com.tr/ulusal_atif_indeksi.php> erişim sağlandı.

Türk Standartlar Enstitüsü, TS 191 . (1965). Süreli Yayın Adlarının Kısaltması için Milletlerarası Kurallar. 2. Baskı. (ISO/R4 -1953 TC 46)

Türk Standartlar Enstitüsü, TS 191 ISO 4. (1999). Bilgi ve dokümantasyon-başlık kelimeleri ve yayın başlıkları için kısaltma kuralları.

Türk Standartlar Enstitüsü, TS 2704 : (1977). Dokümantasyon-Süreğen Yayınlar İçin Uluslar arası Standart Numaralama Sistemi(ISSN).

Türk Psikiyatri Dizini.(2009). İndekslenen Dergiler. 20 Aralık 2009 <http://www.psikiyatridizini.org/journals.php> adresinden erişildi.

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, Ulusal Akademik Ağ Ve Bilgi Merkezi Yönetmeliği. T.C. Resmi Gazete (24556, 17.10.2001) 9 Nisan 2010

tarihinde <http://www.ulakbim.gov.tr/hakkimizda/yetki/ulakbim_yonetmelik.pdf > adresinden erişildi.

ULAKBİM. (2007). **Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri (I)**. Ankara: ULAKBİM.

ULAKBİM. (2008). Türk Tıp Dizini Hakkında. 10 Ocak 2008 tarihinde <http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/vt/uvt/tip/hakkinda.uhtml> adresinden erişildi.

ULAKBİM (2009), Türk Tıp Dizinine Giren Dergi Listesi (Tüm Yıllar) 15 Aralık 2009 <http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/vt/uvt/tip/uvt_journal_index.php?the_db=2 > adresinden erişildi.

ULAKBİM. (2009a). **Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri (II)**. Ankara: ULAKBİM.

ULAKBİM. (2010a). Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu. 10 Ocak 2010 tarihinde <http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/katalog> adresinden erişildi.

ULAKBİM. (2010b). Tarihçe. 10 Ocak 2010 <http://www.ulakbim.gov.tr/hakkimizda/tarihce/> adresinden erişildi.

ULAKBİM. (2010c). Dergi Değerlendirme Kriterleri. 13 Mart 2010 <http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/vt/uvt/tip/kriter.uhtml> adresinden erişildi.

ULAKBİM. (2010d). UBYT Programı Amaç ve Kapsamı. 17 Ocak 2010 tarihinde <http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/ubyt/kapsam.uhtml> adresinden erişildi.

ULAKBİM. (2010e). UBYT İstatistikleri. <http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/ubyt/stats/index.uhtml> 28 Şubat 2010 tarihinde erişildi.

ULAKBİM. (2010f).TÜBİTAK EKUAL Veri Tabanları Lisans Koşulları. 10 Ocak 2010 tarihinde <http://www.ulakbim.gov.tr/cabim/ekual/lisans_kosul.uhtml#wos> adresinden erişildi.

Ulrich's International Periodicals Directory. (2010). 7 Şubat 2010 tarihinde <http://ulrichsweb.com/UlrichsWeb> adresinden erişildi.

Ulusal Toplu Katalog (TO-KAT). 23 Ocak 2010 <http://www.toplukatalog.gov.tr/> erişim sağlandı.

Uzbay, İ.T. ,Çağdaş Uygarlığa Ulaşmada Bilim Politikalarının Yeri ve Önemi. Orhan Yılmaz (Editör) "Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008" : 21-22 Kasım 2008 Ankara içinde (ss.61-68). Ankara: ULAKBİM.

Uzun, A. (1998). A scientometric profile of social sciences research in Turkey. **International Information and Library Review**, 30, 169-184

Yağmurlu, A. (2007). Ulusal Süreli Yayınlarda Makale Sayısını Artırmaya Yönelik Öneriler. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.107-113). Ankara: ULAKBİM.

Yıldızeli, A.(2004).Türk Tıp Dizinine giren dergilerdeki yazım sorunları. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2004" : 28 Mayıs 2004 Ankara içinde (ss.29-40). Ankara: ULAKBİM.

Yılmaz, O. (2005). Kan Kaybeden Sağlık Bilimleri Ulusal Süreli Yayıncılığımız ve Türk Tıp Dizini. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2005" : 8-9 Nisan 2005 Ankara içinde (ss.333-338). Ankara: ULAKBİM.

Yılmaz, O., Yıldızeli, A.(2008). Türk Tıp Dizini.Orhan Yılmaz (Editör) "Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2008" : 21-22 Kasım 2008 Ankara içinde (ss.39-50). Ankara: ULAKBİM.

Yılmaz, O. (2007a). Açılış Konuşmaları. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.7-8). Ankara: ULAKBİM.

Yılmaz, O. (2007b). Türk Tıp Dizinine Alınma Ölçütleri. Orhan Yılmaz (Editör) ,"Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık-2007" : 19 Ekim 2007 Ankara içinde (ss.91-98). Ankara: ULAKBİM.

Yordam Toplu Kataloğu. 23 Ocak 2010 < http://yordam2001.bahcesehir.edu.tr/> erişim sağlandı.

YÖK. (2010). 2547 sayılı Kanunun 5772 sayılı Kanunla değiştirilen 23, 25 ve 26 maddeleri çerçevesinde öğretim üyeliğine yükseltilme ve atanma kriterleri

Yükseköğretim Kurulu'nca onaylanan üniversiteler. 16 Ocak 2010 tarihinde <http://turkuaz.yok.gov.tr/AkademikDuyuru/?sayfa=akademikyukselme> adresinden erişildi.

Yök Tez Merkezi Kataloğu. 23 Ocak 2010 < http://tez2.yok.gov.tr/> erişim sağlandı.

Yurdadoğ, B. (1974). **Kitaplıkbilim Terimleri Sözlüğü**. Ankara, Türk Dil Kurumu.

Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. **Resmi Gazete**. (Kanun No. 5772: Sayı. 26920, 18.6.2008).

Zawawi, S. ve Majid, S. (2001). "The Information Needs and Seeking Behaviour of the IMR Biomedical Scientists". **Malaysian Journal of Library & Information Science** 5(1), 25-4

ABSTRACT

Master Thesis

REASONS AFFECTING ACADEMIC QUALIFICATIONS OF SCHOLARLY JOURNALS ON MEDICAL AND HEALTH SCIENCES PUBLISHED IN TURKEY AND UPGRADING QUALITY

After the information explosion serials have increased rapidly. This increase required decision according to the criteria defined by the international databases. Selected journals were indexed by the international databases and presented to researchers worldwide. Articles in these databases were used and cited by researchers. As a result of this statistical information collected, it was used in the measurement of scientific activities. For example for authors, articles, journals, institutions, countries. These measurements can be made only with a few databases. In these databases using factor of citations received, used in measuring quality of journals. In the course of time, it was accepted in the scientific world that quality criteria of an academic journal being indexed in international databases and having high impact factors. These criteria were used as selection criteria in libraries to manage serials collections. Academic journals which do not meet these criteria stayed out of range and the problem occurred while these journals are being published.

In this context, a study which cannot be accessed cannot be read. Unread publications cannot be cited. If the journal is not cited it's impact factor will be low. Researchers do not want to send their publications to Journals with low impact factors with the concern of their publications not being read. If a journal cannot find a quality article to publish, it is going to end soon. In the light of these considerations, this study to primarily aims to investigate the causes of negative

affects on the scientific quality of national periodicals. In this direction the most important two negative reasons of national academic serials publishing are **national scientific policy in practice** and **accessibility to journals** that are the subjects of this thesis. In our study national journals which were published in the field of medicine and health sciences were detected and access status in libraries and databases are investigated to find out the effect of scientific policy in practice on the national academic journals. We examined the journals and publications which are in the collections of national and international databases.

Keywords: Serials, Periodicals, Scholarly Journals, Turkish National Serials, Qualifications of Scholarly Journals, Medical Journals

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

TIP VE SAĞLIK BİLİMLERİ ALANINDA TÜRKİYE'DE YAYINLANAN AKADEMİK SÜRELİ YAYINLARDA NİTELİĞİ ETKİLEYEN NEDENLER VE KALİTEYİ YÜKSELTME

Bilgi patlamasından sonra süreli yayın sayısında ciddi bir artış olmuştur. Bu artış uluslararası veritabanları kapsamında belirlenen ölçütler doğrultusunda seçim yapmayı gerektirdi. Seçilen dergiler söz konusu veritabanlarında dizinlenerek dünya çapında araştırmacıların hizmetine sunuldu. Veritabanı kapsamında yer alan yayınların kullanımı ve atıf gösterilmesi sonucu oluşan istatistikî bilgiler yazarların, yayınların, dergilerin, kurumların, ülkelerin bilimsel faaliyetlerin ölçümünde kullanıldı. Bu ölçümler ancak birkaç veritabanında yapılabilmektedir. Bu veritabanlarında atıf alma faktörü kullanılarak dergilerde nitelik ölçümü yapılmaktadır. Zamanla bilim dünyasında akademik dergilerde nitelik ölçütünü, uluslararası dizinlerde yer alma ve atıf alma faktörünün belirlediği kanısı oluşmuştur. Belirlenen bu ölçütler ve kriterler kütüphanelerde derme yönetiminde seçim ölçütleri olarak kullanıldı. Söz konusu bu ölçütlere uymayan akademik dergiler kapsam dışı kalarak, dergilerde yayınlanan yayınlara erişim sorunu ortay çıktı.

Bu bağlamda erişim sağlanamayan bir araştırma okunamaz. Okunmayan araştırmaya atıf yapılamaz. Atıf yapılamayan derginin etki faktörü düşük olur. Etki faktörü düşük olan dergiye araştırmacılar okunmama kaygısıyla yayın göndermek istemez. Yayın yapılmayan bir derginin yayın hayatı az olur. Bu düşüncelerden hareket ederek, bu çalışmada ulusal süreli yayınların bilimsel niteliğini olumsuz etkileyen nedenleri araştırmak öncelikli amaçlardan biri olmuştur. Bu doğrultuda Türkiye'de

akademik süreli yayıncılığı olumsuz olarak etkileyen en önemli iki etkenin uygulanan ulusal bilimsel politikalar ve erişim olduğu tezi savunulmuştur. Çalışmamızda tıp ve sağlık bilimleri alanında yayınlanan ulusal süreli yayınlar saptanarak, kütüphanelerde ve veritabanlarında erişim durumu araştırılmıştır. Uygulanan politikaların süreli yayın üzerindeki etkisini öğrenmek için ulusal ve uluslararası veritabanlarında yer alan dergi ve yayınlar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Süreli yayınlar, Akademik dergiler, Türkçe süreli yayınlar, Akademik dergilerde kalite, Tıp Dergiler

EK 1:DERGİ LİSTESİ

Sıra no :	Dergi Adı (Yayıncı)
1.	14 Mart (Ege Üniversitesi)
2.	14 Mart (Ankara Üniversitesi)
3.	14 Mart (Samsun) (Samsun-Sinop-Amasya-Ordu Tabib Odası)
4.	14 Mart Dergisi (Ankara Üniversitesi)
5.	14 Mart Eskişehir ve Kütahya Tıp Bayramı
6.	14 Mart Tıp Balosu Gazetesi
7.	14 Mart Tıp Bayramı
8.	14 Mart Tıp Dergisi
9.	14 Mart Tıp Dergisi (Gülhane Askeri Tıp Fakütesi)
10.	14 Mart Tıp Postası
11.	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Düzce Tıp Fakültesi Dergisi (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
12.	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
13.	Academic Dental = Akademik Dental (Bilmedya Gurup)
14.	Acil Tıp Bülteni (Acil Tıp Derneği)
15.	Acil Tıp Dergisi (Seçkin Yayıncılık)
16.	Acta Medica Tıp Hareketleri
17.	Acta Medica Turcica (Ankara Üniversitesi)
18.	Acta Neuro-Psychiatrica (Türk Nöro-Psikiyatri Cemiyeti)
19.	Acta Oncologica Turcica (Ankara Onkoloji Hastanesi)
20.	Acta Orthopaedica et Traumatologica Turcica (Türk Ortopedi ve Travmatoloji Derneği)
21.	Acta Pharmaceutica Sciencia (İstanbul Üniversitesi)
22.	Acta Pharmaceutica Turcica (İstanbul Üniversitesi)
23.	Acta Reproductiva Turcica (Hacettepe Üniversitesi)
24.	Adana Devlet Hastanesi Tıp Bülteni = The Mecidal Bülletin Of Adana Hospital (Adana Devlet Hastanesi Yardım Derneği)
25.	Adli Bilimler Dergisi (Ankara Üniversitesi)

26. **Adli Psikiyatri Dergisi (Ankara Üniversitesi)**
27. **Adli Tıp Bülteni (Adli Tıp Uzmanları Derneği)**
28. **Adli Tıp Dergisi (Adalet Bakanlığı)**
29. **Adlî-Tıbbî Ekspertiz**
30. **Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi = Journal of Adnan Menderes University Medical Faculty (Adnan Menderes Üniversitesi)**
31. **ADO Klinik Bilimler Dergisi (Ankara Diş Hekimleri Odası)**
32. **Advances in Molecular Medicine (Deomed Medikal Yayıncılık)**
33. **Aegean Medical Journal (Ege Üniversitesi)**
34. **AER Aylık Epidemiyoloji Raporu**
35. **Ağrı (Türk Algoloji (Ağrı) Derneği)**
36. **Ağrı Bülteni (Türk Algoloji (Ağrı) Derneği)**
37. **AIDS (AIDS ile Mücadele Derneği)**
38. **AIDS Savaşım Bülteni (AIDS Savaşım Derneği)**
39. **Aile Hekimi (Kocaeli Üniversitesi)**
40. **Aile Hekimliği Dergisi (RNA Yayıncılık)**
41. **Aile Hekimliği Dergisi (Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği)**
42. **Aile ve Toplum Eğitim - Kültür ve Araştırma Dergisi (Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu)**
43. **Ailece**
44. **AJDC-Çocuk Hastalıkları Dergisi (Turgut Yayıncılık)**
45. **Akademi (Ege Üniversitesi)**
46. **Akademik Acil Tıp Dergisi (Acil Tıp Uzmanları Derneği)**
47. **Akademik Gastroenteroloji Dergisi (Türk Gastroenteroloji derneği)**
48. **Akademik Geriatri Dergisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)**
49. **Akciğer Aktüel (Poyraz Tıbbi Yayıncılık)**
50. **Akciğer Arşivi (Galenos)**
51. **Akciğer Hastalıkları (Poyraz Tıbbi Yayıncılık)**
52. **Akciğer Hastalıklarında Güncel Konular Serisi (Poyraz Tıbbi Yayıncılık)**
53. **Akdeniz Klinikleri Tıp Dergisi (Gözde Yayınevi)**
54. **Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi = The Journal Of The Faculty Of Medicine University Of Akdeniz (Akdeniz Üniversitesi)**
55. **Akta Medica Tıp Hareketleri**

56. **Aktüel Hastane Gazetesi (Bilmedya Gurup)**
57. **Aktüel Sağlık**
58. **Aktüel Tıp Dergisi (Merajans)**
59. **Aktüel Yaşam (Özel Tekirdağ Yaşam Sağlık Hizmetleri)**
60. **Akupuntur Ve Alternatif Tıp Dergisi = The Journal of Acupunctur and Alternative Medicine (İstanbul Akupunktur Derneği)**
61. **AL Yaşam (Ali Raif İlaç Sanayi)**
62. **Alternatif Tıp (Uyum Turizm Sanayi Ve Ticaret)**
63. **Alzheimer Disease Associated Disorders (İstanbul : Yelkovan Yayıncılık)**
64. **American Journal Of Obstetrics & Gynecology (Türkçe Baskı)**
65. **American Journal Of Psychiatry (Türkiye Baskısı Seçilmiş Çalışmalar) (Sigma Publishing)**
66. **Amerikan Tıp Bülteni (Amerikan Haberler Servisi)**
67. **Anadolu Kardiyoloji Dergisi : AKD = The Anatolian Journal Of Cardiology (Galenos)**
68. **Anadolu Kliniği (Kader)**
69. **Anadolu Psikiyatri Dergisi (Cumhuriyet Üniversitesi)**
70. **Anadolu Tıp Dergisi (Osman Gazi Üniversitesi)**
71. **Anadolu Tıp Dergisi = Anatolian Journal Of Medicine (Gazi Üniversitesi)**
72. **Anadolu Tıp Mecmuası**
73. **Anakucağı**
74. **Anatolia (Antalya Anadolu Hastanesi)**
75. **Anatolian Journal of Clinical Investigation (Anadolu Tıbbi Araştırmalar Dergisi)**
76. **Anatomy (Deomed Medical)**
77. **Androloji Bülteni (Türk Androloji Derneği)**
78. **Anestezi Dergisi (Anesteziyoloji ve Reanimasyon Uzmanları Derneği)**
79. **Ankara Akupunktur ve Tamamlayıcı Tıp Dergisi (Akupunktur ve Tamamlayıcı Tıp Derneği)**
80. **Ankara Cerrahi Dergisi (Ankara Cerrahi Derneği)**
81. **Ankara Cerrahi Derneği Bülteni (Ankara Cerrahi Derneği)**
82. **Ankara Deontoloji Bülteni (Ankara İl Sağlık Müdürlüğü)**
83. **Ankara Dişhekimleri Odası Dergisi (Ankara Diş Hekimleri Odası)**

84. **Ankara Eczacı Odası bülteni**
85. **Ankara Hastanesi Dergisi (Ankara Hastanesi Yardım Derneği)**
86. **Ankara Hastanesi Tıp Bülteni (Ankara Hastanesi)**
87. **Ankara Hastanesi Tıp Dergisi (Ankara Hastanesi)**
88. **Ankara Kliniği**
89. **Ankara Numune Hastanesi Bülteni (Ankara Numune Hastanesi)**
90. **Ankara Numune Hastanesi Tıp Dergisi (Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Sağlık Vakfı)**
91. **Ankara Odontoloji Kliniği**
92. **Ankara Sağlık Müdürlüğü Dergisi (Ankara Sağlık Müdürlüğü)**
93. **Ankara Tabip Odası bülteni**
94. **Ankara Tıp Bülteni (Ankara Üniversitesi)**
95. **Ankara Üniversitesi Dikimevi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi (Ankara Üniversitesi)**
96. **Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Bülteni (Ankara Üniversitesi)**
97. **Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi = The Journal of the Dental Faculty of Ankara University (Ankara Üniversitesi)**
98. **Ankara Üniversitesi Diyarbakır Tıp Fakültesi dergisi= The Journal of Diyarbakır Medical Faculty (Ankara Üniversitesi)**
99. **Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dergisi = Journal of Faculty of Pharmacy of Ankara University (Ankara Üniversitesi)**
100. **Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Mecmuası (Ankara Üniversitesi)**
101. **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Ankara Üniversitesi)**
102. **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Diş Hekimliği Yüksek Okulu Bülteni;"Bulletin of the School of Dentistry" (Ankara Üniversitesi)**
103. **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Kliniği Yıllığı (Ankara Üniversitesi)**
104. **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Haber Bülteni : Ankara Tıp Fakültesi Haber Bülteni (Ankara Üniversitesi)**
105. **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası (Ankara Üniversitesi)**
106. **Ankara ve İzmir Tabip Odaları Bülteni**
107. **Ankem Dergisi (Antibiyotik ve Kemoterapi Derneği)**
108. **Anksiyete Monografları Serisi (Hekimler Yayın Birliği)**
109. **Annals of Medical Sciences (Cumhuriyet Üniversitesi)**

110. **Ansa Tıp Bülteni**
111. **Antibiyotik Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**
112. **Antibiyotik (Özel Lokman hekim Hastanesi)**
113. **Archieves of Physical Medicine and Rehabilitation (Türkiye Klinikleri)**
114. **ARI News (Türk Tabibleri Birliği)**
115. **Arşiv Kaynak Tarama Dergisi (Çukurova Üniversitesi)**
116. **Arşiv. Archives of the Turkish Academy of Medicine (Türkiye Tip Encümeni)**
117. **ARTEMİS (Turkish-German Gynecological Education and Research Foundation)**
118. **Artı Klinik (ESM Yayıncılık)**
119. **Artroplasti Artroskopik Cerrahi = Turkish Journal Of Arthroplasty And Arthroscopic Surgery (Türkiye Eklem Hastalıkları Tedavi Vakfı)**
120. **Askeri SIHIYE Dergisi (Gülhane Askeri Tıp Akademisi)**
121. **Askeri Sıhıye Mecmuası (Gülhane Askeri Tıp Akademisi)**
122. **Askeri Tıp Mecmuası (Müdafai Milliye Vekâleti Sıhhiye Dairesi)**
123. **Asklepios : Tıp Kültürü Dergisi**
124. **Aspirin (Özel Bodrum Hastanesi)**
125. **Astım Allerji İmmunoloji Dergisi (Türkiye Ulusal Allerji ve Klinik İmmünoloji Derneği)**
126. **Aşı ve Yaşam**
127. **Atatürk Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi (Atatürk Üniversitesi)**
128. **Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekoklu Dergisi = Journal of Atatürk University School of Nursing (Atatürk Üniversitesi)**
129. **Atatürk Üniversitesi Tıp Bülteni (Atatürk Üniversitesi)**
130. **Atatürk Üniversitesi Tıp Dergisi (Atatürk Üniversitesi)**
131. **Atlas of Clinical Hematology (Türkçe)**
132. **Avis-le Heyat (Maymed MMC)**
133. **Aydın Tabip Odası Bülteni (Aydın Tabip Odası)**
134. **Aydın'da 14 Mart Tıp Bayramı**
135. **Aylık Tıp Dergisi**
136. **Aylık Tıp Gazetesi**
137. **Bağımlılık Dergisi (Özel Bağımlılık Sağlık Hizmetleri LTD. ŞTİ)**

138. **Bakırköy Akıl ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Tıbbi Mecmuası (Türk Ruh Hastalıkları Readaptasyon Cemiyeti)**
139. **Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Tıp Bülteni (Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Kalkındırma Derneği)**
140. **Bakırköy Tıp Dergisi=Medical Journal of Bakırköy (Bakırköy Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**
141. **Balıkesir Devlet Hastanesi Dergisi**
142. **Barnat**
143. **Başka Psikiyatri ve Düşünce Dergisi (Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**
144. **Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı Dergisi (Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı)**
145. **Beslenme ve Diyet Dergisi (Türkiye Diyetisyenler derneği)**
146. **Beyin Damar Hastalıkları Dergisi**
147. **Beyoğlu (İstanbul Beyoğlu Hastahanesi)**
148. **Beyoğlu Hastanesi tıp bülteni= Bulletin of Beyoğlu Hospital;"Bulletin de L'Hospital Beyoğlu" (Beyoğlu Belediye Hastanesi Kalkındırma Derneği)**
149. **Beyoğlu Hastanesi Tıp Dergisi (Beyoglu Hastanesi Yardim Dernegi)**
150. **Beyoğlu İlk Yardım Hastanesi Tıp Bülteni (Beyoğlu İlk Yardım Hastanesi; İlk Yardım Hastaneleri Kurma ve Yaşatma Derneği)**
151. **Bez-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Hastanesi Dergisi (Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**
152. **Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi (Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**
153. **BİDDER Tıp Bilimleri Dergisi (Bilim İnsanları Dayanışma Derneği)**
154. **Bilgi Sağlık (Bilgi Sağlık Hizmetleri)**
155. **Bilgisayarlı Tomografi Bülteni (İstanbul Üniversitesi)**
156. **Bilim Dialog Tıp Dergisi (Bilim İlaç Sanayi)**
157. **BİOSİF Tıp Bülteni (SİFAR İlaçları Ticaret ve Sanayii)**
158. **Biotech**
159. **Bir İki Üç Tıp**

160. **Bir Yudum Sağlık (Böbrek Hastalarını Koruma ve Sosyal Yardımlaşma Derneği)**
161. **Birinci Basamak İçin Psikiyatri (Psikiyatri ve Sanat Yayınevi)**
162. **Birinci Basamakta Akılcı Antibiyotik Tedavisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)**
163. **Biyokimya Dergisi (Türk Biyokimya Derneği)**
164. **Biyo-Medikal Mühendisliği Bülteni (Boğaziçi Üniversitesi)**
165. **Biyotek = Biyoteknoloji Dergisi = Journal of Biotechnology (Biyoteknoloji Derneği)**
166. **Bizbize Sağlık (Dört-d Millet Hastanesi)**
167. **Bizim Hastane (Denizli Devlet Hastanesi)**
168. **BMJ Türkiye (CCM Group Danışmanlık, Tanıtım ve Dış Tic. Ltd. Şti.)**
169. **Boğaziçi Üniversitesi Biyomedikal Mühendisliği Bülteni (Boğaziçi Üniversitesi)**
170. **Bone (Türkiye Klinikleri)**
171. **Brain (Medikal Yayıncılık Eğitim ve İletişim Hizmetleri)**
172. **Breast (CSA Global Publishing)**
173. **Briefings from the New England Journal of Medicine (Prente Yayıncılık ve Pazarlama İletişimi Hizmetleri)**
174. **British Journal of Psychiatry**
175. **Bulletin of the International Pediatric Association**
176. **Bursa Devlet Hastanesi Bülteni (Bursa Devlet Hastanesi)**
177. **Bursa Devlet Hastanesi Mecmuası (Bursa Devlet Hastanesi)**
178. **Bursa Devlet Hastanesi Tıp Bülteni (Bursa Devlet Hastanesi)**
179. **Bursa Tıp Fakültesi Dergisi (Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi)**
180. **Bursada Sağlık (Bursa İl Sağlık Müdürlüğü)**
181. **Bülten (Isparta Burdur Tabipler Odası)**
182. **Bülten Medica**
183. **Bülten (Tıbbi Onkoloji Derneği)**
184. **Büyük Ortadoğu'nun Sesi Dergisi (Özel Büyük Ortadoğu Tıp Merkezi)**
185. **Can Sağlık (Salihli Özel Can Hastanesi)**
186. **Cardiology News (And Danışmanlık Yayıncılık)**
187. **Celal Bayar Üniversitesi Sağlıkta Birikim Dergisi (Celal Bayar Üniversitesi)**

188. **Cell Membranes and Free Radical Research (Society of Cell Membranes and Free Oxygen Radicals)**
189. **Cerrahi Arşivi (Turgut Yayıncılık)**
190. **Cerrahi Onkoloji Dergisi (Cerrahi Onkoloji Derneği)**
191. **Cerrahi Sanatlar Dergisi**
192. **Cerrahi Tıp Arşivi (Ajans İstanbul Yayıncılık Reklamcılık)**
193. **Cerrahi Tıp Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**
194. **Cerrahpaşa Medical Review (İstanbul Üniversitesi)**
195. **Cerrahpaşa Tıp Bülteni = Bulletin de L'Hospital de Cerrahpaşa= The Medical Bulletin Cerrahpaşa Hospital (İstanbul Üniversitesi)**
196. **Cerrahpaşa Tıp Dergisi (İstanbul Üniversitesi)**
197. **Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dergisi (İstanbul Üniversitesi)**
198. **Chimica Acta Turcica (İstanbul Üniversitesi)**
199. **Cholvastyle (Kapital Medya Hizmetleri)**
200. **Circulation (CSA Eğitim İletişim Basım Org. ve Dan.)**
201. **Clinic Medicine (Medya Tower Tanıtım, Prodüksiyon Organizasyon ve Yayıncılık)**
202. **Clinic Pediatri**
203. **Clinical Gastroenterology and Hepatology (Türkiye Klinikleri)**
204. **Clinical Science**
205. **Company Tıbbi İhale (Company Reklamcılık & Yayıncılık & Organizasyon)**
206. **Cumhuriyet Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi (Cumhuriyet Üniversitesi)**
207. **Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi (Cumhuriyet Üniversitesi)**
208. **Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi = The Journal of Cumhuriyet University, Medicine Faculty (Cumhuriyet Üniversitesi)**
209. **Current Cardiology Reports (Kudret Süzer)**
210. **Current Medical Literature CML Respiratory Medicine (Remedica Medical Education and Publishing)**
211. **Current Medical Literature Dermatology (Kudret Süzer)**
212. **Current Medical Literature gastroenterology (Remedica Medical Education and Publishing,)**

213. **Current Medical Literature Pediatrics (Remedica Medical Education and Publishing)**
214. **Current Medical Literature Rheumatology (Remedica Medical Education and Publishing,)**
215. **Current Medical Literature Urology (Remedica Medical Education and Publishing)**
216. **Current Medical Literatüre Cardiology (Kudret Süzer)**
217. **Current Medical Literatüre Diabetes (Kudret Süzer)**
218. **Current Opinion in Allergy and Clinical Immunology (Türkiye Klinikleri)**
219. **Current Opinion in Anesthesiology (Türkiye Klinikleri)**
220. **Current Opinion in Cardiology (Türkiye Klinikleri)**
221. **Current Opinion in Clinical Nutrition and Metabolic Care (orjinal dilde derleme) (Türkiye Klinikleri)**
222. **Current Opinion in Endocrinology and Diabetes (Türkiye Klinikleri)**
223. **Current Opinion in Gastroenterology (Türkiye Klinikleri)**
224. **Current Opinion in Hematology (Türkiye Klinikleri)**
225. **Current Opinion in Infectious Diseases (Türkiye Klinikleri)**
226. **Current Opinion in Lipidology (Türkiye Klinikleri)**
227. **Current Opinion in Nephrology and Hypertension (Türkiye Klinikleri)**
228. **Current Opinion in Neurology (Türkiye Klinikleri)**
229. **Current Opinion in Obstetrics and Gynecology (Türkiye Klinikleri)**
230. **Current Opinion in Oncology (Türkiye Klinikleri)**
231. **Current Opinion in Ophthalmology (Türkiye Klinikleri)**
232. **Current Opinion in Organ Transplantation (Türkiye Klinikleri)**
233. **Current Opinion in Orthopaedics (Türkiye Klinikleri)**
234. **Current Opinion in Otolaryngology & Head And Neck Surgery (Türkiye Klinikleri)**
235. **Current Opinion in Pediatrics (Türkiye Klinikleri)**
236. **Current Opinion in Psychiatry (Türkiye Klinikleri)**
237. **Current Opinion in Pulmonary Medicine (Türkiye Klinikleri)**
238. **Current Opinion in Urology (Türkiye Klinikleri)**
239. **Current Pain and Headache Reports (Türkçe baskı) (CSA Global Publishing)**

240. **Current Pain Reports (Ali Serhan Ergün)**
241. **Çağdaş Cerrahi Dergisi (Logos)**
242. **Çağdaş Hekim (Türk Tabibleri Birliği)**
243. **Çağdaş Hekim : İzmir Tabip Odası Dergisi (İzmir Tabip Odası)**
244. **Çağdaş Pratisyen (Ege Üniversitesi)**
245. **Çağdaş Tıp Dergisi (Sedat Pınar)**
246. **Çağrı (Türkiye Tıp Mensupları Yar. Derneği)**
247. **Çocuk Cerrahisi Dergisi (Logos)**
248. **Çocuk Dergisi = The Journal of the Pediatrics (Logos)**
249. **Çocuk Doktoru**
250. **Çocuk Enfeksiyon Dergisi (Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Derneği)**
251. **Çocuk Forumu Dergisi (Bilmedya Gurup)**
252. **Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**
253. **Çocuk Hastalıkları Dergisi = The Turkish Journal of Child Disease**
254. **Çocuk Hastanesi Dergisi**
255. **Çocuk İstiyorum (ÇİD Sağlık ve Yayıncılık)**
256. **Çocuk Kliniği (İstanbul Cocuk Hekimleri Enstitüsü)**
257. **Çocuk Nöropsikiyatrisi ve Rehberliği Dergisi (Türk Çocuk Nöropsikiyatrisi Derneği)**
258. **Çocuk Sağlığı ve Eğitimi Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**
259. **Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**
260. **Çocuk Solunum Dergisi (Logos)**
261. **Çocuk ve Aile (Kapital Medya Hizmetleri)**
262. **Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi (Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Derneği)**
263. **Çocukluk-Ergenlik Çağı Hekimliği Arşivi (Turgut Yayıncılık)**
264. **Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi (Çukurova Üniversitesi)**
265. **Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Çukurova Üniversitesi)**
266. **Dahili Tıp Bilimleri Dergisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)**
267. **Dahiliye ve Psikiyatri (Okuyan Us)**
268. **Damar Cerrahi Dergisi (Ulusal Vasküler Cerrahi Derneği)**
269. **Darülfünun Tıb Fakültesi Mecmuası**
270. **Demans Dergisi (Çizgi Tıp Yayınevi)**
271. **Demans Dizisi (Çizgi Tıp Yayınevi)**

272. **Demet Sağlık Bilimsel Tıp Dergisi (Demet Hastanesi)**

273. **Deneysel ve Klinik Tıp Dergisi (Journal of Experimental and Clinical Medicine) (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)**

274. **Deniz Tıp Bülteni = Turkish Navy Medical Bulletin (Deniz Kuvvetleri Komutanlığı)**

275. **Dent : Çağdaş Diş Hekimliği Dergisi=Dent, Contemporary Dentistry (Tuna Tıbbi Yayınları)**

276. **Dental Labor Türkiye Dergisi (Vestiyer Yayıncılık)**

277. **Dental Tribune Türkiye Dergisi (Vestiyer Yayıncılık)**

278. **Dentalife (Bekir Baysal)**

279. **Dentestetik (Dentestetik)**

280. **Dentizt (İzmir Dişhekimleri Odası)**

281. **Dentoral**

282. **Dentoral Dergisi**

283. **Depresyon Dergisi (Hekimler Yayın Birliği)**

284. **Depresyon Monografları Serisi (Hekimler Yayın Birliği)**

285. **Deri Hastalıkları ve Frengi Arşivi (Galenos)**

286. **Deri Hastalıkları ve Frengi Kliniği Arşivi (Galenos)**

287. **Dermatoloji Arşivi (Turgut Yayıncılık)**

288. **Dermatoloji Bülteni**

289. **Dermatoloji Gündemi (Turgut Yayıncılık)**

290. **Dermatopatoloji Dergisi (Türk Dermapatoloji Derneği)**

291. **Dermatose (Acamedia iletişim)**

292. **Detay (Denizli Tabib Odası)**

293. **Diabet Bilimi (Yüce Yayın)**

294. **Diabet ve Endokrinoloji yıllığı**

295. **Diabet Yıllığı**

296. **Diabet**

297. **Diagnostic and Interventional Radiology (Turkish Society of Radiology)**

298. **Dializ, Transplantasyon ve Yanık = Dialysis, transplantation & burn (Türkiye Organ Nakli Derneği)**

299. **Dialoque on Diarrhoea (Türk Tabibler Birliği)**

300. **Dicle Tıp Bülteni (Dicle Üniversitesi)**

301. **Dicle Tıp Dergisi (Dicle Üniversitesi)**

302. **Dicle Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi (Dicle Üniversitesi)**

303. **Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Dicle Üniversitesi)**

304. **Dirgerin Sesi (Prof. Dr. Süreyya Ülker)**

305. **Dirim (RNA Yayıncılık)**

306. **Dispne Dergisi**

307. **Diş Alemi**

308. **Diş Hekimliği Âlemi**

309. **Diş Hekimliği Dergisi (Vestiyer Yayıncılık)**

310. **Diş Hekimliğinde Estetik ve İmplant Dergisi (Vestiyer Yayıncılık)**

311. **Diş Hekimliğinde Klinik (İstanbul Dişhekimleri Odası)**

312. **Diş Tabibler Cemiyeti Mecmuası = Bulletin de la Societe Odontologique Turque (Diş Tabibleri Cemiyeti)**

313. **Dişçilik alemi = La monde Dentaire**

314. **Dişhekimliği**

315. **Diyabet Forumu Dergisi (Bilmedya Gurup)**

316. **Diyabet, Obezite ve Hipertansiyonda Hemşirelik Forumu (Bilmedya Gurup)**

317. **Diyaliz, Transplantasyon ve Yanık = Dialysis, Transplantation & Burn :Türkiye Organ Nakli ve Yanık Tedavi Vakfı, tıp bilimleri dergisi = Medical journal of the Turkish Transplantation and Burn Foundation (Türkiye Organ Nakli Derneği, Türkiye Yanık ve Yangın Afetleri Derneği, Başkent Üniversitesi)**

318. **Diyarbakır Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Diyarbakır Üniversitesi)**

319. **Diyarbekir Kliniği**

320. **Docere (Türk Tabibler Birliği Edirne Tabib Odası)**

321. **Doğa Bilim Dergisi. Seri C, Tıp. (TÜBİTAK)**

322. **Doğa Türk Tıp Bilimleri (Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu)**

323. **Doğa (TÜBİTAK)**

324. **Doğa. Turkish Journal of Medical Sciences (TÜBİTAK)**

325. **Doğa. Türk Eczacilik Dergisi = Turkish Journal of Pharmacy (TÜBİTAK)**

326. **Doğa. Türk Sağlik Bilimleri Dergisi = Turkish Journal of Medical Sciences (TÜBİTAK)**

327. **Doğa. Türk Tıp Ve Eczacılık Dergisi = Turkish journal of medicine and pharmacy (TÜBİTAK)**

328. **Doğa'da Sağlık Tıp Dergisi**

329. **Doğal Tıp (Doğal Tıp Derneği)**

330. **Doğu Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi (Yüzüncü Yıl Üniversitesi)**

331. **Doğu'da Sağlık Tıp Dergisi (Erzurum Numune Hastanesi Yardım ve Geliştirme Derneği)**

332. **Doktor : Genel Tıp Derleme Dergisi (Medical Network)**

333. **Doktor : Medical & Scientific News Magazine**

334. **Doktor : Medical and Scientific News Magazine (Sia Ajans)**

335. **Doktor Sesi (Cafer Tayyar)**

336. **Doktorca (Antalya Tabip Odası)**

337. **Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Dokuz Eylül Üniversitesi)**

338. **Doruk Life (Doruk Tıp Merkezi)**

339. **Dört Mevsim Göztepe (Sağlık Bakanlığı İstanbul Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

340. **Dr (Cengiz Aktoğu)**

341. **Dr. Sami Ulus Çocuk Hastanesi Dergisi (Dr. Sami Ulus Çocuk Hastanesi Kalkındırma ve Yardım Derneği)**

342. **Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Sağlık ve Rehabilitasyon Dergisi (Dumlupınar Üniversitesi)**

343. **Duygudurum Bozuklukları Dizisi (Çizgi Tıp Yayınevi)**

344. **Dünyada Tıp**

345. **Düşünen Adam: Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi (Logos)**

346. **Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Düzce Üniversitesi)**

347. **Eastern Journal of Medicine (Yüzüncü Yıl Üniversitesi)**

348. **Eczacılık Bülteni**

349. **Eczacılık ve İlâç Sanayi**

350. **Edirne Tıp Fakültesi Dergisi = Journal of the Edirne Faculty of Medicine (Trakya Üniversitesi)**

351. **Ege Acta Medica**

352. **Ege Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi = Journal of Physical Medicine and Rehabilitation (Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Derneği İzmir Şubesi)**
353. **Ege Nürolojik Bilimler Dergisi= Aegean Journal of Neurological Sciences (Ege Nöroloji Derneği)**
354. **Ege Pediatri Bülteni (Ege Çocuk Vakfı)**
355. **Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları (Ege Psikiyatri Derneği)**
356. **Ege Tıp Cemiyeti Mecmuası = Proceedings of Ege Medical Society (Ege Tıp Cemiyeti)**
357. **Ege Tıp Dergisi (Ege Üniversitesi)**
358. **Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi (Ege Üniversitesi)**
359. **Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi dergisi**
360. **Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi (Ege Üniversitesi)**
361. **Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Ege Üniversitesi)**
362. **Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası (Ege Üniversitesi)**
363. **Eğitim ve Sağlık Dergisi (Abdullah Uyanıker)**
364. **Eğitimde, Bilimde, Haberde Sağlık**
365. **EJC : European Journal Of Cancer (Logos)**
366. **Eklem Hastalıkları ve Cerrahisi= Joint Diseases & Related Surgery (Türkiye Eklem Hastalıkları Tedavi Vakfı)**
367. **Elazığ Kliniği**
368. **Endokrinoloji Yıllığı**
369. **Endokrinolojide Diyalog (Endokrinolojide Diyalog Derneği)**
370. **Endokrinolojide Yönelişler (Yüce Yayın)**
371. **Endoskopi Dergisi (Türk Gastroenteroloji vakfı)**
372. **Endoskopik Laparoskopik ve Minimal Invaziv Cerrahi Dergisi (Ulusal Endoskopik-Laparoskopik Cerrahi Derneği)**
373. **Endoüroloji Bülteni (Endoüroloji Derneği,)**
374. **Enfeksiyon Hastalıkları Gündemi (Turgut Yayıncılık)**
375. **Enfeksiyon Hastalıkları Klinik Uygulamaları (Turgut Yayıncılık)**
376. **Epilepsi (Türk Epilepsi ile Savaş Derneği)**
377. **Erciyes Tıp Bülteni (Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi)**
378. **Erciyes Tıp Dergisi (Erciyes Üniversitesi)**
379. **Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi**

380. **Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Erciyes Üniversitesi)**
381. **Erkek Erkeğe Sağlık Kouşuyoruz (Pitstop)**
382. **ESWL Endoüroloji (Eswl Ve Endoüroloji Derneği)**
383. **Etnews : Medical Therapeutics News (AFM Yayıncılık)**
384. **Eurasian Journal of Medicine (EAJM) (Atatürk Üniversitesi)**
385. **European Heart Journal (Türkçe baskı) (CSA Global Publishing)**
386. **European Journal of Dentistry (Dental Investigations Society)**
387. **European Journal of Emergency Medicine (Türkiye baskısı) (Sigma)**
388. **European Journal of General Medicine (Tıp Araştırmalar Derneği)**
389. **European Journal Of Vascular and Endovascular Surgery (Türkiye Klinikleri)**
390. **European Respiratory Journal (Türk Toraks Derneği)**
391. **European Urology (Türkiye Klinikleri)**
392. **Evidence-Based Medicine (BMJ Journals)**
393. **Evidence-Based Medicine (CCM GROUP)**
394. **Evidence-Based Mental Health (CCM GROUP)**
395. **Experimental and Clinical Transplantation (Başkent Üniversitesi)**
396. **Expert Review of Vaccines (Türkiye Klinikleri)**
397. **FABAD Farmasötik Bilimler Dergisi (Farmasötik Bilimler Ankara Derneği)**
398. **Farmakolog (Türkiye Eczacılar Cemiyeti)**
399. **Farmakoloji ve Tedavi (Klinik Farmakoloji Derneği)**
400. **FARMASKOP (Kapital Medya Hizmetleri)**
401. **Farmasötik Bilimler Derneği Bülteni**
402. **Fertilite ve İnfertilite Derneği Bülteni**
403. **Fırat Tıp Bülteni (Fırat Üniversitesi)**
404. **Fırat Tıp Dergisi = Fırat Journal Of Medicine (Fırat Üniversitesi)**
405. **Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi- Tıp (Fırat Üniversitesi)**
406. **Fizik Tedavi Rehabilitasyon Dergisi**
407. **Fiziksel Tıp Dergisi (Ankara Yaşam Gücü Spor Kulübü)**
408. **Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Bilimleri Dergisi (Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Uzman Hekimleri Derneği)**
409. **Fizyoloji Bülteni (Hacettepe Üniversitesi)**
410. **Fizyoterapi Rehabilitasyon (Türkiye Fizyoterapistler Derneği)**

411. **Fizyoterapi Rehabilitasyon Ortopedi Nöroşirurji (Bedensel Engellileri Güçlendirme Vakfı)**
412. **Fleboloji Dergisi (Fleboloji Derneği)**
413. **Flora Enfeksiyon Hastalıkları ve Klink Mikrobiyoloji Dergisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)**
414. **Fnhyo Bülteni (İstanbul Üniversitesi)**
415. **Folia Pathologica (İstanbul Üniversitesi)**
416. **Folia Pharmaceutica. Folya farmasötika (Malik Zafir)**
417. **Folia Romatoloji Dergisi (CSA Eğitim)**
418. **FOLİA: Hipertansiyon Diyabet Ateroskleroz Dergisi (CSA Medical and Paramedikal Yayıncılık)**
419. **Forum Medicum (Nebioğlu Yayınevi)**
420. **Galenos Aylık Tıp Dergisi (Galenos)**
421. **Gastroenterology (Türkiye Klinikleri)**
422. **Gastroenterology & Endoscopy News**
423. **Gastroenteroloji (Türk Gastroenteroloji Derneği)**
424. **GATA Bülteni**
425. **Gazete Ankara Tıp (Ankara Üniversitesi)**
426. **Gazi Entomolojik Araştırmalar Derneği Dergisi (Gazi Entomolojik Araştırmalar Derneği)**
427. **Gazi Medical Journal = Gazi Tıp Dergisi (Gazi Üniversitesi)**
428. **Gazi Tıp Dergisi / Gazi Medical Journal (Gazi Üniversitesi)**
429. **Gazi Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi (Gazi Üniversitesi)**
430. **Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi dergisi = Journal of Faculty of Pharmacy of Gazi University (Gazi Üniversitesi)**
431. **Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Gazi Üniversitesi)**
432. **Gaziantep 75. yıl Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi (75.yıl Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanes)**
433. **Gaziantep Tıp Dergisi (Gaziantep Üniversitesi)**
434. **Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Gaziantep Üniversitesi)**
435. **Gelişen Hipokrat (Serpil Keskin)**
436. **Gelişim JAMA (Gelişim Yayınları)**
437. **Genç Hekimlere Yeni Ufuklar: Gülhane Askeri Tıp Fakültesi Dergisi (Gülhane Askeri Tıp Akademisi)**

438. **Genel Pratisyen Dergisi (Bursa Tabip Odası)**
439. **Genel Psikiyatri Arşivi (Turgut Yayıncılık)**
440. **Genel Tıp Dergisi (Konya Karaman Tabip Odası)**
441. **Geriatri = Turkish Journal Of Geriatrics (Geriarti Derneği)**
442. **Geriatri ve Geriatrik Nöropsikiyatri Dergisi (Geriatri ve Gerontoloji Derneği - Ulusal Alzheimer Vakfı)**
443. **Glokom-Katarakt Dergisi (Gazi Göz Vakfı)**
444. **Goncanın Sağlık Mektubu (Hüseyin Güzeloğlu)**
445. **Göğüs Kalp Damar Anestezi ve Yoğun Bakım Derneği Dergisi (Logos)**
446. **Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Dergisi (Göğüs ve Kalp-Damar Cerrahisi Derneği)**
447. **Gölcük Deniz Hastanesi Tıp Bülteni= Gölcük Navy Hospital Medical Bulletin (Gölcük Demir Hastanesi)**
448. **Göz Kliniği (Nuri Ayberk)**
449. **Göztepe Hastanesi Tıp Bülteni = The Medical Bulletin of Göztepe Hospital (Göztepe Hastanesi)**
450. **Göztepe Şafak (Sevgi Sağlık Hizmetleri)**
451. **Göztepe Tıp Dergisi (Logos)**
452. **Gut (Kudret Süzer)**
453. **Gülhane Askeri Tıp Akademisi Bülteni= Bulletin of the Turkish Mılıtary Medıcal Acedemy (Gülhane Askeri Tıp Akademisi)**
454. **Gülhane Tıp Bülteni**
455. **Gülhane Tıp Dergisi (Gülhane Askeri Tıp Akademisi)**
456. **Güncel Acil Tıp (Tanıtım Ajansı)**
457. **Güncel Çocuk Sağlığı Dergisi (RNA Yayıncılık)**
458. **Güncel Eczacılık (Turgut Yayıncılık)**
459. **Güncel Gastroenteroloji Dergisi (Türk Gastroenteroloji Vakfı)**
460. **Güncel İç Hastalıkları Dergisi (RNA Yayıncılık)**
461. **Güncel Onkoloji (Turgut Yayıncılık)**
462. **Güncel Pediatri (Galenos)**
463. **Güncel Psikiyatrik Yazılar (Erzuruh Yayınları)**
464. **Güncel Tıp Modern Medicine: Aylık Çeviri Tıp Dergisi (Turgut Yayıncılık)**
465. **Güncel Üroloji (Turgut Yayıncılık)**

466. **Günümüzde Hipokrat (Hipokrat Basım)**

467. **Günümüzde Tıp ve Sağlık (Ekin Merkezi)**

468. **Hacettepe Bulletin Of Medicine Surgery (Hacettepe Üniversitesi)**

469. **Hacettepe Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi = The Journal of Hacettepe Faculty of Dentistry (Hacettepe Üniversitesi)**

470. **Hacettepe Medical Journal (Hacettepe Üniversitesi)**

471. **Hacettepe Nümune Hastanesi Tıp Dergisi**

472. **Hacettepe Ortopedi Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**

473. **Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**

474. **Hacettepe Tıp Cerrahi Bülteni (Hacettepe Üniversitesi)**

475. **Hacettepe Tıp Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**

476. **Hacettepe Toplum Hekimliği Bülteni (Hacettepe Üniversitesi)**

477. **Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**

478. **Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**

479. **Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Bülteni (Hacettepe Üniversitesi)**

480. **Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Bülteni**

481. **Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Bülteni (Hacettepe Üniversitesi)**

482. **Hamidiye Etfal Hastahânesi Âlisinin İstatistik Mecmua-i Tıbbiyesi**

483. **Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Harran Üniversitesi)**

484. **Haseki Tıp Bülteni= The Medical Bulletin of Haseki Hospital (Haseki Hastanesi Vakfı)**

485. **Hastahane**

486. **Hastane = Hospital (Türkiye Hastane Mütehassısları Derneği)**

487. **Hastane Hospital News : Tıp Teknolojisi Dergisi (Sia Ajans)**

488. **Hastane İdareciliği Dergisi**

489. **Hastane İnfeksiyonları Dergisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)**

490. **Hastane Tıp Dergisi (Türkiye Hastane Mütehassısları Derneği)**

491. **Hastane ve Yaşam (Maraspoli Basın Yayın Dağıtım Reklam Organizasyon ve Danışmanlık Hizmetleri)**

492. **Havan**

493. **Hayat ve Sıhhat**

494. **Hayatın İçinden (Egemert Sağlık Hizmetleri)**
495. **Haydarpaşa Kardiyoloji Ve Kardiyovasküler Cerrahi Bülteni (Siyami Ersek Göğüs Kalp Ve Damar Cerrahi Merkezi)**
496. **Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi = The Medical Journal of Haydarpaşa Numune Education and Research Hospital (Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**
497. **Haydarpaşa Numune Hastanesi Tıp Dergisi = The medical journal of Haydarpaşa Numune Hospital (Haydarpaşa Numune Hastanesi)**
498. **Healer's World (Sağlık Gaz)**
499. **Healthy Life (İbrahim Özbay)**
500. **Hekim Forumu (İstanbul Tabip Odası)**
501. **Hekim Kültür (Samsun-Sinop Odası)**
502. **Hekim ve İlaç**
503. **Hekimce Bakış (Bursa Tabip Odası)**
504. **Hekimce (Kıbrıs Türk Tabipleri Birliği)**
505. **Hekimden Hekime (Ankara Tabip Odası)**
506. **Hekimlikte Yeni Görüşler Mecmuası**
507. **Hematoloji-Onkoloji (Bilimsel Tıp Yayınevi)**
508. **Hemsireler Dergisi (İstanbul Turk Hemsireler Dernegi)**
509. **Hemşire (Türk Hemşireler Derneği)**
510. **Hemşirelik Araştırma Dergisi (Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Derneği)**
511. **Hemşirelik Bülteni**
512. **Hemşirelik Dergisi (İstanbul Üniversitesi)**
513. **Hemşirelik Forumu = Nursing forum (Bilmedya Gurup)**
514. **Hemşirelikte Araştırma ve Geliştirme (Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Deneği)**
515. **Herba Medica (İstanbul Üniversitesi)**
516. **Heybeliada Tıp Bülteni = The Medical Bulletin of Heybeliada (Heybeliada Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Merkezi)**
517. **HIV AİDS Tıp Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**
518. **Hipertansiyon Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**
519. **Hipokrat (Faik BİÇER)**
520. **Hipokrat Kardiyoloji Dergisi (Kavuk Gazetecilik)**

521. **Hipokrat Lokomotor (Kavuk Gazetecilik)**

522. **Hospimedica en Espanol (Teknopress Yayıncılık)**

523. **Hospital Equipment (Bilmedya Gurup)**

524. **Hospital News**

525. **HÜTFBAT Bülteni (Hacettepe Üniversitesi)**

526. **Ihlamur (An-Deva Sağlık Grubu)**

527. **International Journal of Cardiology (CSA Eğitim İletişim Basım)**

528. **International Journal of Gynecology & Obstetrics (Türkiye) (Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği)**

529. **Interplast-Türkiye Haber Bülteni (Interplast-Türkiye Derneği)**

530. **Istanbul Contribution To Cliniccal Science**

531. **İaç'ta Gezinti (Erol Dönmez)**

532. **İbni Sina Tıp Dergisi (İbn-i Sina Tıp Merkezi)**

533. **İç Anadolu Tıp Dergisi**

534. **İç Hastalıkları Arşivi (Turgut Yayıncılık)**

535. **İç Hastalıkları Dergisi (Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

536. **İç Hastalıkları Klinikleri Dergisi (Ankara Üniversitesi)**

537. **İç Hastalıkları Yıllığı**

538. **İhtisas Sağlık (G.S.M. Reklam Yayıncılık ve Organizasyon)**

539. **İhtisasa Bakış Türkiye Yüksek İhtisas Eğitim ve Arştırma Sağlık İşletmesi Bülteni (Türkiye Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Sağlık İşletmesi)**

540. **İlac Bulteni (Saglik Bakanligi)**

541. **İlaç ve Tedavi Dergisi (Hekimler Yayın Birliği)**

542. **İlaç ve Tedavi Tıbbi Mecmua**

543. **İleti (Hemşire bülteni) (Ankara Üniversitesi)**

544. **İlkadım (Ege Üniversitesi)**

545. **İmmunoloji Derneği Bülteni (İmmunoloji Derneği)**

546. **İnci (Özel samsun Tıp Merkezi)**

547. **İnfeksiyon Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**

548. **İnfeksiyon Dergisi (Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti)**

549. **İnfeksiyon Hastalıkları Dergisi Serisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)**

550. **İngiliz Tıp Bülteni (Britisch Council)**

551. **İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (İnönü Üniversitesi)**

552. **İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Dergisi (İnönü Üniversitesi)**

553. **İnsizyon ve İnfeksiyon (Bilimsel Tıp Yayınevi)**

554. **İNSİZYON: Cerrahi Tıp Bilimleri Dergisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)**

555. **International Journal of Human Sciences**

556. **İstanbul Çocuk Hastanesi Tıp Bülteni = The Medical Bulletin of İstanbul Childner Hospital (İstanbul Çocuk Hastanesi Yardım Derneği)**

557. **İstanbul Çocuk Kliniği (Türk Pediyatri Kurumu)**

558. **İstanbul Çocuk Sağlığı Dergisi**

559. **İstanbul Diş Hekimleri Odası Dergisi (İstanbul Dişhekimleri Odası)**

560. **İstanbul Eğitim Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi (İstanbul Eğitim Araştırma Hastanesi)**

561. **İstanbul Göz Kliniği Bülteni**

562. **İstanbul Halk Sağlığı Bülteni (İstanbul Üniversitesi)**

563. **İstanbul Hekim Postası (İstanbul Tabip Odası)**

564. **İstanbul Jinekoloji ve Obstetrik Dergisi (İstanbul Üniversitesi)**

565. **İstanbul Klinik Dersleri (İstanbul Klinik Dersleri Neşriyatı)**

566. **İstanbul Tıp Dergisi (SSK İstanbul Hastanesi)**

567. **İstanbul Tıp Fakültesi Bülteni (İstanbul Üniversitesi)**

568. **İstanbul Tıp Postası**

569. **İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası (İstanbul Üniversitesi)**

570. **İstanbul Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi = The journal of the Dental Faculty of Istanbul (İstanbul Üniversitesi)**

571. **İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi (İstanbul Üniversitesi)**

572. **İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Dergisi = Journal of the Istanbul Faculty of Medicine (İstanbul Üniversitesi)**

573. **İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası = Journal of Faculty of Pharmacy of Istanbul University (İstanbul Üniversitesi)**

574. **İstanbul Üniversitesi Kardiyoloji Enstitüsü Dergisi (İstanbul Üniversitesi)**

575. **İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Cerrahpaşa Kulak Burun Boğaz Kliniği Yıllığı= Year book the ear nose throat clinie of medical faculty university of istanbul (İstanbul Üniversitesi)**

576. **İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası (İstanbul Üniversitesi)**

577. **İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuasi. Monografi Serisi (İstanbul Üniversitesi)**

578. **İş Hekimliği (Türk Tabipleri Birliği)**

579. **İşçi Sağlığı Bülteni**

580. **İyi Klinik Uygulamalar Dergisi (Omega CRO)**

581. **İzmir Alsancak Devlet Hastanesi Tıp Dergisi (İzmir Alsancak Devlet Hastanesi)**

582. **İzmir Atatürk Devlet Hastanesi Tıp Dergisi**

583. **İzmir Atatürk Eğitim Hastanesi Tıp Dergisi (İzmir Atatürk Eğitim Hastanesi)**

584. **İzmir Atatürk Sağlık Sitesi İzmir Devlet Hastanesi Tıp Dergisi (İzmir Atatürk Sağlık Sitesi İzmir Devlet Hastanesi)**

585. **İzmir Çocuk Hastanesi Tıp Bülteni (İzmir Göğüs Hastanelerinde Yardım Derneği)**

586. **İzmir Devlet Hastanesi Mecmuası (İzmir Devlet Hastanesi)**

587. **İzmir Devlet Hastanesi Tıp Dergisi (İzmir Devlet Hastanesi)**

588. **İzmir Eczacı Odası Bülteni**

589. **İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi (İzmir Devlet Hastanesi)**

590. **İzmir Göğüs Hastanesi Dergisi (İzmir Göğüs Hastanesi)**

591. **İzmir Kliniği (İkinci Mintaka Etibba Odasi)**

592. **İzmir Klinik Dergisi**

593. **İzmir S.S.K. Tepecik Hastanesi Dergisi (İzmir S.S.K. Tepecik Hastanesi)**

594. **İzmir Sağlık (İzmir İl Sağlık Müdürlüğü)**

595. **İzmir Tepecik Eğitim Hastanesi Dergisi (İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

596. **JAMA-Türkiye (Turgut Yayıncılık)**

597. **JBJS : (Türkçe baskı) : Journal of Bone-Joint Surgery (A. Mümtaz Alpaslan)**

598. **JCRPE (Journal of Clinical Research in Pediatric Endocrinology) (Official Journal of Turkish in Pediatric Endocrinology,)**

599. **JEMSA : Journal of European Medical Students Association on Medical and Scientific Affarirs (Hacettepe Üniversitesi)**

600. **Jinekoloji ve Obstetride Yeni Görüş ve Gelişmeler (Ankara Jinekoloji Derneği)**

601. **Jinekoloji Ve Obstetrik Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**

602. **Jinekoloji ve Obstetrik Dergisi (Logos)**

603. **Jinekoloji ve Obstetrik-İzmir**

604. **Jinekoloji, Obstetrik Pediatri Dergisi (Logos)**

605. **Jinekolojik Onkoloji Dergisi (Jinekolojik Onkoloji Derneği)**

606. **Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi (Dr. Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

607. **Journal of Ankara Medical School (Ankara Üniversitesi)**

608. **Journal of Blood Banking and Transfusion Medicine of Turkey (Blood Banks and Transfusion Society of Türkiye)**

609. **Journal of Cell and Molecular Biology (Haliç Üniversitesi)**

610. **Journal of Clinical Oncology (Türkçe). (Andan Demiröz)**

611. **Journal of Clinical Research in Pediatric Endocrinology (JCRPE) (Galenos)**

612. **Journal of Diabetes And Its Complication (Türkiye Klinikleri)**

613. **Journal of Faculty of Pharmacy of Istanbul University (İstanbul Üniversitesi)**

614. **Journal of Health Sciences A Bulletin Of Anadolu University, Graduate Institue Health Sciences (Anadolu Üniversitesi)**

615. **Journal Of Health Sciences A Bulletin Of Osmangazi University, Graduate Institue Health Sciences (Osmangazi Ünivrsitesi)**

616. **Journal of International Advanced Otology (Mediterranean Society of Otology and Audiology)**

617. **Journal of Islamic Academy of Sciences (Islamic Academy of Sciences)**

618. **Journal of Investigative Dermatology (Türkçe baskı) (CSA Eğitim İletişim Basım Org. ve Dan.)**

619. **Journal of lSD (Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi)**

620. **Journal of Marmara University Dental Faculty (Marmara Üniversitesi)**

621. **Journal of Neonatology (Izmir Acilim Yayincilik)**

622. **Journal of Neurological Science (Turkish) (Nörolojik Bilimler Dergisi) (Ege Nöroloji Derneği)**

623. **Journal of Neurology (Türkçe) (CSA Global Publishing)**
624. **Journal of Neuropsychiatry and Clinical Neurosciences (Türkçe baskı) (121 Medikal Yayıncılık Eğitim ve İletişim Hizmetleri)**
625. **Journal of Pediatric Infectious Diseases (Yüzüncü Yıl Üniversitesi)**
626. **Journal of Pediatric Neurology (Yüzüncü Yıl Üniversitesi)**
627. **Journal of Pediatrics (Türkiye Klinikleri)**
628. **Journal of Spectroscopy (Spectroscopy Society)**
629. **Journal of Sports Science and Medicine (Asist Group)**
630. **Journal of The American Academy of Dermatology (Türkiye Klinikleri)**
631. **Journal of the American Academy of Orthopaedic Surgeons (AC.T. Medical İletişim Yayın Org)**
632. **Journal Of The Dental Faculty Of Marmara University (Marmara Üniversitesi)**
633. **Journal of the International Society for the History of Islamic Medicine (Society for the History of Islamic Medicine)**
634. **Journal of the Turkish-German Gynecology Association-Artemis (Turkish German Gynecological Association)**
635. **Journal of Thoracic Oncology (Türkiye Klinikleri)**
636. **Journal of Turkish Spinal Surgery = Türk Omurga Cerrahisi Dergisi (Türk Omurga Cerrahisi Derneği)**
637. **K.B.B. Bülteni. (S.L. S.N.)**
638. **Kadın Doğum Dergisi (Medical Network)**
639. **Kadın Doğum Dergisi (Dr. Zekai Tahir Burak Kadın Hastanesi)**
640. **Kadın Doğum Dergisi = Turkish Journal of Obstetrics and Gynaecology (Medital Tıbbi Organizasyon ve Yayıncılık)**
641. **Kadın Doğum Dergisi- Terminal (Perinatoloji ve Endokrinoloji Derneği)**
642. **Kadın-Doğum Jinekoloji Ve Obstetrik Bülteni (S.L. S.N.)**
643. **Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi)**
644. **Kalp (Turgut Yayıncılık)**
645. **Kanser**
646. **Kanser Gündemi (Türkiye Kanserle Savaş Vakfı)**
647. **Kanser Haberleri (Türk Kanser Arastirma ve Savas Kurumu.)**
648. **Karadeniz Tıp Dergisi (Karadeniz Teknik Üniversitesi)**

649. **Karadeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Karadeniz Üniversitesi)**
650. **Kardiyolife (İ.E. Ulagay-Menarini Group)**
651. **Kardiyoloji Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**
652. **Kardiyoloji Derlemeleri (Turgut Yayıncılık)**
653. **Kardiyoloji Gündemi (Turgut Yayıncılık)**
654. **Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi (Kartal Dr. Lüfi Kırdar Eğitim ve Araştırmas Hastanesi)**
655. **Kartal Eğitim ve Araştırma Klinikleri Tıp Dergisi**
656. **Kartal Hastanesi Tıp Bülteni (Sağlık Sosyal Yardım Vakfı)**
657. **Kastamonu-Çankırı Tabip Odası Bülteni (Kastamonu-Çankırı Tabip Odası)**
658. **Katkı Pediatri Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**
659. **Kayseri Üniversitesi Gevher Nesibe Tıp Fakültesi Mecmuası (Kayseri Üniversitesi)**
660. **KBB Postası (ME&Dİ Kulak Burun Boğaz Hastalıkları Merkezi)**
661. **KBB-FORUM Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Dergisi (Pleksus)**
662. **Keppra Line (Rekmar)**
663. **Kıbrıs Türk Tıp Dergisi (Yakın Doğu Üniversitesi)**
664. **Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Kırıkkale Üniversitesi)**
665. **Klimik Bülteni (Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları (Klimik) Derneği)**
666. **Klimik Dergisi (Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları (Klimik) Derneği)**
667. **Klinik Adli Tıp (Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu)**
668. **Klinik Aktüel Tıp Dergisi (Bilmedya Gurup)**
669. **Klinik Aktüel Tıp Dermatoloji Forumu (Bilmedya Gurup)**
670. **Klinik Aktüel Tıp Gastroenteroloji Forumu (Bilmedya Gurup)**
671. **Klinik Aktüel Tıp İç Hastalıkları Forumu (Bilmedya Gurup)**
672. **Klinik Aktüel Tıp Kardiyoloji Forumu (Bilmedya Gurup)**
673. **Klinik Aktüel Tıp Nefroloji Forumu (Bilmedya Gurup)**
674. **Klinik Aktüel Tıp NöroPsikiyatri Forumu (Bilmedya Gurup)**
675. **Klinik Çocuk Forumu (Bilmedya Gurup)**
676. **Klinik Gatroentereoloji**

677. **Klinik Gelişim = The Journal of Istanbul Chamber of Medicine (İstanbul Tabip Odası)**
678. **Klinik Haber (Mutlu Yüksel)**
679. **Klinik İlmi (İstanbul Üniversitesi)**
680. **Klinik Laboratuvar (Bilmedya Gurup)**
681. **Klinik Laboratuvar Araştırma Dergisi (Ankara Üniversitesi)**
682. **Klinik Pediatri Dergisi (Çizgi Tıp Yayınevi)**
683. **Klinik Psikiyatri Dergisi (Çizgi Tıp Yayınevi)**
684. **Klinik Psikofarmakoloji Bülteni (Psikofarmakoloji Derneği)**
685. **Klinik Psikofarmakolojide Yenilikler**
686. **Klinik Radyoloji**
687. **Klinik Seriler Tıp Dergisi = Turkish Medical Journal of clinical series (Sağlık Elemanları Vakfı)**
688. **Klinik Symposium**
689. **Klinik Tıbbi Gazete**
690. **Klinik Tıp Pediatri (Cengiz Tepe)**
691. **Klinik ve Deneysel Cerrahi Dergisi = Journal of Clinical and Experimental Surgery (Bircan Tıp Yayıncılık)**
692. **Klinik ve Laboratuar Mecmuası**
693. **Klinik (Bursa Hekimler Birliği)**
694. **Kocaeli Üniversitesi Tıp Dergisi (Kocaeli Üniversitesi)**
695. **Kocatepe Tıp Dergisi = The Medıcal Journal of Kocatepe;"Afyon Kocatepe Üniversitesi tıp dergisi" (Afyon Kocatepe Üniversitesi)**
696. **Kolon ve Rektum Hastalıkları Dergisi (Türk Kolon ve rektum Cerrahisi Derneği)**
697. **Konya Devlet Hastanesi dergisi (Konya Devlet Hastanesi)**
698. **Konya Eczacı Odası Eczane dergisi (Konya Eczacı Odası)**
699. **Koşuyolu Heart Journal (Koşuyolu Kalp ve Damar Cerrahisi Araştırma Hastanesi)**
700. **Kriz Dergisi (Ankara Üniversitesi)**
701. **KSÜ Tıp Fakültesi Dergisi (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi)**
702. **Kulak Burun Boğaz Baş ve Boyun Cerrahisi Dergisi (Burun Boğaz Baş ve Boyun Cerrahisi Derneği)**

703. **Kulak Burun Boğaz Baş ve Boyun Cerrahisinde Güncel Yaklaşım (Türkiye Eğitim ve Sağlık Vakfı)**

704. **Kulak Burun Boğaz Bülteni**

705. **Kulak Burun Boğaz İhtisas Dergisi (Ekin Tıbbi Yayıncılık)**

706. **Kulak Burun Boğaz Klinikleri (Ekin Tıbbi Yayıncılık)**

707. **KÜKEM Dergisi (KÜKENS ve KÜKEM)**

708. **Kütahya Devlet Hastanesi Tıp Bülteni = The Medical Bulletin of Kütahya State Hospital (Kütahya Devlet Hastanesi Sağlık Tesisleri Yapım Onarım ve Hasta Bakım Derneği)**

709. **LANCET (CSA Global Publishing)**

710. **Lepra Mecmuası (Cüzzam Savaş ve Araştırma Derneği)**

711. **Lepra Mecmuası (Adli Tıp Uzmanları Derneği)**

712. **Leylek**

713. **Literatür: Tıp Dünyasında Seçmeler**

714. **Lizozomal Depo Hastalıkları Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

715. **Lokman Hekim (Muallim Hafız Cemal, 1936-)**

716. **Lokman Hekim Tıp Bülteni (Metin Doğan)**

717. **Lösemili Çocuklar Dergisi (LÖSEV)**

718. **Lösev Yaşam (LÖSEV)**

719. **Mahsul Hekimi**

720. **Malatya Hayat Bülteni (Malatya Hayat Sağlık Hizmetleri)**

721. **Marmara Medical Journal (Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi) (Marmara Üniversitesi)**

722. **Marmara Üniversitesi Eczacılık Dergisi = Journal of Pharmacy of University of Marmara (Marmara Üniversitesi)**

723. **Marmara Üniversitesi Hemşirelik Dergisi**

724. **Marmara Üniverstesi Diş Hekimliği Dergisi**

725. **Mavi Bülten (Türkiye Yüksek İhtisas Hastanesi)**

726. **Mavi Dalga (Marmara Üniversitesi)**

727. **Mavi Kare (Medikare Diyaliz ve Sağlık Hizm ve San)**

728. **Medica (Ferruh Aktuğ)**

729. **Medical Bulletin of Istanbul Medical Faculty (İstanbul Üniversitesi)**

730. **Medical Journal of Ege University (Ege Üniversitesi)**

731. **Medical journal of Islamic Academy of Sciences (Islamic Academy of Sciences)**
732. **Medical life (Modern Prodüksiyon Reklam Yayıncılık Medikal Malzeme ve San)**
733. **Medical Magazin (İhlas Holding)**
734. **Medical Network (GORM) Gynecology Obstetrics and Reproductive Medicine (Mebas Medikal)**
735. **Medical Network Actual Medicine (Mebas Medikal)**
736. **Medical Network Cronometre Hipertansiyon ve Kardiyoloji Bülteni (Medical Network)**
737. **Medical Network Dahili Tıp Bilimleri Dergisi (Mebas Medikal)**
738. **Medical Network Farmakoloji ve Tedavi (Medical Network)**
739. **Medical Network Kardiyoloji Dergisi (Mebas Medikal)**
740. **Medical Network Klinik Bilimler Cerrahi (Medical Network)**
741. **Medical Network Klinik Bilimler Kadın Doğum (Medical Network)**
742. **Medical Network Klinik Bilimler Pediatride Yönelişler (Medical Network)**
743. **Medical Network Klinik Bilimler ve Doktor (Mebas Medikal)**
744. **Medical Network Koroner Kalp Hastalıkları Ve Hipertansiyon Bülteni (Mebas Medikal)**
745. **Medical Network Oftolmoloji Dergisi (Mebas Medikal)**
746. **Medical Tribüne Türkiye (Medical Tribüne Yayıncılık)**
747. **Medicaria**
748. **Medicina Roche Hexagone**
749. **Medicine Digest**
750. **Medico Sosyal Sağlık Dergisi**
751. **Medico Tıp Dergisi**
752. **Medikal Plus (Flus Medya)**
753. **Medikal & Teknik (İhlas Hol.)**
754. **Medikal Bakış**
755. **Medikal Biyoteknoloji Ve Moleküler Tıp Dergisi (Hekimler Birliği)**
756. **Medikal Dental (İhlas Hol.)**
757. **Medikal Dergi (İhlas Hol.)**
758. **Medikal Etik Dergisi (Yüce Yayın)**

759. **Medikal Gazete**
760. **Medikal İz (Novartis İlaçları)**
761. **Medikal Magazin (İhlas Hol.)**
762. **Medikal Media (Kibele Yayıncılık)**
763. **Medikal Trend (Dünya Yayıncılık)**
764. **Medikal ve Terapötik Hidro-Klimatoloji Yıllığı**
765. **Medikalfort (Maça Yayın Tasarım İletişim)**
766. **MedikalTürk (Medikal Türk Yayıncılık)**
767. **Medikaria (Muğla Tabip Odası)**
768. **Medikent (Oktay Baştanoğlu)**
769. **Medikongre (Aylık Tıp Toplantıları ve Kongre Turizmi Dergisi) (İmge Group)**
770. **MEDİMAGAZİN Haftalık Tıbbi Haber Gazetesi (Türkiye klinikleri)**
771. **Mediscope (GlaxoSmithKline)**
772. **Mediterranean Journal of Otology (The Mediterranean Society of Otology)**
773. **Meme Hastalıkları Dergisi (Meme Bilimi Derneği)**
774. **Meme Sağlığı Dergisi (Meme Hastalıkları Dernekleri Federasyonu)**
775. **Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Mersin Üniversitesi)**
776. **Mesa ve sağlık (MESA Mesken Sanayi)**
777. **Mesir-Manisa Ruh Sağlığı Hastanesi Dergisi (Ruh Sağlığı Hastanesi)**
778. **Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi (MSG) (Türk Tabipler Birliği)**
779. **Mikrobiologi Dergisi. Revue de Microbiologie (Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti)**
780. **Mikrobiyoloji Bülteni (Ankara Mikrobiyoloji Dernegi)**
781. **Mikrobiyoloji (Türk Mikro Biyoloji Cemiyeti)**
782. **MİSED Meslekiçi Sürekli Eğitim Dergisi (Türk Eczacılar Birliği)**
783. **Modern Cerrahî ve Nöro-Sirürji Mecmuası**
784. **Modern Hastane Yönetimi Dergisi (Bilmedya Gurup)**
785. **Modern Tedavi Mecmuasi. Revue de Thérapeutique Moderne (SPECIA (Society))**
786. **Mola (RTS Renal Tedavi Hizmet San.)**
787. **Moleküler Tanı Dergisi (Türk Gastroenteroloji Vakfı)**
788. **Morfoloji Dergisi : Journal of Morphology (Nobel Tıp Kitabevleri)**

789. **My Hospital (Ramazan Kıvanç)**
790. **Nabız Tıp Bülteni (Sani Konukoğlu Hastanesi,)**
791. **Nane Limon (Gazi Üniversitesi)**
792. **Nature Clinical Practice Gastroenterology & Hepatology (Türkçe) (CSA Eğitim İletişim Basım Org. ve Dan)**
793. **Nefroloji ve Hipertansiyon / Hipertansiyon ve Nefro-Üroloji (Böbrek Hastalıkları ve Hipertansiyon Vakfı)**
794. **Neşriyat (Sihhat ve Içtimaî Muavenet Vekâleti)**
795. **Neşter (Göğüs Hastalıkları Hastanesi)**
796. **Neuroanatomy (Hacettepe Üniversitesi)**
797. **Neurologist (Türkçe baskı) (İlkay Marangoz)**
798. **Nevroloji Bulteni (S.L. S.N.)**
799. **New Istanbul Contibution to Clinical Science**
800. **New Journal of Medicine (Fatih Üniversitesi)**
801. **Nobel Medicus (Nobel İlaç Sanayi)**
802. **Nöroanatomi Bülten (Türk Nöroşirürji Derneği)**
803. **Nöroloji (Ankara Üniversitesi)**
804. **Nöroloji Arşivi (Turgut Yayıncılık)**
805. **Nöroloji Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**
806. **Nörolojik Bilimler Dergisi (Ege Nöroloji Derneği)**
807. **Nöropsikiyatri Arşivi (Türk Nöropsikiyatri Derneği)**
808. **Nöropsikiyatri Gündemi (Hekimler Yayın Birliği)**
809. **Nörotravma ve Yoğun Bakım Bülteni (Türk Nöroşirürji Derneği)**
810. **Nörovasküler Cerrahi (Türk Nöroşirürji Derneği)**
811. **Numune Hastanesi Tıp Dergisi (Numune Hastanesi)**
812. **Nükleer Tıp Dergisi (Turkish Journal of Nuclear Medicine) (Türkiye Nükleer Tıp Derneği)**
813. **Obstetrik ve Jinekoloji Sürekli Eğitim Dergisi (Obstetrik ve Jinekoloji Ultrasonografi Derneği)**
814. **Obstetrik Ve Jinekoloji Ulrasonegrafi Dergisi (Obstetrik Ve Jinekoloji Ulrasonegrafi Derneği)**
815. **Odonto-Stomatoloji Dergisi**
816. **Oftalmoloji Arşivi (Turgut Yayıncılık)**
817. **Okmeydanı Eğitim Hastanesi Bülteni**

818. **Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi (Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

819. **Okmeydanı Hastanesi Bülteni = Journal of Okmeydani SSK Hospital (Okmeydanı Hastanesi)**

820. **Okmeydanı Hastanesi Tıp Bülteni= The Medical Bulletin of Okmeydani Hospital (Okmeydanı Hastanesi)**

821. **Okmeydanı Tıp Dergisi = The Medical Journal of SSK Okmeydani Educational Hospital (Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

822. **OMÜ Hemşire (Okmeydanı Hastanesi)**

823. **Ondokuz Mayıs Tıp Dergisi (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)**

824. **Ondokuz Mayıs Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)**

825. **Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Dergisi = University of Ondokuz Mayis Journal of Medicine (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)**

826. **Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)**

827. **Onkoloji Bülteni (Turgut Yayıncılık)**

828. **Onkoloji Hemşireliği Derneği Bülteni (Onkoloji Hemşireliği Derneği)**

829. **Ophthalmology**

830. **Optimal Tıp Dergisi (Optimal Tıp Yayınevi)**

831. **Oral İmplantoloji Dergisi (Türk Oral İmplantoloji Derneği)**

832. **Oral**

833. **Orta Anadolu Tıp Bülteni (Eskişehir-Kütahya Tabib Odası)**

834. **Ortho (Türkçe baskı) (Vestiyer Reklamcılık ve Halkla İlişkiler)**

835. **Osmangazi Tıp Dergisi = Osmangazi Journal of Medicine (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)**

836. **Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi)**

837. **Osteoporoz Dünyasından (Türkiye Osteoporoz Derneği)**

838. **Osteoporoz Dünyasından (İstanbul Üniversitesi)**

839. **Otantik (Ota Tıp Merkezi)**

840. **Otolaringoloji Baş ve Boyun Cerrahisi Arşivi (Turgut Yayıncılık)**

841. **Oto-Nöro-Oftalmoloji**

842. **OTOSKOP Otology Nörotoloji Odyoloji Dergisi (Çizgi Tıp Yayınevi)**

843. **Öğrenci Sağlık Dergisi (Karadeniz Teknik Üniversitesi)**

844. **Önce Sağlık (Nata Yapımcılık)**

845. **Pain Practice (Türkçe baskı) (Ali Serhan Ergün)**

846. **Pamukkale Tıp Dergisi (Pamukkale Üniversitesi)**

847. **Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Bülteni (Pamukkale Üniversitesi)**

848. **Paramedikal (Sağlık-Der Ankara Şubesi)**

849. **Parkinson Hastalığı ve Hareket Bozuklukları Dergisi (Ekin Tıbbi Yayıncılık)**

850. **Patoloji Bülteni (Ankara Patoloji Derneği)**

851. **Pediatri (Ankara Üniversitesi)**

852. **Pediatri Bülteni (Turgut Yayıncılık)**

853. **Pediatri Gündemi (Turgut Yayıncılık)**

854. **Pediatrik Cerrahi Dergisi (Türkye Çocuk Cerrahisi Derneği)**

855. **Pediatrik Enfeksiyon Hastalıkları Dergisi (Turgut Yayıncılık)**

856. **Pediatrik Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Dergisi = Journal of Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition (Deomed)**

857. **Perinatoloji Dergisi (Türk Perinatoloji Derneği)**

858. **Pharma & Life İlaç ve Eczacılık Dergisi (Bilmedya Gurup)**

859. **Pharmacia (Türk Eczacıları Birliği)**

860. **Pharmacy & Medicine (Pastel İletişim Reklam,)**

861. **Plasenta (Samsun Doğum ve Çocuk Bakımevi Hastanesi)**

862. **Plastik ve Rekonstrüktif Cerrahi Dergisi = The Turkish Journal of Plastic Surgery**

863. **Poliklinik; Aylik Tıp Dergisi**

864. **Posyon Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**

865. **Pratik Doktor**

866. **Pratik Farmakoloğ**

867. **Pratisien Farmakolog (Eczacı Kalfaları Cemiyeti)**

868. **Pratisyen (Türk Tabipleri Birliği)**

869. **Pratisyen (Pratisyen Hekimlik Derneği)**

870. **PRN Aile Hekimliği (Yüce Yayın)**

871. **PROGRES Literatürden Kliniğe Genel Tıp Dergisi (MD Yayıncılık)**

872. **Progressus Medicinae (Schwartz)**

873. **Protonex Güncel (Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve Ticaret)**

874. **Psikanaliz Buluşmaları (Bağlam Yayınları)**

875. **Psikanaliz Yazıları (Bağlam Yayınları)**

876. **Psike Dergi (Art Ltd Şti)**

877. **Psikiyatri (İstanbul Psikiyatri Derneği)**

878. **Psikiyatri Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**

879. **Psikiyatri Dünyası (Çizgi Tıp Yayınevi)**

880. **Psikiyatri Gazetesi (S.L. S.N.)**

881. **Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji (3P) Dergisi (3P Yayıncılık ve Sanat İletişimi)**

882. **Psikiyatride Derlemeler, Olgular ve Varsayımlar (RCHP) (Bakırköy Akıl Hastanesi Vakfı)**

883. **Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar**

884. **Psikoloji Seminer**

885. **Psinema: Sinema ve Psikoloji Dergisi (ODTÜ Piskoloji Bölümü)**

886. **Psychiatric Services (Türkçe baskı) : A Journal of the American Psychiatric Association (Sigma Publishing Danışmanlık & Organizasyon Dış. Tic.)**

887. **PsychoMed (Hekimler Yayın Birliği)**

888. **PTT Hastanesi Tıp Dergisi (Ekin)**

889. **Pulmoner Enfeksiyon Hastalıkları (Turgut Yayıncılık)**

890. **Pulpa Konya Adsm Dergisi (Konya Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi)**

891. **Quintessence International-Quintesence Türkçe (Quintessence yayancılık)**

892. **Rabies = Kuduz (Kuduz Enstitüsü)**

893. **Radyoloji Ve Tıbbi Görüntüleme Dergisi (Hekimler Birliği Vakfı)**

894. **Rasyonel Farmakoterapi Dergisi (RNA Yayıncılık)**

895. **Reçete (Zonguldak Tabip Odası,)**

896. **Reform (Virgül Yayınları)**

897. **Rejyonal Anestezi Bülteni (Rejyonal Anestezi Derneği)**

898. **Remisyon Güncel Onkoloji Dergisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)**

899. **Retina Vitreus (Gazi Göz Vakfı)**

900. **Romatizma Dergisi / Acta Rheumatologica Turcica (Türkiye Romatizma Araştırma ve Savaş Derneği)**

901. **Romatizma ve Ağrı Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**

902. **Romatoloji Araştırma ve Eğitim Derneği Bülteni**

903. **Romatoloji Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**

904. **Romatoloji ve Tıbbi Rehabilitasyon Dergisi (Türk Tıbbi Rehabilitasyon Kurumu Derneği)**

905. **Roots (Türkiye baskısı) (Vestiyer Reklamcılık ve Halkla İlişkiler Tic)**

906. **S.S.K. Tıp Bülteni (Sosyal Sigortalar Kurumu)**

907. **Sağlıcakla (Kök Yayıncılık)**

908. **Sağlıcakla (Aydın Atatürk Devlet Hastanesi)**

909. **Sağlıcakla (Özel Selçuklu Hastanesi)**

910. **Sağlığımız Our health**

911. **Sağlık Alemi Dergisi- 1968**

912. **Sağlık Bakanlığı Balıkesir Atatürk Devlet Hastanesi (Balıkesir Atatürk Devlet Hastanesi)**

913. **Sağlık Bilimleri Araştırma Dergisi**

914. **Sağlık Bilimleri Dergisi = Journal of health sciences (Erciyes Üniversitesi)**

915. **Sağlık Bülteni**

916. **Sağlık Dergisi (Sağlık Ve Sosyal Yardım Bakanlığı)**

917. **Sağlık Dergisi : Sağlık Sektörünün Aylık Dergisi**

918. **Sağlık Derneği**

919. **Sağlık Dünyası**

920. **Sağlık Eğitimi (Sağlık Eğitimcileri Derneği)**

921. **Sağlık Gazetesi**

922. **Sağlık Haftalık İhale Dergisi (Sağlık Gazetecilik)**

923. **Sağlık Hastanesi Bülteni**

924. **Sağlık Hastanesi Dergisi (Sağlık Tesisleri Eğitim Müesseseleri)**

925. **Sağlık İçin Sigara Alarmı (Sağlığı Geliştirme ve Sigara ile Mücadele Derneği)**

926. **Sağlık Memurları Cemiyeti Dergisi**

927. **Sağlık Olsun (Özel Avcılar Hospital)**

928. **Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı Dergisi**

929. **Sağlık Vakfı Bülteni (Sağlık Vakfı Genel Merkezi)**

930. **Sağlık ve Kadın Dünyası- 1966**

931. **Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Haberler Bülteni- 1970**

932. **Sağlık Ve Sosyal Yardım Vakfı Dergisi**

933. **Sağlık ve Toplum (Sağlık ve Sosyal Yardım Vakfı)**

934. **Sağlıkçıların Sesi- 1966**

935. **Sağlıklı Yaşam Rehberi (Cen yayıncılık İletişim Reklam Organizasyon Ltd)**

936. **Sağlıklı Yaşam (Promedya Basın Yayın ve Tanıtım Hizmetleri)**

937. **Sağlıkta Nabız (Sağlık Mensupları Derneği)**

938. **Sağlıkta Nabız Aktüel ve Sosyal Tıp Dergisi (Sağlık Mensupları Derneği)**

939. **Sağlıkta Ulus (Ulus Hastanesi)**

940. **Samsun Devlet Hastanesi Tıp Bülteni (Samsun Devlet Hastanesi Yardım Derneği)**

941. **Samsun Devlet Hastanesi Yaşam (Samsun Devlet Hastanesi)**

942. **Samsun Sinop Tabip Odası Tıp Dergisi (Samsun-Sinop Tabip Odası)**

943. **Sandoz bülteni**

944. **SBAD Sağlık Bilimleri Araştırma Dergisi (Hatipoğlu Basım ve Yayım San Tic)**

945. **SD : Sağlık Dünyası (Medipolitan Sağlık Platformu)**

946. **Selçuk Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dergisi (Selçuk Üniversitesi)**

947. **Selçuk Üniversitesi Tıp Dergisi (Selçuk Üniversitesi)**

948. **Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi : The Journal of The Faculty of Medicine University of Selçuk (Selçuk Üniversitesi)**

949. **Seminars in Vascular Surgery (Türkiye Klinikleri)**

950. **Sendrom : Aktüel Tıp Dergisi (Logos)**

951. **Serbest Hekim (Türk Serbest Hekimler Derneği)**

952. **Sıcak Zincir İzmir İl Halk Sağlığı Dergisi (İzmir İl Halk Sağlığı Müdürlüğü)**

953. **Sıhhat**

954. **Sıhhî Cidâl**

955. **Sıhhî Sahifeler**

956. **Sıhhiye Mecmuası (Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti)**

957. **Sıhhiye Yedek Subay Mecmuası (Sıhhiye Eğitim Merkezi)**

958. **Sigorta Sağlık Dergisi**

959. **Sinerji (Sivas il sağlık Müdürlüğü)**

960. **Sinir Sistemi Cerrahisi Dergisi (Sinir Sistemi Cerrahisi Derneği)**

961. **Sistem Aktüel (Mersin Sistem Özel Tıp Hizmetleri Merkezi)**

962. **Sleep and Hypnosis = an International Journal Of Sleep, Dream, And Hypnosis (Küre İletişim Gurubu A.Ş.)**

963. **Solunum Dergisi (Türkiye Solunum Araştırmaları Derneği)**

964. **Solunum Hastalıkları (Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

965. **Sosyal Güvenlik (Sosyal Güvenlik Kurumu)**

966. **Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Dergisi (Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu)**

967. **Sosyal Sigortalar Kurumu Tıp Bülteni (Sosyal Sigortalar Kurumu)**

968. **Söke Devlet Hastanesi Tıp Bülteni (Söke Devlet Hastanesi)**

969. **Spinal ve Periferik Sinir Cerrahisi (Türk Nöroşirürji Derneği)**

970. **Spor Araştırmaları Dergisi (Billur Yavuz (Yarsuvat))**

971. **Spor Bilimleri Dergisi (Hacettepe Üniversitesi)**

972. **Spor Hekimliği Dergisi (Türkiye Spor Hekimleri Derneği)**

973. **Spor ve Tıp (Logos)**

974. **Spor ve Tıp Sendrom Ek IV (Logos)**

975. **SSK İstanbul Hastanesi Tıp Dergisi (SSK İstanbul Hastanesi)**

976. **SSK İstenbul Eğitim Hastanesi Tıp Dergisi (SSK İstenbul Eğitim Hastanesi)**

977. **SSK İzmir Eğitim Hastanesi Tıp Dergisi (SSK İstanbul Eğitim Hastanesi)**

978. **SSK Tepecik Eğitim Hastanesi Dergisi (İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

979. **Star Sağlık (Star Medya Yayıncılık)**

980. **Stereotaktik ve Fonksiyonel Nöroşirürji (Türk Nöroşirürji Derneği)**

981. **Stopes Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Dergisi (Fırat Dicle Havzası KBB & BBC Derneği)**

982. **Stroke (Türkçe baskı) (Sigma)**

983. **Supportive Care In Cancer (Türkiye Klinikleri)**

984. **Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Süleyman Demirel Üniversitesi)**

985. **Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi (STED) (Türk Tabipler Birliği)**

986. **Şark Cephesi Tıp Mecmuası**

987. **Şirürji (Türk Cerrahî Cemiyeti)**

988. **Şişli Çocuk Hastanesi Tıp Bülteni (Şişli Çocuk Hastanesi)**

989. **Şişli Etfal Hastanesi Hemşirelik Dergisi (Şişli Etfal Hastanesi)**

990. **Şişli Etfal Hastanesi Tıp Bülteni (Şişli Etfal Hastanesi)**

991. **Şizofreni (5US Yayın)**

992. **Şizofreni Dizisi (Çizgi Tip Yayınevi)**

993. **Şizofreni ve Sanat (Okuyanus)**

994. **Şizofreni Yazıları (Şizofreni Hastalıkları ve Yakınları Dayanışma Derneği)**

995. **Tababet Alemi**

996. **Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi (İlk Yardım Hastaneleri Koruma ve Yaşatma Derneği)**

997. **Taksim Hastanesi Tıp Bülteni = The Medical Bulletın of Taksim Hospital (İlk Yardım Hastaneleri Koruma ve Yaşatma Derneği)**

998. **Tanısal ve Girişimsel Radyoloji (Türk Radyoloji Derneği)**

999. **TCDD Hastaneleri Tıp Bülteni (TCDD Ankara Hastaneleri ve TCDD Sağlık Teşkilatı Yayını)**

1000. **TDBD Türk Diş Hekimleri Birliği Dergisi (Türk Dişhekimleri Birliği)**

1001. **TEB 6.Bölge Eczacı Odası bülteni**

1002. **TEB Haberler (Türk Eczacılar Birliği)**

1003. **Tecrübi Psikoloji Çalışmaları (İstanbul Üniversitesi)**

1004. **Tedavi Kliniği ve Laboratuvarı Dergisi. Revue de Thérapeutique Clinique et Expérimentale**

1005. **Tedavi Notları : Dirim**

1006. **Tedavi Seririyati ve Laboratuvari Mecmuasi. Revue de Thérapeutique Clinique et Expérimentale**

1007. **Tedavi ve Klinik**

1008. **Tedavi Yıllığı (Dünyada Tıp Yayınları)**

1009. **Temel Sağlık Dergisi (Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü)**

1010. The Lancet Infectious Diseases (CSA Eğitim İletişim)

1011. The Lancet (CSA Eğitim İletişim)

1012. Tıbbi Ekoloji ve Hidro-Klimatoloji Dergisi

1013. Tıbbi Hipnoz Bülteni (Tıbbi Hipnoz Derneği)

1014. Tıbbi Onkoloji Derneği Bülten (Pınar Saip)

1015. Tıbbi Rehabilitasyon ve Spor Hekimliği Bülteni (Kadıköy Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Derneği)

1016. Tıbbî Sayfalar

1017. Tıbbi Tercümeler Dergisi

1018. Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Bülteni (Anadolu Üniversitesi)

1019. Tıbbiyeli

1020. Tıp Araştırmaları Dergisi (Özel İstanbul Eczacılık ve Dişhekimliği Yüksek Okulları,)

1021. Tıp Araştırmaları Dergisi (Tıp Araştırmaları Derneği)

1022. Tıp bülteni - Istanbul Cocuk Hastanesi. The Medical bulletin of Istanbul Children Hospital (İstanbul Cocuk Hastanesi Yardim Derneği)

1023. Tıp Dergisi Sosyal Sigorta Kurumu İstanbul Hastanesi (İstanbul Ssk Hospital)

1024. Tıp Dünyası (Türk Tabipler Birliği)

1025. Tıp Dünyası. Revue Médicale Mensuelle (Türkiye Akil Hifzissihhasi Cemiyeti)

1026. Tıp Dünyasında Literatür (Yüce Yayın)

1027. Tıp Eğitimi Dünyası (İstanbul Üniversitesi)

1028. Tıp Etiği ve Tıp Hukuku Derneği Bülteni (Tıp Etiği ve Tıp Hukuku Derneği)

1029. Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi (Türkiye Klinikleri)

1030. Tıp Konuları : Tercüme Tıp Yazıları

1031. Tıp Tarihi Araştırmaları = History of Medicine Studies (İstanbul Üniversitesi)

1032. Tıp ve Eczacılık Dergisi= R{caron}vue Medico-Pharmacevtiqve

1033. Tıp ve Sağlık (TÜSAV)

1034. Tıp ve Yaşam

1035. Tıp Yenilikleri

1036. Tıp Yolunda 78 (İstanbul Tabip Odası)

1037. Tıp Yolunda Burdur

1038. Tıp Yolunda Cerrahpaşa Dergisi (İstanbul Üniversitesi)

1039. Tıp Yolunda Sesimiz

1040. Tıp Yolunda Tıp Bayramı

1041. Tıpta Yenilikler

1042. Tip Fakültesi Mecmuasi (İstanbul Üniversitesi)

1043. TND Pediatrik Nöroşirürji Öğretim ve Eğitim Grubu Bülteni (Türk Nöroşirürji Derneği)

1044. Tokat Vali Recep Yazıcıoğlu Devlet Hastanesi (Tokat Devlet Hastanesi Spor Derneği)

1045. Toksikoloji Bülteni (Deomed Medikal Yayıncılık)

1046. Toksikoloji Dergisi (Ankara Üniversitesi)

1047. Toplum Hekimliği Bülteni (Hacettepe Üniversitesi)

1048. Toplum Kökenli İnfeksiyonlar Ve Tedavisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)

1049. Toplum Sağlığı

1050. Toplum Sağlık Eczacı (Türk Eczacılar Birliği)

1051. Toplum ve Hekim Dergisi (Türk Tabipler Birliği)

1052. Toplum ve Sosyal Hizmetler (Hacettepe Üniversitesi)

1053. Toraks Bülteni (Türk Toraks Derneği)

1054. Toraks Dergisi (Türk Toraks Derneği)

1055. TOTBİD Dergisi (Türk Ortopedi ve Travmatoloji Birliği Derneği)

1056. Trabzon Hastanesi Tıp Bülteni (SSK Hastanesi Koruma ve Kalkınma Derneği)

1057. Trabzon Kliniği

1058. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Trakya Üniversitesi)

1059. Transplantation Proceedings (Başkent Üniversitesi)

1060. Travma Dergisi (Dr. Muhittin Ülker Acil Yardım Travmatoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi)

1061. Tromboz Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)

1062. TSMS Meslek Sağlık Dergisi- 1966

1063. Turgut Özal Tıp Merkezi Bülteni (Turgut Özal Tıp Merkezi)

1064. Turkish Electronic Journal of Medicine (Anakara Tabip Odası)

1065. Turkish Journal of Bone And Joint Surgery (Rıdvan Ege)

1066. Turkish Journal of Cancer (Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kururmu)

1067. **Turkish Journal of Endokrinology and Metabolism (Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği (Gaos)len)**

1068. **Turkish Journal of Gastroenterology (Türk Gastroentereloji Derneği)**

1069. **Turkish Journal of Haematology (Türkish society of haematology)**

1070. **Turkish Journal of Medical & Biological Research (İstanbul Üniversitesi)**

1071. **Turkish Journal of Medical Research (Türkiye Klinikleri)**

1072. **Turkish Journal of Medical Sciences (TÜBİTAK)**

1073. **Turkish Journal of Pediatrics (Hacettepe Üniversitesi)**

1074. **Turkish Journal of Pharmaceutical Sciences (The Turkish Pharmacists Association)**

1075. **Turkish Journal of Public Health (Turkish Public Health Association)**

1076. **Turkish Journal of Rheumatology=Türk Romatoloji Dergisi (Türkiye Romatizma Araştırma ve Savaş Derneği)**

1077. **Turkish Neurosurgery (Türk Nöroşirürji Derneği)**

1078. **Turkish Respiratory Journal (Turkish Thoracic Society)**

1079. **Tüberküloz Dergisi (İstanbul Verem Savaşi Derneği)**

1080. **Tüberküloz Kliniği**

1081. **Tüberküloz ve Göğüs Hastalıkları (İstanbul Tüberküloz ve Göğüs Hastalıkları Derneği)**

1082. **Tüberküloz ve Toraks Dergisi (Türk Tüberküloz ve Toraks Derneği)**

1083. **Tüberküloz (İstanbul Verem Savaşi Derneği)**

1084. **Tüm Sağlık-Sen dergisi (Tüm Sağlık-Sen)**

1085. **Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Cemiyeti Mecmuası = Journal of the Turkish Anaesthesiology and Reanimation Society (Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Cemiyeti)**

1086. **Türk Anesteziyoloji ve Reanimasyon Derneği Dergisi (Logos)**

1087. **Türk Aritmi Pacemaker ve Elektrofizyoloji Dergisi (Asem Sağlık Hizmetleri)**

1088. **Türk Beyin Damar Hastalıkları Dergisi**

1089. **Türk Biyokimya Dergisi = Turkish journal of biochemistry (Türk Biyokimya Derneği)**

1090. **Türk Cemiyeti Mecmuası**

1091. **Türk Cerrahî Cemiyeti Mecmuası**

1092. **Türk Cerrahî Mecmuası. Türkische Zeitschrift für Chirurgie (Türk Cerrahî Cemiyeti)**

1093. **Türk Çocuk Hematoloji Dergisi (Türk Pediatrik Hematoloji Derneği)**

1094. **Türk Dermatoloji Dergisi (Türk Dermatoloji Derneği)**

1095. **Türk Diabet Yıllığı (Türk Diabet Cemiyeti)**

1096. **Türk Diş Tabipleri Cemiyeti Bülteni : The Bulletin of the Turkish Dental Association**

1097. **Türk Diş Tabipleri Cemiyeti Mecmuası**

1098. **Türk Dişhekimleri Birliği Dergisi (Türk Dişhekimleri Birliği)**

1099. **Türk Dişhekimliği Dergisi (Vestiyer Yayıncılık)**

1100. **Türk Doğum ve Kadın Hastalıkları Dergisi= Acta Turcica gynnaekologia**

1101. **Türk Doktor Dergisi (Synergy)**

1102. **Türk Eczacılar Birliği Bülteni (S.L. S.N.)**

1103. **Türk Eczacılar Birliği Mecmuası = Journal of the Turkish Pharmaceutical Association**

1104. **Türk Elektroansefalografi ve Klinik Elektro Fizyoloji Dergisi**

1105. **Türk Endokrinoloji Yıllığı**

1106. **Türk Farmakoloji Derneği Bülteni (Türk Farmakoloji Derneği)**

1107. **Türk Farmakoloji ve Klinik Araştırma Dergisi**

1108. **Türk Fertilite Dergisi (Türkiye İnfertilite Vakfı ve Türkiye Menopoz ve Osteoporoz Derneği)**

1109. **Türk Geriatri Dergisi (Geriarti Derneği)**

1110. **Türk Ginekologi Arşivi (Türk Ginekologi Kurumu)**

1111. **Türk Girişimsel Elektrofizyoloji Dergisi (AKM Aritmi ve Kardiyoloji Ltd. Şti.)**

1112. **Türk Girişimsel Kardiyoloji Dergisi (Türk Girişimsel Kardiyoloji Vakfı)**

1113. **Türk Göğüs Cerrahisi Dergisi (Türk Göğüs Cerrahisi Derneği)**

1114. **Türk Göğüs Kalp Damar Cerrahisi Dergisi (Türk Kalp Damar Cerrahisi Derneği)**

1115. **Türk Hekimler Dergisi**

1116. **Türk Hekimleri Birligi Dergisi (Türk Hekimleri Birliği.)**

1117. **Türk Hematoloji Onkoloji Dergisi : THOD = The Turkish Journal Of Hematology And Oncology**

1118. **Türk Hemşireler Dergisi (Türk Hemşireler Derneği)**

1119. Türk Hemşireler Dergisi (Türk Hemşireler Derneği)

1120. Türk Hepato-Pankreato-Bilier Cerrahi Dergisi (Türk HPB Cerrahi Derneği)

1121. Türk Hıfzısıhha Ve Tecrübi Biyoloji Mecmuası

1122. Türk Hidatidoloji Dergisi

1123. Türk Hijiyen Ve Tecrübi Biyoloji Dergisi (Refik Saydam Hıfzıssıha Merkezi)

1124. Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi (Refik Saydam Hıfzıssıha Merkezi)

1125. Türk İjiyen Ve Tecrübi Biyoloji Dergisi

1126. Türk İlaç & Tedavi Dergisi (İlaç Bilgi İşlem Merkezi)

1127. Türk İmmunoloji Dergisi=Turkish Journal of Immunology (İmmunoloji Derneği)

1128. Türk İnfertilite Dergisi

1129. Türk Jinekoloji Bülteni

1130. Türk Jinekoloji Derneği Uzmanlık Sonrası Eğitim Dergisi

1131. Türk Jinekoloji Derneği Uzmanlık Sonrası Eğitim Ve Güncel Gelişmeler Dergisi (Türk Jinekoloji Derneği)

1132. Türk Jinekoloji Mecmuası = Acta Gynocologia Turcica

1133. Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği Dergisi (Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği)

1134. Türk Jinekoloji ve Obstetrik Mecmuası = Acta Gynecologia et Obstetrica Turcica

1135. Türk Jinekolojik Onkoloji Dergisi (Güneş Kitabevi)

1136. Türk Kalp Vakfı Dergisi (Türk Kalp Vakfı)

1137. Türk Kanser Haberleri (Türk Kanser Haberleri)

1138. Türk Kardiyoloji Cemiyeti Arşivi (Türk Kardiyoloji Derneği)

1139. Türk Kardiyoloji Dergisi (Turkish Foundation of Invasive Cardiology)

1140. Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi (Türk Kardiyoloji Derneği)

1141. Türk Kardiyoloji Seminerleri (Erkem Tıbbi Yayıncılık)

1142. Türk Klinik Biyokimya Dergisi (Türk Klinik Biyokimya Derneği)

1143. Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Dergisi (Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti)

1144. Türk Nefroloji Diyaliz ve Transplantasyon Dergisi (Türk Nefroloji Derneği)

1145. Türk Neonatoloji Derneği bülteni (Türk Neonatoloji Derneği)

1146. Türk Neoplazi Dergisi (Sivas Kanser Savaş Derneği)

1147. Türk Nöroloji Dergisi = Turkish Journal of Neurology (Türk Nöroloji Derneği)

1148. Türk Nöroşirürji Dergisi (Türk Nöroşirürji Derneği)

1149. Türk Nöroşirürji Derneği Bülteni (Türk Nöroşirürji Derneği)

1150. Türk Odontoloji Bülteni

1151. Türk Oftalmoloji Gazetesi (Türk Oftalmoloji Derneği)

1152. Türk Onkoloji Dergisi (Onkoloji Derneği)

1153. Türk Oral ve Maksillofasiyel Cerrahi Dergisi (Türk Oral ve Maksillofasiyel Cerrahi Derneği)

1154. Türk ORL Klinikleri (Türk Oto-Rino-Laringoloji Klinikleri)

1155. Türk Ortodonti Dergisi = Turkish Journal of Orthodontics (Türk Ortodonti Derneği)

1156. Türk Otolarengoloji Arşivi = Turkish Archives of Otolaryngology (Türk Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Cerrahisi Vakfı)

1157. Türk Otorinolarengoloji Bülteni

1158. Türk Patoloji Dergisi (Ulusal Patoloji Dernekleri Federasyonu)

1159. Türk Pediatri Arşivi (Asem Sağlık Hizmetleri)

1160. Türk Plastik Cerrahi Dergisi

1161. Türk Plastik Cerrahi Derneği Bülteni

1162. Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Dergisi (Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneği)

1163. Türk Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneği Bülteni (Türk Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Derneği)

1164. Türk Psikiyatri Dergisi = Turkish Journal of Psychiatry (Türkiye Sinir ve Ruh Sağlığı Derneği)

1165. Türk Psikoloji Bülteni (Türk Psikologlar Derneği)

1166. Türk Psikoloji Dergisi (Türk Psikologlar Derneği)

1167. Türk Psikoloji Yazıları (Türk Psikologlar Derneği)

1168. Türk Radyoloji Bülteni (Türk Radyoloji Derneği)

1169. Türk Radyoloji Dergisi (Türk Radyoloji Derneği)

1170. Türk Radyoloji Mecmuası (Türk Radyoloji Cemiyeti)

1171. Türk Rinoloji Dergisi (Türk Rinoloji Derneği)

1172. Türk Romatoloji ve Fizikoterapi Mecmuası

1173. Türk Serebrovasküler Hastalıklar Dergisi (Türk Beyin Damar Hastalıkları Derneği)

1174. Türk Silahlı Kuvvetleri Koruyucu Hekimlik Bülteni (Türk Silahlı Kuvvetleri)

1175. Türk Tabibler Birliği Yıllığı

1176. Türk Tabibleri Birliği Dergisi

1177. Türk Tıp Alemi (M. Özkay)

1178. Türk Tıp Araştırma Dergisi

1179. Türk Tıp Cemiyeti Mecmuası (İstanbul Turkish Medical Society)

1180. Türk Tıp Dergisi (Nevzat Çarpar)

1181. Türk Tıp Dergisi= : Turkish Medical Journal (Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi)

1182. Türk Tıp Derneği Dergisi (Turkish Medical Society)

1183. Türk Tıp Encümeni Arşivi (Türkiye Tıp Encümeni Arşivi)

1184. Türk Tıp Etiği ve Tıp Hukuku Araştırmaları Yıllığı (Nobel Tıp Kitabevleri)

1185. Türk Tıp Mecmuası (Dr. M. Kâmil Berk)

1186. Türk Tıp Tarihi Arşivi = Arhives de Histoire de la Medecine Turque = Archiv für Geschicte der Türlüschen Medizin (İstanbul Üniversitesi)

1187. Türk Tıp Tarihi Arşivi. Archives D'histoire de la Médecine Turque (İstanbul Üniversitesi)

1188. Türk Tıp Tarihi Yıllığı

1189. Türk Toraks Dergisi (Türk Toraks Derneği)

1190. Türk Toraks Derneği Plevra Bülteni (Türk Toraks Derneği)

1191. Türk Üroloji Bülteni

1192. Türk Üroloji Dergisi (Türk Üroloji Derneği)

1193. Türk Üroloji dergisi. Revue D'urologie (Türk Urologi Cemiyeti)

1194. Türk Viroloji Dergisi

1195. TürkDerm: Deri Hastalıkları ve Frengi Arşivi (Deri ve Zührevi Hastalıkları Derneği)

1196. Türkiye Acil Tıp Dergisi (Türkiye Acil Tıp Derneği)

1197. Türkiye Aile Hekimliği Dergisi (Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği)

1198. Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi : Turkish Journal of Pediatric Disease (RNA Yayıncılık)

1199. Türkiye Ekopatoloji Dergisi (İzmir Onkoloji Hastanesi ve Ekopatoloji Derneği)

1200. Türkiye Entomoloji Dergisi (Türkiye Entomoloji Derneği)

1201. Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi (Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Derneği)

1202. Türkiye Hastane Tıp Dergisi (Türkiye Hastane Mütehassısları Derneği)

1203. Türkiye Hekimler ve Eczacılar Sendikası Dergisi

1204. Türkiye Klilinikler. biyoistatistik (Türkiye Klinikleri)

1205. Türkiye Klinikleri : Hekimler Birliği Vakfı Tıp Bilimleri Dergisi (Hekimler Birliği Vakfı)

1206. Türkiye Klinikleri Farmakoloji Dergisi

1207. Türkiye Klinikleri. Adli Tıp (Türkiye Klinikleri)

1208. Türkiye Klinikleri. Allerji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1209. Türkiye Klinikleri. Allerji-Astım Dergisi = Türkiye Klinkleri Journal of Allergy-Asthma (Türkiye Klinikleri)

1210. Türkiye Klinikleri. Anesteziyoloji Reanimasyon Dergisi = Türkiye Klinikleri Journal of Anaesthesiology & Reanimation (Türkiye Klinikleri)

1211. Türkiye Klinikleri. Anesteziyoloji Reanimasyon Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1212. Türkiye Klinikleri. Cardiovascular Sciences (Türkiye Klinikleri)

1213. Türkiye Klinikleri. Cerrahi Dergisi = Türkiye Klinikleri Journal of Surgery (Türkiye Klinikleri)

1214. Türkiye Klinikleri. Cerrahi Tıp Bilimleri Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1215. Türkiye Klinikleri. Çocuk Cerrahisi Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1216. Türkiye Klinikleri. Dahili Tıp Bilimleri (Türkiye Klinikleri)

1217. Türkiye Klinikleri. Dahili Tıp Bilimleri Dergisi Psikiyatri (Türkiye Klinikleri)

1218. Türkiye Klinikleri. Dermatoloji Dergisi = Turkish Journal of Dermatoloji (Türkiye Klinikleri)

1219. Türkiye Klinikleri. Dermatoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1220. Türkiye Klinikleri. Dişhekimliği Bilimleri Dergisi = Türkiye klinikleri Journal of Dental Sciences (Türkiye Klinikleri)

1221. Türkiye Klinikleri. Endokrinoloji Dergisi = Türkiye Klinikleri Journal of Endocrinology. (Türkiye Klinikleri)

1222. Türkiye Klinikleri. Endokrinoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1223. Türkiye Klinikleri. Enfeksiyon Hastalıkları Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1224. Türkiye Klinikleri. Farmakoloji Özel Dergisi = Türkiye Klinikleri Journal of Pharmacology (Türkiye Klinikleri)

1225. Türkiye Klinikleri. Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi = Türkliye Klinikleri Journal of Physical Medicine and Rehabilitation (Türkiye Klinikleri)

1226. Türkiye Klinikleri. Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1227. Türkiye Klinikleri. Gastroenterohepatoloji = Turkish Journal of Gastroenterohepatology (Türkiye Klinikleri)

1228. Türkiye Klinikleri. Gastroenterohepatoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1229. Türkiye Klinikleri. Genel Cerrahi Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1230. Türkiye Klinikleri. Göğüs Cerrahisi Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1231. Türkiye Klinikleri. Göğüs Hastalıkları Dergisi = Türkiye Klinikleri Journal of Thorax Diseases (Türkiye Klinikleri)

1232. Türkiye Klinikleri. Göğüs Hastalıkları Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1233. Türkiye Klinikleri. Hematoloji Dergisi = Türkiye Klinikleri Journal of Hematology (Türkiye Klinikleri)

1234. Türkiye Klinikleri. Hematoloji-Onkoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1235. Türkiye Klinikleri. Hemşirelik Bilimleri Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1236. Türkiye Klinikleri. İmmünoloji-Romatoloji Dergisi = Türkiye Klinikleri Journal of Immunology-Rheumatology (Türkiye Klinikleri)

1237. Türkiye Klinikleri. İmmünoloji-Romatoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1238. Türkiye Klinikleri. Jinekoloji Obstetrik Dergisi= Anatolian Journal of Gynecology and Obstetrics (Türkiye Klinikleri)

1239. Türkiye Klinikleri. Jinekoloji Obstetrik Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1240. Türkiye Klinikleri. Journal of Medical Research (Türkiye Klinikleri)

1241. Türkiye Klinikleri. Kalp Damar Cerrahisi Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1242. Türkiye Klinikleri. Kalp Damar Cerrahisi= Türkiye Klinkleri Journal of Cardiovascular Surgery (Türkiye Klinikleri)

1243. Türkiye Klinikleri. Kardiyoloji Dergisi= Türkiye Klinikleri Journal of Cardiology (Türkiye Klinikleri)

1244. Türkiye Klinikleri. Kardiyoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1245. Türkiye Klinikleri. KBB Dergisi= Türkiye Klinikleri Journal of ENT (Türkiye Klinikleri)

1246. Türkiye Klinikleri. Kozmetik Dermatoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1247. Türkiye Klinikleri. Kozmetoloji Dergisi= Türkiye Klinikleri Journal of Cosmetology (Türkiye Klinikleri)

1248. Türkiye Klinikleri. Kulak Burun Boğaz Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1249. Türkiye klinikleri. Medical Research (Hekimler Birliği Vakfı)

1250. Türkiye Klinikleri. Meditest (Hekimler Birliği Vakfı)

1251. Türkiye Klinikleri. Mikrobiyoloji-Enfeksiyon= Türkiye klinikleri Journal of Microbiology & Infection (Türkiye Klinikleri)

1252. Türkiye Klinikleri. Nefroloji Dergisi= Türkiye Klinikleri Journal of Nefrology (Türkiye Klinikleri)

1253. Türkiye Klinikleri. Nefroloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1254. Türkiye Klinikleri. Nöroloji Dergisi= Türkiye Klinikleri Journal of Neurology (Türkiye Klinikleri)

1255. Türkiye Klinikleri. Nöroloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1256. Türkiye Klinikleri. Nöroşirürji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1257. Türkiye Klinikleri. Oftalmoloji Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1258. Türkiye Klinikleri. Oftalmoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1259. Türkiye Klinikleri. Ortopedi Travmatoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)

1260. **Türkiye Klinikleri. Pediatri Dergisi= Anatolian Journal of Pediatrics (Asist Group)**

1261. **Türkiye Klinikleri. Pediatri Özel= Türkiye Klinikleri Journal of Pediatrics Special issue (Türkiye Klinikleri)**

1262. **Türkiye Klinikleri. Pediatrik Bilimler Dergisi (Özel) (Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

1263. **Türkiye Klinikleri. Plastik Cerrahi Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

1264. **Türkiye Klinikleri. Psikiyatri Dergisi= Türkiye Klinikleri Journal of Psychiatry (Türkiye Klinikleri)**

1265. **Türkiye Klinikleri. Psikiyatri Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

1266. **Türkiye Klinikleri. Radyoloji = Türkiye Klinikleri Journal of Radiology (Hekimler Birliği Vakfı)**

1267. **Türkiye Klinikleri. Radyoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

1268. **Türkiye Klinikleri. Spor Bilimleri Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

1269. **Türkiye Klinikleri. Tıbbi Etik Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

1270. **Türkiye Klinikleri. Tıbbi Onkoloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

1271. **Türkiye Klinikleri. Tıp Bilimleri Araştırma Dergisi= Turkish Journal of Research in Medical Sciences (Türkiye Klinikleri)**

1272. **Türkiye Klinikleri. Tıp Bilimleri Dergisi= Türkiye Klinikeri Journal of Medical Sciences (Türkiye Klinikleri)**

1273. **Türkiye Klinikleri. Tıp Etiği Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

1274. **Türkiye Klinikleri. Tıp Etiği- Hukuku- Tarihi Dergisi= Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics, Law, And History (Türkiye Klinikleri)**

1275. **Türkiye Klinikleri. Tıp Tarihi= Türkiye Klinikleri Journal of History of Medicine (Türkiye Klinikleri)**

1276. **Türkiye Klinikleri. Turkish Journal of Medical Research (Türkiye Klinikleri)**

1277. **Türkiye Klinikleri. Türk Tıp Araştırma Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

1278. **Türkiye Klinikleri. Üroloji Dergisi= Türkiye Klinkleri Journal of Urology (Türkiye Klinikleri)**

1279. **Türkiye Klinikleri. Üroloji Özel Dergisi (Türkiye Klinikleri)**

1280. **Türkiye Ortopedi ve Travmatoloji dergisi**

1281. **Türkiye Parazitoloji Dergisi (Türkiye Parazitoloji Derneği)**

1282. **Türkiye Psikiyatri Derneği Bülteni (Türkiye Psikiyatri Derneği)**

1283. **Türkiye Sağlık Memurları Sendikası Dergisi**

1284. **Türkiye Tıp Akademisi mecmuası;"Archives of the Turkısh Acedemy fo Medicine" (İstanbul Tabip Odası)**

1285. **Türkiye Tıp Dergisi Dahili Tıp Bilimleri**

1286. **Türkiye Tıp Dergisi= Turkiye Journal of Medicine (Msel Tıp Yayınevi)**

1287. **Türkiye'de Psikiyatri (Abdurrahman Taner)**

1288. **Ulak (Çanakkale Tabip Odası)**

1289. **Ultrasonografi Obstetrik ve Jinekoloji (Obstetrik ve Jinekoloji Ultrasonografi Derneği)**

1290. **Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi (Uludağ Üniversitesi)**

1291. **Ulusal Cerrahi Dergisi (Türk Cerrahi Derneği)**

1292. **Ulusal Cerrahi Hemşirelik Dergisi = The Turkish Journal of Surgial Nursing**

1293. **Ulusal Endokrinoloji Dergisi**

1294. **Ulusal Travma Dergisi= Turkish Journal of Trauma & Emergency Surgery : TJTES**

1295. **Ulusal Travma ve Acil Cerrahi Dergisi= Turkish Journal of Trauma & Emergency Surgery : TJTES (Ulusal Travma ve Acil Cerrahi Derneği)**

1296. **Uluslararası Hematoloji Onkoloji Dergisi: UHOD = International Journal of Hematology and Oncology (Hacettepe Üniversitesi)**

1297. **Urology (Türkiye Klinikleri)**

1298. **Uroloji kliniği**

1299. **Uzmanlık Sonrası Eğitim ve Güncel Gelişmeler Dergisi (Türk Jinekoloji ve Obstetrik Derneği)**

1300. **Uzmanlik Sonrasi Eğitim Dergisi (Eskişehir : Türk Jinekoloji Derneği)**

1301. **Üroloji Bülteni (Hekimler Yayın Birliği)**

1302. **Üroonkoloji (Üroonkoloji Derneği)**

1303. **ÜTD (Medical journal of Ümraniye tıp dergisi) (Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi)**

1304. **Vaccine (Logos)**

1305. **Vak'a Takdimi Dergisi (Şifa Tıp Merkezi)**

1306. **Vakıf Gureba Hastanesi Yıllık Bülteni**

1307. **Van Tıp Dergisi (Yüzüncü Yıl Üniversitesi)**

1308. Verem Mecmuası

1309. Viral Hepatit Dergisi (Viral Hepatitle Savaşım Derneği)

1310. Yansıtma: Psikopatoloji ve Projektif Testler Dergisi (Bağlam Yayıncılık)

1311. Yaşama Sanatı (Fatih Üniversitesi)

1312. Yeditepe Medical Journal (Yeditepe University Hospital)

1313. Yeditepe Sağlık (Yeditepe Üniversitesi Hastanesi)

1314. Yen-Geç (Medil Medikal İletişim TV Sinema Yapım Sanayi ve Ltd)

1315. Yeni Hekimlik

1316. Yeni Klinik İlmi

1317. Yeni Sağlık & Tedavi Dergisi (Türkiye Sağlık ve Tedavi Vakfı Konya Vakıf Hastanesi)

1318. Yeni Sağlık Alemi

1319. Yeni Sağlık Haberleri Dergisi

1320. Yeni Sağlık Yolu

1321. Yeni Symposium (İstanbul Üniversitesi)

1322. Yeni Tıp (Türkiye Sağlık ve Tedavi Vakfı)

1323. Yeni Tıp Âlemi (Sedat Katırcıoğlu)

1324. Yeni Tıp Dergisi (Türkiye Sağlık ve Tedavi Vakfı)

1325. Yeni Tıp Tarihi Araştırmaları

1326. Yeni Üroloji Dergisi

1327. Yoğun Bakım Dergisi (Bilimsel Tıp Yayınevi)

1328. Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi (Yoğun Bakım Hemşireleri Derneği)

1329. Yoğun Bakım (Yoğun Bakım Hemşireleri Derneği)

1330. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi (Yüzüncü Yıl Üniversitesi)

1331. Zeynep Kamil Tıp Bülteni Jinekoloji-Obstetrik-Pediatri Klinikleri (Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi)

1332. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi MediFourm : Journal of Zonguldak Karaelmas Unıverrcity Faculty of Medicine (Zonguldak Karaelmas Üniversitesi)

1333. Zonguldak Sağlık Yüksekokulu Sağlık Eğitim Araştırma Dergisi

1334. Zühre (Mavi Kalem Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği)